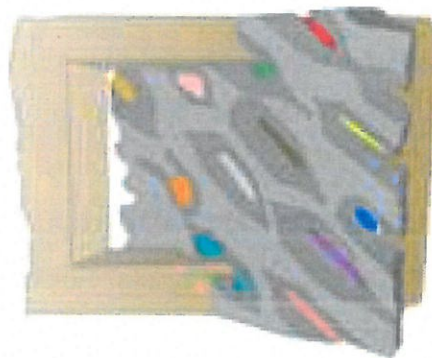

Ikt.sz: 08-710/2021.

**ÜLLŐ VÁROS HUMÁN SZOLGÁLTATÓ
KÖZPONT,
ÓVODA ÉS KÖZPONTI RENDELŐ TÖBBCÉLÚ
KÖZÖS IGAZGATÁSÚ INTÉZMÉNY**

OM: 202790

**ÓVODAI INTÉZMÉNYEGYSÉG
PEDAGÓGIAI PROGRAMJAI**

Pitypang Tagóvoda

Gyöngyvirág Tagóvoda

Bóbita Tagóvoda

Napraforgó Tagóvoda

Csicsergő Tagóvoda

Előszó

Integrált intézményünk védőnői, szociális és gyermekjóléti feladatok mellett, bölcsődei és óvodai ellátást is biztosít.

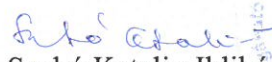
Az óvodai nevelést, egy egységes folyamat első intézményi szakaszaként értelmezzük, a gyermek pszichés, szociális kompetenciáik erősítésével alkalmassá téve az iskolára, a tanulásra.

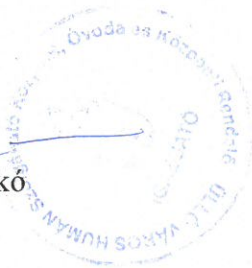
Fontosnak tartjuk, hogy az intézményes nevelés, törés nélkül folytatódjon az iskolában, majd az élet további szakaszaiban.

Valljuk, hogy az óvoda kiegészíti, de nem pótolja a családi nevelést. A gyermekek harmonikus fejlődése érdekében fontosnak tartjuk a család és az óvoda, nevelő tevékenységének összhangját.

A nevelési év folyamán szervezett közös megmozdulások, mélyítik, erősítik a már meglévő jó kapcsolatot, a közös programok elősegítik, hogy a szülőkkal, nagyszülőkkal, kellő bizalom alakuljon ki az együttneveléshez.

Az óvodai intézményegység 5 tagóvodában, 19 csoporttal működik. A feladatellátási helyek szakmailag önálló arculattal rendelkeznek, Pedagógiai programjukban, speciális sajátosságaiknak megfelelően határozták meg nevelési elveiket céljaikat és a megvalósítást segítő feladataikat

Szabó Katalin Ildikó
igazgató

08-502-1/2021

Keresem minden gyermek titkát,
és kérdezem, hogyan segíthetnék abban,
hogy ön maga lehessen?
(Janusz Korczak)

Pitypang Óvoda

TARTALOMJEGYZÉK

I. Bevezető, helyzetelemzés	4
Köszöntő.....	4
Óvodánk bemutatása, hagyományaink.....	6
A Pitypang Tagóvoda adatai	7
Az óvoda munkarendje.....	8
Alapelveink	9
II. Gyermekkép, óvodakép.....	11
Gyermekkép	11
Óvodakép	12
Programunk rendszerábrája.....	14
III. Az óvodai nevelés feladatai.....	15
Az óvodai nevelés általános feladatai	15
Az egészséges életmód alakítása.....	15
Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	20
Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	25
IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei.....	30
Személyi feltételek	30
Tárgyi feltételek	30
A csoportszervezés szabályai óvodánkban	32
A gyermekek napirendje	33
Hetirend javaslat.....	34
Az óvoda kapcsolatai	36
V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai.....	41
Játék.....	41
Verselés, mesélés	44
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	47
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, építés.....	50
Mozgás	55

Külső világ tevékeny megismerése	58
Munka jellegű tevékenységek	62
Óvodai ünnepeink, jeles napjaink és hagyományaink	65
A tevékenységekben megvalósuló tanulás	69
VI. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	70
VII. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése.....	72
Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése.....	72
Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált nevelése	72
Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése	77
Segítő szakemberek munkája	80
Gyógypedagógusi feladatok ellátása.....	80
Óvodapszichológusi feladatok ellátása	81
Fejlesztőpedagógusi feladatok ellátása	82
Logopédusi feladatok ellátása	83
VIII. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK ..	84
IX. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK,	89
SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	89
Szakmai dokumentumaink	94
LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	95
FELHASZNÁLT IRODALOM	96

I. BEVEZETŐ, HELYZETELEMZÉS

KÖSZÖNTŐ

A pedagógiai program, melyet Ön most a kezében tart, az Óvodai nevelés országos alapprogramjának elvei alapján a helyi sajátosságok figyelembevételével, az intézmény nevelőtestületének aktív együttgondolkodásának eredményeként született meg.

Célunk az, hogy a helyi sajátosságokat, szokásokat, egyéni arculatunkat megőrizzük, és tiszteletben tartsuk óvodapedagógusaink módszertani szabadságát. A fentiek értelmében e program általános irányelveket, alapelveket fogalmaz meg, melyek betartása az óvodánkban dolgozó valamennyi pedagógus és nem pedagógus alkalmazott számára kötelező érvényűek. Továbbá célunk, hogy a közösen készített Pedagógiai Programunk szellemében, pedagógiai munkánkban eddig elért eredményeinket szinten tartsuk, eredményességét fokozzuk.

Újszerű tanulás-szervezési módok bevezetésére, alkalmazására ösztönözzük magunkat, a kulcskompetenciák fejlesztését támogató modern pedagógiai módszertant áttekintjük, nevelőmunkánkban tudatosan alkalmazzuk, és az egymástól való tanulás elvét érvényesítjük. A Nevelőtestület közreműködésével elkészítettük közös óvodai csoportnaplónkat. Fontosnak tartottuk, hogy a dokumentumban megjelenjenek az óvodapedagógusok számára fontos elvek, értékek, kritériumok, szakmai elvárások

Óvodai nevelésünk családias, érzelmi biztonságot nyújtó, élményekben, tapasztalatokban és tevékenységekben gazdag- elfogadó, előítéletektől mentes. A gyermekek egyéni sajátosságait, a sajátos nevelési igényű, valamint hátrányos helyzetű és tehetséges gyermekek igényeit messzemenően szem előtt tartjuk. Nevelőmunkánkban, építve az eddig elért eredményeinkre, sikereinkre, nyitottak vagyunk a pedagógiai innovációkra. Nevelőtestületünk minden tagja a gyermeki személyiséget tiszteletben tartó, feltétel nélkül befogadó, szakmailag sokoldalúan képzett, innovatív, kiegyensúlyozott személyiség.

Köszönetet mondunk azoknak az óvodapedagógus munkatársainknak, akik oroszánrészt vállaltak a helyi nevelési programunk megírásában, továbbá a szülőknek, akik véleményükkel, javaslataikkal segítették munkánkat.

Végül ezúton mondunk köszönetet a fenntartónak, aki biztosítja programunk megvalósításának személyi és tárgyi feltételeit.

Üllő 2020. június 10.

Az óvoda nevelőtestülete nevében

Monostori Edina
tagóvoda vezető

ÓVODÁNK BEMUTATÁSA, HAGYOMÁNYAINK

Múltunk, jelenünk, jövőnk

Üllő városa Pest megyében Budapesttől délkelet-keleti irányban 27 km-re a pesti síkság szélén fekszik. Ma már elfogadott tény, hogy településünk a nevét Árpád fejedelem egyik fiáról kapta. Agglomerációs övezetben élünk, ezért jellemző a városra, hogy sok az újonnan beköltözött család.

Óvodánk a legrégebbi tagóvoda. 2016-ban ünnepelte alapításának 70. évfordulóját.

Udvarunk tágas, sok növény díszíti. A harmonikus összerendezett mozgás és a gyermeki testi képességek fejlődésének érdekében sokat tartózkodunk a szabadban, az óvoda tárgyi feltételei megfelelőek.

A jól felszerelt tornaszoba lehetőséget ad a gyermekeknek, hogy nagy mozgásigényüket, a szervezett mozgás keretében kielégíthessék.

Egy csoportban két pedagógus dolgozik, heti váltásban, munkájukat alkalmanként a pedagógusasszisztens és rendszeresen egy fő dajka segíti.

A csoportoknak külön udvarrészük és homokozójuk van.

Az első udvarrészünkön KRESZ-pálya ad lehetőséget, a helyes közlekedési szabályok megismerésére, gyakorlati alkalmazására. Ehhez roller, kismotor segíti a gyermekeknek a gyakorlási lehetőséget.

Szeretnénk a régi hagyományt tovább ápolni, miszerint újabb fákat telepítünk a már kiöregedett és megbetegedett fák helyére.

Közösségünk emberi kapcsolataira az egyenesség, a nyíltság és egymás elfogadása jellemző.

Az együtt töltött évek alatt összegyűlt tapasztalatok, a közös élmények, a munkával járó erőfeszítések és szakmai sikerek egymáshoz ragaszkodó együttműködő közösséget formáltak.

Jövőbeli elképzeléseink: a programban megfogalmazott feladatokat, elveket, célokat igyekszünk maradéktalanul megvalósítani. Az eredményes együttműködés érdekében az aktív szülők segítségével olyan programokat igyekszünk szervezni, amelybe az eddig távolmaradó szülőket is bevonjuk. Ehhez a Szülői Szervezet segítségét kérjük.

A PITYPANG TAGÓVODA ADATAI

Az intézmény neve: Üllő Város Humán Szolgáltató Központ

Székhelye: 2225 Üllő, Ócsai út 8.

Telefonszáma: 06 29 320 023

A tagintézmény neve: Pitypang Napközi Otthonos Tagóvoda

Telephelye: 2225 Üllő, Faiskola út 17.

Telefonszáma: 06-29/320-024

Fenntartó neve, címe: Üllő Város Önkormányzata

2225 Üllő, Templom tér 3.

Telefonszám: 06-29/320-011

Felvehető gyermekek száma: 100 fő

Csoportok száma: 4

AZ ÓVODA MUNKARENDJE

A nevelési év szeptember 1-től, a következő év augusztus 31-ig tart.

Az óvoda 5 napos munkarenddel működik: hétfőtől péntekig.

A nyitva tartás ideje: Hétfő 06:00 - 19:00

Kedd - Péntek 06:00 - 18.00

A munkakezdés és befejezés lépcsőzetes. A gyermekek reggeli gyülekezése és délutáni hazabocsátása összevont csoportban történik. A nyári zárva tartásról a szülők legkésőbb február 15-ig értesítést kapnak 11/1994.(VI.8.) MKM rend 2. §. (7.).

A zárva tartás ideje alatt a szülő kérésére gyermekét az erre kijelölt „ügyeletes” óvodában helyezzük el.

A karácsony és újév közötti időszakban – felmérve a szülők igényeit – az öt tagóvoda közül minden évben másik óvoda tart ügyeletet, és fogadja azokat a gyermekeket, akiknek a szülei igényt tartanak az óvodai elhelyezésre.

Nevelés nélküli munkanapot évente 5 alkalommal szervezünk, melyeket nevelési értekezlet vagy továbbképzés szervezésére fordítunk.

ALAPELVEINK

A gyermeki személyiséget, elfogadás tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

Biztosítjuk minden gyermek számára az esélyegyenlőséget, nem adunk helyet a negatív előítélet kibontakozásának.

Nevelőmunkánkban kiemelt szerepet kap a szabad játék, mely segíti a gyermek személyiségfejlődését, egyéni készségeinek és képességeinek kibontakozását.

Gondoskodunk az egészséges testi, lelki és értelmi fejlődéshez szükséges érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, az ezt megalapozó személyi tárgyi feltételekről.

Biztosítjuk az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek számára az multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségeit.

Óvodai nevelésünk pedagógiai alapelveinek meghatározásánál, abból indulunk ki, hogy a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg, valamint, hogy nevelésük elsősorban a család joga és kötelessége és ebben óvodánk kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.

Céljaink:

- a családi nevelés kiegészítőjeként, folytatásaként, az inkluzív (befogadó) pedagógiai szemlélet kibontakoztatása,
- a meglévő ismeretekre, tapasztalatokra, élményekre épülő tanulást támogató környezet megteremtése, - spontán játékos tapasztalatszerzés, kötetlen kezdeményezés, gyakorlati problémamegoldás, utánzásos minta és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás keretében,
- a közvetlen sok érzékszervet aktivizáló tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, a gyermeki kreativitás kibontakoztatása,
- a hátrányok csökkentése, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is),
- a tudatos, változatos, tervszerű módszerkiválasztás,
- az óvodapedagógus kulcsszerepének hangsúlyozása.

Feladatunk

Az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, ezen belül az egészséges életmód alakítása, az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés, az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

Nevelőmunkánkról

Az elmúlt időszakban az Köznevelési Törvény lehetőségeit kihasználva éltünk szakmai autonómiánkkal. Az ONAP előírásainak megfelelően, intézményünkben gyermekszerető, gyermekközpontú pedagógiai munka érvényesül. Próbálunk a nevelőmunka folyamán a gyermekek egész személyiségére hatni, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, elfogadva a másságot. Igyekszünk felismerni a beszédhibákat, és odafigyelünk, hogy az arra rászoruló gyermekekkel kellő időben logopédus foglalkozzon.

Küldetésnyilatkozatunk

Küldetésünknek tekintjük:

- a boldog, kiegyensúlyozott érzelmi biztonságot nyújtó gyermekkor biztosítását;
- a családi nevelés kiegészítését, a családdal való együttműködést, a gyermek esetlegesen meglévő hátrányainak csökkentését;
- az emberi értékek, erkölcsi normák, műveltségterületek továbbítását, (közösségi magatartási szabályok, empátia, tolerancia, másság elfogadását, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációját, stb.);
- a magyarság- tudat megalapozását, a nemzeti értékeink megismerését, átadását; megőrzését (néptánc, hagyományok, népmesék stb.);
- célunk, hogy az általunk nevelt gyermekek nyitottak legyenek az őket körülvevő világra, a természet értékeinek megőrzésére, a környezettudatos szemléletmódra.

"Egy gyermek élete papírlap,
Melyen minden arra járó nyomot hagy."

(Kínai közmondás)

„Ha semmi mást nem adsz a gyermekednek, csak példát,
akkor már sokat adtál.”

Seneca

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

GYERMEKKÉP

Óvodánk gyermekközpontú, a gyermeki személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen jelenítenek meg. Testi és lelki szükségleteik egyéneként és életkoronként változnak.

Pedagógiai munkánk lehetőséget biztosít a szabad személyiség kibontakoztatására, elfogadására és a gyermekek képességei fejlesztésének differenciálására, az önkifejezésre, a kreativitás kibontakoztatására.

A gyermekeket feltétel nélkül elfogadjuk, minden téren előítélet mentesen neveljük, ezért fontosnak tartjuk, hogy minden kisgyermekkel a biztonságot adó otthoni környezetében ismerkedhessünk meg. Megítélésünk szerint meghatározó alapja ez a meghitt óvodapedagógus-gyermek kapcsolatnak, így nyáron a kisgyermeket igyekszünk meglátogatni saját otthonában még a befogadás, beszoktatás előtt. Lehetővé tesszük, hogy igényeik szerint megfelelő ideig édesanyjukkal, édesapjukkal együtt ismerkedjenek az óvodai élettel, a csoportszobával, a közösséggel.

Biztosítjuk minden gyermeknek az esélyegyenlőséget, tiszteletben tartjuk a gyermek jogait.

Minden gyermek külön személyiség: „egyszeri és megismételhetetlen csoda”.

A gyermekeknek joguk van a felhőtlen, boldog gyermekkorhoz. A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.

Egészséges szeretetteljes környezetet, érzelemgazdag, derűs légkört alakítunk ki, amelyben minden gyermek jól érzi magát, és felszabadultan, boldogan tevékenykedik.

A játékot tekintjük a gyermek fő tevékenységének, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető szabad játékot.

Minden gyermeket saját képességei, készségei szerint fejlesztünk, a számára legmegfelelőbb ütemben. A gyermekek fejlődésében kiemelkedő szerepe van a tárgyi és személyi környezetnek, ezért megnyilvánulásaink mindenkor példaértékűek.

ÓVODAKÉP

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodás korú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.

Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció.

Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését, megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete támogatja a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Nevelési munkánk során figyelembe vesszük az életkori és egyéni sajátosságokat, valamint az eltérő fejlődési ütemet, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek ellátását is.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó, valamint hazájukat elhagyni kényszerülő (a továbbiakban migráns) gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét, a migráns gyermekek társadalmi beilleszkedését.

Biztosítjuk óvodai nevelésünkben, hogy a gyermekek és a szülők személyiségfejlesztésben fogadják el a másságot.

Óvodánk személyi (gyógypedagógiai végzettség) és tárgyi feltételei nem teszik lehetővé a mozgáskorlátozott, és a súlyos érzékszervi fogyatékossgal élő gyermekek befogadását, nevelését.

Az enyhe értelmi fogyatékos, beszéd fogyatékos, hallássérült, illetve magatartási zavarban szenvedő gyermekek nevelését tudjuk biztosítani oly módon, hogy a fejleszhetőségről kikérjük a gyermek személyével kapcsolatos szakértői véleményeket (gyógypedagógiai- orvosi- pszichológiai vélemények).

Pedagógus attitűd

Pedagógusaink képesek a gyermeki személyiség sokoldalú fejlesztésére, az értelmi, érzelmi, testi, szociális és erkölcsi fejlődés elősegítésére. Pedagógiai tevékenységünkben tudatosan jelenik meg a nemzeti és egyetemes emberi értékekkel való azonosulás. Személyes példamutatással erősítjük egymás elfogadását.

Segítői vagyunk, hogy lehetőség szerint minden gyermek kitűnjön valamiben, legyen olyan rá jellemző pozitív megnyilvánulás, tevékenységi terület, amiben jól érzi magát, amiben ügyes.

Rendszeresen tájékozódunk a pedagógiai tudományok és az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, kihasználjuk a továbbképzési lehetőségeket. Rendszeresen használjuk a képességfejlesztő (digitális) eszközöket, munkaformákat, tapasztalatszerzési módokat.

Képesek vagyunk a problémák felismerésére, azok kritikus elemzésére, konfliktushelyzetek megoldására, pedagógiai döntésekre.

Partneri kapcsolatok tudatos ápolására, a családokkal való együttműködésre, a szakszolgálatokkal, szakmai partnerség kialakítására.

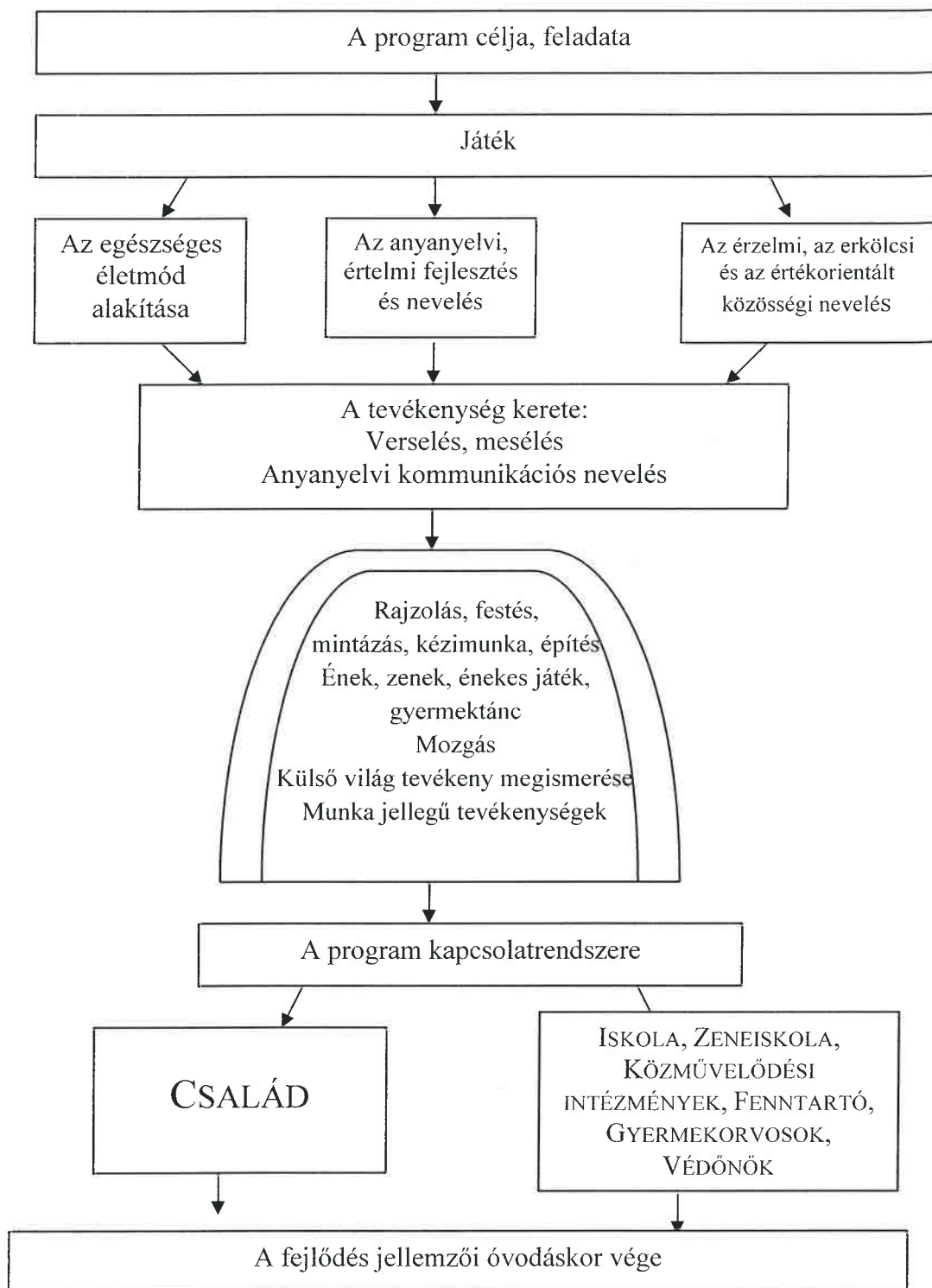
Az óvodapedagógusaink viselkedése, magatartása, személyisége, minta a gyermek számára.

Pedagógusképünk kialakításában, formálásában, a következők kapnak hangsúlyt:

Óvodapedagógusaink:

- ismerik a köznevelésben megjelent törvényi változásokat,
- ismerik az óvodás korú gyermekek személyiségeinek sajátosságait,
- ismerik az óvodai tevékenységek tartalmához való módszertani, művészeti, szaktudományos ismereteket,
- ismerik az élményszerű óvodai élet lehetőségeit,
- tájékozottak az egészséges életmódra nevelés feltételeivel,
- ismerik az óvodai élet minőségfejlesztés elveit, módszereit.

PROGRAMUNK RENDSZERÁBRÁJA

„A múlt tisztelete az a vallás,
mely az új nemzedék köteleke.
Ne veszítsünk el semmit a múltból,
mert csakis a múlttal alkothatjuk a jövőndőt.”
(Anatol France)

III. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

AZ ÓVODAI NEVELÉS ÁLTALÁNOS FELADATAI

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Óvodánkban nagy gondot fordítunk a gyermekek egészséges életmódjának megőrzésére, nevelésre. Kialakítjuk az életkoruknak megfelelő helyes szokásokat, elősegítjük testi,- lelki,- fejlődésüket.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermekek gondozása, az étkezés, öltözködés, a betegségmegelőzés szokásainak alakítása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése,
- a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,
- a gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása.

A gyermekek gondozása, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés szokásainak alakítása, testi szükségleteik és mozgásigényük kielégítése

A gyermekeket az óvodai felvételük után már a nyár folyamán meglátogatjuk otthoni környezetükben, és anamnézist készítünk. Nagyon jó lehetőség ez az ismerkedésre.

Az óvodában nagyon figyelünk arra, hogy kialakítsuk a gyermekek komfortérzetét, hiszen aktív tevékenység, jó hangulat nem képzelhető el e nélkül. Nyomon követjük a kicsik testi fejlődését. Minden nevelési évben ősszel és tavasszal elvégezzük a gyermekek testsúly és testmagasság mérését.

Törekszünk arra, hogy megismerjük a gyermekek igényeit, otthonról hozott szokásait. Ezek a szokások családonként nagy eltérést mutatnak. Már az óvodába lépés pillanatától kezdve elindítjuk az önálló testápolás, étkezés, öltözködés folyamatát. Felmérjük, hogy melyik gyermek éppen hol tart a fejlődésben. A teendők elvégzésébe a dajkákat is bevonjuk, hogy a gyermekek mielőbb megismerkedjenek a fogásokkal, a testápolási teendők sorrendjével. Minden gyermeknek az egyéni fejlettségéhez mértén segítünk, hogy az önállósodási folyamat megfelelő ütemű és töretlen legyen.

Megfelelő szakemberek bevonásával – a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve – speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

A gyermekek többsége a nap nagy részét az óvodában tölti, így a napi tápanyagszükségletük legnagyobb részét itt veszik magukhoz. Igyekszünk gördülékennyé tenni az étkezést is, folyamatos étkezést biztosítunk.

Elsődleges számunkra a gyermekek ellátása, kínálása. A gyermekeket szoktatjuk az ízekhez, elnézzük a kezdeti étvágytalanságot, válogatást. Soha nem kényszerítjük őket az étel elfogyasztására. Ha előfordul ételallergia, a szülővel egyeztetve történik az allergiás gyermek étkeztetése. Célunk a magas cukortartalmú ételeket és italokat, a magas só- és telítetlenszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, a tejtermékek fogyasztásának ösztönzése.

Nagy hangsúlyt fektetünk az ivóvízellátásra. A csoportszobában napközben is önállóan tudnak inni a kancsóban bekészített vízből, az udvaron pedig szükség szerint segítséggel az ivókútból.

A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése

A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítik a szükségletek kielégítését. Minden gyermeknek van jellel ellátott fésűje, fogmosó pohara, fogkeféje, törölközője. A

többszoros érzékelési lehetőségek biztosítása érdekében a tisztálkodási folyamatok ábráinak képeit is elhelyezünk itt.

Testápolási teendők végzése közben folyamatosan kommunikálunk a gyermekekkel, hogy minden munkafolyamatot elsajátítsanak.

A zsebkendő helyes használatát már kiscsoportban próbáljuk elsajátíttatni.

A WC használatához intim feltételeket teremtünk, és ösztönözzük az önállóságot.

Az óvodában fogmosást végzünk minden korcsoportban.

Felhívjuk a szülők figyelmüket a réteges öltözködés fontosságára.

Az óvodáskorú gyermek lételeme a mozgás. Biztosítjuk, hogy a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg és szabadon ismételhessék a sokféle mozgásfejlesztő eszközön. A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez egészséges, és biztonságos környezetet biztosítunk. Emellett naponta néhány perces szervezett mozgásos tevékenységet is kezdeményezünk, amivel fejleszthetjük a gyermekek mozgáskoordinációját.

A délutáni csendes pihenő a gyermekek alvásiigényének egy részét fedezi. Amíg a mosdóban folyik a tisztálkodás, a termet alaposan átszellőztetjük. Az elalvás előtti mesélés és az altatók dúdolása kondicionáló reflexként hat.

A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása

A külső világ tevékeny megismerésével alakítjuk ki gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetükhöz való érzelmi kötődést, és a szülőföld szeretetének megalapozását. Gyermekeink a közvetlen környezetükben érzékelik a környezetük esztétikumát: a hangokat, színeket, illatokat, formákat, az élet ritmikusságát. A gyermeki érdeklődést a megfigyelés irányába tereljük. Keressük azokat az új lehetőségeket, megoldásokat, melyekkel az élményszerűségekre alapozhatunk. Minden évszakban gyűjtünk, keresgélünk, figyelünk, kísérletezünk, tevékenykedünk, eseményeket szervezünk. Tesszük mindezt hangulatos, vidám, tevékenykedtető légkörben. Mindezeket felhasználva alakítunk ki pozitív érzelmi viszonyt a természeti és társadalmi környezettel.

Szülői értekezleten kérjük, s a házirendünk is tartalmazza, hogy beteg gyermek ne látogassa az óvodát. Ennek ellenére előfordulhat, hogy napközben betegség jelei mutatkoznak egy-egy kisgyermeken. Súlyosnak tűnő esetben haladéktalanul gyermekorvosi vizsgálatot kérünk és értesítjük a szülőt. Az esetleges fertőzések terjedését szellőztetéssel, fertőtlenítőt tartalmazó kéztisztító használatával igyekszünk megakadályozni.

A lehető legtöbb időt a szabadban töltjük, ezáltal is fokozzuk a gyermekek ellenálló képességét. Mozgásszükségletük kielégítése érdekében naponta szervezünk változatos mozgásos játékokat. Ügyelünk arra, hogy ne hevüljenek fel, a mozgásos játékok közé nyugalmasabb tevékenységeket iktatunk be.

A víz edzőhatását nyáron kihasználjuk, pancsoltatjuk a gyermekeket. Napoztatást csak a délutáni és a kora délelőtti időszakban végzünk, igyekszünk kivédeni a napsugarak káros hatását, napernyőket biztosítunk a homokozók fölé.

Téli izelítőt nyújtunk a téli sportok örömeiből. A téli edzési programok maximális ideje 20 perc.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása

Az egészséges életmódra nevelés milyenségét nagyban meghatározza az óvoda feltételrendszere.

Évszaktól és időjárástól függően a tevékenységek nagy része az udvaron zajlik. Az óvoda udvarán minden csoportnak külön udvarrésze van, amely jól átlátható, így tudjuk a gyermekek játékát figyelemmel kíséni, a kivédhető baleseteket elhárítani, a gyermekek testi épségét megóvni. Természetesen a testvérek, ismerősök együtt játszására lehetőséget biztosítunk.

Minden udvarrészen van árnyékos és napos rész is. Sok a füves terület, fák, virágok, közös aszfaltos terület.

Minden csoportnak van homokozója. Csúszdák, mászóakák, hinták várják a játszani vágyó gyermekeket. A füves terület alkalmas labdajátékok lebonyolítására, vagy éppen takarót leterítve itt napozhatunk. Az aszfaltozott területeken énekes játékokat játszhatunk, bábozhatunk, előadhatjuk dramatikus játékainkat is.

Az óvoda épületét úgy rendeztük be, hogy a nevelési, fejlesztési feladatainknak megfeleljen. Minden óvónő más személyiség, más az ízlése, így a csoportszobák, folyosók berendezése, színvilága, dekorációja is különböző, valamennyi esztétikus, ízléses. Az ünnepek, évszakok meghatározzák a dekorációk jellegét. A csoportszobában lévő mozdítható bútorok helyét is az éppen aktuális tevékenység határozza meg, mivel alkalmassá kell tennünk csoportszobánkat több funkció betöltésére is, pl.: mozgásos játék, pihenés, stb. A derűs, esztétikus környezet jó hatással van a gyermekek közérzetére. Az erős napsütés ellen a csoportszobát redőnyökkel védjük. A mozgásos tevékenységeket mindig nyitott ablaknál végezzük. Folyamatosan biztosítjuk a terem szellőzését. Fűtési szezonban gondoskodunk a párologtatók rendszeres

feltöltéséről. A levegő tisztítása érdekében cserepes növényeket helyezünk el a csoportszobákban, melyeket rendszeresen gondozunk.

A többféle játéktevékenységhez megfelelő területeket alakítunk ki. Ilyen pl.: a mesesarok, ami a napi mesélés, drámajáték, személyes percek színtere, az éneksarok, ahol a hangszerek, bábok, fejdíszek mindig hozzáférhetőek a gyermekek számára, az ábrázoló sarok, ahol megtalálhatók a rajzoláshoz, mintázáshoz, kézimunkázáshoz szükséges eszközök.

A bejáratnál kialakítottuk az „ovi-galériát”. Itt állítjuk ki az aktuális művészeti alkotásokat, évszakhoz kötődő alkotásokat.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, szájat öblítenek és fésülködnek.

A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyükre teszik azokat.

Zsebkendőjüket önállóan használják köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt.

Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.

Készség szinten használják a kanalat, villát, kést.

Esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek.

Étkezés közben halkán beszélgetnek.

Teljesen önállóan öltöznek.

A ruhájukat ki- és begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik, esztétikusan összehajtva helyére teszik.

A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.

Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

„A szeretet terhet nem érez,
fájdalmat számba nem vesz,
többet mer, mint bír,
a lehetlent nem panaszolja,
mert mindent lehetségesnek és szabadnak tart!”
(Kempis Tamás)

AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Célunk a különböző érzelmi környezetből bekerülő gyerekek stabil, szeretetteljes kapcsolatainak kiépítése, az egészséges óvodai környezet megteremtése, amelyben alapvető feladat, az egyénenként változó testi-lelki szükségletek maximális kielégítése. Az élménygazdag mindennapok megteremtésével olyan gyermekek nevelése, akiket az együttérzés, egymásra figyelés, segítőkészség, egymás elfogadása, a másik iránti tisztelet és szeretet jellemez. A gyermek tapasztalataira, élményvilágára építve olyan változatos tevékenységek biztosítása, amelyek során eljuttatjuk őket egyéni képességeik optimális határához, a szokás- és normarendszer megalapozásával. A fejlesztés színtere legyen a **játék**, amelyben a gyermek jól érzi magát, és az ismereteket észrevétlenül elsajátítja.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- befogadó, szeretetteljes légkör megteremtése,
- a gyermekek érzelmi kapcsolatának kialakítása egymással és a felnőttekkel,
- helyes viselkedési szokások kialakítása a gyermekekben a magatartásuk érzelmi vezéreltségének figyelembevételével,
- a gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képességei fejlődésének, a kortárs kapcsolatai és a környezete alakításának segítése.

Befogadó, szeretetteljes légkör megteremtése

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága, hogy az érzelmeik vezérlik. **Ezért** rendkívül fontosnak tartjuk, hogy gyermekeinket nap, mint nap szeretetteljes, kiegyensúlyozott, nyugodt, érzelmi biztonság, állandó értékrend vegye körül. Ebben a **derős**, befogadó légkörben hamar kialakul a gyermekek kötődése egymáshoz és a felnőttekhez **is**. Mi óvodapedagógusok mindent megteszünk azért, hogy barátságos, állandó értékrend, **derős**, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör, esztétikus környezettel fogadjuk a gyermekeket, és

ezzel hozzájáruljunk ahhoz, hogy minél hamarabb biztonságban érezzék magukat, és ezzel kedvező érzelmi hatások ériék. Törekedünk arra, hogy a pozitív attitűd, a pozitív érzelmi töltés ne csak az óvodapedagógus-gyermek, hanem a dajka-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatokat is jellemezze, így ez a viselkedés modellértékű szerepet tölt be.

Feladatunknak tekintjük, hogy az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek. Törekszünk arra, hogy a gyerekek fogadják el a másságot, annak megértését, hogy az emberek különböznek egymástól.

Minden óvodai csoportunknak van hagyománya, szimbóluma, szokás- és jelképrendszere. Ezek mind erősítik, mélyítik gyermekeinkben az összetartozás érzését, a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlását, (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának, (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozását.

A reggeli érkezéskor az óvoda öltözőjében halk zene szól.

Úgy gondoljuk, hogy a befogadás módja, körülménye meghatározó lehet a gyermek egész óvodai életére.

Gyengédséggel, türelemmel, megértéssel vesszük körül a kicsiket ebben a számukra oly nehéz időszakban. Kialakult szokás nálunk, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkednek az óvoda életével. A lényege az, hogy a szülővel való együttlét biztonságot adjon a gyermekeknek az új környezetben. Ebben az időszakban kérjük, hogy hozzák magukkal azokat a tárgyakat, játékokat, amelyekhez ragaszkodnak a gyerekek. Az adott csoport óvónői és a dajka néni közösen vesznek részt a befogadásban, újra és újra megbeszélve a további teendőket. Sok-sok ölbeli játékot játszunk a gyermekekkel.

Az ebéd utáni pihenés általában a nap legnehezebb időszaka a gyermekek számára. A lefekvéshez igyekszünk a legnagyobb nyugalmat megteremteni. Elalvás előtt mesét mondunk, és altató dalokat énekelünk, dúdolunk.

Már a befogadás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végezzük a tevékenységeket, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékosan gyakorolunk a gyermekekkel. Természetesen figyelembe vesszük a gyermekek egyéni szükségleteit, képességeit és tempóját.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása.

A szeretetben gazdag légkör megteremtése elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását. A közös élmények formálják a gyermekek együttműködését, egymáshoz való

viszonyát. Gyermekünk mindig kapnak lehetőséget arra, hogy érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választhassanak. A kevésbé érdeklődő gyermekekre külön odafigyelünk, próbáljuk kideríteni az okát és ennek megfelelően bevonni, aktivizálni őket.

Az óvodába lépő gyermek nyitottságára építünk és hozzásegítjük a gyermekeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja. Arra, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra, és szépre, mindezek megbecsülésére.

A gyermekek érzelmi kapcsolatának kialakítása egymással és a felnőttekkel

Ahhoz, hogy a gyermekeknek pozitív kapcsolatai alakuljanak ki a csoportban, elsősorban az szükséges, hogy jól érezzék magukat. Ebben kiemelkedő szerepünk van nekünk felnőtteknek, hiszen mi irányítói és társai is vagyunk egyben a gyermekeknek. Hisszük, hogy a jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, megfelelő szabályok felállításával. Nevelésünk akkor lesz hatékony, ha a feladatokat vonzóvá tudjuk tenni a gyermekek számára.

Óvodánkban igyekszünk megteremteni a jó kapcsolat kialakulásához szükséges feltételeket a szülői házzal, hogy az együttneveléshez kellő bizalom alakuljon ki közöttünk.

A gyermekek tevékenységéhez nagy szabadságot biztosítunk, de ez nem válhat szabadossággá. Tehát célunk, hogy az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek. A gyermekekkel pontosan ismertetjük a közösségi élet szabályait, és határozottan kérjük is ezek betartását. Igyekszünk elérni, hogy a gyermekek érdeklődjenek a közösség érdekében végzendő feladatok iránt. Örüljenek a közös együttléteknél, a közös célok teljesítésének.

Helyes viselkedési szokások kialakítása a gyermekekben a magatartásuk érzelmi vezéreltségének figyelembevételével

Minden gyermekben erősítjük a belső elégedettséget, bátorítjuk őket egy-egy cselekvésen keresztül, hogy a pozitív énképük kialakulhasson. A negatív, helytelen viselkedési módokat szándékosan mellőzzük, így az agresszív gyermek nem kap figyelmet az agresszivitásán keresztül. Minden pozitív megnyilvánulást megerősítünk. Segítjük a barátságok kialakulását.

A gyermekek viselkedéskultúráját saját példánkkal, bátorításunkkal, türelmünkkel fejleszthetjük leginkább. A humor jó segédeszköze lehet a nevelésnek, a nehézségeket

feloldhatja, a görcsösségeket megszüntetheti, ezért igyekszünk kihasználni a spontán adódó helyzeteket.

Az együttélés fontos követelménye, a jó csoportléggör megalapozója az egymás iránti bizalom, kiegyensúlyozott, szeretetteljes magatartás, egymás megbecsülése. Nagyon jó lehetőség nyílik az óvodában arra, hogy odafigyeljenek egymásra, vigyázzanak egymás munkáira, alkotásaira. Gyakran közösen vigasztaljuk a szomorú, síró, bánatos társaikat.

Konfliktusok gyakran kialakulnak a mindennapok folyamán. Mindenképpen kerüljük a korai beavatkozást, hogy elősegítsük a gyermekeket a saját megoldásban, az egymás közötti alku megkötésében.

Fontos erkölcsi norma számunkra, a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő alacsonyabb fejlettségi szinten álló, érzékszervi, értelmi, vagy hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, az elhanyagolt, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek nevelése. Ezek a gyermekek speciális ismereteket, sajátos törődést igényelnek, szükség esetén megfelelő szakemberek közreműködését kérjük.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakember bevonását kezdeményezi (pl. nehezen szocializálható, hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetében).

A gyermek önálló véleményalkotásának, döntési képességei fejlődésének, a kortárs kapcsolatainak és a környezete alakításának segítése

Igyekszünk mindent megtenni, hogy gyermekeinket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes léggör vegye körül, és kialakuljanak érzelmi, erkölcsi és közösségi normái.

Egymás feltételek nélküli elfogadásával, tiszteletével konfliktust kezelő stratégiák (technikák) megmutatásával mélyítjük a gyermek-gyermeki kapcsolatokat.

Biztosítjuk a gyermek számára a befogadó képességének megfelelő kulturális, művészi élmények átélését, ezek által esztétikai érzelmeinek fejlődését, személyes példaadásával segíti a gyermekeket abban, hogy elfogadják eltérő képességű és tulajdonságú társaikat.

A gyermek nyitottságára építünk és hozzásegítjük a gyermekeket ahhoz, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutakozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Nemzetiségi, etnikai kisebbségi gyermekek és családjuk részére igény esetén lehetőséget nyújtunk, hogy a saját kultúrájukat, hagyományait, szokásaikat a csoport többi tagjával megismertessék.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.

A gyermekeknek igényévé válik a helyes viselkedés és cselekvés szokásszabályainak betartása. Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén. A felnőtt kérése nélkül segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.

Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek. Érdeklődnek társaik, barátaik iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.

A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Igényükké válik a tevékenységekben való részvétel és együttműködés.

A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezik, képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőttek, gyermekek közléseit.

Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.

A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.

Értékelik saját tetteiket és az eljűk tárt magatartási példákat.

Érvényesítik kezdeményezőkéességüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.

Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.

Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

„A nyelv az életet szolgálja! Nemcsak a jelenét, a jövőjét is:

Azt a nyelvet, amelyet örökbe kaptunk
új szellemmel fényezve, csorbítatlanul át kell adnunk
utódainknak!”

(Kosztolányi Dezső)

AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az anyanyelvi nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése, és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes mintaadással, szabályközvetítéssel, az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Ezért legfőbb feladatunk olyan érzelmileg gazdag, nyugodt és biztonságos légkört teremteni, melyben a gyermek nyelve megoldódik, szívesen kommunikál, ontja a gondolatait. Csak akkor tudjuk fejleszteni a gyermek beszédét, bővíteni szókincsét, csiszolni kifejezőkészségét, ha beszél társaihoz és a felnőttekhez. Az anyanyelvi nevelés eredményeként a gyermek képessé válik arra, hogy gondolatait, érzelmeit, észrevételeit és kívánságait megfelelően kifejezze. Ezzel együtt bővül látóköre, fejlődik gondolkodása. Óvodáskorban az anyanyelvi nevelés eredményessége attól függ, mennyire sikerült megtalálni azokat a játékos helyzeteket, játékokat, amelyek a gyermeket beszédre, beszélgetésre készítetik. Fontosnak tartjuk tehát, hogy az anyanyelvi nevelésre nagy gondot fordítsunk, beszédünk mindig világos, érthető, modellértékű legyen a gyermekek számára.

Az óvodai nevelés a gyerekek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra-, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyerekeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat, szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Kiemelt feladatként kezeljük az anyanyelvi nevelést, az anyanyelvi kommunikációs játékok sokoldalúságának kihasználását.

Ahhoz, hogy egy gyermek beilleszkedjen a közösségbe és jól tudjon kommunikálni, megfelelő jeleket kell közvetítenie, hogy pontosan megértsék őt. Fontos tehát, hogy beszéljen

világosan, értse meg a testbeszédet, megfelelő módon ki tudja mutatni érzéseit és pontosan ki tudja fejezni magát.

Fontos az is, hogy jól tudja értelmezni a többi gyermek jeleit, jelzéseit és helyesen reagáljon azokra. A fejlett társas készségeknek része a jó kommunikációs készség, a gyermek udvariasan viselkedik másokkal, képes világosan kifejezni igényeit, szükségleteit. Senki sem bírhat jó társas készséggel, ha nem tud jól kommunikálni és félreértik, amit mond, és nem tartják tiszteletben véleményét.

Lényeges az is, hogy a gyermek ne bántsa és ne sértegesse szándékosan a környezetben élőket, tartsa tiszteletben azok vallását, kultúráját és másságát, érzékenyen forduljon mások felé, értse meg az álláspontjukat, és találja meg a középutat, ha vitára kerül a sor. A felmerülő konfliktushelyzeteket próbálja mérlegelni, megoldani.

A kommunikációs játékok célja, a gyermekek egymás közötti kapcsolatainak, érzelmi megnyilvánulásainak elősegítése, az egymásra való odafigyelés, a szociális érzékenység megalapozása, szolidaritás, a toleráns magatartás kialakítása, az önuralom, az empátiás készség, a mások megértésének képességének fejlesztése, a közösség iránt érzett pozitív viszony erősítése, a kudarcűrő képesség fejlesztése, baráti kapcsolattal nem rendelkező, vagy csak egy baráti kapcsolattal rendelkező gyermek közösségi kapcsolatainak javítása, már meglévő baráti kapcsolatok erősítése, ellenséges kapcsolatok javítása, periférián lévő kisgyermek közösségbe illeszkedésének segítése, egy-egy centrumban lévő gyermek erőteljes temperamentumának mérséklése, negatív attitűdjeinek enyhítése.

Ezen felül a kommunikációs játékok segítik a gyermeket, hogy hogyan kommunikáljanak a jobb megértés érdekében, hogyan kezdeményezzenek beszélgetést, hogyan álljanak ki saját magukért, hogyan mutassák ki megfelelő módon az érzéseiket, hogyan uralkodjanak a negatív érzéseiken, hogyan értelmezzék és használják a testbeszédet, hogyan növeljék önbecsülésüket, hogyan ismerjék fel erősségeiket, gyengeségeiket, hogyan szerezzenek barátokat, és hogyan tartsák meg őket, és hogyan legyenek kedvelt tagjai a közösségnek.

A játékok válogatásánál törekszünk arra minden héten, hogy az adott témához, az adott helyzethez kapcsolódóan válasszunk anyanyelvi játékot, kezdeményezzünk beszélgetőkört és hogy a játékok mindig tartalmazzanak új, figyelemfelkeltő elemeket. Figyelünk a játékfeltételek kialakítására, és a szükséges játékeszközök meglétére.

Fontosnak tartjuk, hogy a kommunikációs játékokon belül legyenek hallásfejlesztő játékok, légyőgyakorlatok, beszédszervek ügyesítésére szolgáló játékok, fonémahallást fejlesztő játékok, kapcsolatteremtő játékok, csoportalakító játékok, társas kapcsolatot fejlesztő játékok, bizalomjátékok, önismeret fejlesztő játékok, és szókincsgyarapító játékok. Mindezekon kívül

még színesítjük a gyermekek hétköznapijait mimikai gyakorlatokkal, gesztusgyakorlatokkal, hang nélküli mozgásgyakorlatokkal, és testtartást fejlesztő gyakorlatokkal.

Minden esetben előtérbe helyezzük azt az alapelvünket, hogy a gyermekek a játék közben mindig jól érezzék magukat. A játékokat a heti tervezetünkben is lejegyezzük.

Az anyanyelvi kommunikációs játékok előnyei a gyermek szempontjából:

- kötetlenség érzetét keltik,
- derűs légkört teremtenek,
- a feszültség és a megnyugvás folytonos váltakozása ébren tartja a figyelmét,
- a szellemi teljesítmény öröme ösztönzi őt,
- játék közben észrevétlenül gondolkodási műveleteket végez,
- kreatívabbá válik,
- gátlásai feloldódnak.

Az anyanyelvi kommunikációs játékok előnyei a pedagógus szempontjából:

- tapasztalatokat szerez a gyermekek kommunikációs és társas kompetenciájáról,
- a nap bármely szakába be tudja illeszteni a napirendbe,
- bármikor ismételtetheti, hogy az ismeretek könnyebben rögzüljenek, mélyüljenek.

Az óvodapedagógus feladatai

Beszédlelés fejlesztése:

- légző gyakorlatok (játékidőben, mozgástevékenység végén, szabadban)
- hangok tiszta hallásának, ejtésének fejlesztése:
- játék a hangokkal, pl.: vonat, méhecske hangjának utánzása,
- beszédhangok rögzítése, pl.: mondóka hangoztatása ma-ma, ti-ti stb. szótagokkal, (zenei fejlesztés keretében, játékidőben)

A beszéd ritmusának fejlesztése:

- mondókák, versek, dalok, szavak, mondatok, nevek ritmusának tapsolása, kifejezése egyéb mozdulatokkal,
- könnyű nyelvtörők ismételtetése (játékidőben, zenei fejlesztés során)
- hangmagasság, hangszín, hangerő, hangsúly megfigyeltetése (zenei képességfejlesztés, mese-vers, dramatizálás, mindennapi kommunikálás során) digitális eszközök segítségével (CD-DVD, szintetizátor)

Szókincs gazdagítása:

- minden tevékenység során, játékidőben, fejlettebb gyermekeknél nyelvi játékok kezdeményezése pl.: állatnevek gyűjtése; mi kezdődik úgy, hogy gó, ká, li, stb.; Felelj gyorsan!; szinonimák, ellentétpárok gyűjtése; szóvonat, stb.
- beszélgetés a gyermekekkel

Reprodukciós képesség fejlesztése:

- dalok, mondókák, versek ismétlése, gyakorlása során
- mese felidézése, visszaadása során
- dalos játékok, zenei képességfejlesztés, drámajátékok során
- mondatalkotás, kifejezőkészség gyakorlása a gyermekekkel és a felnőttekkel való kommunikálás során, élmények elmesélése során

Nyelvtanilag helyes beszéd:

- felnőttek helyes példaadása során
- logopédus segítségét kérjük a beszédhibás gyermekekhez (az óvónők kiszűrrik, és javaslatot tesznek a kezelést igénylő gyermekekre)

Az értelmi nevelés megvalósítása

Óvodánkban a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára építve változatos tevékenységeket biztosítunk. Mindezzel tapasztalatokhoz juttatjuk a gyermekeket a természeti- és társadalmi környezetről.

Az intellektuális érzelmek megjelenése elősegíti az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását. A gyermekek kíváncsisága, utánzási kísérletező kedve fejleszti az értelmi képességeket –az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást, különös tekintettel a kreativitásra. A meghitt beszélgetések erősítik a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszélő kedvét.

Az érzelmi alapigények biztosítása - biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet - segíti a gyermeket abban, hogy érzéseit, gondolatait szóval, mozgással, vizuális, metakommunikációs eszközökkel szabadon kifejezhesse.

Legfontosabbnak tartjuk a játékoságot, a tapasztalatszerzést, és a cselekedtetést.

Módszerként alkalmazzuk a következőket: megfigyeltetés, ok-okozati összefüggések megláttatása, összehasonlítás, következtetés, problémamegoldó gondolkozás fejlesztése, kísérletezés, magyarázat, ismétlés, gyakorlás, értékelés.

A tanulási folyamatoknál arra törekszünk, hogy az ismeretszerzés mikro- és makrocsoportos, egyéni, és/vagy páros, tevékenykedtetéseken keresztül valósuljon meg. Értékelésénél arra figyelünk, hogy differenciált, árnyalt értékelést alkalmazzunk, mindig a gyermekek konkrét jó cselekedeteit emeljük ki. A jutalmazás többféle módját alkalmazzuk: simogatás, elismerő pillantás, gesztus, mimika, szóbeli közlés. A tárgyi jutalmazást elvetjük.

Fontosnak tartjuk, hogy az ízlésformálás megjelenjen az óvoda mindennapjaiban, a tárgyi és társadalmi környezetben egyaránt.

Az esztétikai élmények legyenek alkotói és formálói a gyermekek később kialakuló esztétikai értékítéletének.

A gyermekekre nagy hatással van a feszültségtől mentes együttlét, az örömteli hangulat, az óvoda egész életének átgondoltsága, az óvó néni érzelemgazdagsága.

Tervezésnél figyelembe vesszük a gyermekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására fordítható időszükségletet. Nálunk az egész nap során érvényesül a folyamatosság, rugalmasság.

A délutáni alvás időtartama a legkisebb gyermekeinknek 2,5 óra, a nagyobbaknak 1,5 óra.

A napirendben külön időpontot jelölünk meg a gyermekek rendszeres edzésére, mozgásos lehetőségeire. A játékidő 5-6 óra.

Az értelmi nevelés feladatai:

- az anyanyelv fejlesztése,
- spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek szerzése, rendszerezése, bővítése,
- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás), készségek, kreativitás fejlesztése,
- tudatosan tervezzük a tevékenységek céljainak megfelelő stratégiákat, módszereket, eszközöket,
- a reflexióknál világossá kell, hogy váljék számunkra, jól látjuk e a folyamat közötti összefüggéseket,
- a pedagógiai terv megvalósulás után, rendszeresen elemezzük az elért eredményeket, felismerjük a tervezés- megvalósítás során hibáinkat, utólag ezeket a hibákat korrigáljuk,
- pedagógiai munkánkat éves szinten (pl. éves ütemterv) tanítási-tanulási egységekre (pl. tematikusterv, projektterv) foglalkozásokra, tevékenységekre (játék, munka) bontva tervezzük meg.

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Óvodánkban a nevelőmunkát – a teljes nyitvatartás ideje alatt – mi óvodapedagógusok végezzük, középpontjában a gyermek áll. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. A helyi program megvalósítására tudatosan készülünk önműveléssel, hogy szakmai tájékozottságunk, szaktudásunk fejlődjön. Személyiségvonásainkban a gyakorlati munka folyamán, nap, mint nap megjelenik az empátia, a tapintat, a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, tetteinkben érezhető a hitelesség. Jól működő óvodapedagógusi párokkal működünk, elfogadjuk egymás nevelési módszereit, és hasonló személyiségjegyekkel rendelkezünk. Tudunk együtt tervezni, tudunk összehangoltan, feladatokat megosztva dolgozni. Egyeztetjük pedagógiai elveinket, nevelési gyakorlatunkat. Bevonjuk a dajkákat a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak kialakításába. Szakmai munkaközösségeket alakítva bővítjük ismereteinket egy-egy nevelési területen.

A közösség tagjaként valamennyien felelősséget vállalunk a közösen kitűzött célok és feladatok megvalósításáért. A szakmai munkában, a munkatársi kapcsolatban, a döntéshozatal előtt őszinte, nyílt véleménnyel segítjük a legjobb megoldás kialakítását.

A nevelőmunkánk kulcsszereplője az óvodapedagógus. Nevelőmunkánk nem jöhetne létre aktív, a tevékenységekbe bevont dajkák nélkül. A munkánkat velük összehangolva, egymást kiegészítve végezzük.

Speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása a megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve szervezzük.

TÁRGYI FELTÉTELEK

Az óvoda épületét, udvarát, berendezését úgy alakítjuk ki, hogy a lehető legjobban szolgálja a gyermekek nevelését, fejlesztését, biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Figyelünk arra, hogy helyiségeink mindig tiszták, gondozottak, esztétikusak legyenek. A gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül.

Programunkban megfogalmazott egészséges életmód kialakítását a tárgyi feltételek is biztosítják. A gyermekek mozgásának, játékigényének kielégítéséhez megfelelő játékeszközök vannak biztosítva, számukra hozzáférhető és biztonságos módon. A mi programunk sajátos, mi készítettük, a gyermeki személyiség egészére kívánunk hatni.

A folyamatos eszközbővítést szükségesnek tartjuk.

Esztétikus mesesarkainkban (kuckó) megtalálhatóak, puha párnák, meleg szőnyegek, meseszék, kincsesláda, bábok, könyvek, gyertyák, magnó, albumok a tanult mondókákról, versekről és a mesékről, stb.

Hangszerek színesítik zenei nevelőmunkánkat, mint furulya, xilofon, dob, ritmusbot, csörgő, triangulum, cintányér (kicsi-nagy), csengő, népi hangszerek, gyermekek-óvónők által barkácsolt ritmushangszerek, hangsíp vagy hangvilla, szimbólumok a tanult dalokról.

Képalakításhoz, plasztikai munkákhoz különböző méretű rajzlapok, színes papírok, festékek, színes ceruzák, zsírkréták, pasztellkréták, filctoll, viaszkréták, fonalak, anyagok, madzagok, agyag, gyurma, fadarabok, termések, magok, kavicsok, szövőkeretek, fonalak stb. állnak rendelkezésünkre.

Évszakonként változó, jeles napokhoz igazodó esztétikus ovigaléria fogadja az óvodába belépőket.

CD és DVD lejátszó adta lehetőségeket kihasználjuk zenei élménykövetítéshez, vadállatok életének megismertetéséhez, az óvoda ünnepeinek, hangversenyeinek, ovigalériai események rögzítéséhez, többszöri megtekintéshez.

A kötelező eszközjegyzékben előírt digitális anyagokat és eszközöket a beszerzésük után beépítjük, használjuk a nevelőmunkánk továbbfejlesztésében.

Esztétikus élősarok díszíti csoportszobáinkat a természet kincseinek gyűjteményével, a gyermekek által készített, egyes évszakokat jellemző, témáinkhoz kapcsolódó tablóival.

KRESZ pályánk a közlekedési szabályok gyakorlásához nyújt lehetőséget.

Szakkönyvek közül elsősorban a programhoz felhasznált irodalmi jegyzéket ajánljuk, amit még gazdagíthatunk számos módszertani kiadvánnyal.

A séták, kirándulások során összegyűjtött kincseknek, tárgyaknak, terméseknek, növényeknek esztétikus sarkokat biztosítunk. Állandó helyen, nyitott polcrendszeren a gyermekek számára mindig elérhetően tároljuk a festés, rajzolás, mintázás eszközeit, elősegítve az önálló alkotást, munkálkodást. Könnyen elérhető helyen tároljuk az építés és a konstruálás eszközeit is, akár csak a mesekönyveket és a bábokat.

A CSOPORTSZERVEZÉS SZABÁLYAI ÓVODÁNKBAN

Törekszünk az életkor szerinti homogén csoportok kialakítására. Igyekszünk figyelembe a szülői igényeket (testvérek, barátok), a speciális egyéni igényekhez igazodó, egyéni óvodapedagógusi felkészültséget igénylő helyzeteket.

A GYERMEKEK NAPIRENDJE

Időtartam	Tevékenység
6:00 – 10:30	<p>JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN</p> <p>Személyes percek</p> <p>Játékba integrált tevékenységek</p> <p>Verselés, mesélés</p> <p>Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka</p> <p>Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</p> <p>Mozgás</p> <p>A külső világ tevékeny megismerése</p> <p>Munka jellegű tevékenységek</p> <p>Részképességek fejlesztése egyéni szükségletek alapján mikrocsoportos formában</p> <p>Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</p> <p>Testápolási tevékenységek</p> <p>Tízórai</p>
10:30 – 11:45	<p>JÁTÉK A SZABADBAN</p> <p>Csoportos séta</p> <p>Énekes játék az udvaron</p> <p>Mozgás</p>
11:45 – 12:45	<p>Testápolási tevékenységek</p> <p>Ebéd</p>
12:45 – 14:45	Pihenés, alvás
14:45 – 15:15	<p>Testápolási tevékenységek</p> <p>Uzsonna</p>
15:15 – 18:00	<p>JÁTÉK</p> <p>Személyes percek</p> <p>Részképességek fejlesztése egyéni formában</p> <p>Összevont csoportos hazabocsátás</p>

HETIREND JAVASLAT

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Verselés, mesélés Anyanyelvi nevelés Mindennapos testnevelés Külsővilág tevékeny megismerése	Verselés, mesélés Anyanyelvi nevelés Mindennapos testnevelés	Verselés, mesélés Anyanyelvi nevelés Mindennapos testnevelés Ének, énekes játék, gyermektánc, zenei képességfejlesztés	Verselés, mesélés Anyanyelvi nevelés Mindennapos testnevelés Mozgás	Verselés, mesélés Anyanyelvi nevelés Mindennapos testnevelés Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, építés
személyes percek egyéni részkéesség- fejlesztés	személyes percek egyéni részkéesség- fejlesztés	személyes percek egyéni részkéesség- fejlesztés	személyes percek egyéni részkéesség- fejlesztés	személyes percek egyéni részkéesség- fejlesztés

A hét minden napján jelen van:

- verselés-mesélés,
- anyanyelvi nevelés,
- mindennapos testnevelés.

Heti egy alkalommal szervezett tevékenységek:

- mozgás,
- ének-zene, énekes játék, gyermektánc,
- zenei képességek fejlesztése,
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, építés,
- külső világ tevékeny megismerése.

Az óvodapedagógusok csoportonként összehangolják a heti rendet.

A cselekvéses tanulás formái: mikro- és makrocsoportos, egyéni és páros tevékenységen keresztüli ismeretszerzés.

3-4 évesek

kötetlen	mindennapos mozgás
kötetlen	verselés, mesélés
kötetlen	rajzolás, festés, mintázás, kézimunka; ének-zene, énekes játék, gyermektánc; külső világ tevékeny megismerése
kötetlen	mozgás; verselés, mesélés ének-zene, énekes játék, gyermektánc; külső világ tevékeny megismerése (séta, kirándulás)
mikrocsoportos, makrocsoportos, egyéni, páros	az érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás-alkotóképesség- fejlesztése minden tevékenységi formában

4-5, 5-6-7 évesek

kötelező	mindennapos mozgás
közvetve kötelező	verselés-mesélés; rajzolás, festés, mintázás; ének-zene énekes játék, gyermektánc, zenei képességek fejlesztése; külső világ tevékeny megismerése
mikrocsoportos, makrocsoportos,	mozgás, mese-vers, ének, énekes játék, a külső világ tevékeny megismerése
egyéni, páros	zenei képességek fejlesztése, vizuális tevékenység, a külső világ tevékeny megismerése, vers, részképességek fejlesztése

A tudatosan szervezett tevékenységeket figyelembe vesszük a fokozatosság elvét, az életkori sajátosságokat, a gyermekek fejlődési ütemét, az évszakokat, és az ünnepeket.

Programunkban a verselés-mesélés, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, és a rajzolás, festés, mintázás, kézimunka játéka vannak integrálva. Ez azt jelenti, hogy nálunk a tevékenységek játékidőben zajlanak úgy, hogy közben nem rakjuk el a játékokat. A gyermekek a tevékenység befejezése után visszatérhetnek eredeti játékukhoz, vagy újat kezdenek. A külső világ tevékeny megismerése legtöbbször a szabadban, helyszínen zajlik, témától függően. Célunk továbbá, hogy minél több érzékszervükkel tapasztalhassák meg a gyermekek a természet tárgyait, jelenségeit.

AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Óvoda-család kapcsolatai

Kapcsolattartás a szülőkkel

A szülőket egyenrangú nevelőpartnernek tekintjük. Már a gyermekük beíratásakor megismertetjük velük a nevelési céljainkat, feladatainkat. Nevelési programunkat minden szülő kezébe veheti, megtekintheti.

Tudjuk, hogy a gyermekét a szülő ismeri a legjobban, ezért tapasztalatait, információit is figyelembe véve tervezzük meg a kisgyermek egyéni fejlesztését. Fejlődéséről folyamatosan konzultálunk a szülőkkel. Fontosnak tartjuk a hiteles tájékoztatást, a problémaérzékenységet és az előre mutató segítséget. Előítéletektől mentesen, tapintatosan közeledünk minden egyes családhoz. Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, kéréseiket, javaslataikat, esetleges bírálatukat, hiszen ezek segítik a munkánkat, az együttműködés során érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Az éves pedagógiai munkatervünkben rögzítettek alapján lehetőséget biztosítunk a szülőknek a nyílt napokon, kirándulásokon, fogadóórákon, közös ünnepélyeken, rendezvényeken való részvételre.

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését.

Az óvodapedagógusaink tiszteletben tartják, hogy a gyermek a szülőé, ő tud legtöbbet gyermekéről, ő ismeri legjobban a gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvónő szaktudása és sokrétű tapasztalata alapján hathatós segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Igyekszünk korrekt, partneri együttműködést kialakítani a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében. Körültekintően szervezzük meg az együttműködés formáit, mely az információk áramoltatását, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit hivatott közvetíteni.

A kisgyermekkor első nagy megrázkódtatását általában 3 éves korban az óvodába lépés jelenti mindenki számára, amikor el kell szakadni az édesanyától, s az addig megszokott, meghitt környezettől. Az elszakadás megviseli a gyermeket és a szülőket is, ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy már az óvodába lépés előtt megismerkedjünk az óvodába érkező gyerekekkel, és családjukkal. Fontos, hogy érezzék, hogy szeretettel fordulunk feléjük, segítjük az elválást, az óvodába való befogadást.

A szülők és az óvodai alkalmazotti közösség kapcsolattartásának rendje

A szülők az óvodában a köznevelési törvényben meghatározott jogaik és kötelességeik alapján közösségeket hoznak létre. Minden csoportban külön Szülői Szervezet működik. A szülők által megválasztott szülői szervezet elnöke koordinálja a csoportokban tevékenykedő tagokat. Meghatározott munkaterv szerint működnek. Nevelési évenként újraválasztják tisztségviselőiket, működési rendjükről saját maguk döntenek. Az óvodai szülők közösségének elnökét a nevelési évet nyitó szülői értekezleten választják meg. Az elnökkel a Intézményegység vezető helyettes tartja a kapcsolatot. A szülői szervezet feladatai közé tartozik az óvoda nevelési feladatainak, céljainak elősegítése. A szülők igyekeznek maradéktalanul eleget tenni a köznevelési törvényben megfogalmazott kötelezettségeiknek, a jogaik érvényesítésével óvodánk jobb működését elősegíteni.

Kapcsolattartás formái

Szülői értekezletek (szükség esetén évente több alkalommal)

Szülői értekezleten az óvodát, a csoportot, a gyermeket, a szülőket érintő legfontosabb témákat, feladatokat, programokat, problémákat beszéljük meg. Az óvodapedagógus feladata a szülők véleményének meghallgatása, javaslataik figyelembevétele.

Fogadó órák

A fogadóórát személyre szabottan, a szülő vagy az óvodapedagógus kérésére, előzetes egyeztetés alapján tartunk. Ezek az alkalmak adnak lehetőséget olyan információk cseréjére, melyek a gyermekkel vagy közvetlen környezetével kapcsolatosak, bizalmas jellegűek.

Családlátogatás

Az óvodába lépés előtt, valamint szükség esetén, ha probléma jelentkezik. A családlátogatás célja, hogy az óvodapedagógus megismerje a gyermeket közvetlen környezetében, felfedezze helyét a családban, tájékozódjon a család nevelési elveiről, szokásairól.

Szükség esetén a gyermekvédelmi felelőssel közösen látogatják meg a családot.

Napi kapcsolattartás

A szülő folyamatosan tájékoztatást kap az óvodában történt eseményekről, - ez néhány perces beszélgetést jelent. Az ennél hosszabb időt igénybe vevő beszélgetésre fogadóóra keretében kerülhet sor.

Nyílt napok

Nyílt napon a szülőknek lehetőséget biztosítunk a napi életbe való betekintésre. Kézműves napokon való részvétel, és egyéb nyitott óvodai ünnepek, programok.

Kapcsolatok más nevelési szinterekkel

Az egyes tagóvodák kapcsolatot tartanak azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt, az óvodai élet alatt, és az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Partnerintézményeink

Üllő Város Önkormányzata

Folyamatos és szoros kapcsolattartás az intézmény optimális működtetése, a fenntartói elvárásoknak való megfelelés, illetve az intézmény érdekeinek képviselete érdekében. Korrekt, nyílt, odafigyelő és segítő jellegű kapcsolat. A fenntartó biztosítja a törvényben kötelezően előírt óvodai ellátáshoz szükséges feltételeket az éves költségvetési keretből. Szívesen részt veszünk hivatal által szervezett rendezvényeken, és mi is szívesen vesszük a fenntartó, általunk szervezett rendezvényeken való részvételét.

Üllő Város Humán Szolgáltató Központ, Óvoda és Központi Rendelő Többcélú Közös Igazgatású Intézmény

Napi kapcsolatban vagyunk a HSZK dolgozóival, mely elősegíti a zökkenőmentes működést. A kontaktust megbeszélések, beszámolók, folyamatos tájékoztatások útján tartjuk.

A város óvodái

Folyamatos és hagyományteremtő a kapcsolattartás, szakmai együttműködés. Az öt óvodában működő, minden évben más szakmai területet érintő közös munkaközösség közös munkája segíti, hogy az óvodapedagógusok minél inkább megismerjék a többi intézmény szakmai munkáját.

Bazsarózsa Bölcsőde

A két intézmény között jó a kapcsolat, harmónikus.

Kölcsönös látogatások, hospitálások, a gyermekek óvodai beilleszkedésének segítése, a bölcsőde-óvoda átmenet megkönnyítésének érdekében.

Árpád fejedelem Általános Iskola

Az óvodánk szoros kapcsolatot tart fenn az iskolával. Kölsönösen érdeklődünk egymás munkája iránt, amely hozzájárul egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez. Kölsönös látogatások, szakmai napokon, rendezvényeken való részvétel, a gyermekek iskolai beilleszkedésének segítése, az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében. Az első osztályos gyermekek látogatása az iskolában.

Harmónia Zeneiskola

A zeneiskola növendékei egy-egy ünnepi hangverseny keretében vendégül látják nagycsoportos óvodásainkat. Az egykori Pitypang óvodába járt zeneiskolai növendékek hangversenyére, rendszeresen ellátogatunk.

Család és Gyermejjóléti Szolgálat

Fontosnak tartjuk az intézménnyel a rendszeres, jó kapcsolat fenntartását a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, az esélyegyenlőség biztosítása érdekében. Kapcsolattartás a vezető családsegítővel, és a családsegítőkkal, az észlelő és jelzőrendszer tagjaival.

Pedagógiai Szakszolgálat

A gyermekek felmérése után, szoros együttműködés a logopédiai, fejlesztőpedagógiai ellátás feladatainak végrehajtása érdekében. Logopédiai ellátás az arra rászoruló gyermekek részére, heti egy alkalommal, 4 órában. Fejlesztőpedagógus foglalkozik az arra rászoruló gyerekekkel heti egy alkalommal, 4 órában. Fejlesztőpedagógiai ellátásra több órában lenne szükségünk.

Vargha Gyula Könyvtár

Az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is szeretnénk a felkínált lehetőségekből (kiállítások, rajzpályázatok, könyvtárlátogatások) úgy válogatni, hogy azokkal elősegítsük nevelési feladatainkat. megtekintése, ünnepkörökhöz kapcsolódó rendezvények látogatása.

Kiss Sándor Művelődési Ház

Szívesen látogatjuk az ünnepkörökhöz kapcsolódó rendezvényeket, kézműves, barkácsolós délelőttöket. A „Barangoló” műsor igen kedvelt az óvodás gyerekek körében.

Egészségügyi szervek

Gyermekorvosokkal státuszvizsgálatok alkalmával. Védőnői szolgálattal, bizonyos időközönként ellátogatnak óvodánkba.

Fogorvosi vizsgálatra is sor kerül minden nevelési évben intézményünkben.

Egyházak

Fenntartjuk a jó kapcsolatot, - a közoktatási törvényben adott lehetőségeket figyelembe véve, megszervezzük óvodánkban a hitoktatást.

A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és lehetőség szerint- szakmai kapcsolatot tart fenn. Keressük a lehetőséget a kapcsolatfelvételre, ehhez a szülők kapcsolatrendszerét is igénybe vesszük! Ehhez akciótervet készítünk: - felkutatás - kiépítés. A szülők aktív részvételével „Cipős doboz” akciót indítunk karácsony előtt.

„Játszom két színes szememmel,
a két kedves pici kézzel,
játszom játszó önmagammal,
a kisgyermek is játékszer”
(Kosztolányi Dezső)

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

JÁTÉK

Célja: Intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok szerzése. A gyermekek egyéni vágyainak, ötleteinek kibontakoztatása. A feszültségcsökkenés és az öröm érzésének átélése. A gyermek személyiségének fejlődése.

A játék, mint óvodai tevékenység

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, szabad – képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi, pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus, aki utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Óvodás életkorban a gyermek létformája a játék. Ebből következően a gyermek játékszükségletét ki kell elégíteni, és meg kell hagyni a játék semmi mással nem helyettesíthető szerepét, funkcióját életükben. A játékon keresztül kell, hogy megtapasztalja a körülötte lévő világ sokszínűségét, a játékon keresztül, szerzi meg ismereteit, tanul, örömhöz sikerélményhez jut. A játék a gyermekek számára a legfőbb élményforrás, ugyanakkor a személyiségfejlesztésének színtere, a tanulás, a készség és képességfejlesztés leghatékonyabb módja. A gyerek játéka önkéntes, szabad, örömteli vágykielégítő tevékenység. Egyszerre hat a

pszichés, motoros és szociális személyiség komponensére. Játékkal, játszás közben fedezi, felismeri meg a környezetét, ismeri és fedezi fel önmaga lehetőségeit és korlátait.

A szabad játék interaktív, örömszerző, vágykielégítő, a gyermek szabad képzetársítására épül, többféle megoldást tesz lehetővé, ötletgazdag, alkotó tevékenység, abban különbözik a többi tevékenységformától, hogy keretében a spontán tanulás dominál. Számtalan tapasztalattal, ismerettel gazdagítja a gyermeket: felfedezi, megismeri környezetét, önmaga lehetőségeit és korlátait, fejlődik emlékezete, fantáziája, figyelme, nagy és finommozgása, gazdagodik érzelmvilága, erősödik akarata, kitartása, alakul szabálytudata stb.

A folyamatos, hosszantartó szabad játékhoz szükséges idő biztosítása, a játék védelme a napirendben alapvető, azonban a szabad játék, a játék szabadsága nem egyenlő a gyermek magára hagyásával.

A játékban meghatározó az óvodapedagógus, mint kulcsszereplő elfogadó, segítő, támogató attitűdje, tudatos jelenléte, az indirekt módszerek alkalmazásának felelőssége, összehangolt munkája az óvoda valamennyi dolgozójával.

Az óvodapedagógus a játék kibontakoztatása, és nem a játék fejlesztése céljából hat a játékra, hiszen a játék indítéka magában a cselekvésben rejlik, a játékban nem a végeredmény, hanem a folyamat és az azt kísérő érzések, élmények a fontosak.

A játék akkor válik az óvodai nevelés leghatékonyabb eszközévé, ha az óvodapedagógus a fejlődés támogatásában lesz mesterré és a szükséges, általa irányított célirányos fejlesztés is a szabad játék minél tágabb, minél elmélyültebb lehetőségeinek megvalósulását szolgálja.

Óvodánkban gyermekeink számára a szabad játék túlsúlyának érvényesüléséhez, a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz elegendő időt, helyet, nyugodt légkört, élményszerzési lehetőséget és eszközt biztosítunk. Az óvónők szakmai tudása, gyermeklélektani, pedagógiai, módszertani ismeretei a játékot, a játékon belüli fejlesztési lehetőségeket szolgálják. Személyük támogató, indirekt irányító, mindig bevonható társszerep, a játszani tudás mintaadó.

Olyan környezetet alakítunk ki, ahol a gyermekek önállóan végezhetik tevékenységeiket, melyben a játék része tanulási folyamataiknak, melyben a gyermekek saját döntéseik és fejlettségi szintjeiknek megfelelően keresik a kihívásokat, illetve vállalhatják esetleges elmaradásaikat. A szabad játék a tárgyi környezet átalakításában is tetten érhető.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermekek képesek kitartóan, több napon keresztül egyazon játéktémában együttesen részt venni.

Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.

Az ismert, kedvenc meséket többször dramatizálják, bábozzák.

Kreativitásukkal képesek bonyolult építményeket készíteni

Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására. Képesek önállóan is kezdeményezni.

Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által elfogadott, elvárt viselkedési szabályok.

„Köszönöm, hogy láthattam mindazt,
amiről te nem is gondoltam, hogy látom!”

(ismeretlen szerző)

VERSELÉS, MESELÉS

Célja a mesék, versek, mondókák segítségével a gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének elősegítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása.

A magyar gyermekköltészet, a népi dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A meseélmények, versek, mondókák zeneisége, rímeinek csengése által művészi, irodalmi élmény nyújt, egyben a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legjobb segítőtje.

A magyar népmesék, mondókák, dúdolók- az anyanyelvi nevelés legfőbb pillérei.

A magyar népmeséknek tanulsága, életút mutatójuk van. Mesehallgatás közben fejlődik a gyermek nemi- és nemzeti identitástudata, mely biztos támpont, gyökeret ad a mai világban. Segítenek a gyermeknek megtalálni helyüket a világban, miközben gazdagodik szókincsük, fejlődik gondolatviláguk és kreativitásuk. Erkölcsi, érzelmi-érzelmi, értelmi, esztétikai üzeneteket, élményeket közvetítenek a gyermek felé.

A mesélés rítus. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A mesélő és a hallgatók között érzelmi biztonság jön létre, amely elengedhetetlen a mese hangulatának megteremtéséhez, az élmények befogadásához, feldolgozásához. Mindennap hallgatnak mesét, mondókát, verset egyrészt játékidőben, majd a délutáni pihenés előtt, mert ez a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Mesék tartalma kapcsolódik az évszakhoz, témakörhöz, ünnepekhez.

A mese nyelvezete, szófordulatok, bölcsességek mindennapjaink részei, így a gyermekek napi beszédében is megjelennek, beépülnek. A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

Ezeket a népmeséket, játékos mozgásokkal összekapcsolt mondókákat, elsősorban gyűjteményekben, de akár az internet is megtaláljuk.

A mese - képi és konkrét formában, estlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Az óvodapedagógus feladatai

A felhasznált irodalmi anyagok, tervezhető tartalmak biztosítása 3-6-7-éves korban, klasszikus és kortárs irodalmi anyagok felhasználásával.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.

4-5 éves korban a népi mondókák, névcsúfolók, halandzsza szövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókák anyagát. Szerepelnek vidám, humoros versek, klasszikusok és mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei. Megismernek 3-4 mondókát, 5-8 verset.

Az 5-6-7 évesek versanyaga gazdagodik különböző népi mondókákkal, kiolvasókkal, élményekhez, évszakokhoz, hagyományokhoz kapcsolódó versekkel,

A rendszeresen mesét hallgató gyermek a mesébe kódolt üzeneteket és azoknak a megfejtéséhez szükséges megoldó képletek birtokában az interpretációs gyakorlat magabiztosságával felvértezve hamarabb képesek a kommunikációra, szocializációra, mint azok, akiket ettől megfosztanak. A népi - népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi, - a klasszikus és kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Mielőtt mesélni kezdenénk, nagyon fontos, hogy megteremtjük a megfelelő feltételeket. Minden csoportszobában állandó mesesarkot alakítunk ki, ahol megtalálhatók a mesélés kellékei, eszközei.

Programunk lényeges eleme, hogy a délelőtti játékidőben, minden nap hallgatnak mesét a gyermekek. Csoportonként kialakított rituáléval (óvónő énekhangja, hangszeres játék, valamely zenei felvétel, meseszignál) várjuk a gyermekeket a mesélés helyszínére. A hangulatot fokozza a meggyújtott gyertya, meselámpa, amely addig ég, amíg a mese véget nem ér. A befejezés hangulatos lezárását a gyertya elfűjása jelzi a gyermekek számára.

Mesélés közben törekszünk a kifejező, átélő előadásmódra. Igyekszünk mimikánkkal, gesztusainkkal, hanglejtésünkkel, hangszínünkkel, testbeszédünkkel visszaadni a mese hangulatát. A mese óvónői előadása többféle módszerrel történhet: pl. mesélés eszköz nélkül, mesélés egy-egy kellékkal, szimbólummal, mesélés egy-két bábbal, mese megelevenítése paraván mögötti bábozással, a gyermekek a mese párbeszédesei részébe bekapcsolódnak, vagy gyermekek bábozzák a mesét.

Versek, mondókák:

A gyermekek azokat a verseket kedvelik, amelyben játékos rímek vannak, a vers, mondóka szövegét mozgással kísérhetik. A vers, mondóka esztétikai forrását a ritmusa, zeneisége adja. A versek sajátos hangulatot ébresztenek a gyermekekben a hangulatfestő, hangutánzó szavakkal.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.

Várják, igénylik a mesehallgatást.

Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.

Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgásban megjeleníteni.

„Hisszük, hogy az emberiség boldogabb lesz,
ha megtanul a zenével méltóképpen élni.
S aki csak valamit tesz ez irányában,
már nem élt hiába!”
(Kodály Zoltán)

ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

A tevékenység célja az éneklés, az énekes játék megszerettetése.

Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a nép gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődésüket, formálják zenei ízlésüket, esztétikai érzéküket.

Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek néptáncok, és népi játékok, a hagyományok megismerését, tovább élését segítik. Az óvodai ének-zenei feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását. Énekes népi játékok, és igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások közül válogatunk, melyek eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás), és zenei kreativitás alakításában.

Az óvodapedagógus feladatai

A felhasznált zenei anyagok, tervezhető tartalmak biztosítása 3-6-7 éves korban.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása.

A gyermekek játék közben szerzik meg a zenei készségeket, ismerik meg a zenei alapfogalmakat, mint például egyenletes lüktetés, melyet játékos mozdulatokkal, tapsolással, egyszerűbb ritmushangszerekkel, egyenletes járással kísérünk; halkabb-hangosabb megfigyelése, érzékeltetése, kifejezése. Bővül a zenei képességfejlesztés anyaga pl. ritmuszenekar, járás hullám- és csigavonalban, motívumhangsúly megéreztetése mondókán, ritmus megéreztetése mondókán keresztül, ritmusvisszhanggal, halk-hangos megfigyeltetése, kifejezése, magas-mély megfigyeltetése (kvint távolságban), gyors-lassú megfigyeltetése,

kifejezése, hangszínfelismerés gyakorlása, egymás hangjának felismerése, dallambújtatás, dallamfelismerés, dallamvisszhang, játékos hangképzés.

Zenei képességfejlesztés anyaga:

- egyenletes löktetés érzékeltetése mondókán, dalon, hangszeren, mozdulatokkal, tapssal
- motívumhangsúly kiemelése
- ritmus kifejezése, ritmusvisszhang, ritmuszenekar
- halk-hangos kifejezése beszéden, mondókán, dalon, hangszeren
- magas-mély érzékeltetése beszéden, mondókán, dalon
- gyors-lassú érzékeltetése mondókán, dalon, hangszeren
- dalfelismerés különböző módszerekkel
- dallambújtatás, dallamvisszhang
- kérdés-felelet játék ritmussal, dallammal
- hangképzés ismert dalok dallamára
- zörejangok (környezetünk zörejei)

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A gyermekek nevelése zenei funkciók szerint történik.

Ezek a következők:

- énekek, énekes játékok,
- zenei képességfejlesztés mikrocsoportban,
- zenehallgatás.

Célunk az, hogy lehetőleg minden gyermek vegyen részt a kezdeményezésben. A 4-5, 5-6-7 éveseknél kötött szervezeti formában.

Zenei képességfejlesztő játékokat hetente egyszer tervezünk. Ekkor kerül sor a ritmus- és hallásfejlesztő játékokra, hangszerek kezelésére, ritmuszenekar alakítására. A tevékenységet lezárhatjuk egy-egy hangulatos zenehallgatással.

Zenehallgatási anyag megválasztásánál óvodapedagógusaink figyelembe veszik a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermekek hovatartozását is, népdalokból, a magyar népi kultúra kincseiből választunk.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A gyermekek örömmel játszanak énekes játékokat.

A gyermekek mernek és tudnak egyedül énekelni.

A zenehallgatásra szánt műveket figyelmesen hallgatják.

Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat.

Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.

Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát.

A gyermekek felismerik és megkülönböztetik a környezetükben található hangokat.

„Barna voltam, kék vagyok,
ma s holnap újra más leszek,
ám megőrizem ragyogva
minden elmúlt színemet”
(Rónay György)

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA, ÉPÍTÉS

A tevékenység célja: a gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. A gyermekek tér-forma-szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás, a belső képek gazdagítására épül. Törekszünk, az elkészült gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatásra, és a tehetségek bátorítására.

Az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, és változatos eszközöket biztosítunk.

Az óvodapedagógus feladatai

Megismertetni a gyerekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, mintázás és kézimunka, építés különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.

Feladatunk továbbá a gyermek egyéni fejlettségéhez és képességéhez igazodva segíteni:

- a képi-plasztikai kifejezőkészség kibontakoztatását,
- a téri tájékozódó- és rendezőképességek alakulását,
- a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását, és annak képi kifejezését,
- a gyermekek tér-forma, és szín képzeteinek gazdagodását,
- képi gondolkodásuk fejlődését,
- esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben megfelelő eszközök szükségesek. Az alapkészlet minden gyermekcsoportunkban rendelkezésre áll. Ezek: puha, színes ceruzák, zsírkréták, tempera, vízfesték, ecsetek, ollók, ragasztó, gyurma, színes papírok, rajzlapok. Az eszközök tárolásához esztétikus tárolóedényeket használunk. Az alapeszközöket nyitott polcrendszeren tartjuk, hogy a gyermekek bármikor hozzáférjenek, és igényeik szerint választhassanak belőlük. Megtanítjuk a gyermekeknek az eszközök biztonságos kezelését, karbantartását. Egy állandó munkaasztalt biztosítunk az alkotó tevékenységekhez, amelyet a csoportszoba legnyugodtabb sarkában alakítunk ki. Az alkotáshoz nyugodt légkört, továbbá elegendő időt biztosítunk, hogy a gyermekek addig tevékenykedjenek, amíg kedvük tartja. A rajzolás, mintázás, kézimunka feltételeit megteremtjük a mindennapi szabad játékban is.

A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó-alakító tevékenységek, s azok tartalmának, fejlesztése
A 3-4 éves gyermekek számára lehetővé tesszük, hogy játszva ismerkedhessenek meg a rendelkezésre álló anyagokkal, eszközökkel. A 3. életév körül indul gyors fejlődésnek a különböző ábrázolási tevékenységekhez szükséges kézmozgások érése, ezért a kezdeti időszakban az ábrázolás a gyakorló játék egy fajtája. A különböző technikai fogásokat eleinte csak próbálgatják, majd gyakorolgatják a gyermekek, míg az, készségszintre nem emelkedik. Ebben az időszakban elsősorban az a feladatunk, hogy biztosítsuk a megfelelő eszközöket a zavartalan alkotó tevékenységekhez. A gyermekeink számára mindig álljon rendelkezésre elérhető helyen többféle anyag és eszköz, amellyel dolgozhatnak.

A gyermekek minél több eszközzel ismerkednek meg, annál több lehetőség adódik önmaguk kifejezésére. Az alkotó tevékenység megjelenik az építésben, mintázásban, képalakításban. A körülöttük lévő tárgyak háromdimenziós formában, a térben léteznek, a gyermekek számára ez természetes. Az alkotó-alakító tevékenységeket a homok gyurkálgatásával, formázásával, építő tevékenységekkel, a gyurma, agyag alakítgatásával kezdjük.

Megismertetjük a gyermekekkel az anyagok alakíthatóságát és az egyszerűbb technikákat azok formálásához (nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépegetve, stb.). Ezáltal fejlesztjük a kézizmokat, hogy képessé váljanak a helyes ceruzafogásra. Szabad tevékenység keretében gyakoroljuk velük a nyomhagyást papíron ceruzával, zsírkrétával, majd képet alakítunk rajzolással, ragasztással, nyomattal, karcolásal.

A firka időszakában nem tervezhető a téma, csak a technika és az eszköz. Lehetővé tesszük a gyermekek számára a függőleges felületen való rajzolást és később a térbeli világ síkban való

ábrázolását. Hagyjuk, hogy a gyermekek saját szintjükön, saját elgondolásaik szerint alkossanak.

A 3-4 éves gyermekek az építés során megismerkednek különböző tárgyak formáival, alakzataival. Tudnak beszélni az alkotásaikról, és örülnek a létrehozott produktumnak.

Évszakonként megismertetjük őket az ovigalériában kiállított alkotásokkal.

A 4-5 éves gyermekek alkotó-alakító tevékenységét tovább bővítjük. A gyermekeknél megjelenő szándékos képalakító tevékenységet élményeikhez kapcsolódó témákkal, s azokhoz megfelelően illeszkedő technikákkal segítjük.

A témát úgy fogalmazzuk meg, hogy tág megoldási lehetőségeket biztosítson, így a különböző fejlettségű gyermekek saját képességeikhez mérten tudnak alkotni. A témaadással változatossá tehetjük a gyermekek ábrázolását, észrevetethetjük velük, hogy a körülöttük lévő világ megjeleníthető.

A 4-5 éves gyermekek rajzaiban megfigyelhető az emberábrázolás. Megjelenítik környezetüket, azok tárgyait, különböző cselekményeket, eseményeket, mese, vers illusztrációkat saját elképzeléseik szerint. A plasztikai munkák során létrehoznak egyszerűbb formákat, ajándéktárgyakat, természetbábokat készítenek. Közösen gyönyörködünk a gazdag formákban, a színkeveréssel alkotott színárnyalatokban. Ceruzát, krétát, filctollat, fapálcákat különböző vastagságú ecseteket használnak a rajzok finomabb kidolgozásához. A gyermekek spárgából, fonalakból, textilből, termésekből képeket alakítanak.

A plasztikai munkák során képesek a formák tagolására. Játékukhoz tudnak kellékeket, valamint alkalmi ajándéktárgyakat készíteni. A plasztikus formák létrehozásához különböző formájú textilt, bőrdarabot, terméseket használunk. Az építés során variálhatják a teret bútorokból, takarókból, egyéb kellékekből.

Folyamatosan biztosítjuk a változatos technikákat, melyek lehetővé teszik a gyakorlást. A gyermekek segédkeznek az eszközök előkészítésében, karbantartásában, elrakásában.

Meglátogatjuk az ovigalériát, ahol véleményt nyilváníthatnak a kiállított alkotásokról. Megmutatják szüleiknek a kiállított műveket.

Az 5-6-7 éves gyermekek alkotó munkájában állandó fejlődést figyelhetünk meg, bár a fejlettségi szintek egészen eltérő fokai vannak együtt azonos korosztályon belül is. Ezért továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk az egyéni bánásmódra. Követelményeink, segítségadásunk alapja az, hogy a gyermek önmagához képest haladjon előre. Soha nem siettethetjük a fejlődést.

A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermek által megismert világ eseményei, az élmények és az ünnepek. Az óvodai mindennapokban gazdag, tevékenykedtető, élményekkel teli életet biztosítunk, mivel az átélt, önállóan felfedezett dolgok mélyebben bevésoódnnek, mint a kívülről jövő, tanított séma. Örülünk az egyéni ötleteknek, elfogadjuk a szokatlan megoldásokat, a valóságtól elrugaszzkodó ábrázolásmódot. Nem tanítunk sémákat (a nap sárga, a virág kisebb a háznál stb.) a gyermekeknek, elfogadjuk, hogy az ő látásmódjuk érzelmektől vezérelt.

A gyermekek képeket alakítanak változatos technikákkal és eszközökkel. Tárgyakat, cselekvést, eseményeket ábrázolnak emlékezet és képzelet után. Mese-vers illusztrációt készítenek. Többször alkotnak közös kompozíciót. Plasztikai munkáikban érzékeltetik a legjellemzőbb jegyeket. Munkáikban megjelenik a közös, több alakos kompozíció. Ajándékokat, játékokat, bábokat, kellékeket készítenek. A gyermekek szorgalmasan gyűjtik az anyagokat, kellékeket az alkotó és díszítő munkákhoz. Segítjük őket abban, hogy az építés során nagyobb méretű elemeket is mozgassanak, felhasználjanak. A gyermekek önállóan készítenek elő minden anyagot, eszközt, a munka, befejeztével pedig megtisztítják, majd elrakják a helyére azokat.

A gyermeki alkotó tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Megteremtjük a kedvező feltételeket, hogy a gyermekek a nap folyamán kedvük szerint bármikor rajzoljanak, mintázzanak, egyéb alkotó tevékenységet végezzenek. Hetente egyszer tudatosan irányított mikrocsoportos tevékenységet szervezünk, ahol a legnagyobb hangsúlyt a gyermekalkotó tevékenységére nem, pedig a végeredményre helyezzük.

A témától, az eszköztől és a segítségnyújtás mértékétől függ, hogy hány gyermek vesz részt a munkában egyszerre. Az eszközzel motiválunk. Ha odacsalogattuk a gyermekeket tevékenység helyszínére, röviden megjelöljük a témát. Ha új technikával dolgozunk, bemutatjuk, és igény szerint nyújtunk segítséget. Mindig megfelelő időt biztosítunk számukra. A gyermekek folyamatosan cserélődnek a munkaasztalnál. Az újonnan tevékenykedőket is az eszköz motiválja. A témát és a technikát nekik is elmondjuk, bemutatjuk.

Az értékelésalkotás közben történik egy-egy kedves szóval, véleménnyel, gesztussal, rácsodálkozással. Minden alkotásban találjuk meg az értéket, az egyéniséget, saját ötleteket! Minden gyermeket sikerélményhez juttatunk, egyéni képességeit figyelembe véve értékelünk. A kész munkákat kitesszük a folyosón lévő faliújságra, ahol a szülők nézegetik gyermekük munkáit, folyamatosan nyomon követve fejlődésüket. Az elkészült munkákat jellel ellátott dossziében tároljuk, a plasztikai munkákat a gyermekek hazavihetik. Minden gyermeknek van

jellel, vagy fényképpel ellátott egyéni tárolója, ahol a szabadidős munkáit gyűjtheti, vagy kitűzheti a csoportszobában lévő mini galériára.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Képalkotásban élményeiket, érzéseiket saját ötleteik alapján, egyéni módon jelenítik meg.

Plasztikai alkotásaik egyéniak, részletesek, megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat tartalmaznak.

Színhasználatuk egyéni, változatos. Téralkításban, építésben bátrak, ötletesek, együtt működnek.

Önállóan alkalmazzák a megismert technikákat. Megfelelően használják, karbantartják az eszközöket. Véleményeiket elmondják alkotásaikról.

Örülnek munkájuknak, rácsodálkoznak a szép látványra, gyönyörködnek benne.

„A sport mindenre megtanít,
becsületesen küzdelemben győzni,
emelt fővel veszíteni”
(ismeretlen szerző)

MOZGÁS

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának, és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyváltoztató, és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyet sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal segítünk elő. Ezzel biztosítjuk a mozgás és az értelmi fejlődés egymásra gyakorolt kedvező hatását.

A mozgásos játékok, tevékenységek rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, az egészséges életmódra nevelés hatásait.

A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek.

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére. (pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, problémamegoldó gondolkodás)

A szabad mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.

Törekszünk a mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

Az óvodai mozgás célja

A gyermekekben rejlő természetes mozgásvágy kihasználásával a mozgásukat tudatossá és rendezetté alakítva a testi-lelki fejlődés elősegítése, az „ép test-ép lélek” kialakítása.

A mozgásigény kielégítése, a mozgás megszerettetése, a mozgástapasztalatok bővítése. Az egyéni képességek kibontakoztatása és fejlesztése a mozgásélmény sokirányú megtapasztalásával.

Az óvodapedagógus feladatai

A gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlesztése, a vázizomzat erősítése, a helyes testtartás, a nagy mozgásigény kielégítése és a pszichomotoros készségek és képességek kialakítása a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékokkal és játékos feladatokkal. Figyelmet fordítunk a mozgásos játékok, tevékenységek, a spontán és a szabadjáték céltudatos, a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos gyakorlatok alkalmazására, a szabad levegő rendszeres kihasználására.

A mindennapos testnevelés rendszeres alkalmazása, mely kedvezően hat a kondicionális képességekre, az erő és az állóképesség fejlődésére, melyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét és az egészséges fejlődését.

A mozgásfejlesztés két területen valósul meg: a szabadjátékban - a gyerekek spontán, természetes mozgása közben - és a szervezett heti és mindennapos testnevelési foglalkozásokon.

A korcsoportokban a nehézségi szintek eltérőek, a feladatok hasonlóak. Nagy hangsúlyt fektetünk a nagymozgás-fejlesztésre, a testséma kialakítására, a testrészek megismerésére, s mindezek által a térirányok is bekapcsolódnak a megismerési folyamatba.

A nagymozgások fejlesztése célzott testmozgásokkal (járás, futás, ugrás, csúszás, mászás különböző tempóban; egyensúlygyakorlatok; szem-kéz szem-láb koordináció fejlesztése; finommotorika fejlesztése) amelyeknél a mozgások tempója, ritmusa, iránya változik.

Testséma fejlesztés (testrészek ismerete; a test személyi zónájának alakítása; testfogalom; az egyes testrészek fejlesztésére alkalmas mozgások).

Észlelésfejlesztés (vizuális látás) fejlesztése; alaklátás és formaállandóság fejlesztése; a tapintásos észlelés fejlesztése; mozgásos észlelés fejlesztése; a térészlelés-térbeli viszonyok felismerésének fejlesztése; a hallás észlelés fejlesztése; a keresztcsatornák fejlesztése).

Verbális fejlesztés a tárgyak megnevezése, térbeli viszonyok (irányok; helyzet; idő) osztályozása (alapformák; alapszínek; méret) szerint.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Egészséges, mozogni szerető, optimális mozgáskészséggel rendelkező gyermekek nevelése az iskoláskor kezdetére.

A versenyjátékokban a szabályok betartása a figyelem és a fegyelem fejlesztésével.

Ismerjék az irányokat, tudjanak a térben tájékozódni.

Tudjanak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.

Szeressenek futni, képesek legyenek 50-100 métert kocogni.

Tudjanak helyben labdát ütögetni.

Egykezes felsődobással célba dobjanak.

„Ez a Föld, ez ad nekünk otthon, ide születünk, itt pihenünk meg.
Kell, hogy érezd, hogy óvja, hogy féltsed, kapaszkodva bele
az élet minden erejével, a szeretetünk ezernyi gyökerével,
hogy örömmel töltsse el létük a szívünket, az életünket.
Hát kérlek Titeket, Emberek, óvjuk, féltjük, szeressük ezt a Földet!”
(Szatmári Delina)

KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A tevékenység célja, hogy a gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerezzen a szűkebb és tágabb természeti - emberi- tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól.

A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony fűzze a természethez, az emberi alkotásokhoz, miközben tanulja meg azok védelmét, az értékek megőrzésének fontosságát.

A gyermek életkorának megfelelő szinten minél több tapasztalatot szerezzen (mozgásos és érzékszervi) tevékenységen keresztül az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetből.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jusson, amelyek a környezetben való életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Ismerje meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományoknak és néphagyományok, szokások, a közösséghez tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, tanulja meg ezek szeretetét, védelmét.

A gyermek önálló véleményalkotása és döntési képessége fejlődjön, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.

A gyermek alkalmazza a tevékenységeiben a környezet megismerése során szerzett, matematikai tartalmú tapasztalatait, ismereteit. Ismerje fel a mennyiségi, alaki, nagyságbéli, és téri viszonyokat, alakuljon ítélőképessége, fejlődjön tér, sík és mennyiségszemlélete.

Az óvodapedagógus feladatai

Az óvodapedagógus tegye lehetővé a gyermek számára a külső világ tevékeny megismerését.

A környezettudatos magatartás kialakítása, környezetért felelős életvitel megalapozása.

Alakítsa ki az élőlényekhez való pozitív érzelmi viszonyt, és éreztesse meg az állatokról való gondoskodás, az állatvédelem fontosságát.

Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését.

Fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Tudatos munkája mellett a gyermekek tapasztalataira, élményeire támaszkodva nyújtson új ismereteket, illetve, a meglévőket mélyítse, rendezze.

A külső világ tevékeny megismerését segíti, hogy vidéki óvoda vagyunk, így gyermekeink az állat- és növényvilágról az első tapasztalataikat, ismereteiket az otthoni környezetükből hozzák magukkal. Ezt kiegészítve segítjük a gyermek spontán és irányítottan szerzett tapasztalatainak feldolgozását.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

Óvodáskor végére kialakulnak a gyermekek alapvető személyiségjegyei, a környezet felfedezése, a rácsodálkozás, a természet szeretete és gondozása.

A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően megtanul tájékozódni, eligazodni szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetében. Megismeri az emberek munkáját, foglalkozásuk jellemzőit.

Pozitív érzelmi viszonyulása megerősödik az őt körülvevő környezet iránt.

Megismeri lakóhelye szépségeit, büszkeségeit, a környezetében lévő intézményeket, nevezetességeket.

Különbségeket tud tenni az évszakok között, ismeri azok tulajdonságait, jellemzőit.

Megtanulja értékelni a természet szépségét, annak növény- és állatvilágát – óvja és védi, gondozza azokat – pozitívan fejlődik a tenni akarása, a munkához való viszonya, nő a feladattudata, kitartása.

Ismeri lakóhelye, születési helye nevét, lakcímét, saját és szülei nevét.

Ismeri a napszakok nevét.

Ismeri, azonosítja és megnevezi a testrészeit.

Ismeri az őt körülvevő közlekedési feltételeket, eszközöket.

Kialakul a takarékoság (energia, víz, eszköz), a hulladékkezelés fogalma, a természetes anyagok használatának értéke, melyet korához képest alkalmaz.

Megtanulja értékelni és védeni az egyes környezeti elemeket, mint a talaj, víz, levegő, élővilág.

Megtanulja, hogy csak azokat a dolgokat gyűjtjük, amelyeket a természet már elengedett.

Szervezett külső világ tevékeny megismerése keretében, a helyes közlekedés szabályainak elsajátítását az óvoda udvarán lévő KRESZ pályán valósíthatjuk meg.

A kerékpározás, rollerezés, kismotorozás közben nemcsak testi képességeink, érzékszerveik fejlődnek. Naponta gyakorolhatják a közlekedési szabályokat, megismerkedhetnek új fogalmakkal, mint: jármű, járda, közlekedési eszköz, úttest, gyalogátkelőhely, és megismerkedhetnek a közlekedési táblák jelentésével,

Matematikai tartalmú tapasztalatszerzés a külső világ tevékeny megismerése közben

A matematikai tapasztalatszerzés felfedezteti a gyermekkel az őt körülvevő világot, az abban rejlő formai, mennyiségi viszonyokat. A matematikai tapasztalatszerzés számtalan esetben jelen van a tevékenységekben, spontán és irányított keretek között.

Az óvodapedagógus feladatai

A gyermekek matematikai érdeklődésének felkeltése, az elemi ok-okozati összefüggések felismertetése, megtapasztaltatása.

Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához, a logikus gondolkodás megalapozása.

Gyermekeink matematikai tartalmú tapasztalatszerzésénél, és fejlesztésénél több szempontot is figyelembe veszünk. Legfontosabb a cselekedtetés és az érzékszervekre ható tapasztalatszerzés. A matematikai tartalmak integráltan vannak jelen a külső világ tevékeny megismerésében, illetve az óvodai élet egyéb spontán tevékenységeiben (testápolás, étkezés, öltözködés, munka, játék) és a szervezett tevékenységeiben (verselés, mesélés, ének-zene, énekes játék, zenehallgatás, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, építés, mozgás), ezért a tartalmak feldolgozása ezek keretében valósul meg.

Feldolgozásra javasolt témák:

- számfogalom előkészítése, gyakorlása
- halmazok alakítása
- rész-egész viszonyának tudatosítása
- relációk megláttatása:
- irányok, névutók, oldaliság
- tájékozódás síkban és térben
- tapasztalatok a geometria köréből

Módszereink

Legfőbb módszerünk a megtapasztaltatás és cselekedtetés, problémahelyzetek teremtése. Ezeket kiegészítjük a következő módszerekkel: szemlélődés, megfigyelés, felismerés, összehasonlítás, felfedezés, viszonyítás, vizsgálódás, kísérletezgetés, magyarázat, következtetések megfogalmazása, véleménynyilvánítás, ok-okozati összefüggések felismerése, ellenőrzés, értékelés (megerősítés, dicséret, beszélgetés stb. formájában).

A matematikai nevelés szervezési formáinak biztosítása

A 4-5 éveseknél a matematikai nevelés lehetőségének kihasználása a környezeti tapasztalatszerzés és egyéb (spontán és szervezett) tevékenységek kapcsán.

A nap bármely szakában a hét bármely napján adódhat.

Az 5-6-7 éveseknél a matematikai nevelés lehetőségének kihasználása a környezeti tapasztalatszerzés és egyéb (spontán és szervezett) tevékenységek kapcsán.

Matematikai tartalmú játékok szervezése, ezek feltételeinek biztosítása.

Egyéni és/vagy mikrosoportos fejlesztés szervezése a gyermekek fejlettségi igényének megfelelően.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A tárgyakat meg tudja számlálni legalább 10-ig, össze tudja hasonlítani mennyiség, forma, szín, stb. szerint.

Érti a helyeket, kifejező névutókat, eligazodik a téri és síkbeli irányokban.

Tapasztalatai vannak a relációk, geometria terén.

Matematikai jellegű helyzetekről, problémákról saját gondolatait szabadon elmondja.

Szívesen vállalkozik a felvetett vagy felismert problémák megoldására.

Képes jól ismert tulajdonságok szerinti válogatás folytatására, sorba rendezés kiegészítésére, saját szempontú válogatás, sorba rendezés végzésére

Érti, és helyesen alkalmazza az év során elsajátított, matematikai tevékenységekkel összefüggő szavakat, fogalmakat.

Hosszúság jellegű méréseket önállóan is el tud végezni.

Tárgyakat meg tud számlálni (legalább 10-ig).

Építései, síkbeli alkotásai legfőbb eredménye továbbra is a szemléletfejlődés.

Képes különféle geometriai tulajdonságok szerint térbeli és síkbeli alakzatokat szétválogatni.

A térben való tájékozódásban megkülönbözteti a jobbra és balra irányokat.

„Nem akkor nyered el jutalmad, ha belekezesz valamibe,
hanem egyedül és csakis akkor, ha kitartasz mellette.”

(Sienai Szent Katalin)

MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

Célja a játékkal és a cselekvő tapasztalással, sok vonatkozásában azonosságot mutató munka és munka jellegű tevékenység személyiségfejlesztő hatásának megerősítése.

Az óvodapedagógusok feladatai

A változatos, munkajellegű tevékenységek során olyan attitűdök, készségek, képességek, tulajdonságok, szokások alakuljanak ki a gyermekekben, amelyek pozitívan hatnak a környezetükre, a közösségi kapcsolataikra, a feladattudatukra.

A játékos tevékenységek során fejlődjenek ki a gyermekeknek azon készségei, melynek hatására önmagát ki tudja szolgálni. A következő lépés, hogy a gyermek eljusson a közösség érdekében végzett munkáig.

A munkajellegű tevékenységek közül fontosnak tartjuk, hogy kialakítsuk:

- a csoporttársakkal együtt és értük végzett tevékenységek gyakoroltatását,
- a gyermek a saját személyével, kapcsolatos feladatokkal, annak sorrendjével a felnőtt segítségével ismerkedik meg (testápolás, öltözködés, saját személyükkel kapcsolatos igényesség, holmijuk rendben tartása, óvása, kulturált étkezési szokások elsajátítása),
- a naposi munka gyakoroltatását.

A gyermekek fejlettségétől függően vezetjük be és fokozatosan bővítjük (növényápolás, kisállatok gondozása). Az önkiszolgálással kapcsolatos munkaszokások begyakorlása után válik egyre tudatosabbá és örömtelibb tevékenységgé. Középső csoportba januártól, nagycsoport év elejétől. Tudatosan tervezzük meg és gondoljuk végig a munka menetét, a növények és állatok gondozásával kapcsolatos tevékenységeket

A külső világ megismerésének egyik része a növények és állatok fejlődésével, gondozásával, védelmével való ismerkedés. Sok lehetőség adódik ilyen jellegű tevékenységek végzésére az élősarok gondozásában (akvárium, madáretető).

Megismerik a takarékosági szokásokat (használati tárgyak, villany, víz, energia stb.), a külső környezettel kapcsolatos szokásokat (a szemét, hulladék megfelelő kezelésének fontossága, igény szint alakulása).

Alkalomszerű munkákat, megbízatásokat kapnak, - melyek körét mindig meghatározza a gyermekek fejlettsége, személyisége, a környezeti adottságok -, amik a gyermeki önállóság kialakulását segítik. Ennek színterei: a kisebbek segítése – öltözésnél, ébresztésnél, ajándékkészítés a kisebbeknek, készülődés a jeles napokra), környezet rendjének megőrzése és egyéb rendszeres tevékenységek.

A szülők folyamatos tájékoztatása napi tevékenységeinkről – gyermekek által az évszakfalon. Az általunk ültetett fa gondozása, megfigyelése, változások felfedezése a közeli park, buszmegálló, óvoda előtti terület tisztántartása az élősarokban lévő növények és az állatok gondozása, aktuális időszakban a madáreleség készítése, madáretető feltöltése.

Őszi munkatevékenységek

Termések, falevelek összegyűjtése, szállítása (kosár, vödör).

Akvárium gondozása.

Csoportszoba dekorálása az évszakra megfelelően.

Az udvar folyamatos takarítása, tisztántartása.

Gyümölcsök, zöldségfélék elrakása télire. Befőzés.

Téli kert előkészítése, növények cserépbe, ládába ültetése, a kint maradók betakarása.

Cserepes virágok gondozása.

Faiskola, faültetés – növényvédelem.

Természetsarok készítése (ide gyűjtjük folyamatosan a „kincseket”)

Vitaminsaláták, gyümölcssaláták készítése

Szelektív hulladékgyűjtés (lehetőségtől függően)

Téli munkatevékenységek

Természetsarok gondozása.

Madáretetők elhelyezése, madáreleség készítése, a madarak folyamatos etetése.

Ajándékkészítés a szülőknek és kisebbeknek, az összegyűjtött természetes anyagokból.

Tavaszi munkatevékenységek

A kert takarítása, őszi hulladékok felszedése, évelő virágok kitakarása

A természetsarokban ültetett magok folyamatos gondozása.

A madárodúba befészkelő madarak, madáritatók további ellátása.

A kert szerszámok előkészítése, munka utáni helyes elrakása.

Cserepes virágok átültetése.

A csoportszoba és öltöző rendjének, esztétikumának folyamatos megőrzése.

Tavasza megfelelő dekoráció készítése.

Nemzeti Ünnepre gyöngyfűzés, kokárda készítés, szövés,

Nyári munkatevékenységek

Locsolás, gyomlálás, a gaz elszállítása.

Az udvari élet egészséges, esztétikus, kellemes körülményeinek biztosításában való részvétel (berendezés, szemétyűjtés stb.).

A növényzet védelme, gondozása (fák, bokrok, fű).

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

Figyelnek saját maguk és környezetük rendezettségére.

A környezetükben lévő növényeket, állatokat óvják, gondozzák.

A munkajellegű tevékenységek gyakorisága által a cselekvések szokássá válnak.

Megfelelő igényszint alakul ki környezetével kapcsolatban.

Megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát, miközben elemi fokon tapasztalatot szereznek a tervezésről, a munkaszervezésről, a munkafolyamatok sorrendjéről.

A munka elvégzésére való törekvés által kitartóak, türelmesek lesznek, fejlődik önbizalmuk, felelősségérzetük.

Hozzászoknak saját tevékenységük ellenőrzéséhez, egymás megoldását kölcsönös megértéssel és segítőkészséggel értékelik.

A közösen végzett munka hozzájárul a társas kapcsolatok alakulásához, ezek örömeinek átéléséhez.

A tevékenységek gyakorisága, annak hatása megerősíti a gyermekekben a munka játéktól eltérő jegyeit.

ÓVODAI ÜNNEPEINK, JELES NAPJAINK ÉS HAGYOMÁNYAINK

- Mihály-napi vásár (szeptember 29.)
- Állatok világnapja (október 4.)
- Faültetés (október második hete)
- Termésünnepek (október utolsó hete)
- Márton-nap (november 11.)
- Adventi gyertyagyújtások
- Mikulás (december 6.)
- Adventi vásár (december 2.-3. hete)
- Karácsonyi ünnepélyek
- Medve hét (február első hete)
- Farsang (február harmadik hete)
- Március 15.
- A víz világnapja (március 22.)
- Húsvét - tojáskeresés
- A Föld napja (április 22.)
- Édesanyák köszöntése (május első vasárnapja)
- Madarak, fák napja (május 10.)
- Sport- és KRESZ nap(május harmadik hete)
- Gyermeknap (május utolsó vasárnapja)
- Évet záró játékos délutánok

Egyéb hagyományaink

A gyermekek név- és születésnapjának megünneplése.

Nagycsoportosok látogatása az iskolába, könyvtárba.

Tavaszi kirándulások.

A hagyományápolás tartalmi korcsoportonként

Őszi ünnepkör

3-4 évesek:

Tapasztalják a természet változását. Irányítással végzik a lehullott levelek összegyűjtését, termések begyűjtését. Figyelik, hogyan történik tárolásuk, együtt készítenek apró tárgyakat. Állatokról népmeséket, mondókákat, az őszi jelenségeiről szólásokat, közmondásokat, szép őszi népdalokat hallgatnak.

4-5 évesek:

Közösen készített kalendáriumon követik a jeles napokat. Gyűjtik a természet kincseit, elrendezik, díszítik velük csoportszobájukat. Figyelik az állatok viselkedését, betakarítják a termést, befőzést végeznek a felnőttek segítségével.

Segítséggel termésbábokat készítenek (uborka, retek, káposzta, gyümölcsök). Kukoricát morzsolnak. Egyszerű népi játékszereket készítenek. Ismerkednek népi hangszerekkel, népzenevel.

5-6-7 évesek:

Kalendáriumot készítenek, figyelik igazak-e a népi jóslások. Megismernek néhány találós kérdést, közmondást, mesét, verset, dalt. A betakarított gyümölcsöt befőzik a felnőttekkel. Őszi munkát végeznek az udvaron (levélszedegetés).

Népzenere egyszerűbb lépésekkel, forgásokkal táncolnak.

Téli ünnepkör

3-4 évesek:

Ismerkednek az advent jelképeivel: koszorú, naptár. Rövid dalt, mondókát vagy verset tanulnak a Mikulást és a karácsonyt várva. Egyszerű fenyődíszeket, ajándékot készítenek szüleiknek. Figyelik a vízbe tett cseresznyeágot, az elvetett Luca búzát. Ismerkednek a karácsonyi népszokásokkal.

4-5 évesek:

Segítenek az adventi naptár és koszorú elkészítésében. Vízbe teszik a cseresznye ágot, Luca búzát ültetnek, gyertyát mártanak, almát fényesítenek, festenek az ablakra, mézeskalácsot sütnek, fenyődíszet készítenek. Mikulás és karácsony előtt dalt, verset, mondókát tanulnak. Almát, mézes diót esznek, meggyújtják a gyertyát. Ajándékot készítenek szüleiknek.

5-6-7 évesek:

Adventi naptárt és koszorút készítenek. Kotyoló mondókát tanulnak, Luca napján. Verset tanulnak a Mikulásnak és karácsonyra. Figyelik az időjárást, hogy bevált-e a Katalin napi jóslás. Gyertyát öntenek, asztaldíszet készítenek, ajándékot szüleiknek, a kisebbeknek. Étkezési szokásokhoz: tököst, almát sütnek, diót törnek. Mézeskalácsot gyúrnak, sütnek, díszítenek.

Farsang (vízkeresztől hamvazószerdáig) télbúcsúztató népszokás

3-4 évesek

Egyszerű technikával díszítenek papíralarcot, jelmezbe öltöznek, ha kedvük van, táncolnak, utánozzák a felnőttek táncos mozdulatait. Fánkot kóstolnak.

4-5 évesek

Farsangi álarcot díszítenek, a zsákbamacskához tárgyakat gyűjtenek, részt vesznek a farsangi játékokban, egyszerű dalokat vagy mondókákat tanulnak, verselünk, mesélünk, fánkozunk.

5-6-7 évesek

Farsangi dalt, bálba hívogató mondókákat tanulnak. Farsangi fánk sütésében segítenek. Részt vesznek a zsákbamacska kihúzásában, társaikat hívogatják a multságba. Részt vesznek a táncban, a csoportszoba feldíszítésében, átrendezésében. A telet elbúcsúztatják zajkeltéssel. Húsvét (az első tavaszi napéjegylenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap) témahét keretében való megvalósítás.

Tavaszi ünnepkör

3-4 évesek

Locsoló verset tanulnak, részt vesznek a locsolkodásban. Egyszerű mintával tojást díszítenek, festenek. Sétát tesznek az óvoda környékén.

4-5 évesek

Nagyobb sétát tesznek az óvoda környékén. Tojást díszítenek különböző technikákkal, a csoportszobájukat díszítik. Locsoló verset tanulnak, megismerkednek a húsvéti népszokásokkal.

5-6-7 évesek

Díszítik az ablakot. Mondókát tanulnak a locsoláshoz. A fiúk meglocsolják a lányokat és az óvónőket, a lányok tojást készítenek a fiúknak különböző technikákkal.

A magyar hagyományoknak megfelelően a március 15. nemzeti ünnepünket, a húsvét témakört, egy-egy hetes témahétben dolgozzuk fel, a munkatervben meghatározott módon.

Az óvodába lépés feltételei

Óvodánk 3 éves kortól fogadja a gyermekeket. A gyermekek felvétele jelentkezés alapján történik, az Oktatási Törvényben előírtak szerint.

Óvodánk csak testileg ép, egészséges gyermekeket fogad. Az óvoda 3 éves kortól a tankötelezettség megkezdéséig, legfeljebb 7 éves korig nevelő intézmény.

Óvodába az a gyermek vehető fel, aki a 3. életévét betölti. A gyermeket elsősorban abba az óvodába vesszük fel, amelynek körzetében lakcímmel rendelkezik, illetőleg ahol szülei dolgoznak. Az óvodai felvételre, átvételről az óvoda vezetője dönt.

Ha az óvodába jelentkezők száma meghaladja a felvehető gyermekek számát, az óvodavezető javaslatára a fenntartó felvételi bizottságot szervez, amely dönt a felvételtől.

A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás lehetséges formái:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás (szokások alakítása),
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a cselekvése tanulás, a megszerzett ismeretek különböző helyzetekben való alkalmazása
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

VI. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményként a kisgyermek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai munkához, az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Az óvodáskor végére, az iskolai beíratásnak testi, lelki és szociális kritériumai vannak, melyek közül egyik sem hanyagolható el, mindegyik egyformán szükséges a sikeres iskolai munkához.

A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. (Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciálásnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségének, a testséma kialakulásának.)

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés. Megnö a megőrzés időtartama.

Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele. A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

Az egészségesen fejlődő gyermek érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél, gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni. Minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat alkot. Tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat (a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek). Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről, tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat, ismeri, és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait. Ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét. Felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák,

szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek, elemi mennyiségi ismeretei vannak.

Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre a felnőtellel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.

Feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelés célja, feladata az egész személyiség harmonikus fejlődésének elősegítése.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett korrekció mellett érhető el a fentiekben leírt fejlődési szint.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

VII. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSE

Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermekek integrált nevelése

A sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján, mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási figyelem, magatartás szabályozási zavar) küzd.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja és a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve határozza meg az óvoda feladatát e területen.

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését segítjük a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés során.

A sérült és az ép gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik, együttes élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadók, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel küzdő gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartás-szabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiség-fejlődése nehezített, vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Cél

- A sajátos nevelési igényű és BTM nehézséggel küzdő gyermekek alkalmazkodó képességének, akaraterejének, önállóságának, együttműködésének érzelmi életének fejlesztése, integrált óvodai csoportok keretén belül.
- A gyermekben rejlő tanulási potenciálok kihasználásával a problémamegoldó képességre nevelés.

- A sérült, illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb fejlesztése, a gyermekek életminőségének javítása.
- A sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a sikeres, kudarctól mentes iskolai pályafutás kezdése érdekében.

Feladat

- A szakemberek által felállított diagnózis alapján a komplex (orvosi, pszichológiai, gyógypedagógiai) szakvélemények áttekintése, melyek segítségével megismerhetjük a sérülés mértékét, struktúráját, amelyek alapján tervezzük a specifikus fejlesztést.
- Fejlesztő tevékenységek megszervezése, - fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, és gyógypedagógiai asszistens (mozgásterápia, vizuális-, akusztikus-, taktilis észlelés, értelmi képességek fejlesztése, beszéd- és nyelvi képesség fejlesztése, megismerő folyamatok kialakítása, önállóság, szokások elsajátításának gyakoroltatása).
- A napi életritmusba a speciális tevékenységek beépítése, melyek a gyermekek felzárkóztatását segítik elő. Szükség esetén tevékenységek sorrendiségének és idejének felismerését segítő kártyák kihelyezése, a csoportszobákba, a mosdóhelyiségekbe és az öltözőkbe.
- A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés-specifikus fejlesztése, illetve a képességeket- és készségeket befolyásoló pszichikus funkciók fejlesztése, szakemberek segítségével.
- Speciális módszerek, terápiás eljárások, technikák szakszerű megválasztása és azok alkalmazásával a kognitív képességek fejlesztése.
- Differenciált, a szükségletekhez igazodó segítségnyújtással képességfejlesztés, a hiányosan működő képességek kialakítása, fejlesztése, esetleg korrekciója valamennyi területen.
- Interperszónáliskapcsolatok alakítása kommunikációs játékok sokoldalúságának kihasználásával.
- Olyan modell nyújtása, amely pozitív irányba befolyásolja a sérült gyermekek fejlődését. (Az óvoda minden dolgozója részéről.)
- Mindezekkel a harmonikus személyiségfejlődés elősegítése.

Az integrált nevelés feltételei

- Az integrált nevelés szerepeljen az intézmény, alapító okiratában
- A gyermek rendelkezzen szakvéleménnyel
- Értelmi elmaradás, részképesség zavar, esetében – Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Beszéd fogyatékoság esetében – *Beszédvizsgáló Országos Szakértői Rehabilitációs Bizottság és Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ – Budapest*
- Az ép és sérült gyermekek szüleinek bevonása történjen meg.

Tanügy igazgatási dokumentumok

- Egyéni fejlődési napló és a hozzá tartozó anamnézis lap
- Fejlesztési terv SNI esetén

Az intézmény alapító okirata szerint a Pitypang Tagóvodában az enyhe értelmi fogyatékosággal illetve a beszéd fogyatékosággal diagnosztizált gyermekeket tudjuk fogadni.

Enyhén értelmi fogyatékos gyermek

- Az enyhén értelmi fogyatékos gyermek fejlesztése intézményünkben a nem fogyatékos óvodás korúakkal történő együttnevelés során valósul meg.
- A spontán tanulást, a társakkal való együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítik azok az élmények, tapasztalatok és minták, amelyeket a gyermek a kortárs csoportban megél.
- Az integrált óvodai nevelés keretében szükség szerint gondoskodunk a folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről.
- Intézményünkben – a magas csoportlétszámok miatt – elsősorban az értelmileg enyhe fokban sérült gyermekeket tudjuk fogadni.
- Az ő esetükben az ép gyermekekkel közösen történő együttnevelést tudjuk felvállalni az óvodában. A spontán tanulást, a társakkal történő együttműködést, a kommunikáció fejlődését segítjük elő, számtalan élmény és minta biztosításával, amit a gyermekek a kortárs kapcsolatok során élhetnek meg.

A fejlesztés célja

A megfelelő iskolakészültség elérése, amellyel a tanulmányokat normál általános iskolában, a tanulásban akadályozottak tanterve szerint kezdheti meg a gyermek.

Feladat

- a gyermek szükségletei szerint folyamatos gyógypedagógiai megsegítésről történő gondoskodás,
- a fejlesztés során a gyermek aktuális igényének megfelelő ismeretek, tevékenységformák, módszerek, szervezeti keretek biztosítása,
- a térbeli tájékozódás, a finommotorika, a figyelemkoncentráció, a kommunikáció, a szociális alkalmazkodás fejlesztése.

Beszéd fogyatékos gyermek

Beszéd fogyatékos az a nyelvfejlődési és beszédzavarokkal küzdő gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája

- expresszív diszfázia,
- receptív diszfázia,
- kevert típusú diszfázia,
- a folyamatos beszéd zavarai,
- logofóbia,
- centrális eredetű szerzett beszédzavarok,
- orrhangzós beszéd.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok megnyilvánulásai

- az anyanyelvi fejlettség alacsony szintje,
- a beszédértés és észlelés nehézsége,
- kifejezőkészség nehézsége (szegényes szókinccs, grammatikai fejletlenség),
- a beszéd-szerveződés nehézsége (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága),
- a beszédszervi működés gyengesége,
- a beszédhangok tiszta ejtésének hiánya,
- az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavar (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai),
- a verbális tanulás lassú fejlődése.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok

- diszlexia,
- diszgráfia,
- diszkalkulia veszélyeztetettség,
- magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés célja

- A beszéd fogyatékos gyermekek sokoldalú, preventív fejlesztése.
- A kommunikációs szándék tudatos megvalósítására nevelés.

Feladat

- tudatos és tervszerű fejlesztés, a beszéd állapotának felmérésétől a terápiás terv meghatározásán át a tudatos módszerválasztáson túl a komplexitás és a folyamatkövetés megvalósítása,
- módszerek célszerű alkalmazása az életkor, a pszichikai sajátosságok, a beállítódás, az értelmi képesség, a beszédhiba típusának és súlyosságának, a korrekció adott szakaszának figyelembevételével,
- a kinezteziás, a hallási, a látási, a beszédmozgási benyomások egymást erősítő fejlesztése,
- a gyermek motiválása beszédhibájának leküzdésére,
- anyanyelvi nevelés a mozgás, a kommunikáció, illetve a vizuomotoros koordinációs készség fejlesztése,
- speciális terápiák alkalmazása, szakemberek segítségével.

Kiemelt feladat

- Az ismeretszerzés biztosítása sokoldalú tapasztalatszerzéssel, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel.
- Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat
 - az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása,
 - az értelmi fejlesztés,
 - a mozgás és észlelési funkciók,
 - valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása,
 - az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

A gyermek fejlődéséről a szülőket folyamatosan tájékoztatjuk, a gyermek fejlesztése a szülőkkal való együttműködés keretében valósulhat meg.

A beszédhibás gyermekek terápiás ellátását a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat logopédusa és a gyermek óvodapedagógusai közösen végzik.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósul meg.

Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

“Tehetségen azt a velünk született adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztése által kibontakoztatott képességet értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos vagy több területén az átlagosat messze túlhaladó teljesítményeket tud létrehozni.”

(Harsányi, 1988.)

Kiemelten tehetséges az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.

A tehetséges gyermek tulajdonságai:

- Keresi az átlagostól eltérő megoldási módokat (divergens gondolkodás.)
- Bizonyos dolgokról nagyon sokat tud, illetve kritikusan, függetlenül gondolkodik (kreativitás.)
- Fejlett beszéd-készség (gazdag szókincs, korosztályát meghaladó nyelvi fogulatok, korai olvasás).
- Jó koncentrációs képesség.
- Intenzív érzelmek (fejlett igazságérzet, humorérzék, túlérzékenység).

Cél

- Kiemelt célunk a nevelés, oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megekadályozása és a tehetség-gondozás.
- „Tehetség ígéreték” gondozása.
- A tehetségígéretes gyermekek személyiségének optimális alakítása, komplex fejlesztése az óvodai programok keretében.

Feladat

- A gyermekek megfigyelése.
- A tehetség felismerése, azonosítása, diagnosztizálása.
- Támogató és szakszerű környezet megteremtése, amelyben a tehetség-ígéretet minél korábban felfedezhetők, és kiemelkedő képességeik továbbfejlesztése biztosított.
- A gyermekek kreativitására, fantáziájára és ötleteire építve, valamennyi tevékenység területén belül a szükséges speciális eszközök biztosításával gazdagító tevékenységek lehetőségének megteremtése.
- A tehetség ígéretet erős oldalának fejlesztése.
- A gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területének erősítése.
- Kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése.
- Feltöltődés, pihenés, elvonulás lehetőségének biztosítása.

Tartalma

Az intézmény sajátos gyermekmegismerési rendszerének köszönhetően az óvodapedagógusok naprakész információkkal rendelkeznek az egyes gyermekek tudásáról, készségeiről, képességeiről, attitűdjéről, erős oldalairól, illetve gyenge területeiről, melynek megfelelően heti rendszerességgel három szintre tervezik a gyermekek fejlesztését, melyben a harmadik szint a tehetségfejlesztés. Ez a tervezési rendszer az éves tervezéstől egészen a napi tevékenységek tervezéséig nyomon követhető, alkalmazva a PDCA logikát.

A fejlődést nyomon követő napló folyamatos vezetése alapján nyomon követhető a gyermekek fejlődése, beazonosítható tehetségük a különböző nevelési területeken, mely alapján tervezhető a megfelelő tehetségfejlesztés.

A tehetségfejlesztési tartalmak, a mindennapok során kiterjednek a zenei, a vizuális, az irodalmi, anyanyelvi, a matematikai (logikai), a természetismereti, a környezetvédelmi, valamint a mozgás területeire.

A tehetséggondozás formái óvodánkban

Néptánc

A foglalkozások keretében a résztvevők a néptánc alaplépéseit sajátítják el, valamint népi mondókákat, népdalokat tanulnak, népi játékokkal és táncos mozgáselemekkel ismerkednek. Célja, hogy a gyermekek megismerjék hazánk, népi kultúráját, a néptánc, a népi játékok, a népdalok és a hagyományok felelevenítése, ezeken keresztül a gyermekek ritmusérzékének és mozgáskoordinációjának fejlesztése, a táncos mozgás alapozása. A kitűzött mozgás- és képességfejlesztési, valamint hagyományőrzési célok mellett fontos, hogy a foglalkozások jó hangulatban teljenek, a gyermekekben a megszerzett közös élményeken keresztül alakuljon ki a magyar néptánc szeretete. A legügyesebb gyermekek bekerülnek Majorosi Marianna Kenderes néptáncsoportjába.

Astra tehetségprogram

A foglalkozások keretében a résztvevők megismerkednek az alapvető mozgásformákkal és a labdajátékok alapjaival játékos keretek között. A tevékenységek egymásra épülve, tematikusan valósulnak meg, kihasználva az óvodai lehetőségeket, ideértve a tornaszobát és óvoda udvarát, valamint a rendelkezésünkre álló játék- és tornaeszközöket.

Célja, a testi és idegrendszeri funkciók fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése, a tájékozódás és a gömbérzék fejlesztése. A labdás gyakorlatok nagy hatással vannak a mozgások térbeli és időbeli érzékelésére és pontosítására. Tökéletesen fejleszti a ritmusérzékét, az egyensúlyérzékét, segít kialakítani a gyermekekben a vizuális érzékelést, az irányított figyelmet, a szabálytudatot és természetesen erősíti a fizikai erőnlétet.

Intézményi szintű tehetséggondozás

A kiemelkedő rajzkészséggel rendelkező gyermekeknek lehetőséget biztosítunk óvodai, városi, területi és országos szinten megrendezett rajzpályázatokon való részvételre, megmérettetésre.

SEGÍTŐ SZAKEMBEREK MUNKÁJA

Gyógypedagógusi feladatok ellátása

A gyógypedagógus munkája sokrétű. A köznevelési törvény alapján a többségi óvodában a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus foglalkoztatása szükséges. A gyógypedagógus közvetlenül foglalkozik a sajátos nevelési igényű gyermekkel, nyomon követi az érintett gyermek fejlődését. Részt vesz a befogadó közösség felkészítésében, szükség esetén hospitál az együttnevelést végző óvodai csoportnál. Támogatja az óvodapedagógusok munkáját, javaslatot tesz az egyéni fejlesztési szükségletekhez igazodó módszerekre, speciális eszközök kiválasztására, segíti a szakértői vélemény értelmezését. Koordinálja az érintett gyermekkel foglalkozó szakemberek munkáját, valamint kapcsolatot tart a szülőkkel a fejlesztés sikerességét szolgáló ismeretek átadásával.

A gyógypedagógus a szakértői véleményben leírt fejlesztendő területeket figyelembe véve végzi a foglalkozásokat, ez kiegészül a saját megfigyeléseivel, tapasztalataival, a gyermek személyiségével.

Ezek a fejlesztendő területek a következők lehetnek a teljesség igénye nélkül:

- kognitív funkciók: - percepciófejlesztés (egyensúlyrendszer, auditív rendszer, vizuális rendszer, taktilis- kinezetikus rendszer)
- figyelemfejlesztés
- emlékezetfejlesztés
- gondolkodásfejlesztés

Feladatai:

- Annak eldöntése, hogy a megfigyelt gyermek valóban gyógypedagógiai megsegítést igényel-e vagy az óvodapedagógusokat kell felkészíteni a probléma kezelésére.
- A kiszűrt gyermekek alapos, többirányú megfigyelése szükség esetén a csoportban, tevékenység, játék, stb. közben.
- A szülő bevonása irányított kérdésekkel, anamnézis felvétele a probléma okainak tisztázására.
- A szakvélemény alapján gyermek fejlesztése.

- Esetenként a szülők és óvodapedagógusok felé egy-egy fejlesztő tevékenység meglátogatásának biztosítása, így várható el a szülő partnersége.
- Minden kiszűrt gyermekről írásos anyagot készítése, amely tartalmazza a megfigyeléseket, a felvett anamnézist, a fejlesztendő területeket, a tevékenységek anyagát és a gyermek fejlődését.
- A kívánt cél elérésekor összegző vélemény készítése, amely egyben lezárja a fejlesztést.

Óvodapszichológusi feladatok ellátása

Munkája támogatni a gyermekeket, az óvodai dolgozókat és a szülőket. de a legtöbb feladata a prevenció, azaz a megelőzés, a korai észrevétel és a mihamarabbi megsegítés.

Intézményünkben óvodapszichológus működik, heti pár órában csatlakozik óvodánk életébe. Óvodapedagógusokkal összehangolt munkával segít kiválasztani az ellátandó gyermekek körét. Így kiderülnek az apróbbnak tűnő problémák, mellyel elkerülhetőek a későbbi nagyobb nehézségek. Munkája során megpróbál pontosabb képet kapni a gyermekek érzelmi, szociális világáról, családjukról és életükről. A gyermekpszichológus figyel, reagál és elfogadja a gyermek késztetéseit, esetleges destruktív fantáziáit, deviáns viselkedését. Empátiával fordul a gyermekek felé, befogadja és segít feldolgozni rossz érzéseit, majd leválasztja azokról a büntudati elemeket, végül pedig konstruktív módon tükrözi viselkedését.

Az óvodapszichológiai ellátás elsődleges célja:

- a gyermekek személyiségfejlesztése,
- lelki egészségvédelme,
- a nevelő munka hatékonyságának segítése,
- az óvodáskorú gyermekek sikeres beilleszkedésének segítése,
- az óvodapedagógusok munkájának segítése,

Ebből fakadóan munkája hármass kapcsolatrendszerben valósul meg: óvodáskorú gyermekek-óvodapedagógusok-szülők.

A terápia a probléma jellegéből adódóan lehet egyéni, kiscsoportos, csoportos.

Feladatai:

- minden nevelési év elején a jogszabályban megfogalmazottak alapján az 5. életévüket be-töltött gyermekek részképesség-szűrése, az elvégzett vizsgálat alapján óvodapszichológiai vélemény készítése a megfelelő javaslatok megfogalmazásával
- beilleszkedési, magatartási nehézség feltárása, elemzése
 - óvodai beszokással vagy beilleszkedéssel kapcsolatos nehézségek kezelése
 - erős szorongás, visszahúzódás, túlzott féltékenység kezelése
 - nehezebb kapcsolatteremtési problémák megoldása
 - otthoni, családi nevelési kérdések megválaszolása
 - érzelmi és indulati szabályozás nehézségeinek kezelése
- az elvégzett megfigyelés, vizsgálat, szülő-és pedagóguskonzultáció függvényében további vizsgálatra való javaslattétel
- hospitálás: gyermekmegfigyelés óvodai környezetben
- konzultáció, esetmegbeszélés keretén belül segíti az óvodapedagógust a csoportot érintő aktualitásban
- ismeretterjesztő tevékenységével segíti az óvodapedagógusok munkáját
- a szülők részére szülőterápiás alkalmak felajánlása
- a szülők saját kezdeményezésükre is igénybe vehetik az óvodapszichológiai ellátást, amennyiben gyermekükkel kapcsolatosan nevelési nehézségekkel szembesülnek
- ismeretterjesztő tevékenységével segíti a szülőket

Fejlesztőpedagógusi feladatok ellátása

A fejlesztő óvodapedagógusi munka olyan pedagógiai tevékenység, amely a tanuláshoz szükséges pszichés funkciók fejlesztését, ill. a sérült funkciók javítását, az esetleges hiányzó funkciók pótlását szolgálja.

Megelőzi, vagy csökkenti azokat a tanulási nehézségeket, amelyek a lassúbb érés, vagy egyéb okok miatt keletkeznek a gyermeknél, megváltoztatja a kialakult negatív motivációkat, csökkenti a viselkedési zavarokat, megelőzi a neurotikus tüneteket, melyek a már esetlegesen elszenvedett sorozatos konfliktusok és frusztrációk miatt kialakulhatnak.

A foglalkozásokon alapvető tevékenység a játék, hiszen a gyermeknek ez az elsődleges tevékenysége, ezen keresztül ismeri meg a világot, fejlődik személyisége, képességei.

A fejlesztőpedagógus csoportos vagy egyéni formában „játszik” a gyerekekkel. Optimális esetben a gyerekek jól szórakoznak, miközben a pedagógus pontosan tudja, hogy az adott

játék éppen mely részképességekre hat. A részképesség zavarok feltételezik a mozgás, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás folyamatainak hiányos működését. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek tipikus viselkedési tünetekkel bírnak: vagy állandó mozgásban vannak, de mozgásukban koordinátlanságot figyelhetünk meg, vagy éppen figyelmetlenséget észlelünk, nem tudják követni az utasításokat, „elvesztik a fonalat”, vagy az is lehet, hogy feltűnően passzívak, közönyösek, visszahúzódóak. A „játékokkal” ezt hivatott megoldani a fejlesztőpedagógus.

A foglalkozások célja az, hogy hozzásegítse a gyermekeket ahhoz, hogy könnyebben boldoguljanak az életben, a mindennapokban és azt érezzék, hogy igen, ők is jók és ügyesek, továbbá a “képes vagyok rá” érzéssel a zsebükben léphessék át az iskola kapuját.

Feladatai:

- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek megfigyelése,
- elmaradások feltérképezése,
- egyénre szabott fejlesztési terv készítése,
- megfelelő idejű, megfelelő minőségű, a gyermek életkori sajátosságait figyelembe vevő, egyénre szabott fejlesztés,
- változatos, sikerélményt nyújtó fejlesztő tevékenységek biztosítása.

Logopédusi feladatok ellátása

A logopédus a hang, a beszéd és a nyelvi teljesítmények fogyatékoságával, zavarával, hibájával és hátrányával küzdő gyermekek és felnőttek pedagógiai megalapozottságú gyógyító-nevelését végző szakember.

A logopédus munkájában komplex ellátásra törekszik, tehát feladata a beszédrendellenességek kialakulásának megelőzése, felismerése és rendszeres szűrése, teljes körű vizsgálata, a beszéd és nyelvi fejlődési elmaradással küzdő gyermekek egyéni vagy csoportos fejlesztése, a beszédzavarok kezelése, terápiája, a beszédhibák korrekciója, a beszéd és nyelvi hátrány kompenzálása, az olvasás- és írászavarok redukciója, továbbá a logopédiai tanácsadás, kísérés és utógondozás.

VIII. GYERMEKVÉDELEMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK

Gyermekintézmény lévén természetes, hogy programunkban kiemelt feladatként jelenik meg az egyéni sorsokkal való törődés, a családgondozás, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartása, az elsődleges prevencióra való törekvés.

Kötelez bennünket ilyen irányú munkánk hosszú hagyománya, valamint a Gyermekvédelmi Törvény, mely jogi és anyagi keretet szab a gyermekközpontú, humánus, a családokat segítő gyermekvédelmi rendszer működésének.

Cél

- A gyermekek fokozott védelme.
- A gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése, gyermeki és emberi jogainak érvényesítése.
- A gyermek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettségének felismerése, lehetőség szerint azok kialakulásának megelőzése, enyhítése, illetve a gyors és hatásos segítség nyújtása annak érdekében, hogy a gyermek az adott problémából a legkisebb sérüléssel kerüljön ki.
- Hátránykompenzációval az esélyegyenlőség biztosítása az eltérő szociális és kulturális környezetből érkező gyermekek számára.
- Egyenlő bánásmód elvének megvalósítása.
- Az egészséges fejlődéshez való egyenlő hozzáférés biztosítása.
- Feltárni mindazokat az okokat, amelyek a gyermek egészséges személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolják, akadályozzák, veszélyeztetik.
- Minden gyermek eljusson fejlődésének azon optimális fokára, mely által képes lesz egyéni készségének és képességének megfelelően az iskola megkezdésére.
- A gyermekek, szülők és dolgozók körében a „másság” elfogadtatása.

Feladat

- Az óvodába járó gyermekek szociális, szociokulturális családi helyzetének megismerése. Problémák feltárása, helyzetelemzés, megoldás keresése, a leghatékonyabb segítségnyújtás.
- A gyermekek integrált nevelésének biztosítása.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek közül a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetűek kiszűrése.
- A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetre utaló jelek, a veszélyeztetettség időbeli felismerése, okok feltárása, megoldási stratégiák alkalmazása.
- Lehetőségeinken belül megadni minden segítséget a hátrányok kompenzálásához a családgondozás és az egyéni bánásmód keretei között, ehhez intézményi gyermekvédelmi felelős biztosítása.
- Szükség szerint esetjelzés, esetmegbeszélés, pedagógiai vélemények írása.
- Az esélyegyenlőtlenség csökkentése mellett a befogadó környezet megteremtésével a kialakult előítéletek lebontásához való hozzájárulás, az újabb előítéletek kialakulásának megelőzése
- A gyermeki-szülői jogok megismertetése és érvényesítése az intézményben.
- Biztonságos, egészséges óvodai környezet megteremtése.
- Intézményen belül szociális szolgáltatások megszervezése (természetbeni adományok gyűjtése – élelmiszer, ruha).
- Összekötő szerep az óvoda - gyermek- család – és a segítő intézmények között.
- Kapcsolattartás a városi intézményekkel:
 - Család- és Gyermejjóléti Szolgálattal,
 - Pedagógiai Szakszolgálattal,
 - Polgármesteri Hivatallal,
 - helyi bölcsődékkal,
 - általános iskolával,
 - gyermekorvossal,
 - védőnői szolgálattal,
 - óvodapszichológussal,
 - gyermekvédelmi munkaközösség tagjaival,
 - gyógypedagógussal,
 - szociális segítő munkatársakkal,
 - az észlelő és jelzőrendszer tagjaival.

- Rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel.
- A gyermek képességének megfelelő pedagógiai ellátás biztosítása.
- A gyermeket, családot megillető kedvezményekhez való hozzájutás elősegítése.
- Az intézmény minden dolgozójában tudatosítani a jelzési kötelezettség megkerülhetetlenségét.

Elveink

- A gyermekvédelem fontos alapelve a nevelési hatások összehangolása a fejlődő személyiség veszélyeztetettségének megelőzése érdekében.
- A gyermek nevelése a család joga és kötelessége. Ezt tiszteletben tartva erősítjük a szülők felelősségérzetét, hangsúlyozva a családi nevelés fontosságát. Személyes kapcsolat kialakítására törekszünk a szülőkkel.
- A titoktartási kötelezettség természetesen minden, családokat érintő kérdésben érvényesül.
- A család mással nem pótolható. Az óvodai nevelés elsősorban a családi nevelés kiegészítésére vállalkozik. A társadalmi folyamatok nemkívánatos hatása és egyéb okok miatt a család funkciói sérülhetnek. Előfordul, hogy az óvodának ilyen esetekben át kell vállalnia a család által meg nem oldott feladatokat a gyermek érdekében. Ilyenkor az óvoda igyekszik megadni a gyermek számára a biztonságot, a családi fészek melegét. Ezekben, a családokban is keressük az együttműködés lehetőségét.
- Lényegesnek tartjuk a családokhoz való közeledés szemléletét. A kapcsolatkeresésben, kapcsolatteremtésben a kezdeményező szerepet vállaljuk.
- A jól működő családok szokásainak, értékrendjének megismerését ugyanolyan fontosnak tartjuk, mint a krízishelyzetben lévő családokét.
- Tapintattal és körültekintéssel segítjük a szülőket abban, hogy feladataikat minél eredményesebben teljesíthessék. Ezt kívánja meg a gyermek érdeke, a nevelőmunka sikeressége.
- A gyermek családi körülményeinek figyelemmel kísérése, fejlődésének követésével együttesen történik. Az esetleges elakadás feltárásának folyamatában megjelenik a családi nevelés feltérképezése.
- A megfelelő, őszinte kapcsolat a szülőkkel alapvető feltétel a problémák közös megoldásához.

Az intézményünkben történő gyermekvédelmi munka koordinálását gyermek- és ifjúságvédelmi felelős látja el.

A gyermekvédelmi felelős feladatai

- A gyermekvédelmi felelős szociális eredetű pedagógiai problémákkal foglalkozik.
- A társadalmi háttér folyamatok nevelési intézményekre és a családokra gyakorolt hatásainak ismeretében foglalkozik a gyermekek szocializációs problémáival.
- Segítséget ad a gyermekeknek, a családoknak, az óvodapedagógusoknak az erőforrások feltárásában.
- Érdekképviselőt lát el a szociális, a nevelő – fejlesztő, az egészségügyi, szociálpolitikai, jogi érdekérvényesítő, valamint a gyermekjóléti- és védelmi szolgáltatások igénybevétele érdekében.
- Koordinálja a szociális és a pedagógiai tevékenységeket, partneri kapcsolatot alakít ki az együttműködésben más szakemberekkel.
- Tájékoztatja a szülői munkaközösséget az óvodák gyermekvédelmi tevékenységéről.
- Figyelemmel kíséri az 5 éves korú gyermekek rendszeres óvodába járását, problémás esetekben eljár a megfelelő szakhatóságoknál.
- Munkájáról folyamatosan tájékoztatja az intézményvezetőt és a tagóvoda-vezetőket.
- A gyermekek szociális helyzetének megismerése.
- Kapcsolattartás az óvodapedagógusokkal, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, szociális segítőkkel, óvodapszichológussal, Szakszolgálat szakembereivel.
- Jelzőrendszeri tagokkal szakmaközi megbeszélések.
- A rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülő gyermekek nyilvántartásának figyelemmel kísérése.
- A szükséges esetjelzések megtétele.
- Szükség esetén családlátogatás végzése.
- Folyamatos kapcsolattartás az érintettekkel, szakemberekkel.
- Az éves munka értékelése, beszámoló készítése.
- Az adott gyermekek szociális helyzetének nyomon követése.
- Jelzőrendszeri tagokkal az éves munka értékelése.
- Gyermekvédelmi munkaterv elkészítése a következő nevelési évre.

A gyermek fejlődését veszélyeztető tényezők

- A gyermek testi fejlődését, egészségét veszélyeztető okok.
- Pszichés károsodás.
- Tágabb környezet ártalmi.
- Súlyos anyagi nehézségekhez kapcsolódó elhanyagoló nevelés.
- Elhanyagoló neveléshez kapcsolódó testi – lelki bántalmazás.
- Súlyos érzékszervi károsodás illetve betegség.

Veszélyeztetett helyzetben élő gyermekeknek tekintjük, akit családjában, környezetében ismétlődő fizikai; vagy lelki bántalmazás, zaklatás, erőszak, elhanyagolás ér és ezt nem ellensúlyozza semmi.

A legjobb anyagi és kulturális körülmények között élő családokban is sérülhetnek mentálisan a családtagok, a gyermekek, a megromlott emberi kapcsolatok következtében.

Vannak olyan szülői csoportok, akik hasonló problémával küzdenek (elvált, munkanélküli, sérült gyermeket nevelő, stb.). A mi közvetítésünkkel ezek a szülők egymásra találhatnak, különböző segítséget, tanácsot nyújthatnak egymásnak.

Feltételezzük, hogy minden család közvetít a gyermek számára valamilyen mértékben értéket. A szülőt partnernek tekintjük a nevelésben. A szülővel szemben sincsenek előítéleteink. Felelősséget érzünk a gyermekkor nyugalmanak, derűjének megőrzésében, hiszen a rohamos változások, a modern élet stressz-hatásai egyre inkább szükségessé teszik a gyermekek óvását, védését.

Várható eredmény

- Érvényesülnek a gyermeki jogok.
- Megvalósul a szociálisan hátrányos helyzetű, illetve veszélyeztetett gyermekek felzárkóztatása, tehetségfejlesztése.
- Folyamatos, egymást segítő kapcsolat alakul ki a rászoruló családok és óvoda között. Csökken az esélyegyenlőtlenség.

IX. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK, SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása nevelési alapelveinkben és értékeinkben rejlik, miszerint minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz.

Intézményünk óvodapedagógusainak alapvető feladata, hogy az ellátott gyermekek hozzájussanak mindahhoz, amely a gyermeki személyiség szabadon történő kibontakoztatásához szükséges.

A tartós beteg, de nem fogyatékos gyermekekre (pl. cukorbetegség, ételallergia) külön törvényi szabályozás nem létezik, azonban az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény értelmében a gyermek egészségi állapota védett tulajdonságnak minősül és e tulajdonság miatti kedvezőtlenebb bánásmód kimeríti a közvetlen hátrányos megkülönböztetés tényállását.

Cél

- Megfelelő minőségű és időtartamú óvodai nevelés biztosítása a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű (továbbiakban: HH/HHH) gyermekek részére.
- Az intézményen belül a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése a gyermekek differenciált fejlesztése egyéni képességeik figyelembe vételével.
- Gyermekközpontú, családorientált szemlélet kialakítása.

Feladat

- A HH/HHH gyermekek egyenlő elosztásával biztosítani intézményi- és csoport szinten a szegregációmentességet.
- A gyermekek személyiségének megismerése, az esetleges lemaradás területeinek, mértékének megállapítása.
- A családi nevelés jellemzőinek megismerése. Tudnunk kell, hogy a gyermekeknek

hogyan teltek életének első évei. Mindez fontos a családi házzal való együttműködés szempontjából is.

- Egyéni, differenciált készség- és képességfejlesztés, egyénre tervezetten, a gyermek fejlődését, folyamatosan nyomon követve.
- Hatékony együttműködés kialakítása a szülőkkel, valamint az óvodán kívüli szervezetekkel.
- Az átlagtól pozitív irányba eltérő gyermekek képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése, tehetséggondozás.
- A városban élő valamennyi hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermek hároméves korban történő beóvodázásához az érintettek felkutatása.
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése.
- Az eredményesebb, zökkenőmentesebb beszoktatás érdekében lehetőség szerint a „testvérek” egy óvodába kerülésének lehetővé tétele.
- A hátrányos helyzetű gyermekek számára valamennyi őket megillető kedvezmény biztosítása.
- A Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal szükség esetén kapcsolat felvétele a problémák kiküszöbölésére.
- A hátrányos helyzetű gyermekek szüleivel való új együttműködési formák keresése, az együttműködési lehetőségek kiszélesítése.
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek, a gyermekek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák alkalmazása.
- A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyéni fejlettségének, szükségleteinek megfelelő pedagógiai eszközökkel, módszerekkel a hátrányokból eredő lemaradások ellensúlyozása, egyéni képességfejlesztés.
- Körültekintő testápolási, higiénés, öltözködési szokások alakítása, az étkezési kultúra alapozása. Az egészség megőrzéséhez szükséges szokások alapozása, a harmonikus, szép mozgás elsajátíttatása.
- Az érzelmi élet gazdagítása, az érzelmek felett való uralkodás képességének kialakítása, a másság tiszteletben tartása, az identitás alakítása.
- Nyelvi képességek, a kommunikáció fejlesztése.
- Erkölcsi, kulturális értékek megismertetése, a magán tulajdon tiszteletben tartásának erősítése.
- Hátrányok kompenzálása a fejlesztési feladatok differenciált, egyénre szabott

segítségével.

- Az önkiszolgálás, tisztálkodás, étkezési szokások területén mutatkozó hiányosságok pótlása.
- A hiányos fogalomismeret megszüntetése, beszédhibák korrigálása, a szókincs gazdagítása.
- A nemzetiségi kultúrkincs (irodalom, zene, népi játék) megismertetése.
- Valamennyi óvodai „szereplővel” a másság elfogadtatása.
- Az otthon és az óvoda világának találkozásával, az egymás kölcsönös elfogadásán és tiszteletén alapuló nevelőpartneri viszony kialakítása, család-orientált szemlélet kialakítása
- Az óvodavezető felelős azért, hogy a kolléganők tudatában legyenek az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokkal, biztosítsák a diszkriminációmentes nevelést, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programokon részt vegyenek.

Nevelőtestület együttműködése

- Rendszeres team munka valamennyi munkatárs részvételével.
- Esetmegbeszélések.
- Hospitálások.

Személyi feltételek

- óvodapedagógusok
- gyermekvédelmi felelős
- gyógypedagógus
- fejlesztőpedagógus
- logopédus
- pszichológus
- gyógypedagógiai asszisztens
- pedagógiai asszisztens
- dajka

Tárgyi feltételek

A tárgyi feltételek biztosítása az eszköznorma előírásai szerint történik:

- egyéni fejlesztéshez képességfejlesztő játékok,
- vizuális eszközök,
- mozgásfejlesztést segítő eszközök (mozgáskotta),
- finommotorika fejlesztését segítő játékok, eszközök, anyagok.

Gyermekvédelemmel, az egészségügyi ellátással, szociális segítségnyújtással kapcsolatos munka

- Egészségügyi szűrővizsgálatok (a gyermek testi fejlődésének nyomon követése, regisztrálása, szakorvosi vizsgálatok – fogászat, -) kezdeményezése, megszervezése.
- Gyermekorvosokkal, védőnőkkel való kapcsolattartás.
- A szülőkkel, együttműködő partnerekkel közös programok szervezése – pl. egészséghet, sportnap szervezése.
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása).
- Szociális ellátó rendszerrel való aktív együttműködés (a rászorulóknak segítése a természetbeni és pénzügyi juttatásokhoz).

Együttműködés a szülőkkel

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel.
- A gyermekek egyénre szabott beilleszkedésének biztosítása.
- Rendszeres tájékoztatás a gyermek fejlődéséről
 - egyéni fejlesztési napló bejegyzéseinek megbeszélése,
 - gyermekmunkák bemutatása, elemzése,
 - szülők részvételi lehetőségének biztosítása a nyílt rendezvények alkalmával.
- Egyéni beszélgetések,
 - gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése,
 - a család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése.

- Szülői Szervezet kialakítása
 - SZSZ tagság,
 - rendezvények szervezése pl. Mihály-nap, Márton-nap, adventi vásár, Pitypang party.
- A partneri igény- elégedettségmérés eredményei alapján a szülői igények kiszolgálása.

Törekvéseink

- Kompenzálni a családi nevelés esetleges hiányát.
- Segíteni a család valamennyi tagját a többségi társadalom érték- és normarendszeréhez való minél sikeresebb alkalmazkodásában.
- A gyermekeknek – beilleszkedésük során – szeretet és biztonságérzet biztosítása, éreztetve, hogy a „különbözőséget” elfogadjuk, tiszteletben tartjuk, ezzel megalapozzuk érzelmi kötődésüket az óvodához, ösztönözzük társas kapcsolataik pozitív alakulását.
- A hátrányos családi környezetben élő gyermekek felzárkóztatásának elősegítése.
- A társadalmi elvárásoknak megfelelő viselkedéskultúra alapozása.

SZAKMAI DOKUMENTUMAINK

Pitypang Óvoda Pedagógiai Programja

Pitypang Óvoda éves munkaterve

Pitypang Óvoda éves beszámolója

Csoportnaplók

Felvételi, mulasztási napló

Egyéni fejlődési napló, anamnézis lap

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Köznevelési Törvény – 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről
363/2012. (XII.17.) Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
Magyar Közlöny, 1996.71 sz. 4511-4516 o.
- Balázsné Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár? Alex typo 1992.
- Dömötör Tekla: Magyar népszokások, Budapest, 1985.9.old.
- Kósáné Ormai Vera: A mi óvodánk
- Nagy Jenőné: Csak tiszta forrásból
- Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel Alternatív program 1996.
- Jász-Nagykun-Szolnok megyei Pedagógiai Intézet 1997.
- Ferencz Éva – Lukács Józsefné: Kerek egy esztendő – Ősz 2017. Flaccus Kiadó
- Ferencz Éva – Lukács Józsefné: Kerek egy esztendő – Tavasz 2017. Flaccus Kiadó
- Ferencz Éva – Lukács Józsefné: Heti tervező ősztél 2020. Flaccus Kiadó
- Ferencz Éva – Lukács Józsefné: Tavaszi jeles napok az óvodai környezeti nevelésben 2020.
Flaccus Kiadó
- <http://olasziiovoda.hu/egeszsegnevelési-program/>
- <http://old.tok.elte.hu/kutatokozpont/upload/publikacio/darvai/bukovicsne.pdf>
- <http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Testnevelés/alapfogalmak.html>
- <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200020.emm>
- www.jgypk.hu
- <https://megoldaskozpont.com/pszichologus-az-ovodaban/>
- <https://www.szivovoda6.hu/hirek-esemenyek/ovodapszichologus-az-ovodankban/5034/>
- <https://www.athidalo.com/mit-csinal-a-fejlesztopedagogus>
- <https://www.beszedrehabilitacio.hu/mit-csinal-egy-logopedus>

08-507-1/2020.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Véleményt nyilvánított: A Pitypang Tagóvoda Szülői Szervezete

Dátum: 2020. 08. 10.

.....
Füles Anita

Szülői Szervezet Vezetője

Elfogadta: A Pitypang Tagóvoda Nevelőtestülete

Dátum: 2020. 08. 10.

.....
Monostori Erika

Tagóvoda vezető

Jóváhagyta: Üllő Város Humán Szolgáltató Központ

Dátum: 2020. 08. 19.

Határozat száma:

.....
Róza Csaba

Igazgató

Tájékoztatásul megkapják:

Árpád Fejedelem Általános Iskola

Babarózsa Bölcsőde

Család- és Gyermejjóléti Szolgálat

Dátum: 2020. 08. 19.

08-654-1/202

GYÖNGYVIRÁG PROGRAM

**GYÖNGYVIRÁG TAGÓVODA
PEDAGÓGIAI PROGRAMJA**

GYÖNGYVIRÁG PROGRAM

**Készítette:
Gyöngyvirág Tagóvoda
Nevelőtestülete
2021.**

TARTALOMJEGYZÉK

Előlap.....	1
Tartalomjegyzék	2
„Megőrizve továbbfejleszteni”	3
Az óvodánk bemutatása.....	4
A Gyöngyvirág Tagóvoda adatai	5
Programunk alapvetései	6
Nevelési feladataink	7
Az egészséges életmód alakítása.....	8
Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	12
Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	16
Gyermekek napirendje	18
Tanulás szervezése a nyári hónapokban.....	19
Programunk tevékenységformái.....	20
Játék.....	20
Verselés, mesélés.....	21
Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	23
Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	26
Mozgás	28
Külső világ tevékeny megismerése.....	32
Népszokások, saját hagyományaink ápolása	35
Gyöngyvirág kalendárium.....	36
Matematikai tapasztalatok.....	38
Munkajellegű tevékenységek	39
Tanulás	40
Óvodánk kapcsolatrendszer	42
A gyermekvédelmi munka	44
Programunk erőforrásai.....	45
Legitimációs záradék.....	46
Felhasznált irodalom	47

**„A gyermeket tiszteletben kell fogadni, szeretetben kell nevelni és szabadságban kell elbocsájtani.”
/Rudolf Steiner/**

„MEGŐRIZVE TOVÁBBFEJLESZTENI”

2020 szeptemberében egy minden szempontból új, korszerű épületbe költözünk, mely a Sportliget lakóparkban épült, városunk egy új, dinamikusan fejlődő lakónegyedében. E miatt a változás miatt azonban a Pedagógiai Programunk újragondolásra került. Az újonnan birtokba vett óvoda adottságai, a korszerű pedagógiai módszerek előtérbe kerülése és a gyermekek körüli környezeti hatások rohamos változása is indokolta ezt. Megújult formában folytatjuk a megkezdett munkát, oly módon, hogy a már jól bevált hagyományainkat megtartjuk, de az óvodapedagógia előremutató fejlődésének korszerű lehetőségeit mindjobban kihasználjuk. Továbbra is megteremtjük annak a lehetőségét, hogy a gyermekek a játékon, a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységeiken keresztül szerezhessék meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják, és ébren tartják bennük a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére.

Egy olyan folyamatosan változó, szinte napról-napra más képességeket követelő, felgyorsult világban élünk, ahol a gyermekeket fel kell készíteni arra, hogy képesek legyenek a változásra, a megújulásra, az életen átívelő tanulásra.

A Pedagógiai Programunk lehetőséget biztosít nekünk, óvónőknek a módszertani kultúránk megújulására, a gyermekek differenciált fejlesztésére, az egyéni fejlődési ütem figyelembevételére, a pedagógiai nézeteink, értékrendünk és módszertani szabadságunk érvényesítésére. Nagyon fontosnak tartjuk a közösségben, természetes élethelyzetekben szerzett tapasztalatszerzést, ahol az egyéni kreatív ötletmegoldások nagy szerepet kapnak, megkötéseket csak a gyermekek érdekének védelmében tartalmaznak.

AZ ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

Üllő Város Humán Szolgáltató Központ óvodáinak egyik tagintézménye vagyunk. Óvodánk a régi épületből való átköltözés után is megtartotta a Gyöngyvirág nevet.

Az új intézményben négy tágas, világos csoportszobában fogadjuk, neveljük a hozzánk érkező gyermekeket. Termeink összenyithatók, igény szerint a tér megnövelhető. Korszerű tornateremmel is rendelkezünk, mely szintén összenyitható a nagyméretű aulával. Ezzel tudjuk bővíteni közösségi rendezvényeinkhez a felhasználható területet. Rendelkezünk még fejlesztőszobával is, és Üllő városában egyedülálló módon sószoba is található nálunk, melynek a gyermekek egészségének megőrzésében van nagy szerepe. Az épület része egy nyitott belső udvar, ahol lehetőség szerint kialakítunk veteményes-, gyógynövényes- és fűszerkertet is. Minden csoportszobához tartozik egy terasz, melyen keresztül kijuthatunk szép, modern játszóudvarunkra és az időjárás függvényében a levegőztetéshez és a gyermekek mozgásigényének kielégítéséhez is teret ad. Az időjárás és az évszakok adta lehetőségeket kihasználva nagyon sok időt töltünk az udvaron. Ennek része egy nagy homoksziget, amelyben helyet kap hinta, csúszda és mászóka. A műfüves focipályán lehetőségünk van különböző sport- és ügyeségi játékokat játszani.

Óvodánkban kiemelkedő jelentőséggel bír a gyermekek egészségre nevelése és a környezettudatos magatartás kialakítása, mely magában foglalja természeti és társadalmi környezetünk minél alaposabb megismertetését. A fenntartható fejlődés biztosítása érdekében a gyermekek szemléletének formálásával a környezettudatos magatartás kialakítását tartjuk legfontosabbnak.

Óvodánk olyan tevékenység- és gyermekközpontú szemléletet tükröz, mely már jól bevált hagyományainkra épül. Ezzel megteremtjük azt a lehetőséget, hogy a gyermekek a játékon, művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységükön keresztül szerezhessék meg azokat az élményeket, amelyek megnyitják őket és ébren tartják bennük a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömeinek átélésére.

Gyermekeinknek igyekszünk érzelmi biztonságot nyújtó, elfogadó légkört teremteni, melyben felszabadultan, örömtelien élhetik meg mindennapjaikat.

Hiszünk abban, hogy az óvodáskorban átélt élmények, az érzelmi megerősítések, az ekkor megtanult és bevésődött szokásrendszerek, az ebben az időszakban elsajátított ismeretek egy életen át elkísérik a gyermekeket és nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy kiegyensúlyozott, harmonikus, életüket tudatosan élő felnőttekké váljanak.

A GYÖNGYVIRÁG TAGÓVODA ADATAI

Az intézmény neve:

Üllő Város Humán Szolgáltató Központ, Óvoda és Központi Rendelő Többcélú Közös Igazgatású Intézmény

Székhelye:

2225 Üllő, Ócsai út 8.

Telefonszáma:

(29) 320-023

Tagintézmény neve:

Gyöngyvirág Tagóvoda

Telephelye:

2225 Üllő, Dóra S. krt. 13.

Telefonszáma:

(29) 320-022

Fenntartó neve:

Üllő Város Önkormányzata

Címe:

2225 Üllő Templom tér 3.

Felvehető gyermekek száma: 100 fő

Csoportok száma: 4

PROGRAMUNK ALAPVETÉSEI

ALAPVETŐ CÉLJAINK:

Óvodai nevelésünk célja, hogy a családi nevelést kiegészítve a városunkban élő különböző szociális háttérrel rendelkező óvodáskorú gyermekek sokoldalú harmonikus fejlődését, személyiségük kibontakozását elősegítsük és az eltérő fejlődési ütemük figyelembevételével az esetleges hátrányokat csökkentjük. A kiemelt nevelési feladataink és a tevékenységeink biztosítják a gyermekek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését és fejlődésének elősegítését. Ezek által jut el minden gyermek az iskolakezdéshez szükséges testi, lelki, értelmi és szociális fejlettség eléréséhez.

GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP:

Alapvetésként fogadjuk el, hogy az óvodáskorú gyermekek nevelésének első számú színtere a család, az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítője a gyermek 3 éves korától az iskolakezdésig.

Óvodánk olyan gyermekközpontú, befogadó nevelési intézmény, amely a tankötelezettség kezdetéig a gyermekeket fokozatosan, de különösen az utolsó évben az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszünk és biztosítjuk minden gyermek számára, hogy megfelelő színvonalú nevelésben részesüljön.

Alapelveink megvalósítása érdekében a gyermeki szükségletek kielégítéséről gondoskodunk. Célunk, hogy elérhető közelségbe hozzuk számukra az őket körülvevő gazdag világot. Érzelmi biztonságot nyújtó, bizalommal teli légkörben biztosítjuk, hogy minden gyermek testi, szociális és értelmi érettség terén egyaránt harmonikusan fejlődjön, mert tudjuk, hogy a gyermekeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Óvodánkban nincs hátrányos megkülönböztetés a gyermekek között, semmiféle előítélet kibontakozásának nem adunk helyet. Munkánkat az elfogadás, az együttérzés, a segítőkészség és a támasznyújtás jellemzi. Törekszünk arra, hogy pozitív példát mutassunk a másság elfogadásával kapcsolatban a gyermeknek.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek és a hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését és társadalmi integrálását.

NEVELÉSI FELADATAINK

ÁLTALÁNOS NEVELÉSI FELADATAINK:

Az óvodai nevelési feladatunk az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül:

- ✓ **az egészséges életmód kialakítása**
- ✓ **az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés**
- ✓ **az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása**

Olyan szokás-, szabály-, normarendszert állítunk fel, amely minden gyermek számára egyaránt érthető, elfogadható. A szokások betartásával kapcsolatos elvárások az óvoda minden dolgozója részéről azonosak. Ezeket minden gyermek saját, egyéni fejlettségi szintjéhez mérten tudja elsajátítani. Ilyen alapszokások például a köszönés, önkiszolgálás, segítség, a környezet rendben tartása. Mindez a szocializációs folyamat részét képezi, melyben folyamatosan pozitív megerősítésben részesítjük a gyermekeket, hogy idővel képesek legyenek reális önértékelésre, majd mások értékelésére is. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy önálló döntési képességük kialakulhasson.

*„Az egész gyermek olyan, mint egyetlen érzékszerv, minden hatásra reagál, amit emberek váltanak ki belőle. Hogy egész élete egészséges lesz-e vagy sem, attól függ, hogyan viselkednek a közelében.”
/Rudolf Steiner/*

AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Óvodánkban nagy gondot fordítunk a gyermekek egészséges életmódra nevelésére, az egészséges életvitel igényének alakítására, a gyermek testi-lelki fejlődésének elősegítésére. Ehhez alakítjuk az életkoruknak megfelelő helyes szokásokat. Szeretnénk elérni, hogy mindez belső igényükké váljon, beépüljön mindennapjaikba. Fontos szerepet kap a környezettudatos magatartás is, amelyet a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakításával alapozunk meg.

Az egészséges életmód kialakítására már az óvodába lépés pillanatától kezdve nagy gondot fordítunk, ezért örülünk annak lehetőségnek, hogy óvodánkban sószoba is található, melyet minden évszakban ki tudunk használni. Fontosnak tartjuk egészségmegőrző, immunrendszer erősítő hatását. Sok betegség megelőzéséhez és tüneteinek enyhítéséhez nyújt jó lehetőséget. Ilyen pl. a köhögés, az asztma, a szénanátha, az allergiák, a bőr különböző megbetegedései. Pozitív hatásai: tisztítja a tüdőt, a hörgőket és segít megelőzni a hurutos és az arcüreggyulladásos megbetegedéseket.

MEGVALÓSÍTANDÓ FELADATAINK:

- ✓ A gyermekek gondozása, testi-lelki szükségletük, mozgásigényük kielégítése.
- ✓ A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- ✓ A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása.
- ✓ A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése.
- ✓ A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- ✓ A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- ✓ A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- ✓ Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi-lelki nevelési feladatok ellátása.

A gyermekeket az óvodai felvételük után ismerkedésre hívjuk az óvodába, ahol igyekszünk minél alaposabban megismerni őket, és anamnézist készítünk róluk.

Törekszünk arra, hogy megismerjük a gyermekek igényeit, otthonról hozott szokásait és igyekszünk azt folyamatos és következetes munkával összehangolni a mi szokásainkkal. Már az óvodába lépés pillanatától kezdve elindítjuk az önálló testápolás, étkezés, öltözködés folyamatát. Felmérjük, hogy melyik gyermek éppen hol tart a fejlődésben. A teendők elvégzésébe a dajkákat is bevonjuk, hogy a gyermekek mielőbb megismerkedjenek a szokásokkal, a testápolási teendők sorrendjével. Minden gyermeknek egyéni fejlettségéhez mérten segítünk, hogy az önállósodási folyamat megfelelő ütemű és töretlen legyen.

Igyekszünk gördülékennyé tenni az étkezést is, ezért óvodánkban lehetőség van arra, hogy folyamatosan tízórazzanak gyermekeink. A korszerű táplálkozás jegyében a gyerekek étrendjéből kivonódnak a magas cukor és só, illetve a telítetlen zsírtartalmú ételek. Az egészséges életmód szempontjából fontos zöldség és gyümölcs fogyasztása kiemelt fontosságú. Ehhez nemcsak a konyha, hanem a szülők segítségét, hozzájárulását is kérjük.

A gyermekeket szoktatjuk az ízekhez, nem kényszerítjük őket az étel-ital elfogyasztására, viszont egész nap lehetőség van igényük szerint tiszta vizet fogyasztani a csoportszobában és az udvaron is. A megfelelő mennyiségű folyadék fogyasztására felhívjuk a figyelmüket. Ha előfordul ételallergia gyermekeink körében, a szülők segítségével, velük egyeztetve történik az allergiás gyermek étkeztetése, amelyet a beszállító konyha naponta kiemelt figyelemmel követ.

Folyamatos és következetes munkával összehangoljuk az óvodai és az otthoni szokásokat. A bőrápoláshoz, hajápoláshoz, az orr tisztán tartásához, a WC használatához úgy teremtjük meg a feltételeket, hogy a gyermekek fokozatosan, egyre önállóbban végezhesék ezeket a teendőket. A kiscsoport második félévétől kezdve fokozatosan bevezethetjük a fogápolást is szájjöblítés vagy fogmosás formájában.

A délutáni csendes pihenőhöz pizsamába öltözünk és megteremtjük az alváshoz szükséges megfelelő feltételeket (szellőztetés, az óvónő halk, megnyugtató hangja, betakarás, elalvás előtti mese, lágy zene, dúdolgatás stb.)

Előfordulhat, hogy napközben betegség jelei mutatkoznak egy-egy kisgyermeken. Ilyen esetben a lehetőségekhez mérten elkülönítve gondozzuk őt, mindaddig, amíg a szülők megérkeznek.

A gyerekek egészségének védelmét gyakori kézmosással, saját jellel ellátott törölközővel, fésűvel, fogmosó pohárral, ágyneművel, valamint megfelelő öltözettel (pizsama, váltóruha, tornaruha) segítjük elő.

Pavilonokkal, napvitorlával védekezünk a napsugarak káros hatásai ellen.

Lehetőség szerint télen ízelítőt nyújtunk a téli sportok örömeiből. Ilyenkor különösen figyelünk arra, hogy minden gyermek mozogjon, mert az állandóság átfázáshoz vezethet. Különös figyelmet fordítunk az időjárásnak megfelelő ruházatra (réteges, vízhatlan öltözködés, kesztyű, sál, sapka, bélelt csizma).

A lehető legtöbb időt a szabadban töltjük. Fontos része az egészségvédelemnek a mindennapi edzés, amely által fokozzuk a gyermekek ellenálló képességét. Mozgásszükségletük kielégítése érdekében naponta szervezünk kocogó-futó lehetőségeket. Óvodánk udvara, belső kertje és csoportszobái gyermekeink biztonságát, kényelmét szolgálják, lehetővé teszik egészségük megőrzését, mozgás és játékigényük

kielégítését. Évszaktól és időjárástól függően a tevékenységeinket az udvaron és a fedett teraszon is szervezhetjük. A játszóudvarunkon sokféle mozgásos játéklehetőség van (mászóka, csúszda, fészek-, mérleg-, lengőhinta, láncoshíd, polyball, rugós játék, homokozó, műfüves sportpálya). Biztosítjuk az átjárhatóságot az udvarrészek között, hogy minden gyermek az igényeinek megfelelően használni tudja azokat.

Az udvaron ivókutak állnak rendelkezésre a megfelelő folyadék biztosítására.

Különös hangsúlyt fektetünk a balesetek megelőzésére, a gyerekek biztonságára. Már az óvodába kerüléstől próbáljuk a gyerekeket rávezetni alapvető szokások betartására saját maga és a többi gyermek érdekében. Az épületben úgy alakítjuk a tárgyi környezetet, hogy a lehető legkevesebb baleseti forrás adódjon. Ügyelünk az épület biztonságára, az ajtókat a reggeli fogadás és délutáni hazabocsátás kivételével zárva tartjuk. Idegenek az óvoda épületében ne tartózkodjanak. Az udvari játékok állapotát folyamatosan ellenőrizzük, a baleseti forrásokat megszüntetjük. Felhívjuk a gyerekek figyelmét az udvari játékok biztonságos használatára.

A FEJLŐDÉS EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉN:

- ✓ A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, szájat öblítenek vagy fogat mosnak és fésülködnek.
- ✓ A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyükre teszik azokat.
- ✓ Zsebkezdőjüket önállóan használják köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt.
- ✓ Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- ✓ Készség szinten használják a kanalat, villát.
- ✓ Esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek.
- ✓ Étkezés közben halkán beszélgetnek.
- ✓ Teljesen önállóan öltöznek.
- ✓ A ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- ✓ A ruhájukat esztétikusan összehajtva helyére teszik. A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- ✓ Igényességre törekednek, ügyelnek saját külsejük, testük és ruhájuk tisztaságára

A GYERMEKEK EGÉSZSÉGÉNEK VÉDELME, MEGŐRZÉSE, EDZETTSÉGÉNEK BIZTOSÍTÁSA

Balesetek megelőzésére nevelés:

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

Feladatunk: egészségvédő, balesetmegelőző ismeretek, egészségvédő készségek kialakítása, gyakorlása, folyamatos korrekció.

A feltételek biztosítása:

Év elején és a továbbiakban szükség szerint megbeszéljük az óvoda belső és külső terének balesetvédelmi szabályait, a helyes és helytelen viselkedésmódokat.

Megismertetjük gyermekeinkkel azokat a helyes magatartási formákat, amelyek betartására a balesetek elkerülése miatt szükség van. Megmutatjuk és gyakorlással rögzítjük bennük a játékok és az egyéb tevékenységek során használt egyéb eszközök biztonságos használatát.

A közlekedés szabályainak megismertetését séták során a valós környezetben ismertetjük meg a gyermekekkel, szituációs, valamint szabályjátékok során is gyakoroljuk.

Stresszelhárítás mozgás közben:

Feladatunk: a stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz- hatások és helyzetek elkerülésével, illetve a stressz hatások kompenzációja felszabadult, örömteli mozgáslehetőségek biztosításával, relaxációs és légző gyakorlatok segítségével.

*„A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú, hogy érezze, nemcsak szeretik, hanem olyannak szeretik, amilyen.”
/Herman Alice/*

AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Célunk, olyan gazdag érzelmvilág kialakítása a gyermekekben, amely képessé teszi őket a közösségi élethez való alkalmazkodásra és egyéni képességeik kibontakoztatására. Célunk elérésénél figyelembe vesszük az óvodáskorú gyermek érzelm vezéreltségű magatartását.

MEGVALÓSÍTANDÓ FELADATAINK:

- ✓ Befogadó, szeretetteljes légkör megteremtése.
- ✓ A gyermekek érzelmi kapcsolatának kialakítása egymással és a felnőttekkel.
- ✓ Helyes viselkedési szokásokat, mintákat alakítunk ki a gyermekekben.
- ✓ Segítjük a gyermekek erkölcsi-szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását és teret engedünk önkifejező törekvéseiknek.
- ✓ A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeink nevelésében esélyegyenlőséget biztosítunk.
- ✓ Elősegítjük a nemzeti identitástudat, a hazaszeretet kialakulását a keresztény kulturális értékrend mentén.

A gyermeki személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért rendkívül fontosnak tartjuk, hogy gyermekeink nap, mint nap érzelmi biztonságban érezzék magukat és egy állandó értékrend, és derűs nyugodt légkör vegye körül őket.

Mindent megteszünk azért, hogy barátságos, esztétikus környezettel fogadjuk a gyermekeket és ezzel is hozzájárulunk ahhoz, hogy minél hamarabb biztonságban érezzék magukat.

Minden óvodai csoportunknak van hagyománya, szimbóluma, szokás- és jelképrendszere. Ezek mind erősítik, mélyítik gyermekeinkben az összetartozás érzését.

A szülőkkel az első pillanattól kezdve jó kapcsolatot alakítunk ki, így lehetőséget biztosítunk arra, hogy a befogadás a szülőkkel együtt történjen. A befogadás módját nagyfokú körültekintéssel szervezzük meg a szülők aktív részvételével. A szülővel való együttlét biztonságot ad a gyermekeknek az új környezetben és jó lehetőséget biztosít óvodánk napirendjének és szokásainak megismeréséhez. Az óvoda alkalmazottai, adott csoport óvodapedagógusai és a dajka közösen vesznek részt a befogadásban, újra és újra megbeszélve a további teendőket. Arra törekszünk, hogy mind az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés

jellemezze. Modell értékű az óvodában dolgozó összes felnőtt kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

A gyermekközpontú légkör megteremtése elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását. A közös élmények formálják a gyermekek együttműködését, egymáshoz és felnőttekhez való viszonyát.

Abban, hogy a gyerekek jól érezzék magukat kiemelkedő szerepünk van nekünk, óvónőknek, hiszen mi irányítói és társai is vagyunk egyben a gyermekeknek. Nevelésünk akkor lesz hatékony, ha a feladatokat vonzóvá tudjuk tenni a gyermekek számára.

Igyekszünk megteremteni a jó kapcsolat kialakulásához szükséges feltételeket a szülői házzal, hogy az együttneveléshez kellő bizalom alakuljon ki közöttünk.

Arra törekszünk, hogy nevelésünkben pozitív ráhatások érvényesüljenek. A gyermekekkel pontosan ismertetjük a közösségi élet szabályait és határozottan kérjük is ezek betartását. Igyekszünk elérni, hogy a gyermekek érdeklődjenek a közösség érdekében végzendő feladatok iránt. Örüljenek a közös együttléteknél, a közös célok teljesítésének.

Minden gyermekben erősítjük a belső elégedettséget, bátorítjuk őket egy-egy cselekvésen keresztül, hogy a pozitív énképük kialakulhasson. A negatív, helytelen viselkedési módokat szándékosan mellőzzük, így az agresszív gyermek nem kap figyelmet az agresszivitásán keresztül. Minden pozitív megnyilvánulást megerősítünk. Segítjük a barátságok kialakulását.

A humort jó segédeszköznek tartjuk a nevelésben, a nehézségeket feloldhatja, a görcsösségeket megszüntetheti, ezért igyekszünk kihasználni a spontán adódó helyzeteket.

Fontosnak tartjuk a jó csoportlégkörhöz az egymás iránti bizalmat, szeretetteljes magatartást, a másik megbecsülését, segítségét.

Fontos, hogy a gyerekek megtanulják a türelmes magatartást a többi gyermekkel szemben is. A gyermekeinket egymás elfogadására és megértésére neveljük, tudatosítjuk bennük, hogy az emberek különböznek egymástól. Szeretnénk, ha megértenék, hogy mindenki nagyon fontos része a közösségnek.

Kiemelt figyelmet fordítunk a gyermek erkölcsi tulajdonságainak megerősítésére. Nagyon törekszünk arra, hogy az együttérzés, önzetlenség, figyelmesség, segítőkészség, mind-mind a gyermekek személyiségének részévé váljon.

Ugyanígy fontos a gyermekek akaratának megerősítése az önállóság, az önfegyelem, a kitartás, a pontosság, a feladattudat, a szabálytudat kialakítása terén. Mindezek egy jól követhető szokás- és szabályrendszer elsajátítása közben alakulnak ki.

A nehezen szocializálható, bizonyos területeken elmaradást mutató, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében speciálisan képzett szakemberek közreműködését vesszük igénybe.

A kisgyermekben lévő eredendő kíváncsiságra, fogékonyságra és nyitottságra építünk abban is, hogy megismertetjük velük szűkebb és tágabb környezetüket. Kialakítjuk bennük a nemzeti identitástudatot, a keresztény kulturális értékeket, a hazaszeretetet, megerősítjük bennük a szülőföldhöz és a családhöz való kötődést. Célunk az, hogy belső

igényükből fakadóan rá tudjanak csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindezek megbecsülésére.

A FEJLŐDÉS EREDMÉNYE AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉN:

- ✓ Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- ✓ A gyermekeknek igényévé válik a helyes viselkedés és cselekvés szokás-szabályainak betartása.
- ✓ Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén.
- ✓ A felnőtt kérése nélkül segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- ✓ Érdeklődnek társaik, barátaik iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- ✓ Igényükké válik a tevékenységekben való részvétel és együttműködés.
- ✓ A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezik. Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőttek, gyermekek közléseit.
- ✓ Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- ✓ A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- ✓ Értékelik saját tetteiket és az eléjük tárt magatartási példákat.
- ✓ A problémamegoldó képességük erősödik.
- ✓ Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.

BOLDOGÓVODA PROGRAM

A Jobb Veled a Világ Alapítvány által működtetett Boldogság Intézet nyílt pályázatot hirdetett magyarországi és határon túli nevelési-oktatási intézmények számára „Boldog Óvoda” és „Örökös Boldog Óvoda” cím elnyerésére, melyre a 2021-2022. nevelési évtől a mi óvodánk is pályázott.

A program fővédnöke Prof. Dr. Bagdy Emőke. „A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez ...”

A Boldogságóra a szociális intelligenciát, az érzelmi intelligenciát, érzelmi kultúrát neveli, növeli. Személyiség gazdagító, személyiségnövelő program.

A Boldogságórák csökkentik a gyermekek szorongását, miközben erősítik önbizalmukat. Így nemcsak kiegyensúlyozottabbá válnak, de ezáltal az iskolában is jobban teljesítenek majd.

A program óvodánk egy csoportjában kerül megvalósításra, melyet a következő nevelési években is vállalunk. A csoport havonta egy Boldogságórát tart, ahol feldolgozza az adott témát.

A teljes Boldogságóra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismertetik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömök élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

A Boldogságórák célja nem az, hogy problémamentes életmodellt állítson a gyermekek elé, hanem segítséget, lehetőséget adjon érzelmeik kifejezésére, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint testi-lelki egészségüket megőrizhessék.

Miben segít a Boldogságóra:

- Segít a gyerekeknek lehetőséget adni az érzelmeik kifejezésére, a számunkra érzelmileg nehezen megélt események feldolgozására.
- Segíti a gyermekek közösségbe illeszkedését, a társas életre való felkészítését.
- Segítségével remekül átbeszélhetők az ovisokat érintő kérdések és napi problémák.
- Játékos formában kínál megoldást az őket érintő kihívásokra.
- A fejlesztő gyakorlatok szinte észrevétlenül építik az önbecsülést és a pozitív énképet.
- A feladatok segítenek a pozitív életszemlélet kialakításában.
- Gyakorlatai szélesítik a gyerekek látókörét és gondolkodásmódját.
- A közösségi feladatok fejlesztik a gyermekek problémamegoldó képességét.
- Segít a gyermekek akaratának fejlődését (dackorszak, hisztik megjelenése) jól kezelni, megfelelő módon levezetni a feszültséget.
- Segít jó kapcsolatot kialakítani az óvónénivel.
- Segíti megoldani az óvodai konfliktushelyzeteket.
- Segít még több pozitív élményt felfedezni, befogadni.
- Óvja a gyermekek mentális egészségét.

*„Egy új világ kezdődik minden nyelv
küszöbén, a szépség új birodalma, új
értelmi és érzelmi törvényekkel.”
/Kosztolányi Dezső/*

AZ ANYANYELVI, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA

AZ ANYANYELV FEJLESZTÉSE

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Legalapvetőbb célunk az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére és szeretetére nevelés.

Fontos feladatunk olyan érzelmileg gazdag, nyugodt és biztonságos légkört teremteni, amelyben a gyermekek szívesen kommunikálnak, megosztják velünk gondolataikat, könnyen hozhatóak beszédhelyzetbe. Ezáltal tudjuk gazdagítani szókincsüket, csiszolni kifejezőképességüket és ösztönözzük őket anyanyelvük használatára.

Az anyanyelvi nevelés eredményeként a gyermekek képessé válnak arra, hogy gondolataikat, érzelmeiket, észrevételeiket és kívánságaikat megfelelően kifejezzék, eközben megismerik és megtanulják megbecsülni, szeretni anyanyelvüket. Ezzel együtt bővül látókörük, fejlődik gondolkodásuk. Fontosnak tartjuk tehát, hogy az anyanyelvi nevelésre nagy gondot fordítsunk, beszédünk mindig világos, érthető, példaértékű legyen a gyermekek számára.

ÉRTELMI NEVELÉS

Megvalósítandó feladataink:

Óvodánkban a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, előzetes tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve változatos tevékenységeket biztosítunk. Kihasználjuk a spontán szerzett tapasztalataikat, már meglévő ismereteiket rendszerezzük, bővítjük. Leginkább játékba ágyazottan valósítjuk meg ezeket, amelyek cselekvésre épülnek és a gyermekek belső motivációjából fakadnak. Ezeken a spontán vagy irányított játékos tevékenységeken keresztül szereznek tapasztalatokat a természeti- és társadalmi környezetről. A mindennapi tevékenységek során adódó élethelyzetekben tudjuk leginkább alkalmazni az inkluzív pedagógiai szemléletet, melynek a gyakorlatban alkalmazott eszköze a differenciálás. Nem az a célunk, hogy felzárkóztassuk a gyermekeket egy átlagos szintre, hanem az, hogy minden gyermek a maga módján és ütemében tudjon fejlődni. A tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segítjük a gyermekek személyiségének kibontakozását, ennek rendeljük alá a tevékenységek során alkalmazott módszereket is. Megválasztásuknál a gyermekek életkori sajátosságaira, érdeklődésükre, kíváncsiságukra építünk.

Módszerként alkalmazzuk a következőket: probléma felvetés, probléma megoldás, játékos cselekedtetés, manipulálás, kísérletezés, felfedeztetés, kooperatív együttműködés, ösztönzés, bátorítás, mikrocsoportos feladatvégzés, véleményalkotás, pozitív megerősítés

ön- és társértékelés, segítségadás, rávezetés, bemutatás, bemutattatás, magyarázat, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés. Módot adunk a gyermekeknek a próbálkozásra, kérdések megfogalmazására. Döntési lehetőségeket kínálunk fel, teret adunk a különböző megvalósításra, megoldási utak keresésére. A feladat megoldások során a gyermekek egymástól is tanulnak, közöttük munkamegosztás alakul ki, folyamatosan fejlődik együttműködési, kommunikációs készségük, sikerélményben van részük, melynek pozitív hatása van a közösségi élet alakulására is, mindezeket igyekszünk kihasználni. Ezen módszerek alkalmazásával tudjuk elősegíteni, hogy a gyermekek kompetenciái fejlődjenek, különös tekintettel a kognitív képességekre (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, megfigyelés, képzelet, kreativitás, gondolkodás).

A GYERMEKEK NAPIRENDJE

Időtartam	Tevékenység
6:00 – 10:30	<p>JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN</p> <p>Személyes percek</p> <p>Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka</p> <p>Ének-zene, énekes játék, gyermek tánc</p> <p>Külső világ tevékeny megismerése</p> <p>Mozgás</p> <p>Részképességek fejlesztése egyéni szükségletek alapján</p> <p>Testápolási tevékenységek</p> <p>Tízórai</p> <p>Verselés, mesélés</p>
10:30 – 11:45	<p>JÁTÉK A SZABADBAN</p> <p>Séta, környezeti tapasztalatok szerzése</p> <p>Edzés, kocogás</p>
11:45 – 12:45	<p>Testápolási tevékenységek</p> <p>Ebéd</p>
12:45 – 14:45	<p>Pihenés, alvás mesével, altatódallal</p>
14:45 – 15:15	<p>Testápolási tevékenységek</p> <p>Úzsonna</p>
15:15 – 18:00	<p>JÁTÉK</p>

A TANULÁS SZERVEZÉSE A NYÁRI HÓNAPOKBAN

Nyáron vegyes életkorú csoportokat tudunk szervezni a tapasztalatok alapján, ehhez igazítjuk a tartalmakat. A megfelelő feltételeket mindezekhez megteremtjük. A tanulási folyamat így a következő módon alakul át:

Az ének, énekes-játék, zenehallgatás, mese-vers tevékenységéből felelevenítjük az év közben tanult dalos játékokat, meséket, verseket. Ábrázolás tevékenységéből gyakoroljuk a szabadban is a már ismert technikákat. Különböző élményeket dolgozunk fel a gyermekekkel. A nyár a nagymozgások időszaka. A gyermekek mozgásigényét az óvoda udvarán a szabadban, friss levegőn, az udvari játékok adta természetes lehetőségekkel és irányított mozgásos tevékenységek szervezésével elégítjük ki. Ilyenek a futás, kocogás, szabályjátékok, versenyjátékokat, labdajátékok, séta. A környezet megszerettetése keretében felhasználjuk a nyári évszak minden lehetőségét új tapasztalásokra, megfigyelésekre, élményekre, amelyekkel bővítjük gyermekeink ismereteit az évszakokkal kapcsolatban. Rácsodálkozunk a nyári természet esztétikájára a környezet sokszínűségére, a virágok színeire, az állatvilág hangjaira.

Napirend nyári időszakban JÚNIUS 1-től - AUGUSZTUS 31-ig	
6:00-12:00	Szabad játék és mozgás a csoportszobában, szabadban Testápolási teendők Tízórai Testápolási teendők Szabad játék és mozgás a csoportszobában, szabadban - beszélgetés - verselés, mesélés, drámajáték - rajzolás, festés, mintázás, kézimunka - ének, zene, énekes játék, gyermektánc - a külső világ tevékeny megismerése Szervezett mindennapos játékos mozgás a csoportszobában, szabadban
12:00-12:30	Testápolási teendők Ebéd Testápolási teendők
12:30-14:30	Mese Pihenés Folyamatos felkelés
14:30-15:00	Testápolási teendők Uzsonna Testápolási teendők
15:00-18:00	Szabad játék Mozgásos játékok a csoportszobában és a szabadban

PROGRAMUNK TEVÉKENYSÉGFORMÁI

„A játék, út a gyermek számára annak a világnak megismeréséhez, amelyben élni fog, amelyet megváltoztatni hivatott.”

(Gorkij)

JÁTÉK

A kisgyermek a külvilágból és a saját belső világából származó benyomásait játékban éli meg, melynek fő ismérve, hogy önkéntes, örömteli, legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége. Nevelésünk leghatékonyabb eszköze, mely fejleszti a pszichikumot, a mozgást, a kreativitást, az egész személyiséget. Tudatos jelenlétünkkel biztosítjuk a gyermekek élményszerű, elmélyült játékát, szükség és igény szerinti együtt játszással, támogató, serkentő, ösztönző magatartással segítjük a gyermeki játék kibontakozását.

Legfontosabb feladatunk a különböző típusú játékokhoz szükséges hely biztosítása. Gyermekeink a csoportsobában önállóan, vagy segítségünkkel alakítják ki a játéktevékenységükhöz megfelelő játszó helyet. Törekszünk arra, hogy csoportsobáinkban legyen helye a többféle állandó és variálható elkülönített „kuckónak” és biztosítjuk, hogy egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagok, eszközök, játékszerek álljanak a gyerekek rendelkezésére. Az udvari játék során lényegesen megnövekszik a gyermekek játéktere, ezért ösztönözzük őket arra, hogy minél több nagymozgásos tevékenységet folytassanak. Lehetőség szerint nagyon sokat tartózkodunk a szabadban és itt is elősegítjük a szerepjátékok kibontakozását (népi játékok, mozgásos játékok, közlekedési játékok, ügyességi és sport játékok feltételeinek megteremtésével stb.).

A gyermekek óvodába érkezésüktől kezdve szabadon választott játékot játszanak, amely játék mással nem helyettesíthető. Napirendünknek megfelelően törekszünk a játékidő folyamatosságának biztosítására, hogy hosszan és lehetőleg zavartalanul elégüljön ki a játékszükségletük. A délutáni időszakban is hazabocsátásukig folyamatosan játszanak a gyermekek.

A játékeszközök megválasztásánál alapvető szempontunk a praktikusság, a jó minőség és az, hogy keltsék fel a gyermekek érdeklődését, tovább gondolásra, kreativitásra serkentsenek és gazdagítsák a gyermekek elképzeléseit.

Ügyelünk arra, hogy a különböző játékfajtákhoz, amelyek a gyermekek palettáján szerepelnek, elegendő játékeszköz álljon rendelkezésre.

A gyakorlójáték, a szerepjáték, a konstruáló játék, a különböző szabályjátékok, a mozgásos játékok, a barkácsolás, a dramatizálás és a bábozás mind-mind olyan játékformák, amelyek tudatosan átgondolt játékok, eszközök kiválasztását igénylik. Mindig figyelünk az adott korcsoport igényeire, fantáziavilágára, ötleteire, kreativitására. Arra törekszünk, hogy a gyerekeknek minél több élményszerzési lehetőséget biztosítsunk.

Olyan *légkört* teremtünk, ahol a gyermek szabadon dönthet abban, hogy kivel, milyen játékot játszik, s meddig tart játéka. A csoportban csak annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a szabad játékot, a sokféle manipulációt és az elképzelések valóra váltását, mely a gyermekek önfelelt játékának, pszichikumának, fejlődésének záloga.

Tudatos jelenlétünk, játékot támogató magatartásunk utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd, amikor a szabad játékfolyamat már kialakult bevonható társak maradunk, illetve segítőtvé, kezdeményezővé válunk, ha a játékfolyamat elakad.

Fontosnak tartjuk, hogy az irányított és a szabad játék kellő egyensúlyát biztosítsuk a gyermekek játékában. Elünk egyrészt a direkt, közvetlen játékirányítás lehetőségével (pl.: szabályjáték, fejlesztőjáték) másrészt az indirekt, közvetett, az adott szituáció adta lehetőségekkel (pl.: eszközadás, ötletadás, szerepvállalás). Kiemelt jelentőséget tulajdonítunk a verbális kommunikáció mellett a metakommunikációs jelzéseknek.

A játékmagatartásunk főbb jellemzői: jelenlét, ráfigyelés, beszélgetés, elismerés, bátorítás, ajánlás, javaslat, ötlet, segítség, részvétel, beavatkozás, leállítást, békítés, egyezkedés.

*„A mesék azért nyűgözik le a gyerekeket, mert a világot olyannak látják, amilyen az valójában: a határtalan lehetőségek birodalmának.”
(Boldizsár Ildikó)*

VERSELÉS, MESÉLÉS

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermekek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, mert ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermekeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak. A mesékkal pedig a gyermekek érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődését segítjük elő, pozitív személyiségjegyeiket megalapozzuk. A meseélmények, versek, mondókák zeneiségeivel, művészi, irodalmi élményt nyújtunk. A mese – képi és konkrét formában - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A gyermek saját vers és mese alkotását, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálását, az önkifejezés egyik hatékony módjának tartjuk.

A mese különösen alkalmas a kisgyermek világképének és szemléletmódjának alakítására. Ebben nagy a felelősségünk, hiszen a gyerekek kevés élőszavas mesét hallgatnak otthon, általában elektronikus eszközökön keresztül találkoznak mesékkal, gyakran olyanokkal, melyek nem képviselnek megfelelő értéket. Ezek a mesék gátolják a képzelőerejük és kreativitásuk kibontakozását. Éppen ezért programunk egyik lényeges eleme a mindennapos mesélés, amelyet legfőképpen a délelőtti játékidőben szervezünk.

Az új óvoda tágas terei, az aula lehetőséget teremtenek arra, hogy olyan mesetársulatokat hívjunk meg óvodánkba, akik színvonalas előadással, tartalmasan szórakoztatják a gyerekeket. Így a művészeti nevelés, a művészeti élményekkel való találkozás nagyobb hangsúllyal szerepelhet az életükben. A felnőttkori színházi és kulturális intézményi látogatás szokását már óvodáskorban meg lehet alapozni. Ezzel számos nevelési célunkat is meg tudjuk valósítani az óvadás korosztálynál. Nagyon sok készség, képesség

fejlődésére hatással van. Ezek közül egyik legfontosabb a közösségi érzés átélése, a közös öröm együttes megélése. A helyes, kulturált viselkedési szabályok elsajátítása, az önismeret, a tolerancia, az empátia fejlesztése, a figyelemkoncentráció, a beszédértés, a vizuális és verbális kultúrájuk fejlődése. De fontos kritikai érzékük alapjainak lerakása is, hogy a későbbiekben meg tudják különböztetni az értékest az értéktelentől, érzelmi intelligenciájuk formálásához nagyban hozzájárul. Ha ezt az alapozó munkát időben, már kiscsoportos kortól elkezdve megtesszük, akkor felkészültté válnak arra, hogy a színházi, cirkuszi, és táncelőadásokat, valamint a komolyzenei koncerteket értően tudják befogadni.

A tevékenység szervezeti formáinak megteremtése:

Mese: Mielőtt mesélni kezdünk, nagyon fontos, hogy megteremtsük a megfelelő feltételeket. Minden csoportszobában állandó helyet alakítunk ki a mesehallgatáshoz. A mese, mint tevékenység szervezése, a ráhangolódás megteremtése minden esetben az óvónő személyiségétől függ és csoportonként más-más lehet. A mese előadása többféle módszerrel történhet: mesélés eszköz nélkül, mesélés egy-egy kellékkal, szimbólummal, mesélés egy-két bábbal, paraván mögötti bábozással. Az interaktív mesélésnél pedig a gyermekek bekapcsolódhatnak a mese párbeszédesei részébe, rögtönözhetnek, a képzeletüket és kreativitásukat felhasználva a cselekmény aktív részesei lehetnek. A mindennapi meséléshez hozzátartozik az elalvás előtti mese is.

Dramatikus játék: Kedvenc meséinket megjeleníthetjük, előadhatjuk a gyerekekkel, ahol a lényeg a cselekmény eljátszásán van, ahol a mozdulatokban és a mimikában nagy szerepet kap az improvizáció. A kellékek és az eszközök nagyban segítik a szerepbe való beleélő képességet.

Versek, mondókák: A versek mondogatása történhet valamilyen spontán vagy szervezett tevékenység közben, játékidőben, aktuális téma kapcsán, de akár az udvaron és elalvás előtt is.

Megvalósítandó feladataink:

A 3-4 éves gyermekek első igazi versélménye a mondókákhoz, ölbéli játékokhoz kapcsolódik, mert a felnőtt ölében biztonságban érzik magukat. A legkisebbek versanyaga népi mondókákból, rigmusokból, egyszerű ritmikus, zenei hatású, játékos versekből, állathívogatókból, altatókból, kiolvasókból áll. A 3-4 évesek egy nevelési év alatt 10-12 mondókát, verset ismernek meg. Az egyszerű állatmeséken keresztül készítjük elő a mesék figyelmes végig hallgatását. Megismernek 10-14 új mesét, melyet kedvükre el is bábozhatnak nekik.

4-5 éves korban népi mondókák, halandzsaszerű kiolvasók, vidám, humoros versek, klasszikus és mai magyar költők népköltészeti ihletésű alkotásai nyújtanak ritmusélményt a gyerekeknek. Itt már megjelennek a többfázisú állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus mesék. 10-14 új mese kerül elő a nevelési év folyamán. Egyszerű, kedvenc meséiket dramatizálják az év folyamán, itt a cselekmény eljátszása a lényeg, nem a szöveg visszamondás.

Az 5-6-7 évesek versanyaga gazdagodik különböző népi mondókákkal, kiolvasókkal, élményekhez, évszakokhoz, hagyományokhoz kapcsolódó versekkel. Megismernek 10-15 új verset. Ez a kor a mesehallgatás igazi ideje. A mesetár kiegészül magyar

népmesékkal, tündérmesékkal, műmesékkal, novellisztikus-realisztikus mesékkal, tehát a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Megjelenhetnek a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi is. Verselésnél építünk a magyar gyermekköltészet népi, dajkai hagyományaira, melyek jó alkalmat kínálnak a mindennapi mondókázáshoz, verseléshez.

A hagyományokat felelevenítő ünnepeinknél gyakran használjuk a népies vásári kikiáltókat, regösénekeket, különböző népszokásokhoz kapcsolódó vicces csúfolódókat, népies rigmusokat, a népi bölcsességet bemutató szólásokat, közmondásokat.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- ✓ a gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat
- ✓ várják, igénylik a mesehallgatást
- ✓ egyénenként vállalkoznak a mesék, versek és a mondókák elmondására
- ✓ szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak maguk és egymás szórakoztatására is
- ✓ megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét
- ✓ tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgásban és/vagy vizuálisan megjeleníteni

*„Aki zenével indul az életbe, az életnek olyan kincsét kapja ezzel, amely átsegíti őt a bajon.”
(Kodály Z.)*

ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC

A tevékenység célja a közös éneklés, a közös játék örömeinek megéreztetése, ami fejleszti a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát, zenei kreativitását. Szeretnénk elérni, hogy a gyermekek minél több olyan zenei élményhez jussanak, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket. Külön figyelmet fordítunk a gyermektáncok megszerettetésére, az alapvető tánclépések elsajátítására, a tánc örömteli, élményszerű megélésére. A tánc egyben olyan mozgásforma, mely a gyermeknek élmény, éppen ezért hosszan végzi azt. Ezzel biztosítja a nagymértékű mozgásfejlődést, mellyel jelentősen alátámasztja az egészséges életmódra való törekvéseinket. Hozzáad a gyermek állóképességéhez, és a mozgás kultúrája fejlődéséhez, izomerősítő és ez által tartásjavító hatású.

Megvalósítandó feladataink:

- ✓ A felhasznált zenei anyagok, tervezhető és minőségében megfelelő tartalmak biztosítása 3-6-7 éves korban. Elsősorban a magyar népzenei gyűjtéseket figyelembe véve, tudatosan építjük a magyarságtudatukat.
- ✓ Mindemellett olyan minőségi gyermekdalokból, műzenéből válogatunk, amelyek hozzásegítenek bennünket a tudatos, egészséges szemlélet megtámogatásában (pl.: szürethez gyümölcsös témájú dal, mondóka).

A 3-4 éves gyermekeknek a befogadás időszakában sokat dúdolunk, énekelgetünk, Igen kedvelik az ölbeli játékokat pl. arc-, kéz-, ujjsimogatókat, lovagoltatókat, jelükhöz kapcsolódó mondókákat. A legkisebb korosztállyal megismertetünk 4-6 mondókát. Megismernek 10-12 egyszerű, 4-5 hangból álló népi énekes játékot, amelyek álló helyzetben, játékos mozdulatokkal eljátszhatók. Megtanulnak 1-2 komponált gyermekdalt az ünnepek köszöntésére.

A gyermekek játék közben szerzik meg a zenei készségeket, ismerik meg az alapfogalmakat:

- egyenletes lüktetés játékos mozdulatokkal, tapsolással
- egyszerűbb ritmus hangszerekkel, egyenletes járás
- halkabb-hangosabb megfigyelése, érzékeltetése, kifejezése
- magasabb-mélyebb megfigyelése, felismerése (oktáv távolságban)
- zörejhangok megkülönböztetése, hangszínfelismerés (csengő, kopogó, zörgő stb. hangok)

A 4-5 éves gyermekek megismernek 4-6 új mondókát, 10-14 új népi énekes játékot, melyek már 6 hang terjedelműek is lehetnek. A dalos játékokat évszakoknak, néphagyományoknak megfelelően tervezzük, figyelve a hangkészletére, ritmusára és a játék típusára.

Énekes játékokból nehezebbeket is válogathatunk a csoport fejlettségétől függően pl. csigavonal, szerepcsere, párválasztó. Néhány alkalmi dalt is tanulunk, melyekhez kapcsolhatunk játékos mozdulatokat.

Bővül a zenei képességfejlesztés anyaga:

- egyenletes lüktetés kifejezése mozdulatokkal, ritmushangszerekkel
- egyenletes járás, ritmuszenekar, járás hullám- és csigavonalban
- motívumhangsúly megéreztetése mondókán
- ritmus megéreztetése mondókán keresztül, ritmusvisszhang
- halkabb-hangosabb megfigyeltetése, kifejezése
- magasabb-mélyebb megfigyeltetése (kvint távolságban)
- lassabb-gyorsabb megfigyeltetése, kifejezése
- hangszínfelismerés gyakorlása, egymás hangjának felismerése
- dallambújtatás, dallamfelismerés, dallamvisszhang
- játékos hangképzés

Az 5-6-7 évesek megismernek 10-16 új énekes játékot. Olyan dalokból válogatunk, melyekben szünet, szinkópa is található. A nagyobb gyermekek szabálytartó képessége megengedi, hogy bonyolultabb párcserés, hidas, kapus, sorgyarapító, fogyó játékokat tervezzünk. A nagyobb gyerekek már képesek a bonyolultabb párcserés, hidas, kapus, sorgyarapító, fogyó játékok eljátszására. Az énekes játékok mozgásanyagát variálhatjuk egyszerű táncos lépésekkel, mely a felnőtt minta utánzásán alapul. Ünnepek alkalmából tanítunk néhány műdalt. Arra törekszünk, hogy a gyermekeink minél többet énekeljenek az óvodában, mert az óvodai zenei nevelés alapja az éneklés. természetesen. Zenei nevelésünk elsődleges célja a boldog, önfeledt együttjátszás.

Zenei képességfejlesztés anyaga:

- egyenletes lüktetés érzékeltetése mondókán, dalon, hangszeren, mozdulatokkal, tapssal
- motívumhangsúly kiemelése
- ritmus kifejezése, ritmusvisszhang, ritmuszenekar
- halkabb - hangosabb kifejezése beszéden, mondókán, dalon, hangszeren
- magasabb-mélyebb érzékeltetése beszéden, mondókán, dalon
- lassabb-gyorsabb érzékeltetése mondókán, dalon, hangszeren
- dallamfelismerés különböző módszerekkel
- dallambújtatás, dallamvisszhang
- kérdés-felelet játék ritmussal, dallammal
- hangképzés ismert dalok dallamára
- zörejangok (finomabb zörejek)

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása:

A gyermekek nevelése zenei funkciók szerint történik, ezek a következők:

- énekek, énekes játékok
- zenei képességfejlesztés
- zenehallgatás

Az ének, énekes játékoknál arra törekszünk, hogy lehetőleg minden gyermek egyéni képességeihez mérten vegyen részt, a kicsik közül is. Biztosítjuk az elegendő helyet, időt, eszközöket, kellékeket, hangszereket.

Zenehallgatási lehetőségeket a nap bármely szakában beépíthetünk spontán, adódó helyzetektől függően. Alkalmanként, mi óvónők nyújtunk zenei élményt a gyermekeknek, közös éneklésünkkel pl. valamilyen ünnep alkalmával. Olykor audiovizuális eszközök segítségével vesszük igénybe a zenehallgatáshoz, különös tekintettel a kortárs művészeti alkotások bemutatásakor.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ✓ gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat
- ✓ a gyermekek gátlások nélkül tudnak egyedül énekelni
- ✓ élvezettel tudnak zenét hallgatni
- ✓ megkülönböztetik a zenei fogalompárokat
- ✓ tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni
- ✓ érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát
- ✓ néhány egyszerűbb tánclépés elsajátítása
- ✓ könnyebb táncos koreográfia megtanulása

*„A gyermekrajzok olyanformán szépek és értelmesek, mint a csillagos ég. A gyermekrajz tele van göncölszekerekkel, színtelen csillagokkal, ahogy botorkált a ceruzája. A botorkáló ceruza tévedései, reménységei a névtelen csillagok és az éppen hogy sikerülő jelek a felismerhető csillagképek.”
(Melocco Miklós)*

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A tevékenység célja: a gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése. A gyermekek tér-forma- szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Megvalósítandó feladataink:

- ✓ A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése.
- ✓ A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó-alakító tevékenységek, s azok tartalmának, fejlesztése.
- ✓ A műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés.
- ✓ A művészet eszközeivel közelebb hozzuk a gyermekekhez a környezet mélyebb megismerését, a környezeti tartalmakat, ezen belül különös hangsúllyal az egészség védelmét, a környezetvédelem fontosságát hangsúlyozzuk az alkotások által.
- ✓ Az alkotás élményének és feszültségoldó hatásának kihasználásával a lelki egészség megőrzése.

Az ábrázolás alapvető fontosságát abban látjuk, hogy a gyermek sok cselekvésen keresztül a valóságot képszerűvé, szemléletessé dolgozza át. Tudjuk azt, hogy az óvodáskorú gyermek ábrázolása szubjektív: az eseményhez, látványhoz kapcsolódó érzelmeit, indulatait jeleníti meg. Nem azt veti papírra, vagy mintázza meg, amit lát, hanem amit tud a tárgyról, eseményről. Számára maga a tevékenység, a manipuláció a fontos, és nem az eredmény. A rajz, mintázás, kézimunka a gyermek számára az önkifejezés eszköze, ezért mindent megteszünk, hogy számára ez örömteli legyen és kialakuljon az igénye az alkotásra, az önkifejezésre, környezetének esztétikai alakítására és esztétikai élmények befogadására.

Az alapkészlet minden gyermekcsoportunkban rendelkezésre áll. Ezek: puha, színes ceruzák, zsírkréták, tempera, vízfesték, ecsetek, ollók, ragasztó, gyurma, színes papírok, rajzlapok. Az alapeszközöket nyitott polcrendszeren tartjuk, hogy a gyermekek bármikor hozzáférjenek, és igényeik szerint választhassanak belőlük. Megtanítjuk a gyermekeknek az eszközök biztonságos kezelését, karbantartását. Egy állandó munkaasztalt biztosítunk az alkotó tevékenységekhez. Az alkotáshoz nyugodt légkört, továbbá elegendő időt biztosítunk, hogy a gyermekek addig tevékenykedjenek, amíg kedvük tartja. A rajzolás, mintázás, kézimunka feltételeit megteremtjük a mindennapi szabad játékban is.

Lehetővé tesszük, illetve segítjük, hogy a gyermekek játszva ismerkedhessenek meg a rendelkezésre álló anyagokkal, eszközökkel, a mindennapi életünkben fellelhető tárgyakkal, termékekkel, kiegészítőkkkel.

Az anyagok sokrétűségét, különböző tulajdonságait, kombinálhatóságait kihasználtuk. A különböző technikai fogásokat eleinte csak próbálgathatják, majd gyakorolgathatják a gyermekek, míg az készségszintre nem emelkedik.

A mintázás során megismertetjük a gyermekekkel az anyagok alakíthatóságát és az egyszerűbb technikákat azok formálásához (nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépegetve stb.). Ezáltal fejlesztjük a kézizmokat, hogy képessé váljanak a helyes ceruzafogásra.

A témáinkat úgy fogalmazzuk meg, hogy tág megoldási lehetőségeket biztosítson, így a különböző fejlettségű gyermekek saját képességeikhez mérten tudnak alkotni. A témaadással változatossá tehetjük a gyermekek ábrázolását, észre vetethetjük velük, hogy a körülöttük lévő világ megjeleníthető. Figyelünk arra, hogy a témaválasztásunk mindig igazodjon az aktualitásokhoz, az évszakok változásaihoz, a természet szépségeihez, a gyermek által megismert világ eseményeihez, az átélt élményekhez és az ünnepekhez. Abban a csoportban, ahol a kompetencia alapú nevelést bevezetjük ott arra törekszünk, hogy a gyermekekkel közösen válasszunk témát, projekteket.

Törekszünk arra, hogy részt vegyünk minél több rajzpályázaton, kiállításon, hogy gyermekeinket sikerélményekhez juttassuk, és a tehetségesebb gyerekeket bátorításuk, alkotókedvüket fenntartsuk.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- ✓ Képzalkotásban élményeiket, érzéseiket saját ötleteik alapján, egyéni módon jelenítik meg.
- ✓ Plasztikai alkotásaik egyéniak, részletesek, megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat tartalmaznak.
- ✓ Színhasználatuk egyéni, változatos. Téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együtt működnek.
- ✓ Önállóan alkalmazzák a megismert technikákat.
- ✓ Megfelelően használják, karbantartják az eszközöket.
- ✓ Véleményeiket elmondják alkotásaikról.
- ✓ Örülnek munkájuknak, rácsodálkoznak a szép látványra, gyönyörködnek benne.
- ✓ Megismerik a szülőföld, a helyi hagyományok szokásait, átélik a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulják ezek szeretetét, védelmét.

**„Ha nem repülhetsz, fuss! Ha nem futhatsz, menj! Ha nem mehetsz, csússz! De bárhogy is legyen: mozogj!„
(Martin Luther King)**

MOZGÁS

A tevékenység célja és feladatai:

A gyermekek természetes mozgásigényének kielégítése, a mozgás megszerettetése, mozgástapasztalatok bővítése. A szükségleteikhez igazodó mozgásformák és terhelés biztosítása, az erő és állóképesség fejlesztése. Az egyéni képességek kibontakoztatása és fejlesztése a mozgásélmény sokirányú megtapasztalásával. Mozgáskultúrájuk, életkoruknak megfelelő mozgás képességük, készségük kialakítása, fejlesztése. A mozgásigény beépítése az egészséges bioritmusukba. A belső igényből fakadó mozgás kielégítése. A mozgás közbeni pozitív érzelmi töltöttség megerősítése, mely segíti, hogy mozgásélmény által örömmel vegyenek részt a tevékenységekben. A gyermeknek önmagáról egyre pontosabb képe legyen, ismerje meg testrészeit, azok funkcióját. Csökkentsük a magatartási, tanulási problémákat, testtartási hibákat. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok alkalmazására.

Kiemelt mozgásfejlesztés több területen valósul meg:

- ✓ *A szabad játékban* a gyermekek spontán, természetes mozgása közben.
- ✓ Az irányított *mindennapi* átmozgató, frissítő, játékos tornán, mely az egészségmegővést is szolgálja.
- ✓ Heti egy szervezett *nagymozgás* játékos formában megvalósítva.
- ✓ Heti egy szervezett *sószobás mozgás* légzőgyakorlatokkal, finommotorikát erősítő játékos kézgyakorlatokkal és anyanyelvi játékokkal.

Projekthetek: A közlekedés hete, Sportok, sportolók hete, Egészség hét, Izgó-mozgó hét kirándulással, Kihívások hete, Mozgás és mese hete, Várjátékok, lovagi tornák hete. A tánc szerepe a mozgáskultúra fejlesztésében. Ezek a témaötletek lehetőséget biztosítanak akár az egész óvoda együttes részvételére, akár egyes csoportok tervezett mozgásfejlesztéséhez.

Levegőzés, séta az óvoda környékén.

Játék és a mozgás:

- mozgásfejlődés, elemi mozgások, mozgástapasztalatok és a játék
- funkciók érése és a játék,
- fokozott mozgásigény kielégítése, mozgásterápiák, tartásjavítás
- egyes érzékelési területek - szenzoros integráció
- mozgás és érzelem, mozgásos játékok,
- népi gyermekjátékok beépítése a mindennapi életbe – körjátékok

Mozgás által fejlődő képességek:

- ✓ természetes hely-, helyzetváltoztató képesség,
- ✓ egyensúlyérzék
- ✓ téri tájékozódás
- ✓ testtudat
- ✓ nagymozgás és finommotoros mozgáskészség
- ✓ mozgáskoordináció
- ✓ mozgás, az idegrendszer és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása
- ✓ erő és állóképesség
- ✓ helyes testtartás, izomegyensúly kialakítása
- ✓ pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálytudat, kitartás, kudarctűrés, bátorság
- ✓ pszichikus funkciók
- ✓ szabálykövető társas viselkedés
- ✓ együttműködés
- ✓ kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás
- ✓ teherbíró képesség
- ✓ lelki feszültség oldása
- ✓ mozgáskultúra, harmonikus, összerendezett mozgás
- ✓ megismerő funkciók érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás.

Mozgás a szabad játékban:

Cél: Minden gyermek találja meg, érdeklődésének, temperamentumának, fejlettségének legmegfelelőbb tevékenységet.

Csoportszobában, udvaron egyaránt óvodánk speciális adottságai lehetővé teszik, hogy az óvodai helységek tágasságát kihasználva további lehetőségeket keressünk gyermekeink mozgáskedvének megőrzésére, kielégítésére, fejlesztésére. Az SNI-s gyermekek állandó figyelemmel kísérése, bevonása, segítése.

Mindennapos mozgás lehet:

- kocogásra, futásra az udvaron az erre kijelölt helyen mindennap lehetőséget biztosítunk, mely mindhárom korosztály edzését szolgálja
- mozgásos játékok
- udvari nagymozgás: jó idő esetén a játékokra, a játékosságra építve az udvaron is kihasználunk minden lehetőséget és helyet a szabad mozgásra a szabad levegőn

A 3-4 éveseknél az első félévben még csak mozgáshoz, mozgásra szoktatásról beszélünk. A tevékenységek a nagymozgások gyakorlására. A csúszás, mászás, bújás, kúszás - és az egyensúlyérzék fejlesztésére irányulnak. A természetes járásgyakorlatok, futások,

támaszok, mászások, kúszások, ugrások, páros lábon szökdelések, gimnasztika egyszerű kézi szerekkel (babzsák, karika) - különböző testhelyzetek, kartartások, törzs-, és lábmozgások, egyensúlygyakorlatok a fokozatosság elvének betartásával, labdagyakorlatok (labdagurítás), lábboltozat erősítő mezítlábas torna, korcsoportnak megfelelő testnevelési játékok és rendgyakorlatok (utánzó, futó, helykereső játékok).

A 4-5 éveseknek heti egy szervezett mozgás tevékenység 15-25 percig tart, tornafelszerelésbe átöltözve. Az előző évben megismert mozgásformák önálló alkalmazása és összekapcsolása Nagyobb hangsúlyt helyezünk a szem-kéz, szem-láb koordinációjára és az egyensúly fejlesztésére. Ezt szolgálják a különböző célba dobó játékok: kugli, ugróiskola, ugrálókötelezés. Az egyensúly fejlesztésére hintázó, ringató, pörgő mozgások közben nyílik lehetőség. Erre a célra különböző hinták: billenő rácshinta, forgókorong, lépegetők állnak a gyermekek rendelkezésére. Kiemelt a testséma fejlesztés, a test részeinek mozgásos megtapasztalása, feltérképezése. Kibővülnek a nagymozgások a guruló átfordulással előre, az ugrásokkal, dobásokkal. Bővül a térismeret képessége. Téri irányokat alakító gyakorlatok, gimnasztika változatos kézi szerekkel (babzsák, karika, szalag, tüskelabda). Egyszerű páros gyakorlatokkal, változatos padgyakorlatok, egyensúlygyakorlatok, gurulóátfordulás előre, és hossz tengely körül, távol és magasugrások, feladatok kis és nagylabdával, egykezes célba dobás, nagyobb ügyességet, kitartást, állóképességet igénylő feladatok, lábboltozat erősítő mezítlábas és helyes testtartást kialakító gerinctorna, szabály-és versenyjátékok megjelenése (futó, fogó, helyfoglaló játékok).

Az 5-6-7 éveseknél már 25-35 percig tart a heti egy mozgás tevékenység.

A mozgás tevékenység bevezetésénél lehetőséget biztosítunk, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat. A fejlettségüktől függően, differenciált feladatok adásával segítjük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességének legmegfelelőbb mozgásos feladatot. Elsősorban olyan készségeket és képességeket akarunk kialakítani, amelyek majd elősegítik az egyre pontosabb mozgás elvégzését. A mozgás tevékenységek során hangsúlyt fektetünk a kondicionális és koordinációs képességek, a testséma, az oldaliság, az én-kép fejlesztését segítő mozgásokra, mozgásos játékokra. Sokszor használunk kézi szereket, melyekkel fejlesztjük finommotorikájukat.

Hangsúlyossá válik a téri irányok mozgás közbeni tartása, a koordinált nagymozgás, a szem-kéz koordinációt igénylő mozgásos feladatok sora. Speciális járás-futás feladatok megjelenése, járás, futás, ugrás feladatok különféle. Alakzatokban keresztirányú haladással, a gimnasztika elemeinek bővülése a nehezebb páros gyakorlatok megjelenésével. Kéziszerek használatának nehezítése (karika, szalag, bot, babzsák, Body-Roll henger, torna korongok). Ugrások (távol és mélyugrások). Gurulóátfordulások nehezített körülmények között. Egyensúlyozás nehezített körülmények között (rézsútos padon, átbillenő szeren, lépegető hengerrel, billenő rácshintán). Differenciált egyensúlygyakorlatok automatikus végrehajtása, egyensúlyfejlesztő eszközök magabiztos használata (egyensúlyozó libikóka, egyensúlydeszka, rugódeszka, guruló labirintus). Dobások különböző technikákkal, célba dobások, nehezített labdagyakorlatok (pattogtatás labdavezetés, célbadobás kosárba). A lábboltozatot erősítő mezítlábas és helyes testtartást kialakító gerinctorna, szabályjátékok, sorban, csapatban, függés gyakorlatok bordásfalon (felállított dobások,

nehezített pad korlátján), kézállás előkészítése. Léglabda vezetés és –adogatás társhoz egykezes felső dobással, labdaleütéssel társhoz, labdajátékok, csapatjátékok egyszerűsített szabályainak ismerete, alkalmazása léglabdával (kosárlabda, röplabda, foci). A labdajátékokban: célba dobó játékokhoz: földre, falra rajzolt célok, lelógó, csengő, karika, műanyag zacskó, kosárlabda, - ugróiskolák: földre rajzolt érdekes alakzatok, állatfigurák. Helyi programunk a gyermek megfigyelésén alapuló differenciált fejlesztésre épít, ahol az óvodapedagógus a csoport és az egyén ismeretében tervezi meg a gyermekek fejlesztését.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- ✓ A testileg egészségesen fejlődő gyermekek 6 – 7 éves korukra eljutnak az első alakváltozáshoz.
- ✓ A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- ✓ Örömmel és önként vesznek részt a különböző mozgásos tevékenységekben.
- ✓ Mozgásuk rendezettebb, egyensúlyészlelésük kialakult.
- ✓ Tanult mozgásformákat készségszinten tudják alkalmazni a mindennapokban.
- ✓ Erőnlétük, állóképességük a megfelelő, szervezetük egészséges, a terhelést jól bírják.
- ✓ Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika.
- ✓ Ismerik, betartják a szabályokat a különböző versenyjátékokban.
- ✓ Képesek lesznek mozgásukat a hatékonyabban megtervezni, tudnak térben tájékozódni, jobbra, balra, hátra fordulatot tenni az irányok megnevezésével, Képesé válnak ütemtartással járni.
- ✓ Tudnak egyenletes iramban futni képességeinek megfelelő időtartamban.
- ✓ Tudnak helyben labdát pattogtatni, labdát elkapni, célba dobni, gurítani, kézzel-lábbal labdát vezetni.
- ✓ Képesek a sor- és köralakításra.
- ✓ Tudnak egy és páros lábon szökdelni, kisebb akadályokat átugrani, előre gurulóátfordulást végezni, egy lábon egyensúlyozni.
- ✓ Mozgástevékenységek során kialakulnak az iskolaérettséghez szükséges értelmi, erkölcsi, akarati, esztétikai és munkajellegű tevékenységek képességei.
- ✓ Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.

„Nincs a világon tényérnyi hely, ahol ne lennének természeti szépségek és csodák - csak szem és szív kell hozzá, hogy észrevegyük.”

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A tevékenység célja:

A közvetlen és tágabb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása a természeti-emberi- tárgyi világ értékei iránt, a fenntartható fejlődés érdekében a hangsúly a környezettudatos magatartás formálás alapozásán, alakításán van.

A társadalmi és természeti környezet felfedezése közben a gyermeket olyan tapasztalatok birtokába juttatni, amelyek a környezetben való, biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy megismerje a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét.

Ezen érzelmi nevelés hatására óvja környezetét, lássa át az emberi tevékenység szerepét a környezet védelmében és annak hatását önmagára nézve, visszahatva saját környezetére, egészségvédelmére.

Pozitív attitűdök ébresztése az élővilág, a szép környezet és annak megőrzése, védelme érdekében.

A népi kultúra hagyományainak megismertetése és saját helyi hagyományainak kialakítása, ápolása.

A környezet megszerettetésére nevelés:

A környezettel való ismerkedés, kapcsolat az óvodai nevelésünk egészében megvalósuló folyamat. Komplexen jelenik meg, hiszen környezetünk aktív részesei vagyunk. Programunkban a természet szeretetére, védelmére nevelést kiemelt feladatunknak tekintjük. A természet és környezet megismerése során a gyermekek megismerik a természethez való tartozás érzését. Tapasztalhatjuk, hogy részesei vagyunk a természetnek, s annak megóvása az ember fontos feladata. Tudatosítanunk kell, hogy a környezet, s ahhoz kapcsolódó problémák megoldása és az újabbak megelőzése, megfelelő tudást, felkészültséget, készségeket, attitűdöket, indítékokat és együttműködési szándékokat igényel. A világ megmaradása attól függ, hogy a mai ember hogyan él, mennyire óvja, védi környezetét.

A tevékenységeink során az általunk tervezetten kívül a gyermekek spontán, környezetükből származó élményeire, tapasztalataira és ismereteire is alapozunk. Célunk a külső világ tevékeny megismerése során, hogy a gyermekek olyan életszerű tapasztalatokat szerezzenek, amely az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz, a természettel és a környezettel való aktív kapcsolat kialakításához szükségesek. Hiszen a természettel és a környezettel való ismerkedés az

életkor növekedésével egyre tágul, az ismeretszerzésben alapvetően egyre mélyülő folyamat. A természet szeretetére nevelés akkor hatásos, ha a gyermekeknek természetes környezetben, érzelmeikre ható, élményeket nyújtó gazdag tapasztalatszerzésre van lehetőségük. Ezek a programok különböző időtartamúak lehetnek, néhány percestől a fél napig tartó kirándulásig. A kirándulás alatt a gyermekek közösségi érzései, magatartási szokásai, érzelmei, a természethez és a környezethez fűződő viszonyuk rendkívül jól fejleszthető. Ezért is szervezünk az egész óvodával közös kirándulásokat, élményszerző lehetőségeket. (pl. szüret, baromfiudvar látogatása).

Nevelési céljaink megvalósításához a természetsarok nélkülözhetetlen. Az itt tartott felfedezésre váró gyűjtemények sokrétűsége az óvodapedagógus személyiségétől, a csoport érdeklődésétől is függ.

Belső udvarunk nyújt lehetőséget arra, hogy kertészkedhessünk óvodásainkkal, közös virág –és zöldségágyásokat alakítsunk ki. Ha a gyerekek vethetik el a magot, ők ültethetik a kis palántákat, locsolhatják, gondozhatják őket, máris sokat tettünk a környezet tudatos magatartás beépülése érdekében. Kiskertünkben nemcsak egyvári virágok, cserjék, bokrok, füvesített területek, hanem gyógy és fűszernövények is helyet kapnak, mint a természetgyógyászat alapanyagai. A fákat barátainkként kezeljük, megismerkedünk az udvarunkon található fák neveivel, a Föld napján pedig lehetőség szerint új növényeket ültetünk. Ezen a jeles napon újjávarázsoljuk az óvoda udvarát, a csoportok kiskertjeit. Ezeknek a feladatoknak aktív résztvevői a gyerekek, számukra is rendelkezésre állnak ásók, gereblyék, kapák, seprők, locsolókannák. A madárvédelemmel kapcsolatos tevékenységeket az udvaron lévő facsemeték folyamatos növekedésével párhuzamosan beépítjük a programunkba. Madárotthonokat, madáritatókat barkácsolunk, ezzel adva mintát az állatok gondoskodására, szeretetére, védelmére. Télen, a hideg beköszöntével megkezdjük a madarak etetését, amit napi tevékenységként végzünk a gyerekekkel. A fenntarthatóságra nevelés részeként fontosnak tartjuk, hogy óvodánkban évek óta hagyományosan szervezzük a papírgyűjtést a családok aktív közreműködésével. Mindennapi életünkbe beépítjük a hulladék újra hasznosításával kapcsolatos teendőket. A hulladék csökkentése mindannyiunk feladata és felelőssége. A szemét és hulladék nem ugyanazt jelenti, ezt tudatosítjuk a gyerekekben. Hagyományaink közé tartozik a Termésünnepe-Szüret. Ezen kívül a környezeti nevelés jeles napjaként jelennek meg a Víz világnapja, Az állatok világnapja, A madarak és fák napja, és az egyhetes Gyöngyvirágos Zöld Napok programunk, melybe szorosan beépül a Föld napja, ez az egész óvodát „megmozgatja”. Ezen a héten minden a környezetvédelméről, a természet megszerettetéséről szól különböző játékok, élmények, tevékenységek formájában.

Megvalósítandó feladataink:

- ✓ A gyermekeket körülvevő világ megismertetése.
- ✓ Óvodánkban jelenlévő hagyományok, ünnepek, jeles napok megismertetése.
- ✓ A környezet megismerése közben matematikai tapasztalatok szerzésének biztosítása, a környezet megismerése a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbéli, tér- és síkszemléletének alakítása.
- ✓ A szülőfölddel, hagyományokkal, szokásokkal való megismerkedés.
- ✓ Az egészségtudatos magatartás alakítása.

- ✓ A gyermekek szerezzenek koruknak megfelelő ismereteket: a családról, a családtagokról, az egymáshoz fűződő viszonyokról, a családtagok munkájáról, a családban betöltött szerepekről.
- ✓ Az óvodáról, közvetlen és majd tágabb környezetükről, látogassanak el különböző intézményekbe, ismerjenek meg különböző foglalkozásokat, munkafolyamatokat.
- ✓ Testükről, testrészeikről, tanulják meg a megnevezéseiket, tudatosodják bennük az tér- és testséma percepció.
- ✓ A környezetükben található növényekről, állatokról.
- ✓ A gyalogos közlekedés szabályairól, a közlekedési eszközökön való helyes viselkedésről.
- ✓ Ismerjék meg az évszakok szépségeit, színeit, jelenségeit, az időjárás és az öltözködés összefüggéseit.
- ✓ Végezzenek megfigyeléseket a természetben; keressenek összefüggéseket az időjárás változásai és az emberi tevékenységek, illetve az állatok életmódja, a természet változásai között.
- ✓ A környezetszennyezés fogalmát és a környezetvédelem lehetőségeit.
- ✓ Az egészségtudatos szemléletet és az egészségvédelem fogalmát.
- ✓ A közlekedési eszközöket, személy- és teherszállító járműveket, a légi, szárazföldi és vízi közlekedés eszközeit.
- ✓ Végezzenek gyűjtőmunkákat, kísérleteket.
- ✓ Vegyenek részt sétákon, kirándulásokon.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- ✓ kialakul bennük az egészségtudatosság szemlélete
- ✓ óvodáskor végére kialakulnak a gyermekek alapvető személyiségjegyei: a környezet felfedezése, a rácsodálkozás, a természet és környezetük szeretete és megóvása
- ✓ a gyermekek életkori sajátosságaiknak megfelelően megtanulnak tájékozódni és eligazodni szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetükben
- ✓ pozitív érzelmi viszonyuk megerősödik az őket körülvevő környezet iránt. Megismerik lakóhelyük, városunk szépségeit, a környezetünkben lévő intézményeket, üzleteket
- ✓ különbséget tudnak tenni az évszakok között. Megtanulják értékelni a természet szépségét, annak növény- és állatvilágát – óvják és védik, gondozzák azokat – pozitívan fejlődik a tenni akarás, a munkához való viszonyuk – nő feladattudatuk, kitartásuk

- ✓ tudatosul bennük, hogy mi is a természet részei vagyunk
- ✓ aktív és cselekvő személyiségük lesz, mely fogékony az új dolgok iránt
- ✓ ismerik lakóhelyük, születési helyük nevét, lakcímüket, szüleik nevét
- ✓ ismerik az őket körülvevő közlekedési feltételeket, eszközöket
- ✓ ismerik a néphagyományokat
- ✓ kialakul igényük a környezetük szépítésére, megóvására

*„A hagyományt nem ápolni kell, hisz nem beteg, nem is őrizni, mert nem rab. Hagyományaink csak akkor maradhatnak meg, ha megéljük őket.,,
(Sebő Ferenc)*

NÉPSZOKÁSOK, SAJÁT HAGYOMÁNYAINK ÁPOLÁSA

Az óvoda természetes közege a hagyományőrzésnek. Fontos feladatunk a népszokások ápolása, értékeink megőrzése, továbbadása. Arra törekszünk, hogy a népi hagyományokat alapul véve, saját hagyományainkat is kialakítsuk óvodánkban, például a *Gyöngyvirágos Zöld Napokat, Termésünnepeket, Sportnapokat, Egészségnapokat*.

A néphagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban:

Mese-vers: népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, időjósok, névcsúfolók, találós kérdések.

Ének-zene, énekes játék: mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene.

Ábrázolás: tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngy-fűzés, agyagozás, mézeskalács sütés, batikolás, termésbáb készítés.

A környezet megszerettetése: találós kérdések, jeles napok megtartása, azokhoz fűződő népszokások felelevenítése.

Mozgás: ügyességi és sportjátékok.

Egyéb hagyományaink:

Őszi vagy tavaszi kirándulás

Nagycsoportosok látogatása az iskolába

A gyermekek név- és születésnapjának megünneplése

GYÖNGYVIRÁG KALENDÁRIUM

ŐSZ

Szeptember:

Mihány napi vásár (szeptember 29.)

Október:

Állatok világnapja (október 4.)

Termésünnepe - Szüret (október vége)

November:

Márton napi néphagyományok

TÉL

Advent

December:

Borbála nap (dec. 4.)

Mikulás (dec. 6.)

Luca nap (dec. 13.)

Karácsony (dec. 24.-26.)

Január:

Egészség hét

TAVASZ

Március:

Nemzeti Ünnepe (márc. 15.)

Víz világnapja (márc. 20.)

Húsvét

Április:

Föld napja

Gyöngyvörös Zöld Napok

Május:

Madarak és fák napja (máj. 10.)

Pünkösöd – lehetőség szerint

Anyák napja

Gyermeknap

Sportnap

Nagycsoportosok búcsúzó délutánja

A hagyományápolás tartalma:

Őszi ünnepkör:

A gyermekekkel közösen megszervezzük a Mihály napi vásárt, melyre a nagycsoportosok vásárfiával készülnek, a kisebbeknek kínálják portékáikat.

Megemlékezünk az Állatok világnapjáról, lehetőség szerint tapasztalatszerzést biztosítunk az állatokkal való ismerkedésre.

Október végén Szüretet rendezünk, melyen a szüreti multságok hangulatát megérezhetik óvodásaink, bepillantást nyerhetnek a szüreti munkálatokba.

Novemberben a Márton napi hagyományokat elevenítjük fel, lámpás felvonulással, kézműves délutánnal.

Téli ünnepkör:

Karácsonyt megelőzően az egész óvoda az Adventi készülődés során együtt várja az ünnep eljövetelét, közösen éneklünk, verselünk a gyertyagyújtások alkalmával. Adventi naptárt készítünk, és ezen követjük a napok múlását; karácsonyfát állítunk. Lehetőség szerint a nagycsoportosok betlehemes játékot adnak elő.

Várjuk a Mikulást, dalokkal, versekkel készülünk a fogadására.

Luca napján búzát ültetünk, melyet a gyermekek karácsonyig gondoznak, kotyoló játékokat játszunk.

Farsangolunk, fánkot készíthetünk, jelmezes multságot rendezünk a tél búcsúztatására, kisse bábot égethetünk.

Egészséghetet rendezünk, egészséges ételekkel, gyógyteákkal, gyógynövényekkel ismerkedünk, relaxálunk. Megismerjük az orvos, ápoló, fogorvos munkáját.

Tavaszi ünnepkör:

Felevenítjük koruknak megfelelően a március 15-éhez fűződő történelmi emlékeket.

A víz világnapja alkalmából kiemelt figyelmet fordítunk a víz fontosságára, szerepére, védelmére, a víz takarékosságra és egyszerű vizes kísérleteket végzünk.

Közösen készülünk húsvétra, locsolóverseket tanulunk, tojást díszítünk különböző kézműves technikák megismerésével.

Megrendezzük a Gyöngyvirágos Zöld Napokat, amely magába foglalja a Föld napjával kapcsolatos környezetvédelmi tevékenységeket. terepasztal készítés a homokozóban, kísérletek, tudáspróbák, állat-és növényvédelem, fenntartható fejlődéssel kapcsolatos játékok. Rovar -és madárbarát kert alakítása, szenzitív ágyás létrehozása. Madáretetők, itatók, rovarház kihelyezése, megfigyelése, komposztálás.

A Madarak és Fák napján madármegfigyeléseket végzünk, a fával kapcsolatos játékokat játszunk, facsemetéinket ápoljuk közösen.

Hagyományainkhoz híven a gyerekekkel készülünk az Anyák napjára és Gyöngyvirágos Családi Gyermeknapot szervezünk és a búcsúzó nagycsoportosoktól játszódelután keretében köszönünk el.

MATEMATIKAI TAPASZTALATOK SZERZÉSE, A KÖRNYEZET MEGISMERÉSE SORÁN 4-5-6-7 ÉVES KORBAN

Gyermekeink matematikai tartalmú fejlesztésénél a következőket tartjuk kívánatosnak:

- ✓ hasonlítsanak össze, válogassanak szét tárgyakat, személyeket, halmazokat különböző szempontok szerint,
- ✓ ismerjék a magasabb-alacsonyabb, ugyanolyan magas, hosszabb-rövidebb, ugyanolyan hosszú, szélesebb-keskenyebb, ugyanolyan széles, nehezebb-könnyebb, ugyanolyan, nehéz ... fogalmakat,
- ✓ rendezzenek sorba tárgyakat, személyeket, halmazokat, mennyiségi tulajdonság, szubjektív rendezési szempontok, szabályok szerint,
- ✓ ismerjék a több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát, becsléssel, párosítással legyenek képesek különböző halmazok mennyiségét meghatározni,
- ✓ halmazok elemeit számlálják 0-20-ig, képezzenek halmazokat hozzáadással, elvevéssel, ugyanannyivá tétellel,
- ✓ ismerjék a sorszámokat,
- ✓ szerezzenek tapasztalatokat a geometria körében:
- ✓ hozzanak létre síkbeli alakzatokat különböző síkidomokból,
- ✓ hozzanak létre építményeket különböző testek felhasználásával,
- ✓ ismerjék az irányokat és a helyeket kifejező névutókat.

Játékos matematikai tevékenység szervezeti formáinak biztosítása:

A gyermekeknek matematikai tapasztalatokhoz, ismeretekhez való juttatására az óvodai nevelés minden területén, a nap bármelyik szakában lehetőség van:

A környezet megszerettetése közben számtalan lehetőség adódik matematikai tapasztalatok megszerzésére, a már meglévő ismeretek mélyítésére, a különböző tevékenységekben az óvodapedagógus minden esetben keresse meg és használja ki a lehetőségeket az új tapasztalatok megszerzésére a már meglévő ismeretek bővítésére.

A csoport fejlettségi szintjének megfelelően, a gyermekek érdeklődésének ismeretében alkalmanként az óvodapedagógus kezdeményezzen matematikai játékokat, melyekben a gyermekek problémamegoldó gondolkodása, matematikai tapasztalatokhoz való jutása dominál.

A fejlődés várható eredménye:

- ✓ a tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, forma, szín stb. szerint
- ✓ értik a helyeket kifejező névutókat, eligazodnak a téri és síkbeli irányokban
- ✓ tapasztalataik vannak a relációk terén
- ✓ tapasztalataik vannak a geometria terén.

*„Sokat tud az én kezem,
sokat tud az ujjam,
benne mindféle régi,
s mindenféle új van.”
(Szabó Lőrinc)*

MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A tevékenységek célja a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok alakítása, mint a felelősségtudat, akarat, kitartás, kötelességtudat, önbizalom, önállóság.

Feladataink közé tartozik, a különböző típusú, munkajellegű tevékenységek megtervezése és a megvalósításuk feltételeinek biztosítása. Célunk az, hogy a munka végzése a gyermek számára önként, örömmel, szívesen végzett tevékenység legyen, melyben ő maga aktívan vehet részt.

Fokozatosan alakul majd ki benne a felelősségérzet. Felfedeztetjük vele, hogy az elvégzett munkája hasznos és szükséges. Munkavégzés közben a gyerekek tapasztalatokat szereznek a környezetükről, az anyagok milyenségéről, az eszközök célszerű használatáról, a munkafázisok ésszerű sorrendjéről. Minden új tevékenység más és más tapasztalat forrása lehet és fejleszti a gyermek készségeit, képességeit.

Feladatunk az, hogy a gyerekek egyéni képességeit hamar felmérjük, és az adottságukhoz igazítsuk elvárásainkat. Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyermekek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek megvalósítani.

A gyermekek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan felhasználjuk, hogy a munkavégzés öröme megmaradjon. Úgy kell megterveznünk a gyermekek munkáját, hogy a csoport számára természetessé váljon, és mindenki dolgozzon akkor, amikor szükséges. Az óvoda mindennapjaiba beépítjük a rendszeres, folyamatos munkavégzést. A gyermeki munkát tudatosan szervezzük és konkrétan, reálisan, a gyermekhez saját magához mérten értékeljük, hogy az rájuk nézve fejlesztő hatású legyen. A munkajellegű tevékenységek során kiemeljük ezek egészségóvó szerepét a környezetünk tisztántartása által. Kihhasználjuk a munka közbeni mozgást, mint az egészséget védő eszközt.

Különböző munkafajták:

- önkiszolgáló tevékenységek
- naposi munka
- a csoport érdekében végzett munkák, alkalmi megbízatások
- az évszakokhoz kapcsolódó ismétlődő munkák (kerti munka, növény- és állatgondozás)
- gyűjtőmunka a feldolgozandó témaköreinkhez, tevékenységeinkhez

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

- ✓ a gyermekek szeretnek közösen dolgozni;
- ✓ örülnek, ha kötelességüket teljesítik;
- ✓ önállóan, igényesen végzik a naposi munkát;
- ✓ szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére;
- ✓ szívesen közreműködnek a növények gondozásában;
- ✓ szeretnek meglepetést készíteni a kisebbeknek, szüleiknek, az óvoda dolgozóinak és az óvodát segítő iskoláknak, felnőtteknek;
- ✓ a gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, melyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik.

*„Az egyetlen igaz tanulás:
a lényünkben szunnyadó
tudásnak tevékenységgé
ébresztése.”
(Weöres Sándor)*

TANULÁS

A tevékenységekben megnyilvánuló tanulás:

Óvodánkban, a tanulást folyamatos, részben utánzásokon alapuló, spontán tevékenységnek tartjuk, amellyel a gyermekek teljes személyiség fejlődését, fejlesztését tudjuk elősegíteni. A tanulás folyamata nem csak ismeretszerzésből áll, hanem az egész nap folyamán adódó helyzetekben általunk kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Elsődleges célunk az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességeinek fejlesztése. A gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire építünk, bővítjük, rendezzük azokat.

Az óvodai tanulás folyamán építünk a gyermekek eredendő kíváncsiságára, kihasználjuk cselekvő aktivitásukat, értékeljük kreatív megoldásaikat, cselekvéses gondolkodási lehetőségeket teremtünk és felhasználjuk a meglévő ismereteiket. Örömteliséget biztosítunk a gyermekeknek és minden esetben egyénhez mérten értékeljük őket. Egyformán jelentősnek tartjuk a különböző képességeket, készségeket és a meglévő tudást. A gyermeki tapasztalatszerzést céltudatosan irányítjuk, hogy ezt kötetlen vagy kötött formában tesszük azt a kitűzött célunk határozza meg.

Törekszünk a tevékenységközpontú tanulás szervezésére. A komplexitás és a játékba integrált tanulás mindennapjaink részévé válik, mint ahogy a kooperációs technikák és a különböző mikrocsoportos tevékenységek is. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a csoportmunka, együtt dolgozás, egyéni feladatvállalás akár egy időben, több mikrokörnyezetben és csoportban valósuljon meg, úgy, hogy a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlessze.

Tehetséggondozás és felzárkóztatás:

Kiemelkedően fontos feladatunknak tartjuk, hogy figyeljünk egyrészt a gyermekek felzárkóztatására, másrészt a tehetségigéreték gondozására.

Célunk, hogy a hátrányos helyzetű gyermekeknek biztosítsuk a testi, lelki, érzelmi fejlesztését. A családok számára is értéket közvetítve, a velük való együttműködést erősítjük, ezáltal az esélyegyenlőséget biztosítjuk.

Feladatunk az egyéni nyomon követés, az egyéni differenciált bánásmód a hátrányok kiegyenlítésére, a részképességek megerősítése, a szakemberekkel való együttműködés.

A tehetségigéreték érdekében végzett feladataink:

Célunk, hogy minden gyermeknél megtaláljuk azt a területet, amelyikben a legszívesebben elmélyül és a legnagyobb sikerélménye van és tervszerűen, célirányosan biztosítjuk a lehetőségeket a fejlődésükre. Másrészt tovább erősítjük azokat a gyerekeket, akik valamilyen területen már óvodás korban kiemelkedő képességgel bírnak. Ezeket a gyermekeket magas színvonalon, érdeklődésüknek, fejlettségüknek, képességüknek megfelelően részesítjük a tehetséggondozásban. Differenciált foglalkoztatással, többletfeladatok nyújtásával, kreatív ötletlehetőségekkel segítjük fejlődésüket.

ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

AZ ÓVODA ÉS A CSALÁD:

Óvodánk a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Tiszteletben tartjuk, hogy a gyermek a szülőé, ő ismeri legjobban a gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvónő szaktudása és sokrétű tapasztalata alapján hathatós segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Igyekszünk korrekt, szoros együttműködést kialakítani a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében.

Programjaink megvalósításában számítunk a családok segítségére, hiszen a környezeti nevelés során különösen fontos a család szerepe. Elsődleges és meghatározó a természethez való viszony kialakításában, erkölcsi értékek elfogadásában, a környezettel való viszony kialakításában a család. Fontosnak tartjuk, hogy a szülők érezzék, hogy a mi közösségünkhöz tartoznak, hol a közös nevelés eredményeként gyermekeik személyisége a felnőtt mintákon keresztül formálódik, gazdagodik.

A KAPCSOLATTARTÁS FORMÁI:

- Szülővel történő befogadás (kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, mintát kapjon gyermeke neveléséhez).
- Napi kapcsolattartás (elengedhetetlenül szükséges a tájékoztatás a lényeges dolgokról, eseményekről).
- Szülői értekezletek, nyílt napok, a szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek, kiállítások, kirándulások stb.
- A faliújságra kifüggesztett információkon keresztül tájékoztatjuk a szülőket az egyéb dolgokról (tevékenységek tartalmi, óvodai hírek stb.).
- Online kapcsolattartás (zárt csoportok, Messenger, chat, e-mail).

A SZÜLŐK ÉS AZ ÓVODAI NEVELŐK KAPCSOLATTARTÁSÁNAK RENDJE:

A Szülői Szervezet feladatai közé tartozik az óvoda nevelési feladatainak, céljainak elősegítése. A szülők igyekeznek maradéktalanul eleget tenni az oktatási törvényben megfogalmazott kötelezettségeiknek, és a jogaik érvényesítésével óvodánk jobb működését segítik elő (társadalmi munkák megszervezése, udvarrendezés, játékbővítés, gyermeknap, közös kirándulás stb.)

AZ ÓVODA ÉS A BÖLCSŐDE:

A gyermekek egy része bölcsődéből kerül óvodánkba. Lehetőség szerint meglátogatjuk a leendő óvodásokat, hogy a személyes kapcsolat könnyebbé tegye majd a találkozást az óvodában.

AZ ÓVODA ÉS AZ ISKOLA KAPCSOLATA:

Az óvodánk szoros kapcsolatot tart fenn az iskolával. Kölsönösen érdeklődünk egymás munkája iránt.

A kapcsolattartás formái:

- kölcsönös látogatások szükség és igény szerint;

- lehetőség szerint tapasztalatcserék;
- egymás rendezvényein részt veszünk;
- ősszel ellátogatunk régi gyermekeinkhez az első osztályba;
- tavasszal nyílt délutánok keretében a gyerekek játékosan ismerkedhetnek az iskolával, a leendő tanító nénijükkel és egymással;
- megismerkedünk egymás nevelési, illetve pedagógiai programjával.

AZ ÓVODA, A HUMÁN SZOLGÁLTATÓ KÖZPONT ÉS A PEDAGÓGIAI SZAKSZOLGÁLAT KAPCSOLATA:

A Humán Szolgáltató Központ igazgatójával és az óvodák szakmai vezetőjével és az ott dolgozó szakemberekkel közvetlenül a tagóvodavezető tartja a kapcsolatot, a Szervezeti és Működési Szabályzatunkban megfogalmazottak alapján.

A tanköteles korú gyermekek közül iskolafelkészültség megállapítását a Pedagógiai Szakszolgálattól kérjük az óvónő, illetve a szülő javaslatára, akiknél szükségesnek tartjuk. Óvodánkban a beszédhibás gyermekekkel, heti rendszerességgel logopédus foglalkozik. A részképesség zavarral küzdő gyermekek számára a Pedagógiai Szakszolgálat biztosít fejlesztést és a HSZK fejlesztő team tagjaitól kapnak a gyermekek gyógypedagógiai fejlesztést, mozgásfejlesztést és pszichológiai támogatást.

AZ ÓVODA ÉS A KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEK:

A Közösségi Házzal és a Könyvtárral eddig is jó kapcsolatot tartottunk. Az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is szeretnénk a felkínált lehetőségekből úgy válogatni, hogy azokkal elősegítsük nevelési feladatainkat.

AZ ÓVODA ÉS A VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT KAPCSOLATA:

A fenntartó által kért beszámolókon, jelentéseken, intézményvezetői tanácskozásokon keresztül a kölcsönös információcsere, egymás munkájának segítése a célunk.

AZ ÓVODA EGYÉB KAPCSOLATAI:

- gyermekorvos, védőnő, fogorvos;
- Harmónia Zeneiskola;
- az egyházak számára biztosítjuk a hitoktatáshoz szükséges feltételeket.

KAPCSOLATTARTÁS A KÁRPÁT-MEDENCE MAGYAR NYELVŰ INTÉZMÉNYEI KÖZÖTT:

Óvodánk a jövőben a külhoni magyar óvodákkal való kapcsolatépítésre törekszik. Amennyiben lehetőségünk adódik, igyekszünk szakmai kapcsolatot fenntartani velük. Ehhez azon szülők segítségét kérjük, akiknek máig élő kapcsolata van a külhoni területeken pl. Erdélyből, Felvidékről, Délvidékről származtak el, telepedtek le hazánkban.

A GYERMEKVÉDELMI MUNKA MEGSZERVEZÉSE ELLÁTÁSA ÓVODÁNKBAN

A gyermekvédelem az óvodai nevelés szerves része. Az intézményvezető felel a gyermekvédelmi munka megszervezéséért és ellátásáért. Ismernie kell a törvény adta lehetőségeket, hogy a problémák megoldásában segítségünkre legyen. Természetesen nevelő testületünk minden tagjának feladata a gyermekvédelemmel kapcsolatos munka elősegítése. Észre kell vennünk a legapróbb jeleket, változásokat a gyermekeken, amely arra utalhat, hogy valami nincs rendben körülöttük.

Az általános feladatokat, a gyermekek védelméről való gondoskodást az 1997. évi XXXI. sz. törvény határozza meg.

Mindenkinek kötelessége óvni, védeni a gyermekeket, aki közöttünk dolgozik. Elsődleges feladatunk a prevenció, ill. a hátrányos helyzetű vagy veszélyeztetett gyermekek segítése. Ehhez nagymértékben igényeljük a családi ház együtt működését. Ezáltal biztosítjuk a szociális kompetencia fejlesztését, mely magába foglalja a felzárkóztatást, esélyegyenlőséget, empátiát, és az együttélés alapjainak megteremtését.

Az óvónők családlátogatások alkalmával ismerkednek meg a kiváltó okokkal. A tapasztalatok, ismeretek birtokában a segítséget nyújtjuk a családoknak.

Óvodánkban nincs hátrányos megkülönböztetés a gyermekek között, semmiféle előítélet kibontakozásának nem adunk helyet. Mi elfogadjuk a másságot és ez példaként áll a gyermekek előtt is. Munkánkat a humánus, az empátia, a szeretet és a támasznyújtás jellemzi. Arra törekszünk, hogy gyermekeink egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljenek, s meglévő hátrányaik csökkenjenek.

Külön odafigyelünk azokra a gyermekekre, akiknél valamilyen problémát veszünk észre. Ha pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megoldani tanácsainkkal, javaslatainkkal nem tudunk, a család segítségére lenni észrevételeinket jelezzük az intézményvezetőnek, aki felveszi a kapcsolatot a gyermek védelmében az illetékes szakemberekkel. Intézményvezetőnk folyamatos kapcsolatot tart a gyermekjóléti szolgálattal és a városi önkormányzat jegyzőjével.

Óvodánkban a fali újságon ki van függesztve a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények neve, címe, telefonszáma. A nevelési évet nyitó szülői értekezleten a tagóvoda vezetője tájékoztatja a szülőket óvodánk gyermekvédelmi feladatairól.

PROGRAMUNK ERŐFORRÁSAI

SZEMÉLYI FELTÉTELEK:

Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az *óvodapedagógus*, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.

A *pedagógiai asszisztens* az óvónő segítő társa, mindent megtesz a napi feladatok zökkenőmentes megvalósításáért.

A *gyógypedagógiai asszisztens* az SNI-s gyermekek segítésében, integrációjában aktívan részt vesz, segítve a csoport életét.

A *dajka* feladata, hogy az óvónő keze alá dolgozzon, vele együttműködve minden segítséget megadjon és felel az intézmény tisztaságáért.

A *konyhai alkalmazott* felel az étkeztetéssel és a konyhai feladatokkal kapcsolatos törvényi előírások betartásáért. Ismeri, vezeti HACCP-vel kapcsolatos feladatokat, dokumentumokat.

TÁRGYI FELTÉTELEK:

Az óvoda épületét, udvarát, berendezését úgy alakítjuk ki, hogy a lehető legjobban szolgálja a gyermekek nevelését, fejlesztését. A gyermekek által használt felszereléseket, eszközöket számukra hozzáférhetően és balesetmentesen biztosítjuk. Törekszünk arra, hogy helyiségeink mindig tiszták, gondozottak, esztétikusak legyenek. Programunkban megfogalmazott egészséges életmód kialakítását a tárgyi feltételek is biztosítják. A gyermekek mozgásának, játékigényének kielégítéséhez megfelelő játékeszközök vannak biztosítva. A folyamatos eszközbővítést szükségesnek tartjuk. A kötelező eszközjegyzékben előírt eszközöket a beszerzésük után beépítjük, használjuk a nevelőmunkánk továbbfejlesztésére.

Hangszerek: furulya, metallofon, dob, ritmusbot, csörgő, triangulum, cintányér (kicsi-nagy), csengő, népi hangszerek, gyermekek-óvónők által barkácsolt ritmushangszerek, hangsíp vagy hangvilla, szimbólumok a tanult dalokról.

Képalakításhoz különböző méretű rajzlapok, színes papírok, festékek, színes ceruzák, zsírkréták, pasztellkréták, filctoll, viaszkréták, fonalak, anyagok, madzagok stb. Plasztikai munkákhoz agyag, gyurma, fadarabok, termések, magok, kavicsok, szövőkeretek, fonalak stb.

Tornaeszközök: bordásfal, torna szőnyeg, Greiswald-fal, labdák, bolyák, lépcsős lépegető, body roll, padok, tölcsér, bilibo, karikák, babzsák, szalag, bot, ernyő, explorer készlet.

IKT eszközök: DVD, pendrive, TV, magnó, projektor. (DVD, CD lemezek), lamináló gép

Kerti eszközök: ásó, lapát, gereblye, virágültetéshez balkonládák, virágföld.

Esztétikus mese sarok (mesepárnák, bábok, fejdíszek, dramatizáláshoz kellékek), szakkönyvek.

Udvari játékeszközök.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Véleményt nyilvánított: A Gyöngyvirág tagóvoda szülői szervezete

Dátum:

.....
Szülői Szervezet Elnöke

Elfogadta: A Gyöngyvirág tagóvoda nevelőtestülete

Dátum:

.....
Óvodapedagógus

Jóváhagyta: Üllő Város Humán Szolgáltató Központ Igazgatója

Dátum:

.....
Igazgató

Tájékoztatásul megkapják: Árpád Fejedelem Általános Iskola
Bölcsődék
Család- és Gyermejjóléti Szolgálat

Dátum:

Irattári száma: /2021

FELHASZNÁLT IRODALOM:

A 2011. évi CXC. köznevelési törvény és módosításai

363/2012. XII.17 kormányrendelet Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról és módosításai

Balázsne Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár?
Alex typo 1992.

Dömötör Tekla: Magyar népszokások
Budapest 1985.9.old

Kósáné Ormai Vera: A mi óvodánk
OKKER 2001.

Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel
Jász-Nagykun-Szolnok megyei Pedagógiai Intézet 1997

Nagy Jenőné: Óvodai Programkészítés, - de hogyan?
NAT-TAN sorozat Bp. OKI 1996 1-128. o.

Tevékenységek központú óvodai nevelés program
1996 Miskolc

Útmutató a Tevékenységek központú óvodai nevelési program matematika komplex foglalkozások szervezéséhez
Fabula 1997.

Zsámboki Károlyné Horváthné Szigligeti Edit: Matematika kézzel, fejjel, szívvel
OKKER

Zsidákovits Sándorné: Anyanyelvi nevelés az óvodában
PEPSZI 1996.

Napsugár Napközi Otthonos Óvoda Helyi Nevelési Programja és Útmutatói
Üllő 2004.

Sulinova kiadványok 2006.

Gyöngyvirág tagóvoda Pedagógiai programjai 2008-2018.

Forrai Katalin: Ének az óvodában

Gergely Ildikó kiadványai

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Véleményt nyilvánított: A Gyöngyvirág tagóvoda szülői szervezete

Dátum: 2021. 08. 30

.....
Keller Giovanna
.....
Szülői Szervezet Elnöke

Elfogadta: A Gyöngyvirág tagóvoda nevelőtestülete

Dátum: 2021. 08. 30

.....
Kodajné Dinya Erőss
.....
Óvodapedagógus

Jóváhagyta: Üllő Város Humán Szolgáltató Központ Igazgatója

Dátum: 2021. 08. 30

.....
Helyettes Igazgató
.....
Igazgató

Tájékoztatásul megkapják: Árpád Fejedelem Általános Iskola
Bölcsődék
Család- és Gyermejkölési Szolgálat

Dátum: 2021. 08. 30.

Irattári száma: 08-GSF/2021

Úttó Város Humán Szolgáltató Központ

Pedagógiai Program

Készítette: Bóbita Óvoda nevelőtestülete

2020.

Tartalomjegyzék

1. Bevezető	2
1.1. Óvodánk bemutatása	2
1.2. Az Óvoda adatai:	5
2. Gyermekkép, Óvodakép	6
2.1. Gyermekkép	6
2.2. Óvodakép	6
2.2.1. Nevelésünk célja	6
2.2.2. Nevelési alapelveink	7
3. Nevelési feladataink:	8
3.1. Általános feladataink	8
3.1.1. Az egészséges életmód alakítása, egészségvédelem,	8
3.1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	14
3.1.3. Esztétikai érzelmek alakítása	19
3.1.4. Az anyanyelvi nevelés megvalósítása	20
3.1.5. Értelmi fejlesztés megvalósítása	21
3.2. További feladataink:	25
4. A gyermekek napirendje	27
5. A gyermekek hetirendje	29
6. Tevékenységformák	30
6.1. Játék	30
6.2. Játékba integrált tanulás	33
6.2.1. Verselés, mesélés	33
6.2.2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	36
6.2.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	40
6.2.4. Mozgás	44
6.2.5. A környezet tevékeny megszerettetése	48
6.2.6. Matematikai tapasztalatok szerzése a környezet megismerése közben	52
6.2.7. Munka jellegű tevékenységek	54
7. Gyermekvédelmi tevékenység	57
8. Óvodánk kapcsolatrendszere	58
8.1. Az óvoda és a család	58
8.2. Az óvoda és a bölcsőde	59
8.3. Az óvoda és az iskola kapcsolata	60
8.4. Az óvoda és Humán Szolgáltató Központ kapcsolata:	60
8.5. Az óvoda és a közművelődési intézmények	61
Közösségi Házsal és a Könyvtárral	61
8.6. Pedagógiai Szakszolgálat	61
8.6. Az óvoda és a városi Önkormányzat kapcsolata	61
8.7. Az óvoda egyéb kapcsolatai	62
9. Erőforrásaink:	63
10. Legitimációs záradék	65

*„Önmaunkat becsüljük meg azzal,
ha nem feledkezünk meg elődeinkről,
akiktől nemcsak az életünket, de
tudásunkat, kultúránkat, erkölcsünket kaptuk.
Olyan örökséget, melynek ismeretében
emberibben, tartalmasabban tudunk élni.”
(Gazda József: Mindenek mestere)*

1. Bevezető

1.1. Óvodánk bemutatása

Üllő város területén 5 óvoda található. Szakmailag önálló egységek saját arculattal, Üllő Város Humán Szolgáltató Központ tagintézményeiként.

Óvodánk a város vasútállomásánál található. 1975-ben alakították ki a már meglévő épületből, egy három csoportos 75 gyermek befogadására alkalmas óvodát.

A hat óvó néni, három dadus néni és egy konyhás néni és egy pedagógiai asszisztens várja nap, mint nap a gyermekeket s féltő gondoskodással veszi körül Őket. A nevelés színvonalát növelendő a vegyes életkorú gyermekcsoportokat szervezünk. Néphagyomány éltető szemléletünk szerint elődeink gyermekei sem külön nevelődtek. Minden családban sok különböző korú gyermek élt. Életüket, mindennapjaikat együtt töltötték. Erkölcsi szemléletüket, világról vallott nézeteiket, tudásukat ilyen közegben közvetítették gyermekeiknek. Így mi biztosítjuk azt, hogy a testvérek itt is egymással lehessenek, ugyanazon élményekben részesülhessenek, és még hatékonyabban tudjuk kiegészíteni a család nevelését, ami a gyermek nevelésének elsődleges színtere.

Az épületet az Önkormányzat 2010-ben bővítette és újította fel. Így már három megfelelőbb méretű csoportszoba áll a rendelkezésünkre. Gyönyörű, világos, tágas öltözőfolyosóval gazdagodtunk. Ez kitűnő tere a közös rendezvényeinknek, s helyt ad

az óvodánk mini „Néprajzi kiállításának” is. E kiállításunkat a Néphagyomány Évkör ünnepeihez igazodva változtatjuk. A kor elvárásainak megfelelően kialakítottunk egy fejlesztő szobát is. Itt a gyermekekkel egyénileg foglalkozva segíthetjük fejlődésüket, a megfelelő szakemberek segítségével (pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus PMPSz. szakemberei). Az SNI-s gyermekek fejlesztésének megoldása a Humán szolgáltató Központ szakembereinek segítségével történik. A fejlesztő team segítségével (fejlesztőpedagógus, pszichológus, gyógypedagógus) lehetőségünk nyílik a felzárkóztatásra és a tehetséggondozásra is, szinkronba kerülve az esélyegyenlőség elvárásaival. Bár tornatermünk nincs, mindent megteszünk annak érdekében, hogy a tornaszer állományuk pótolja e hiányosságot. Az udvarunk adta lehetőséget használjuk és ott alkalmazható torna eszközöket szereztünk be. A csoportszobák és az öltöző hangulatos világát az óvó nénik teremtik meg, különböző csoportnevet tükröző tárgyak, eszközök segítségével. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a néphagyományhoz köthető eszközök a gyermekek mindennapjainak használati eszközöként is funkcionáljanak.

A kíváncsi szemektől elzártan, az épület ölében található az udvarunk. A felújítással egyszerre szépült meg ez is. Területe szinte megduplázódott, s az összes játékeszköz balesetmentes, korszerű, természetbarát. A szülők segítségével és saját pályázat útján elnyert összegből elkészült kerti pavilon, népi gyermekjátékok, sziklakertek szépítik az udvarunkat s teszik élménygazdagabbá a mindennapi életünket. Kialakítottunk egy kis kerítéssel elzárt „konyhakertet” is a gyermekek számára. Itt minden csoport és gyermek megismerkedhet a kertészkedés művészetével.

Óvodánk a *BÓBITA* nevet viseli, ezzel is szeretnénk kifejezni azt, hogy nagy hangsúlyt fektetünk a néphagyományaink ápolására, gyermek közelivé téve azokat a szokásokat, foglalkozásokat, eszközöket, kulturális és erkölcsi értékeket, melyek jellemzők hazánkra. Törekszünk átörökíteni gyermekeink számára a múltunkat képviselő eszmeiséget, mely olyan érzelmi kötődést jelent, ami elengedhetetlen a nemzeti identitástudat kialakításában.

Programunk néphagyományőrző, természet közeli, családokkal együttműködő program. Az óvodáskorú gyermekeknek joga van ahhoz, hogy a nemzetét éltető hagyományokat megismerje, ezekről pozitív élményeket szerezzen, és ez által hiteles és követendő mintákat kapjon. A régi idők emberének életét meghatározta a család és a természet szeretete. A hagyományőrzéssel nem a régi időket akarjuk visszahozni, hanem megmenteni belőle azt, ami érték. Az értékek megőrzése mellett inkább átadni, újra élővé szeretnénk tenni őket. Mert ezek az értékek mai világunkban is követendőek és ezeknek az értékeknek a hiányát érezzük legjobban. Óvodai nevelésünk célja az is, hogy óvodásaink nyitott, család-, haza- és természetszerető felnőttekké váljanak. A gyerekeken keresztül a szülők érdeklődését is ráirányítjuk a hagyományőrzésre, így a családokkal együttműködve hatékonyabban érhetjük el céljainkat.

Óvodai nevelő munkánkban előtérbe a képességek, készségek fejlesztését, az alkalmazásképes tudást megszerzését helyezzük. Ez lehetővé teszi, hogy a külön-külön fejlesztett kompetenciák szervesüljenek, és alkalmazásuk, életszerű keretet, értelmet nyerjen a gyermekek számára.

Ez a nevelési program önállóan készült az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja alapján, a Kompetencia alapú óvodai nevelés alapelveit, a néphagyományőrzés elveit, a Sajátos Nevelési Igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveit figyelembe véve.

1.2. Az Óvoda adatai:

Az intézmény neve:	Üllő Város Humán Szolgáltató Központ Óvoda és Központi Rendelő
Székhelye:	2225 Üllő Ócsai u.8
Telefonszáma:	06-29-320-023
A tagintézmény neve:	Bóbita Tagóvoda
OM azonosító:	020970 004
Telephelye:	2225. Üllő Állomás u.17.
Telefonszáma:	06-29-320-059 06-30-637-5627
E-mail címe:	bobitaovi@ullohszk.hu
Fenntartó neve, címe:	Üllő Város Önkormányzata Üllő Templom tér 3.
Férőhely száma:	75 fő
Csoportok száma:	3
Óvodapedagógusok száma:	6 fő
ped. munkát segítőik száma:	5 fő

2. Gyermekkép, Óvodakép

2.1. Gyermekkép

Óvodánk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője - szem előtt tartva, hogy a gyermek nevelésének elsődleges színtere a család - , a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Pedagógiai tevékenységrendszerünk és környezetünk biztosítja a gyermekek személyiségének fejlődéséhez legmegfelelőbb feltételeket, biztosítva számukra az egyformán magas színvonalú nevelést. Ennek hatására minden gyermekben kialakulnak azok a pszichés funkciók, melyek elengedhetetlenek a kisiskolás korba való átlépéshez.

2.2. Óvodakép

2.2.1. Nevelésünk célja

Óvodai nevelésünk célja, hogy a családi nevelést kiegészítve a városunkban élő különböző szociális háttérrel, identitással és adottságokkal, képességekkel rendelkező 3-7 éves korú gyermekek sokoldalú harmonikus fejlődését, gyermeki személyiségük kibontakoztatását elősegítsük.

Célunk, hogy elérhető közelségbe vigyük az Őket, körülvevő világot és alkotó légkörben, segítsük önkibontakozásukat úgy, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez viszonyítva fejlődjön és testi, szociális, értelmi, érzelmi érettség terén is alkalmassá váljanak az iskolai életre.

A hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása.

Sajátos Nevelési Igényű Gyermekek fejlődésének biztosítása, segítése.

Az egész életen át tartó tanulás megalapozása.

Gondtalan, boldog gyermekkor biztosítása a gyermekeknek.

A gyermekek érzelmvilágának gazdagítása a természethez kapcsolódó néphagyományőrző tevékenységekkel.

Népünk, nemzetünk kulturális örökségének, értékeinek megismertetése révén ezek élővé tétele számukra.

A természet megszerettetésével kialakítani a gyermekekben a környezettudatos magatartás alapjait, segítve ezzel annak kialakulását, belső igénnyé válását.

Az egészséges életmód megismertetésével, megtapasztaltatásával a későbbi egészségesebb életvitel megalapozása.

2.2.2. Nevelési alapelveink

Egészséges, szeretetteljes környezetben olyan érzelm gazdag légkör kialakítása, amelyben minden gyermek jól érzi magát és felszabadultan, boldogan tevékenykedik, személyisége kibontakozhat.

Minden gyermeknek joga van a felhőtlen, boldog gyermekkorhoz, személyiségét tisztelet, szeretet, elfogadás, megbecsülés illeti meg.

A szabad játékot tekintjük a gyermekek fő tevékenységének.

A nevelés tegye lehetővé, segítse a személyiség fejlődését, az egyéni képességek kibontakoztatását.

A nevelés biztosítsa az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, a másággal tiszteletben tartását, az emberi jogok védelmét.

A gyermekek fejlődésében kiemelkedő szerepe van a környezetnek, ezért a felnőttek megnyilvánulásainak mindenkor példaértékűnek kell lenni

3. Nevelési feladataink:

Feladatunk az óvodás korú gyermekek érzelmi testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

3.1. Általános feladataink

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- 3.1.1. Az egészséges életmód alakítása, egészségvédelem,
- 3.1.2. Az érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés
- 3.1.3. Az esztétikai érzelmek alakítása
- 3.1.4. Az anyanyelvi nevelés megvalósítása
- 3.1.5. Értelmi fejlesztés megvalósítása

3.1.1. Az egészséges életmód alakítása, egészségvédelem,

Célunk: nagy gondot fordítva a gyermekek egészséges életmódra nevelésére, az egészséges életvitel igényének megalapozására, testi fejlődésük elősegítésére, kialakítsuk az életkoruknak megfelelő helyes szokásokat, elősegítsük testi fejlődésüket.

Feladataink:

- * A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése, betegség megelőzés szokásainak alakítása
- * A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- * A gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- * A gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- * Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenzsír-tartalmú

ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;

- * A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.
- * A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- * Megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása

A gyermekeket az óvodai felvételük után már a nyár folyamán – amennyiben módunk és lehetőségünk nyílik rá - meglátogatjuk otthoni környezetükben, és anamnézist készítünk. Nagyon jó lehetőség ez az ismerkedésre.

Ahhoz, hogy a gyermek jól érezze magát, jó legyen a közérzete, fontos, hogy testi szükségleteit kielégíthesse. Éppen ezért az óvodában erre figyelünk a legjobban, elősegítjük a gyermekek komfortérzetét, hiszen aktív tevékenység, jó hangulat nem képzelhető el e nélkül. Nyomon követjük a kicsik testi fejlődését. Minden nevelési évben ősszel és tavasszal elvégezzük a gyermekek testsúly és testmagasság mérését. Ezeket összehasonlítjuk, feltárjuk az egyéni jellemzőket, sajátosságokat. A növekedés, gyarapodás lassulása vagy elmaradása esetén tájékoztatjuk a szülőket és szükség szerint a gyermekorvost.

Igyekszünk hamar elnyerni a gyermekek bizalmát, hiszen a gondozási feladatokban elengedhetetlen a testközelség. Őszinte, hiteles viselkedéssel, tapintattal, bizalomkeltő metakommunikációs jelekkel közeledünk feléjük.

Törekszünk arra, hogy megismerjük a gyermekek igényeit, otthonról hozott szokásait. Ezek a szokások családonként és gyermekenként nagy eltérést is mutathatnak. Feladatunk, hogy a rossz beidegződéseken kellő tapintattal, megértéssel próbáljunk javítani és helyükbe a megfelelőt beépíteni. Már az óvodába lépés pillanatától kezdve elindítjuk az önálló testápolás, étkezés, öltözködés folyamatát. Felmérjük, hogy melyik gyermek éppen hol tart a fejlődésben. A teendők elvégzésébe a dajkákat is

bevonjuk, hogy a gyermekek mielőbb megismerkedjenek a fogásokkal, a testápolási teendők sorrendjével. Minden gyermeknek egyéni fejlettségéhez mérten segítünk, hogy az önállósodási folyamat önmagukhoz képest megfelelő ütemű és töretlen legyen.

A gyermekek többsége a nap nagy részét az óvodában tölti, így ők a napi tápanyaguk legnagyobb részét itt veszik magukhoz. Figyelemmel kísérjük az étrendet, hogy a napi háromszori étkezés megfelelő tápértékű, mennyiségű és kellően változatos legyen. Igyekszünk gördülékennyé tenni az étkezést is. Ott, ahol a személyi feltételek lehetővé teszik, folyamatosan tízóraiznak gyermekeink. Arra törekszünk, hogy ne legyen várakozási idő. Elsődleges számunkra a gyermekek kiszolgálása, ellátása, kínálása. Étkezés közben figyelünk arra, hogy aki még nem eszik önállóan, az is megfelelő mennyiségű táplálékhoz jusson. Szükség szerint segítünk. A gyermekeket szoktatjuk az ízekhez, elnézzük a kezdeti étvágytalanságot, válogatást. Soha nem kényszerítjük őket az étel elfogyasztására. Ha előfordul ételallergia gyermekeink körében, a szülők segítségével, velük egyeztetve történik az allergiás gyermek étkeztetése. A szülők bevonásával próbáljuk a gyermekeket a zöldség- és gyümölcsfogyasztásra minél inkább ösztönözni. A „gyümölcs napokon” a gyermekek hoznak be társaiknak is csemegézni valót. (Minden esetben kérünk a szülőktől igazolást a vásárlásról.)

Nagy hangsúlyt fektetünk az ivóvízellátásra. A kicsiket napközben is kínáljuk, a nagyoknál pedig a nap minden szakában hozzáférhető helyen tartjuk az ivóvizet és a poharakat (letakarva), hogy önállóan ihassanak, ha megszomjaznak.

Tapasztalatainkból tudjuk, hogy a testápolás terén is nagy eltérések mutatkozhatnak gyermekenként. Folyamatos és következetes munkával összehangoljuk az óvodai és az otthoni szokásokat. A testápolási teendők végzése közben folyamatosan kommunikálunk a gyermekekkel, hogy igényeiket, kéréseiket teljesíthessük, és egyéni szükségleteik szerinti mértékben segíthessünk.

Nagy körültekintéssel ápoljuk a gyermekek érzékszerveit, igyekszünk kivédeni az esetleges sérüléseket. A bőrápoláshoz, hajápoláshoz, az orr tisztán tartásához, a W. C. használatához intim feltételeket teremtünk úgy, hogy a gyermekek fokozatosan, egyre önállóbban végezhesék ezeket, a teendőket. A kiscsoportosok számára az év eleje annyi új szokást, alkalmazkodást, kívánó feladatot hoz, hogy nem terhelhetjük őket a fogápolás teendőivel. A második félévtől kezdve már rendelkeznek annyi

önállósággal, hogy nyugodtan bevezethetjük. A szülői értekezleten tájékoztatjuk erről a szülőket és kérjük, hogy otthon reggel és este gyakoroltassák ezt a tevékenységet a száj higiéné megőrzése érdekében.

A túlzott felhevülés vagy lehülés egyaránt megbetegedéshez vezethet, ezért az öltözködésben is számítunk a szülők segítségére. Kérjük, hogy rétegesen öltöztessék gyermeküket, legyen módunk (később a gyermekeknek módja) változtatni a hőmérsékletnek megfelelően. Igyekszünk arról is meggyőzni a szülőket, hogy a kényelmes, praktikus öltözet segíti a gyermek mozgását, nem gátolja a játékban. Az óvodáskorú gyermek lételeme a mozgás. Biztosítjuk, hogy a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket egyénileg és szabadon ismételhessék a sokféle mozgásfejlesztő eszközön. Emellett néhány perces szervezett mozgásos tevékenységet is kezdeményezünk, amivel fejleszthetjük a gyermekek mozgáskoordinációját.

A délutáni csendes pihenő a gyermekek alvásiigényének egy részét fedezi. Amíg a mosdóban folyik a tisztálkodás, a termet alaposan átszellőztetjük, hiszen az alváshoz tiszta levegőre van szükség. Már öltözködéskor megkezdjük a gyermekek ellazítását, halkán beszélünk, kedvesen, tapintatosan segítünk, közben megsimogatjuk, betakargatjuk a már fekvőket. Az elalvás előtti mesélés és az altatók dúdolása kondicionáló relaxként hat, optimális esetben ezek hatására már el is szenderednek a gyermekek. Tudomásul vesszük, hogy az alvásiigény is különböző lehet, a gyermekek nem egyszerre alszanak el. A félhomály, a nyugodt, egyenletes szuszogás előbb-utóbb megteszi hatását, és álomba ringatja őket. A nagyobbaknál előfordul, hogy csak nyugalomban, de nem alva töltik el ezt az időt. Aludni nem kötelező, de a szervezetüknek és idegrendszerüknek szüksége van a pihenésére.

Szülői értekezleten kérjük, s a házirendünk is tartalmazza, hogy beteg gyermek ne látogassa az óvodát. Ennek ellenére előfordulhat, hogy napközben betegség jelei mutatkoznak egy-egy kisgyermeken. Ilyen esetben a lehetőségekhez mérten elkülönítve gondozzuk őt, mindaddig, míg a szülők megérkeznek. Ez az elkülönítés szükséges láz, hányás, hasmenés, kiütés, bőrpír és erős köhögés esetén is. Súlyosnak tűnő esetben haladéktalanul gyermekorvosi vizsgálatot kérünk. Az esetleges fertőzések terjedését szellőztetéssel, a gyermekek edzésével, megfelelő öltözetel, zsebkendőhasználattal, külön törölközővel, jellel ellátott fésűvel, fogmosó-szettel, ágyneművel valamint gyakori kézmosással, orvosi előírás esetén fertőtlenítőt tartalmazó kéztisztító használatával igyekszünk megakadályozni.

A 3-4 éves gyermekek pszichés eredetű bevizelését szeretetteljes bánásmóddal, gátlásokat oldó, személyes beszélgetésekkel próbáljuk megszüntetni. Kérjük a családot is, a mi módszerünket követve mellőzzék a megszegyénítést, dorgálást, büntetést, mert csak a szorongások elmúltával várható tünetmentesség. Egyre több az olyan gyermek, aki nem éri el a szobatisztaságot az óvodába lépésig. Bár tárgyi feltételeink nem megfelelőek az ilyen gyermekek fogadására, a kötelező óvodába járás miatt meg kell oldanunk ezt a feladatot is. A szülővel együtt próbáljuk elérni, hogy minél hamarabb sikerüljön ezen gyermekek is szobatisztává válnia. Ha sokáig húzódik ez az idő, pszichológus segítségét kérjük a lehetőségek megtalálásához.

Mindennapi edzéssel biztosítjuk a gyermekek egészséges életmódját. A lehető legtöbb időt a szabadban töltjük, ezáltal is fokozzuk a gyermekek ellenálló képességét. Ügyelünk arra, hogy ne hevüljenek fel, a mozgásos játékok közé nyugalmasabb tevékenységeket iktatunk be.

A víz edzőhatását nyáron kihasználjuk, pancsoltatjuk a gyermekeket. Napoztatást csak a délutáni és a kora délelőtti időszakban végzünk, igyekszünk kivédeni a napsugarak káros hatását. Télen ízelítőt nyújtunk a téli sportok örömeiből. Ilyenkor különösen figyelünk arra, hogy minden gyermek mozogjon, mert az álldogálás átfázáshoz vezethet. A téli edzési programok maximális ideje 20 perc lehet.

Az egészséges életmódra nevelés milyenségét nagyban meghatározza az óvoda feltételrendszere. Az egészségügyi és biztonsági előírásoknak megfelelő tárgyi környezet, amely esztétikus és nyugtató hatású harmóniát áraszt, megfelelő alapot ad a színvonalas nevelőmunkához. Nagymértékben tükrözi óvodánk néphagyományőrző szemléletét.

Évszaktól és időjárástól függően a tevékenységek nagy része az udvaron zajlik. Az udvaron van árnyékos és napos rész is. Van füves terület, fák, virágok, cserjék keretezik a területet, évelő és egynyári virágok nyílnak az udvaron. A csoportoknak van homokozója. Csúszdák, mászóakák, hinták várják a játszani vágyó gyermekeket. A füves terület alkalmas labdajátékok lebonyolítására, vagy éppen takarót leterítve itt napozhatunk, mesélhetünk, képeskönyvet nézegethetünk, beszélgethetünk egy jót, énekes játékokat játszhatunk, bábozhatunk, előadhatjuk dramatikus játékainkat is. Nagy segítség ez a terület a Mozgás foglalkozások megszervezéséhez, pótolja a hiányzó tornatermet.

Az udvaron is mindennap gondoskodunk arról, hogy legyen odakészítve, higiénikusan tárolt, tiszta víz és pohár a gyermekek közelébe.

Az óvoda épületét úgy rendeztük be, hogy a nevelési, fejlesztési feladatainknak megfeleljen. Minden óvónő más személyiség, más az ízlése, így a csoportszobák, folyosók berendezése, színvilága, dekorációja is különböző. Viszont valamennyi esztétikus, ízléses. Az ünnepek, évszakok meghatározzák a dekorációk jellegét. A csoportszobában lévő mozdítható bútorok helyét is az éppen aktuális tevékenység határozza meg, mivel alkalmassá kell tennünk csoportszobánkat több funkció betöltésére is, pl.: mozgásos játék, pihenés, stb. a derűs esztétikus környezet jó hatással van a gyermekek közérzetére. A természetes fény kihasználása érdekében olyan függönnyt használunk, melynek nem sűrű a mintája. Az erős napsütés ellen a csoportszobát világos dekor függönnyel védjük. A mozgásos tevékenységeket mindig nyitott ablaknál végezzük. Folyamatosan biztosítjuk a terem szellőzését. Fűtési szezonban gondoskodunk a párologtatók rendszeres feltöltéséről.

A többféle játéktevékenységhez megfelelő területeket alakítunk ki. Ilyen pl.: a mesesarok, ami a napi mesélés, drámajáték, személyes percek színtere, az éneksarok, ahol a hangszerek, bábok, fejdíszek mindig hozzá férhetők a gyermekek számára, a kismesterségek sarka, ahol megtalálhatók a rajzoláshoz, mintázáshoz, hagyományőrző kézimunkához szükséges eszközök.

Az öltöző folyosó tágas, világos, berendezése adott. Minden gyermeknek saját, jellel ellátott, zárható szekrénye van. A hirdető táblákon helyezük el a szülők számára tájékoztatást nyújtó anyagokat, aktuális hirdetményeket is.

A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítik a szükségletek kielégítését. Minden gyermeknek van jellel ellátott fésűje, fogápoló felszerelése, saját törölközője.

Természeti környezetünk védelmére ösztönözzük a gyerekeket azzal, hogy felhívjuk figyelmüket a környezetük tisztaságának fontosságára, az ételpazarlás, a vízpazarlás helytelenségére. Óvodánkban évente többször szervezünk papír és elektronikai hulladékgyűjtést a gyermekek és szüleik bevonásával.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak és fésülködnek.

A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyükre teszik azokat.

Zsebkezdőjüket önállóan használják köhögésnél, tüsszentésnél egyaránt.

Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.

Készség szinten használják a kanalat, villát, kést.

Esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek.

Étkezés közben halkán beszélgetnek.

Teljesen önállóan öltöznek.

A ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.

A ruhájukat esztétikusan összehajtva helyére teszik. A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.

Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

Ismerik a környezetvédelem fogalmát, néhány mondattal képesek megfogalmazni ezzel kapcsolatos gondolataikat.

3.1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

Célunk: olyan gazdag érzelmvilág kialakítása a gyermekekben, amely képessé teszi őket egyéni képességeik kibontakoztatására és a közösségi élethez való alkalmazkodásra. Tovább, hogy a gyermeket az óvodában érzelmibiztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Feladataink:

- * Szeretetteljes, kiegyensúlyozott légkör, érzelmi biztonságot nyújtó állandó értékrend megteremtése.
- * A gyermekek érzelmi kapcsolatának kialakítása egymással és a felnőttekkel.
- * Helyes viselkedési szokások kialakítása a gyermekekben.
- * Az erkölcsi-szociális érzékenység fejlesztése, éntudatának alakítása

- * Rávezetni a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.
- * Biztosítani, hogy a gyermekek megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, ezzel segítve a nemzeti identitástudatuk erősödését, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődést.

Az óvodáskorú gyermekeket az érzelmeik vezérlik. A gyermeki személyiségben belül az érzelmek dominálnak, ezért rendkívül fontosnak tartjuk, hogy gyermekeinket nap mint nap szeretetteljes, nyugodt, érzelmi biztonság vegye körül. Ebben a derűs, családi légkörben hamar kialakul a gyermekek kötődése egymáshoz és a felnőttekhez is. Mi óvodapedagógusok mindent megteszünk azért, hogy barátságos, esztétikus környezettel fogadjuk a gyermekeket és ezzel hozzájáruljunk ahhoz, hogy minél hamarabb biztonságban érezzék magukat. Gyermekeink szabadon mozognak a csoportszobában és a mosdóban.

Minden óvodai csoportunknak van hagyománya, neve, szokás- és jelképrendszere, mely az állandó értékrendet képviseli a gyermekek számára, és erősítik, mélyítik gyermekeinkben az összetartozás érzését.

A néphagyományokhoz köthető tárgyi környezet biztosításával, nemzeti kultúránk megismerésére nyújtunk lehetőséget.

A nyári időszakban az óvodába lépés előtt - a lehetőségekhez mérten - meglátogatjuk a gyermekeket az otthonukban. De alkalmat adunk arra is, hogy a nyár folyamán az óvodában ismerkedhessünk meg egymással. Ezt az alkalmat felhasználjuk arra, hogy a gyermek jelét kiválasszuk, illetve elbeszélgessünk a szülőkkel nevelési elveikről, a gyermek óvodai befogadásáról, hisz ennek a módja, körülménye meghatározó lehet a gyermek egész óvodai életére, az óvodához való kötődésének kialakulására. Ezért nagyfokú körültekintéssel szervezzük meg, a szülők aktív részvételével.

Kialakult szokás nálunk, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkednek az óvoda életével. A gyermekek egyéni igénye szerint ez lehet hosszabb és rövidebb időszak is. A lényege az, hogy a szülővel való együttlét biztonságot adjon a gyermekeknek az új környezetben. A szülők számára pedig jó lehetőségnek bizonyul, hogy megismerjék az óvoda napirendjét és szokásainkat. Ez idő alatt kérjük, hogy hozzák magukkal azokat a tárgyakat, játékokat, amelyekhez ragaszkodnak a gyerekek. Az adott csoport óvónői

és a dajka néni közösen vesznek részt ebben, újra és újra megbeszélve a további teendőket. A szülők jelenléte azonban nem nyúlhat ésszerűtlenül hosszúra, mert akkor a többi gyermek számára lehet kellemetlen és negatív hatású.

Az ebéd utáni pihenés általában a nap legnehezebb időszaka a gyermekek számára. A lefekvéshez igyekszünk a legnagyobb nyugalmat megteremteni. Kedves párnájuk, alvós játékok használatával megkönnyítjük az alvás időt.

Már a befogadás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végezzük a tevékenységeket, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékosan gyakorolunk a gyermekekkel. Természetesen figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességeit és tempóját, s ehhez mérten segítjük a feladatok elvégzésében.

A bensőséges légkör megteremtése elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását. A közös élmények formálják a gyermekek együttműködését, egymáshoz való viszonyát. Gyermekeink mindig kapnak lehetőséget arra, hogy érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választhassanak. A kevésbé érdeklődő gyermekekre külön odafigyelünk, próbáljuk kideríteni az okát és ennek megfelelően bevonni aktivizálni őket.

A néphagyományokhoz köthető tárgyi környezet biztosításával, nemzeti kultúránk megismerésére nyújtunk lehetőséget.

Ahhoz, hogy a gyermekeknek pozitív kapcsolataik alakuljanak ki a csoportban, elsősorban az szükséges, hogy jól érezzék magukat. Ebben kiemelkedő szerepünk van nekünk óvónőknek, hiszen mi irányítói és társai is vagyunk egyben a gyermekeknek. Hisszük, hogy a jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, megfelelő szabályok felállításával. Nevelésünk akkor lesz hatékony, ha a feladatokat vonzóvá tudjuk tenni a gyermekek számára.

Óvodánkban igyekszünk megteremteni a jó kapcsolat kialakulásához szükséges feltételeket a szülői házzal, hogy az együttneveléshez kellő bizalom alakuljon ki közöttünk.

Legfontosabb feladatunk azonban a bizalmas, személyes, meghitt jó kapcsolat a gyermekekkel, hiszen csak ezek birtokában tudjuk igazán megismerni és megérteni őket, teret engedni önérvényesítő törekvéseiknek.

Arra törekszünk, hogy nevelésünkben a pozitív ráhatások érvényesüljenek. Ha egy-egy módszerünk eredménytelen, akkor más módszerrel próbálkozunk. A gyermekek

tevékenységéhez nagy szabadságot biztosítunk, de ez nem válhat szabadossággá. A gyermekekkel pontosan ismertetjük a közösségi élet szabályait és határozottan kérjük is ezek betartását. Igyekszünk elérni, hogy a gyermekek érdeklődjenek a közösség érdekében végzendő feladatok iránt. Örüljenek a közös együttléteknek, a közös célok teljesítésének. A kooperatív módszer alkalmazásával egymáshoz való viszonyuk fejlődését segítjük elő. Az eltérő kultúrák megismertetésével, önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére neveléssel a másság elfogadását, tiszteletben tartásának érzetét alakítjuk ki, a szociális érzékenységet erősítjük a gyermekekben.

A néphagyományőrző tevékenységek, népi kismesterségek megismertetésével, elődeink érzelm világának megjelenítésével, szokásaik összetartó erejűségének érzékeltetésével segítjük személyiségük érzelm gazdaggá válását. A néphagyományok a természet és a család szeretetére és tiszteletére nevelésünket segítik. A természetben gyökerező tevékenységek és a néphagyomány ápoló tevékenységek érzelm fokozó hatásaira építünk.

Minden gyermekben erősítjük a belső elégedettséget, bátorítjuk őket egy-egy cselekvésen keresztül, hogy a pozitív énképük kialakulhasson. A negatív, helytelen viselkedési módokat szándékosan mellőzzük, így az agresszív gyermek nem kap figyelmet az agresszivitásán keresztül. Minden pozitív megnyilvánulást megerősítünk. Segítjük a barátságok kialakulását.

A gyermekek viselkedéskultúráját saját példánkkal, bátorításunkkal, türelmünkkel fejleszthetjük leginkább. A bátortalan gyermekek nevelésében már a legkisebb előrelépésnek, fejlődésnek is örülünk.

A humor jó segédeszköze lehet a nevelésnek, a nehézségeket feloldhatja, a görcsösségeket megszüntetheti, ezért igyekszünk kihasználni a spontán adódó helyzeteket.

Az együttélés fontos követelménye, a jó csoportlégkör megalapozója az egymás iránti bizalom, szeretetteljes magatartás, egymás megbecsülése. Nagyon jó lehetőség nyílik az óvodában arra, hogy odafigyeljenek egymásra, vigyázzanak egymás munkáira, alkotásaira. Gyakran közösen vigasztaljuk a szomorú, síró, bánatos társaikat. Szeretnénk, ha gyermekeink szokásává válna a mások számára szerzett öröm. Jó alkalom erre a meglepetés szerzése egymásnak, testvércsoportnak, kisebbeknek vagy az ajándékkészítés egymásnak.

Számtalan lehetőség kínálkozik a segítségnyújtás gyakorlására (pl. a nagyobbak a kisebbeknek vagy az ügyesebbek a kevésbé ügyeseknek).

Nagyon fontos, hogy megtanulják a türelmes magatartást egymással szemben. Ha vágyaik, elképzeléseik nem teljesülhetnek azonnal, tudják türelmesen kivárni a kellő pillanatot (pl. a játék elkérése egymástól).

Konfliktusok gyakran kialakulnak a mindennapok folyamán. Mindenképpen kerüljük a korai beavatkozást, hogy ne akadályozzuk a gyermekeket a saját megoldásban, az egymás közötti alku megkötésében.

A nemzeti tudat kialakulásának megalapozása céljából a közvetlen környezetük – városunk – nevezetességeinek megismertetésére hangsúlyt fektetünk. Meglátogatjuk a közintézményeket, templomokat, emlékműveket. Nemzeti jelképeink azon szeletét, ami a korosztályuk számára érthető, befogadható megismerhetik a témahéten, ami a Nemzeti Ünnepeinkre való készülődést foglalja magába.

Érzelmi biztonságot nyújtó közvetlen, szeretetteljes, nyugodt, meghitt légkört teremtünk. Olyan óvodai életet szervezünk, amelyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. A közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, önállóság, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás. Óvodánkban a mindennapi testi-lelki edzés lehetősége fejleszti a gyermekek erőnlétét, alkalmazkodó képességét, harmonikus testi fejlődését. Önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelünk. A szociális érzékenység kialakításával segítjük a másság elfogadását. A felmerülő esetleges nehézségek miatt, konzultálunk a szakemberekkel (pszichológus, gyógypedagógus) Segítjük a barátkozást, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősödését. Néphagyományőrző tevékenységeinkkel erősítjük a szülőföldhöz való ragaszkodás kialakulását.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.

A gyermekeknek igényévé válik a helyes viselkedés és cselekvés szokásszabályainak betartása.

Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén.

A felnőtt kérése nélkül segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.

Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.

Érdeklődnek társaik, barátaik iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.

A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják.

Igényükké válik a tevékenységekben való részvétel és együttműködés.

A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezik. Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőttek, gyermekek közléseit.

Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.

A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.

Értékelik saját tetteiket és az eléjük tárt magatartási példákat.

Érvényesítik kezdeményezőkézségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.

Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.

Ismerik közvetlen környezetüket, az ott található intézményeket, hazájuk nevét, himnuszát, zászlaját.

Kialakulnak az iskolába lépéshez szükséges szociális kompetenciák.

3.1.3. Esztétikai érzelmek alakítása

Egyéni igények figyelembevételével esztétikus, higiénikus gondozást biztosítunk.

A harmonikus, esztétikus, összerendezett mozgás fejlődését segítjük elő.

Az egészséges, esztétikus környezet biztosításával segítjük a szépérzék kialakulását.

Az ízlésformálás megjelenik mindennapjainkban is, akár csak a természetben, a tárgyi, társadalmi környezetben egyaránt.

3.1.4. Az anyanyelvi nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés területén,– mely minden tevékenységformában jelen van - egyik legfőbb feladatunk olyan érzelmileg gazdag, nyugodt és biztonságos légkört teremteni, melyben a gyermek nyelve megoldódik, szívesen kommunikál, ontja a gondolatait. Csak akkor tudjuk fejleszteni a gyermek beszédét, bővíteni szókincsét, csiszolni kifejezőkészségét, ha beszél társaihoz és a felnőttekhez. Az anyanyelvi nevelés eredményeként a gyermek képessé válik arra, hogy gondolatait, érzelmeit, észrevételeit és kívánságait megfelelően kifejezze. Ezzel együtt bővül látóköre, fejlődik gondolkodása. Óvodáskorban az anyanyelvi nevelés eredményessége attól függ, mennyire sikerült megtalálni azokat a játékos helyzeteket, játékokat, amelyek a gyermeket beszédre, beszélgetésre készítik. Fontosnak tartjuk tehát, hogy az anyanyelvi nevelésre nagy gondot fordítsunk, beszédünk mindig világos, érthető, példaértékű legyen a gyermekek számára.

Célunk: Az anyanyelvi kultúra megismertetése, mintaadással, szabályközvetítéssel. A gyermek beszédének fejlesztése, beszédkultúrájának, kifejezőképességének kialakítása.

Feladataink:

- * beszédleghzés fejlesztése: léghző gyakorlatok (játékidőben, mozgástevékenység végén, szabadban)
- * hangok tiszta hallásának, ejtésének fejlesztése: játék a hangokkal, pl.: vonat, méhecske hangjának utánzása,
- * beszédhangok röghzítése, pl.: mondóka hangoztatása ma-ma, ti-ti stb. szótagokkal, (zenei fejlesztés keretében, játékidőben)
- * beszéd ritmusának fejlesztése: mondókák, versek, dalok, szavak, mondatok, nevek ritmusának tapsolása, kifejezése egyéb mozdulatokkal, fejlettebb gyermekekkel könnyű nyelvtörők ismételtetése (játékidőben, zenei fejlesztés során)
- * hangmagasság, hangszín, hangerő, hangsúly megfigyeltetése (zenei képességfejlesztés, mese-vers, dramatizálás, mindennapi kommunikálás során)

- * szókincs gazdagítása: minden tevékenység során, játékidőben, fejlettebb gyermekeknél nyelvi játékok kezdeményezése, pl.:állatnevek gyűjtése, mi kezdődik úgy, hogy gó, ká, li ... stb., felelj gyorsan! szinonímák, ellentétpárok gyűjtése, szóvonat, stb.
- * reprodukciós képesség fejlesztése: dalok, mondókák, versek ismétlése, gyakorlása során, mese felidézése, visszaadása során, dalos-játékok, zenei képességfejlesztés, drámajátékok során.
- * mondatalkotás, kifejezőkészség gyakorlása: gyermekekkel és felnőttekkel való kommunikálás során, élmények elmesélése során
- * nyelvtanilag helyes beszéd: felnőttek helyes példaadása során
- * logopédus segítségét kérjük a beszédhibás gyermekekhez (az óvónők kiszűrik és javaslatot tesznek a kezelést igénylő gyermekekre)

3.1.5.Értelmi fejlesztés megvalósítása

Óvodánkban a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára építve változatos tevékenységeket biztosítunk. Ezeken keresztül szereztetünk tapasztalatokat gyermekeinkkel a természeti- és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés tartalma:

Spontán szerzett tapasztalatok, ismeretek szerzése, rendszerezése, bővítése

Néphagyományok ápolása, jeles napok, ünnepek

3.1.5.1. Spontán szerzett tapasztalatok rendszerezése

Az óvodában a tanulás folyamatos, alapvetően spontán tevékenység. Főleg játékba ágyazódva valósítjuk meg, amely cselekvésre épül és belső motivációból fakad. A megismerés cselekvéssel, manipulációval kezdődik és ebből ered később az elvont gondolkodás. Az óvodai tanulás élményszerű, érdeklődésen alapuló, érzelmekkel átszőtt és játékos. Ám sokrétűbb annál, hogy csupán a játéktevékenységeken keresztül értelmezzük. Valójában az óvodai élet minden pillanata alkalmas arra, hogy

erőltetés nélkül, spontán vagy irányított módon tanuljanak gyermekeink. Megismerési vágyuk kielégítésére számtalan lehetőséget kínálunk. Ezek a következők:

- * mindennapi tevékenységek, élethelyzetek,
- * szabad manipulálás,
- * a szabadjáték során megvalósuló spontán tapasztalatszerzés,
- * gyermekekkel és felnőttekkel való kommunikáció,
- * a környező világ jelenségei,
- * az óvónő által irányított megfigyelések,
- * tudatosan szervezett tevékenységek.

A tudatosan szervezett tevékenységeket a projekt módszerrel készült tevékenységi tervünk alapján a hét minden napján, periodikusan szervezzük. Ezeknél figyelembe vesszük a fokozatosság elvét, az életkori és egyéni sajátosságokat, a gyermekek fejlődési ütemét, az évszakokat, és az ünnepeket.

Programunkban a mese, vers, és a vizuális tevékenységek játékba vannak integrálva.. A gyermekek a tevékenység befejezése után visszatérhetnek eredeti játékukhoz, vagy újat kezdhetnek. A mozgás és a dalos játékok esetében elegendő hely biztosításához el kell raknunk a játékeszközöket. Ezeket akkor szervezzük, amikor napirend szerint nem zavarják meg a gyermekek elmélyült játékát. A környezet tevékeny megismerése legtöbbször a szabadban, helyszínen zajlik, témától és személyi ellátottságtól függően mikro-csoportban vagy frontálisan, hogy mindent a természetben figyeltessünk meg. Célunk továbbá, hogy minél több érzékszervükkel tapasztalhassák meg a gyermekek (megfogja, látja... stb.) a természet tárgyait, jelenségeit

3.1.5.2. Néphagyományok ápolása, jeles napok

Az óvoda természetes közege a néphagyományőrzésnek. Kiemelt feladatunknak tekintjük a népszokások ápolását, értékeink megőrzését, továbbadását átörökítését. A következő generációk jövője attól is függhet, hogy milyen szemlélettel értékrenddel, viselkedéskultúrával rendelkeznek, hogyan viszonyulnak természeti és társadalmi környezetükhöz. Ennek alakítása, megalapozása már kisgyermekkorban elkezdődhet.

Programunk tudatosan épít a gyermekek életkori jellemzőire a természetben gyökerező tevékenységek, és a néphagyomány ápoló tevékenységek érzelemfokozó hatásaira. A gyermekek a hagyományos óvodai ismeretanyagot: a családot, az óvodai környezetet, a foglalkozásokat, a közlekedést, az emberi testet, a napszakokat, az évszakokat, az állatokat, növényeket stb. egy sajátos hatásrendszerben ismerik meg.

A néphagyomány éltető tevékenységek tervezésének, szervezésének főbb szempontjai:

- * Az óvodában meglévő hagyományőrző elemek
- * Az újonnan beépíthető néphagyományőrző elemek,
- * A gyermekek, szülők összetétele
- * Az óvoda nevelőtestületének néprajzi ismeretei

Az ember, a természet a hagyomány szoros kapcsolatban vannak. Ezt a kapcsolatot a következő tevékenységek őrzik, erősítik:

Az évszakok változásából fakadó időjárás megfigyelő tapasztalatszerzések, egy-egy jeles naphoz kapcsolódó természeti jelenségek szokásaival fűszerezve.

Termések gyűjtése, az óvoda udvarán és környékén, szüretelések a családokban, gazdaságokban, befőzések, gyümölcs-szárítások, kenyér- süteménysütés.

Télen a madarokról való gondoskodás.

Rendszeres környezetmegismerő séták, tájmegismerő kirándulások

Jeles napok előtti készülődések, jeles napok

A néphagyomány éltető óvodai életünk szerves részét képezik a jeles napok dramatikus játékaival és az ehhez tartozó előkészületekkel.

A néphagyomány-őrző tevékenységek

válogatásának rendező elve: **Néphagyomány Évkör, A négy őselem**

megvalósulási módjuk: **Témahetek, Projektek**

Az Őszi Ünnepekör jeles napjai:

Mihály nap: Vásár rendezése az udvaron, a szülők részt vételével

- ☞ **Teréz nap:** Termés ünnep, termésekből bábok figurák készítése a szülőket bevonva, befőzések.
- ☞ **Márton napi Ludas játékok:** ludas népi játékok, mondókák, libából készült ételek fogyasztása.

A Téli ünnepekör jeles napjai:

- ☞ **Adventi készülődés:** A karácsony várás időszaka. Adventi koszorú készítése elhelyezése a csoportszobákban és a folyosón. Péntekenkénti közös gyertyagyújtás, mézeskalácssütés. Lucázás, Pásztorjáték
- ☞ **Miklós napja:** A Mikulás megérkezése az óvodába.
- ☞ **Karácsonyi ünneplés:** Karácsonyi gyertyagyújtás, a karácsonyfát körben állva ének és ajándékozás a gyermekek és a felnőttek között, Lucázás, Betlehemezés
- ☞ **Farsang:** Jelmezes felvonulás, fánk sütés, tánc. Kiszabáb-égetés

A Tavaszi Ünnepekör jeles napjai:

Húsvét: Tojás festés, ágak hajtatása, locsolkodás, böjti ételek készítése, húsvéti játékok

- ☞ **Májális napja:** Májusi koszorú, május fa állítás, közös ének, tánc.
- ☞ **Pünkösöd:** Pünkösdi király és királynő választás, pünkösdi népi játékok.

A Nyári Ünnepekör jeles napjai:

- ☞ **Szt. Iván napi Tűzgyújtás:** Éjszaka az Óvodában "Tűz ugrás" körjátékok, énekek mondókák.
- ☞ **Szt. István napi újkenyér ünnepe:** Kenyérsütés, népi játékok felelevenítése

A néphagyomány tartalma az egyes tevékenységformákban:

Verselés, mesélés: népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, időjósok, névcsúfolók, találós kérdések.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc: mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene, néptánc-elemek, mesejelenetek előadása néptánc mozdulatokkal bővítve.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka: tárgykészítő népi játékok, sodrások, fonások, szövések, gyöngy-fűzés, agyagozás, mézeskalács- sütemény- kenyérsütés, batikolás, terméskészítés, kukorica morzsolás. Népi kismesterségek megismerése.

A környezet tevékeny megismerése: találós kérdések, jeles napok megtartása, azokhoz fűződő népszokások felelevenítése. Kiállítások rendezése népi eszközökből. Kirándulások néphagyományörző múzeumokba, tájházakba.

Mozgás: Népi ügyességi és sportjátékok, pl: gólyalábon járás, rönkgurítás, dió „kosarazás”, „malac” kergetés

A néphagyomány éltető jeles napjainkat a kompetencia program szellemében projekt módszerrel tervezzük, szervezzük. A jeles napokra való készülődésnél nagy hangsúlyt kap az érzelmi ráhangolódás, **„Ünneplőbe öltöztetem a szívemet”**. A néphagyomány éltető tevékenységek tartalmilag bővülnek, hogy a gyermekek számára újabb és újabb élményeket nyújtsanak az kultúránk értékeinek átörökítése, megőrzése érdekében.

3.2. További feladataink:

Olyan kulcskompetenciák kialakítása, melyek elengedhetetlenek az élet-hosszig tartó tanulás megalapozásához.

A környezettudatos szemlélet megalapozása

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése

Az intézmény esélyegyenlőségi tervében megfogalmazott feladatok végrehajtásával a szociális és egyéb hátrányok enyhítése

4. A gyermekek napirendje

A gyermekekre nagy hatással van a feszültségtől mentes együttlét, az örömteli hangulat, az óvoda egész életének átgondoltsága, az óvó néni érzelmek gazdagsága. Tervezésnél figyelembe vesszük a gyermekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására fordítható időszükségletet. Nálunk az egész nap során érvényesül a folyamatosság, rugalmasság.

Tudjuk, hogy a gyermekek délutáni pihenése élettani szükséglet. A délutáni alvás időtartama a legkisebb gyermekeinknek 2,5 óra, a nagyobbaknak 1,5 órára rövidül.

A napirendben külön időpontot jelölünk meg a gyermekek rendszeres edzésére, mozgásos lehetőségeire.

A játékidő hosszú, legalább 5-6 óra. A frontális fejlesztések mellett meghatározzuk az egyéni és mikro csoportos fejlesztéseket is.

Nevelési időnek minősülő időkeret (fejlesztésre, iskolára való felkészítés):

8 óra 30 perctől 15 óra 30 percig

A napirend javaslat tájékoztatást nyújt arról, hogyan épülnek egymásra a különböző tevékenységek. Ennek alapján minden csoportban kidolgozzuk a gyermekek számára leginkább ideális napirendet. A modellként bemutatott példa korcsoportonként, az egyes évszakok által meghatározott feltételek szerint módosítható. Az állandó és/vagy ciklikusan megjelenő tevékenységek nyugalmat, folytonosságot biztosítanak.

A frontálisan szervezett mozgásos játékok miatt a játékba integrált mikrocsoportos fejlesztés időtartama csökken.

Időtartam	Tevékenység
6:00 – 10:30	<p style="text-align: center;">JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN Játékba integrált tevékenységek</p> <p>Verselés, mesélés</p> <p>Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka</p> <p>Ének, zene, énekes játékok, gyermektánc</p> <p>A környezet tevékeny megszerettetése</p> <p>Matematikai tapasztalatok szerzése</p> <p>Mozgás</p> <p>Részképességek fejlesztése egyéni szükségletek alapján</p> <p>Testápolási tevékenységek</p> <p>Tízórai</p>
10:30 – 11:30	<p style="text-align: center;">JÁTÉK A SZABADBAN Csoportos séta Edzés, kocogás, futás</p>
11:30 – 12:30	<p style="text-align: center;">Testápolási tevékenységek Ebéd</p>
12:30 – 14:30	<p style="text-align: center;">Pihenés, alvás mesével, altatódallal</p>
14:30 – 15:15	<p style="text-align: center;">Testápolási tevékenységek Uzsonna</p>
15:15 – 18:00	<p style="text-align: center;">JÁTÉK Részképességek fejlesztése egyéni formában</p>

5. A gyermekek hetirendje

A hét minden napján jelen van:

Verselés, mesélés: (kettő szervezett a többi alkalomszerű)

Heti egy alkalommal szervezett tevékenységek:

Mozgás:

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A külső világ tevékeny megismerése

Matematikai tapasztalatok szerzése

6. Tevékenységformák

- * 6.1. Játék
- * 6.2. Játékba integrált tanulás

6.1. Játék

Az embert egész életén keresztül végigkíséri a játék. A gyermek örömmel játszik miközben személyisége alakul, fejlődik. A játék által okosodik, fejleszti manuális készségeit, ismerkedik az anyagok tulajdonságaival, egymáshoz való viszonyával. Problémákat old meg, oldódnak lelki feszültségei, élményeit feldolgozhatja általa. Az óvodás gyermekek tanulása is játék közben, játékba integrált tevékenységekben valósul meg.

Célunk: Intellektuális, mozgásos, szociális tapasztalatok szerzésével a gyermekek egyéni képességeinek kibontakoztatása. Teret biztosítani a gyermek önkifejezéséhez, az öröm érzésének átéléséhez, feszültsége levezetéséhez.

Feladatunk: A szabad játékhoz szükséges feltételek biztosítása.

A hely biztosítása:

A gyermekeink a csoportszobában önállóan, vagy segítségünkkel alakítják ki a játéktevékenységükhöz megfelelő helyet. Törekszünk arra, hogy csoportszobáinkban legyen helye a többféle állandó és variálható elkülönített „kuckónak”. Programunkban kiemelkedően jelentős szerepe van az esztétikus és meghitt mesesaroknak, amely egyúttal a dramatizálás és a bábozás helye is lehet. Itt kap helyet az átváltozáshoz szükséges kellékek „kincsesládája” is.

A séták, kirándulások során összegyűjtött kincseknek, tárgyaknak, terméseknek, növényeknek esztétikus helyet biztosítunk. Állandó helyen, nyitott polcrendszeren a gyermekek számára mindig elérhetően tároljuk a festés, rajzolás, mintázás eszközeit, elősegítve az önálló alkotást, munkálkodást. Könnyen elérhető helyen tároljuk az építés és a konstruálás eszközeit is, akár csak a mesekönyveket és a bábokat.

A csoportszobában nagyobb üres teret hagyunk, melyet a gyermekek játékuknak, igényeiknek és elképzeléseiknek megfelelően alakíthatnak és használhatnak ki.

Az udvari játék során lényegesen megnövekszik a gyermekek játéktere, ezért ösztönözzük őket arra, hogy minél több nagymozgásos tevékenységet folytassanak. Lehetőség szerint nagyon sokat tartózkodunk a szabadban és itt is elősegítjük a szerepjátékok kibontakozását (népi játékok, mozgásos játékok, közlekedési játékok, ügyességi és sport játékok feltételeinek megteremtésével stb.)

A játékidő:

A gyermekek óvodába érkezésüktől kezdve szabadon választott játékot játszanak. Napirendünknek megfelelően törekszünk a játékidő folyamatosságának biztosítására. Az étkezést kevés várakozási idővel, lehetőleg a folyamatosságot szem előtt tartva alakítjuk, hogy minél több idő maradjon játéokra. A mese-vers, ábrázolás tevékenységeit játékidőbe ágyazva (a játékok elrakása nélkül) szervezzük. Ezek a tevékenységek időlegesen megszakítják a játékot, de nem tördelik szét. Jó idő esetén elegendő időt biztosítunk a szabad levegőn való mozgásra, játéokra. A délutáni időszakban is hazabocsátásukig folyamatosan játszanak a gyermekek.

A játékeszköz:

A kreativitást segítő játékeszközök: A játékeszközök elsősorban olyan tárgyai a cselekvésnek, amelyek felkeltik az érdeklődést, kedvet csinálnak a játékhoz, kibontakoztatják és gazdagítják a gyermekek elképzeléseit. Fontos számunkra, hogy ezek a játékok ízlésesek, praktikusak, jó minőségűek legyenek. Lehetnek nagyon leegyszerűsítettek is, mert akkor sokféle ötlethez felhasználhatóak, továbbgondolásra, kreativitásra serkenthetnek.

A kisebb gyermekek játékához sok eszközre van szükség. A kicsik sajátos tulajdonsága az egy eszközzel történő elmélyült játék. Az ő részükre nagyobb számban biztosítunk tologató-húzogató, rakosgatható eszközöket. A nagyobb gyermekek számára bővítjük az eszközválasztékot, elsősorban a szerepjátékokhoz kapcsolódó kellékekkel, értelem- és képességfejlesztő játékokkal.

Élményeiket bátrabban, szívesebben játszák el, ha bábokat, jelmezeket használhatnak hozzá. Ezért kézméretüknek megfelelő kesztyű-ujj- zacskó bábokat és síkbáb készítésére alkalmas eszközöket, valamint bármivé alakítható és önmagukra ölthető ruhadarabokat biztosítunk gyermekeink részére.

A kreativitás kibontakoztatása, a manipulatív tulajdonságok kibontakoztatása érdekében sokféle konstruktív játékkal is megismertetjük őket (építők, süni,

gyöngyfűző, kirakójátékok). A nagycsoportos gyermekeink részére gondolkodást fejlesztő társasjátékokkal, puzzle-val bővítjük az eszközöket. Ők már szívesen részt vesznek szituációs játékokban, ahol önmaguk megvalósításával tehetik élményszerűvé a játék helyzetet. Az eszköz csak kiegészítő kelléke a játéknak (orvos, fodrász, stb.) Az udvari játékok jól szolgálják a gyermekek nagymozgás igényét, de lehetőség szerint a szabadban is megteremtjük a szerepjáték és kreatív tevékenység feltételeit, hogy igény szerint használhassák azokat is.

A légkör:

Olyan légkört biztosítunk, ahol a gyermek szabadon dönthet abban, hogy kivel, milyen játékot játszik, s meddig tart játéka. A csoportban csak annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a szabad játékot, sokféle manipulációt és az elképzelések valóra váltását. A szabad játék során a gyermekek feszélyezettség nélkül tudnak önállóan vagy társaikkal önfeledten játszani. A megfelelő légkör kialakulásában fontos szerepet játszik az óvónő személyisége, hogy mennyire nyugodt, segítőkész, ötletes, problémamegoldó, nyitott.

A gyermekek nyugodt játéka esetén követjük tevékenységüket, de hagyjuk őket önállóan játszani. Abban az esetben avatkozunk be a játékba, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy veszélyeztetik egymás játékát, testi épségét. Főleg a kisebbek játékát segítjük modellnyújtással, ötletekkel, támogatással. Az oldott légkör megteremtéséhez tréfás szavakat, humoros kifejezéseket is használunk, észrevesszük a környezetben spontán megjelenő helyzetkomikumot.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egyazon játéktémában együttesen részt venni.

Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték.

Az ismert, kedvenc meséket többször dramatizálják, bábozzák.

Bonyolult építményeket képesek készíteni.

Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására. Képesek önállóan is kezdeményezni.

Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által elfogadott, elvárt viselkedési szabályok.

Játékhoz való viszonyuk gazdag, kultúrált és érthető.

6.2.Játékba integrált tanulás

A különbözőtevékenységi formákban valósul meg a gyermekek intellektuális érzelmeinek alakítása.. Ezen érzelmek megjelenése segíti az érdeklődés felkeltését,a tanulási vágy kialakulását.. A gyermekek kíváncsiságát felhasználva fejleszthetjük az értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás).

Célunk: A gyermekek kompetenciájának fejlesztése a tapasztalás, felfedezés lehetőségeinek biztosításával, kreativitásuk erősítésével, figyelembe véve egyéni adottságaikat, képességeiket.

Feladatunk: A kompetenciák fejlesztéséhez megfelelő tevékenységformák biztosítása.

6.2.1.Verselés, mesélés

A tevékenység célja:

Fejlessze a gyermekek beszédét, kifejezőkészségét, helyes és szép kiejtését, hangsúlyozását és beszédritmusát, értelmi képességeit, különösen az emlékezetét és a képzeletét az erkölcsi érzelmeit, ítéleteit, magatartását esztétikai fogékonyságát

Bővítse a gyermekek szókincsét.

Segítse elő a gyermekek irodalmi érdeklődésének kibontakoztatását, fejlesztését.

Kiemelt feladatunk a néphagyományok felelevenítése, megismertetése a gyermekekkel. Irodalmi nevelésünk során ezért is válogatunk túlnyomó részt a népi mondókák, népköltészeti alkotások és népmesék közül.

Feladataink:

A felhasznált irodalmi anyagok, tervezhető tartalmak biztosítása 3-6-7-éves korban

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A felhasznált irodalmi anyagok, tervezhető tartalmak biztosítása 3-6-7-éves korban

A 3-4 éves gyermekek első igazi versélménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz kapcsolódik. Az ölbeli játékok nagy élvezetet jelentenek a gyermekeknek, mert a felnőtt ölében biztonságban érzik magukat. A legkisebbek versanyagát úgy választjuk ki, hogy elsősorban népi mondókákból, rigmusokból, egyszerű ritmikus, zenei hatású, játékos versekből álljon. A gyermekekkel sokszor ismétljük az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat, verseket, hogy megfelelően rögzüljenek.

A 3-4 évesek egy nevelési év alatt megismernek 10-12 mondókát, verset.

Olyan meséket választunk, amelyek cselekménye egyszerű, ritmikus ismétlődések jellemzik. Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktatjuk rá a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására. Próbálkozunk néhány kedvenc mese megjelenítésével. Megismernek 10-14 új mesét. Rövid, improvizált jelenetek bemutatásával ismerkednek a legkisebbek is a bábokkal. A leporellók, képeskönyvek lapozgatásával szeretettjük meg a „könyveket”.

4-5 éves korban a népi mondókák, névcsúfolók, halandzsa szövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókák anyagát. Szerepelnek vidám, humoros versek, klasszikusok és mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei. Megismernek 3-4 mondókát, 5-8 verset.

E korosztály meséi lehetnek többfázisú állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus mesék. Helyet kapnak a mai magyar és klasszikus írók meséi is. Megismernek 10-14 új mesét az év során. Ismételtjük a korábbi meséinket, verseinket is. A gyermekek játékában mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás. Az egyszerű kedvenc meséket dramatizálják, ezeknél nem a szöveg visszamondásán, hanem a cselekmény eljátszásán van a hangsúly. A gyermekekben kialakul a mese-vers szeretete. Igénylik és várják a meséket. Szívesen lapozgatnak meséskönyveket.

Az 5-6-7 évesek versanyaga gazdagodik különböző népi mondókákkal, kiolvasókkal, élményekhez, évszakokhoz, hagyományokhoz kapcsolódó versekkel. Megismernek 10-15 új verset. Ismételtjük a korábban tanultakat is.

Ez a kor a mesehallgatás igazi ideje. A gyermekek mesetárában szerepelnek állatmesék, népmesék, novellisztikus-realisztikus mesék, tündérmesék, tréfás mesék, műmesék. Szívesen hallgatják a korábbi évek kedvelt meséit is. Megismernek 10-14 új mesét. Kedvenc meséiket dramatizálják, elbábozzák. Ezeket a kisebb korosztálynak előadják, melyek színfoltjai lesznek az óvodai ünnepeinknek, rendezvényeinknek is.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Mese: Legfontosabb a nyugalom megteremtése. Az óvónő feladata, hogy a gyermekek kényelmesen elhelyezkedjenek, csendben, jól látva, külső ingerek nélkül tudják a mesét befogadni. Minden óvónő habitusának, személyiségének megfelelően alakítja ki a mese befogadásához szükséges áhítatos légkört. Mesélés közben törekszik a kifejező, átélő előadásmódra. Ez történhet eszköz nélkül, szimbólummal, egy-két bábbal.

Dramatikus játék: Kedvenc meséinket megjeleníthetjük, előadhatjuk a gyermekekkel. A dramatizálásra az egyszerű többszereplős, cselekményes mesék alkalmasak.

A szöveget leegyszerűsíthetjük vagy a „leíró” szövegbe párbeszédet iktathatunk. A lényeg a cselekmény eljátszásán van. A drámajátékba beépülhet egy-egy oda illő dal, tánc. A növényeket, tárgyakat is megszemélyesítjük. A szereplőket igény szerint cseréljük. A gyermekeknek megadjuk a lehetőséget, hogy saját képességeik szerint formálják szerepüket. A mozdulatokban, mimikában megjelenik az improvizáció. Igen fontosak a szerepre utaló kellékek, jelmezek, eszközök. Ezekkel segítjük a gyermekek átlépését a mese világába, a szerepbe való beleélésébe. Ügyelünk arra, hogy az eszközeink egyszerűek, könnyen kezelhetőek legyenek.

Versek, mondókák: A gyermekek azokat a verseket kedvelik, amelyben játékos rímek vannak, a vers szövegét mozgással kísérhetik. A vers esztétikai forrását a ritmusa, zeneisége adja és nem a tartalma. A versek sajátos hangulatot ébresztenek a gyermekekben a hangulatfestő, hangutánzó szavakkal, kijelentő-, kérdő-, felkiáltó mondatok váltakozásával. A versek elsajátításának módja nagy mértékben függ a szervezésünktől: meg tudjuk-e találni a legmegfelelőbb alkalmat, helyet, időpontot a vers előadására, mondogatására. A versek mondogatása történhet valamilyen tevékenység közben, valamilyen aktuális téma kapcsán, játékidőben. A mondókákat

és a ritmusosan lüktető verseket mondogathatjuk egyszerre is. Az egyéb verseket lehetőleg kisebb csoportokban ismételtetjük, mivel a gyermekek beszédtempója különböző. A gyermekek inkább kevesebb verset ismerjenek meg, de azt képesek legyenek szépen, hangsúlyosan visszaadni. Ilyen módon éreztetjük meg velük anyanyelvünk szépségét.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

A gyermekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.

Várják, igénylik a mesehallgatást.

Egyéneként vállalkoznak a mesék, versek és a mondókák elmondására.

Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak az óvoda kiscsoportosainak és a maguk szórakoztatására is.

Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.

Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgásban megjeleníteni.

2.2.2.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A tevékenység célja: az énekes játékok, a zene megszerettetése, a szép tiszta éneklésre való szoktatás. A zenei hallásuk, ritmusérzékük, zenei emlékezetük fejlesztése, a játékos zenei alkotókedvük ösztönzése, az esztétikai, zenei ízlés és a mozgáskultúra formálása népi hangszerek, néptánc megismertetése, a népdalok megszerettetése.

Feladataink:

A felhasznált zenei anyagok, tervezhető tartalmak biztosítása 3-6-7 éves korban.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A felhasznált zenei anyagok, tervezhető tartalmak biztosítása 3-6-7 éves korban.

A 3-4 éves gyermekek már találkoztak a családban, bölcsődében zenei élményekkel. A beszoktatás időszakában sokat dúdolunk, énekelgetünk a kicsiknek. Igen kedvelik az ölbéli játékokat pl. arc-, kéz-, ujjsimogatókat, lovagoltatókat, jelükhöz kapcsolódó

mondókákat. Kezdetben csak befogadják az élményt, később már maguk is bekapcsolódnak az éneklésbe, mondóka ismételtetésébe fejlettségüknek megfelelően. A legkisebb korosztállyal megismertetünk 4-6 mondókát, melyek rövidek, 2/4-es üteműek. Megismernek 10-12 egyszerű, 4-5 hangból álló énekes játékot, amelyek álló helyzetben, játékos mozdulatokkal eljátszhatók. Megtanulnak 1-2 komponált gyermekdalt az ünnepek köszöntésére. Ezekhez is kitalálunk mozdulatokat, amelyek a dal mondanivalóját fejezik ki.

A gyermekek játék közben szerzik meg a zenei készségeket, ismerik meg az alapfogalmakat:

- * egyenletes lüktetés játékos mozdulatokkal, tapsolással, egyszerűbb ritmushangszerekkel, egyenletes járás
- * halkabb-hangosabb megfigyelése, érzékeltetése, kifejezése
- * magasabb-mélyebb megfigyelése, felismerése (oktáv távolságban)
- * zörejhangok megkülönböztetése, hangszínfelismerés (csengő, kopogó, zörgő stb. hangok)

A 4-5 éves gyermekek megismernek 4-6 új mondókát, 10-14 új énekes játékot, melyek már 6 hang (dúr hexakord) terjedelműek is lehetnek. A dalos-játékokat évszakoknak, néphagyományoknak megfelelően tervezzük, figyelve a hangkészletére, ritmusára és a játék típusára. Énekes játékokból nehezebbeket is válogathatunk a csoport fejlettségétől függően pl. csigavonal, szerepcsere, párválasztó stb...A nyolcad, negyed ritmusképeken túl megjelenhet a szinkópa is. Néhány alkalmi dalt tanulunk, melyekhez kapcsolhatunk játékos mozdulatokat.

A dalos-játékokra kitalálhatunk néhány egyszerűbb tánclépést is, melyet a gyermekek utánnézéssel sajátítanak el.

Bővül a zenei képességfejlesztés anyaga:

- * egyenletes lüktetés kifejezése mozdulatokkal, ritmushangszerekkel, egyenletes járás, ritmuszenekar, járás hullám- és csigavonalban.
- * motívumhangsúly megéreztetése mondókán
- * ritmus megéreztetése mondókán keresztül, ritmusvisszhang
- * halkabb-hangosabb megfigyelése, kifejezése
- * magasabb-mélyebb megfigyelése (kvint távolságban)

- * lassabb-gyorsabb megfigyeltetése, kifejezése
- * hangszínelismerés gyakorlása, egymás hangjának felismerése
- * dallambújtatás, dallamfelismerés, dallamvisszhang
- * játékos hangképzés

Az 5-6-7 évesek megismernek 4-6 új mondókát, melyet felhasználhatunk a képességek fejlesztéséhez, ill. kiolvasó gyanánt a döntés eszköze lehet. Megismernek 10-16 új énekes játékot. A dalok hangkészletére általában a félhang nélküli ötfokúság a jellemző. Olyan dalokból válogatunk, melyekben szünet, szinkópa is található. A nagyobb gyermekek szabálytartó képessége megengedi, hogy bonyolultabb párcserés, hidas, kapus, sorgyarapító, fogyó játékokat tervezzünk. Az énekes játékok mozgásanyagát variálhatjuk egyszerű táncos lépésekkel, mely a felnőtt minta utánzásán alapul. A körjátékok régi szokásokat mutatnak be játékos formában s hozzájárulnak a néphagyományok megismeréséhez.

Megismernek a néphagyományőrző játékfűzésekhez kapcsolódó népdalokat, néptáncokat.

Ünnepek alkalmából tanítunk néhány műdalt. Arra törekszünk, hogy a gyermekeink minél többet énekeljenek az óvodában, mert az óvodai zenei nevelés alapja az éneklés. A tiszta éneklésre természetesen odafigyelünk, de korántsem tesszük első helyre. Zenei nevelésünk elsődleges célja a boldog, önfelelt együttjátás.

Zenei képességfejlesztés anyaga:

- * egyenletes lüktetés érzékeltetése mondókán, dalon, hangszeren, mozdulatokkal, tapssal
- * motívumhangsúly kiemelése
- * ritmus kifejezése, ritmusvisszhang, ritmuszenekar
- * halkabb-hangosabb kifejezése beszéden, mondókán, dalon, hangszeren
- * magasabb-mélyebb érzékeltetése beszéden, mondókán, dalon (terc távolságban)
- * lassabb-gyorsabb érzékeltetése mondókán, dalon, hangszeren
- * dalfelismerés különböző módszerekkel
- * dallambújtatás, dallamvisszhang

- * kérdés-felelet játék ritmussal, dallammal
- * hangképzés ismert dalok dallamára
- * zörejangok (finomabb zörejek)

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A gyermekek nevelése zenei funkciók szerint történik. Ezek a következők:

- * énekek, énekes játékok
- * zenei képességfejlesztés
- * zenehallgatás

Az ének, énekes játékok társas kapcsolatokat, közösséget igényelnek. Célunk az, hogy lehetőleg minden gyermek vegyen részt benne, a kicsik közül is. A 4-5, 5-6-7 éveseknél kötött szervezeti formában tartjuk, a megfelelő feltételeket megteremtve.

Egyike ezeknek az elegendő hely biztosítása, hogy a szép alakzatok formálásában, a futásban ne legyenek akadályozva. Ahol megfelelő méretű csoportszoba áll rendelkezésre elrakjuk az útban lévő játékokat, kialakítjuk a szabad teret. Ezenkívül más lehetőség is kínálkozik: udvaron megfelelő szabad füves vagy aszfaltos terület.

Elegendő időt biztosítunk a dalos-átékokra, játékidőben, levegőzés közben is. A gyermekeket dallal, szignállal csalogatjuk a játékba. Minden estben ismétlünk dalos-játékot, hiszen a rögzítés ezek során történik.

A gyermekek nyugalmi állapotba való visszavezetése történhet hangulatos zenehallgatással. A dalokról, mondókákról hívóképeket készítünk, ami segít a felidőzésben és a rögzítésben.

Zenei képességfejlesztő játékokat tervezünk. A gyermekek fejlesztése lehetőleg egy speciálisan kialakított zenei térben történjen, ahol megtalálható minden kellék és eszköz a tevékenységhez. Ebben a formában nagy lehetőség nyílik az egyéni segítségnyújtásra. A testközelség, érintés segíti a fejlesztőmunkát. Ekkor kerül sor a ritmus- és hallásfejlesztő játékokra, hangszerek kezelésére, ritmuszenekar alakítására. A tevékenységet lezárhatjuk egy-egy hangulatos zenehallgatással. Ennél a tevékenységnél rendkívül fontos a nyugodt légkör megteremtése,

Zenehallgatási lehetőségeket a nap bármely szakában beépíthetünk spontán, adódó helyzetektől függően. Élő zenehallgatás elsősorban az óvónő tiszta éneklése.

Énekelhetünk pl. hangulati lezárásként mese, dalos-játék, zenei fejlesztés után, elalvás előtt, ébredéskor, vagy a tevékenységek során adódó alkalmakkor, a hangulat fokozására. Ezek általában népdalok, a magyar népi kultúra kincsei. Nagyon jó, ha a zenehallgatás anyagának egyszerű népi hangszeres játékot választunk. Az évszakonkénti hangversenyeken a gyermekeink kórusénekléssel, hangszeres előadással is megismerkedhetnek. Alkalmanként, mi óvónők nyújtunk zenei élményt a gyermekeknek, közös éneklésünkkel, pl. valamilyen ünnep alkalmával.

A hangszerekkel való ismerkedés különleges izgalmat és élményt jelent a gyermekeknek. A mindennapos hangszerhasználat a zenei képességfejlesztésben fontos szerepet játszik. Láthatatlan szállal köti őket a muzsikához, amelyet az óvónő hangszerének, zenélésének a tisztelete is erősít. Lehetőség nyílik a népi hangszerek megismerésére (alkalmanként népművész által történő bemutatásra), készítésére is. Ilyenek: köcsögduda, doromb, citera, lopótök dudu fűzfa síp, stb.

A néptánc az óvodában a felnőttek táncát jelentheti, amely élményt nyújtó a gyermekek számára. Az egyszerű tánclépések bevezethetők a gyermekek mozgásai közé. Alkalmankénti táncházak szervezésével fejleszthetjük a gyermekek mozgását, ritmusérzékét, elősegíthetjük a későbbi néptánc tanulást.

Az óvónő gyakran énekel népdalokat, amelyek hangulatfokozói lehetnek egy-egy hagyományőrző tevékenységnek: pl. tréfás farsangi dalok. Ez megkívánja, hogy az óvónő szeressen és tisztán tudjon énekelni. Zenei műveltsége, ismerete, a zenéhez való viszonya és zenei aktivitása befolyásolja a gyermekek zenei műveltségi szintjét.

6.2.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A tevékenység célja: a gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése, a gyermekek tér -forma- szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása, a gyermekek megismerhessenek minél több magyar népi mesterséget pl. fazekasság, kosárfonás, szövés, gyertyaöntés stb. Ezáltal a népi kultúra szépségeinek, értékeinek megismerése.

Feladataink:

A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó-alakító tevékenységek, s azok tartalmának fejlesztése, fejlesztése

A gyermeki alkotó tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

A gyermekek mozgással, cselekvéssel, a különböző észlelő funkciók együttműködésével sokrétű tapasztalatot szerez a körülötte lévő tárgyakról, dolgokról s azok viszonyairól, térbeli elrendezéséről. Majd újraalkotja, megjeleníti, ábrázolja (ahogy technikai fejlettsége megengedi). Fejleszti megfigyelőképességét, fantáziáját, emlékezetét, esztétikai ízlését. A keresés, kutatás, alkotás, önfejlesztő folyamat s a rátalálás, megvalósítás az egészséges gyermeki személyiség fejlődés alapja.

Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben megfelelő eszközök szükségesek. Az alapkészlet minden gyermekcsoportunkban rendelkezésre áll. Ezek: puha, színes ceruzák, zsírkréták, tempera, vízfesték, ecsetek, ollók, ragasztó, gyurma, agyag, gyapjú, anyagdarabok, fonalak, dugók, fadarabok, színes papírok, rajzlapok stb. Az eszközök tárolásához esztétikus tárolóedényeket használunk. Az alapeszközöket „népi kis mesterségek” nyitott polcrendszeren tartjuk, hogy a gyermekek bármikor hozzáférjenek és igényeik szerint választhassanak belőlük. Megtanítjuk a gyermekeknek az eszközök biztonságos kezelését, karbantartását. Egy állandó munkaasztalt biztosítunk az alkotó tevékenységekhez, amelyet a csoportszoba legnyugodtabb sarkában alakítunk ki. Az alkotáshoz nyugodt légkört, továbbá elegendő időt biztosítunk, hogy a gyermekek addig tevékenykedjenek, amíg kedvük tartja. A rajzolás, mintázás, kézimunka feltételeit megteremtjük a mindennapi szabad játékban is.

A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó-alakító tevékenységek, s azok tartalmának, fejlesztése

A 3-4 éves gyermekek számára lehetővé tesszük, hogy játszva ismerkedhessenek meg a rendelkezésre álló anyagokkal, eszközökkel. A 3. életév körül indul gyors fejlődésnek a különböző ábrázolási tevékenységekhez szükséges kézmozgások érése, ezért a kezdeti időszakban az ábrázolás a gyakorló játék egy fajtája. A különböző technikai fogásokat eleinte csak próbálgatják, majd gyakorolgatják a gyermekek, míg az készségszintre nem emelkedik. Ebben az időszakban elsősorban az a feladatunk, hogy biztosítsuk a megfelelő eszközöket a zavartalan alkotó tevékenységekhez. A gyermekeink számára mindig álljon rendelkezésre elérhető helyen többféle anyag és eszköz, amellyel dolgozhatnak.

A 4-5 éves gyermekek alkotó-alakító tevékenységét tovább bővítjük. A gyermekeknél megjelenő szándékos képalakító tevékenységet élményeikhez kapcsolódó témákkal, s azokhoz megfelelően illeszkedő technikákkal segítjük.

A témát úgy fogalmazzuk meg, hogy tág megoldási lehetőségeket biztosítson, így a különböző fejlettségű gyermekek saját képességeikhez mérten tudnak alkotni. A témaadással változatossá tehetjük a gyermekek ábrázolását, észrevetethetjük velük, hogy a körülöttük lévő világ megjeleníthető.

A 4-5 éves gyermekek rajzaiban megfigyelhető az emberábrázolás. Megjelenítik környezetüket, azok tárgyait, különböző cselekményeket, eseményeket, mesevers illusztrációkat saját elképzeléseik szerint. A plasztikai munkák során létrehoznak egyszerűbb formákat, ajándéktárgyakat, természetbábokat készítenek.

Az 5-6-7 éves gyermekek alkotó munkájában állandó fejlődést figyelhetünk meg, bár a fejlettségi szintek egészen eltérő fokai vannak együtt azonos korosztályon belül is. Ezért továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk az egyéni bánásmódra. Követelményeink, segítségadásunk alapja az, hogy a gyermek önmagához képest haladjon előre. Soha nem siettethetjük a fejlődést.

A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermek által megismert világ eseményei, az élmények és a népszokások. Az óvodai mindennapokban gazdag, tevékenykedtető, élményekkel teli életet biztosítunk, mivel az átélt, önállóan felfedezett dolgok mélyebben bevésődnek, mint a kívülről jövő, tanított séma. Örülünk az egyéni ötleteknek, elfogadjuk a

szokatlan megoldásokat, a valóságtól elrugaszkodó ábrázolásmódot. Nem tanítunk sémákat a gyermekeknek (a nap sárga, a virág kisebb a háznál...), elfogadjuk, hogy az ő látásmódjuk érzelmektől vezérelt.

Alkotó tevékenységeik során megismerkednek a népművészet-kézműves mesterségek egyes elemeivel, tevékenységeivel, a néphagyományok és szokásokhoz kapcsolódóan (pl. termésbábok, tojásfestés, fazekasság stb.). Megismertetjük Őket a népművészettel, azok értékeivel, szépségeivel. Alkalmoszerűen meglátogatunk, megtekintünk népművészeket munka közben (pl. kirándulás alkalmával).

A gyermeki alkotó tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Megteremtjük a kedvező feltételeket, hogy a gyermekek a nap folyamán kedvük szerint bármikor rajzoljanak, mintázzanak, egyéb alkotó tevékenységet végezzenek. Hetente egyszer tudatosan irányított tevékenységet szervezünk, ahol a legnagyobb hangsúlyt a gyermek alkotó tevékenységére nem pedig a végeredményre helyezzük.

Teremrendezésre nincs szükség, hiszen a tevékenységhez szükséges hely rendelkezésre áll mindig. A gyermekek tetszés szerinti sorrendben ülhetnek le. A témától, az eszköztől és a segítségnyújtás mértékétől függ, hogy hány gyermek vesz részt a munkában egyszerre. Az eszközzel motiválunk. Ha odacsalogattuk a gyermekeket a tevékenység helyszínére, röviden megjelöljük a témát. A téma hosszadalmas megbeszélése felesleges, hiszen a kisgyermek emlékezete labilis, könnyen befolyásolható. Saját elgondolását esetleg megváltoztathatja a hallottak alapján. Nem a beszédre építjük a képet, hanem fordítva. A gyermek inkább a rajzában mesélje el azt, amit a téma felidéz benne.

A technika bemutatására nincs szükség, ha már ismerik. Viszont ha új technikával dolgozunk, bemutatjuk a gyermekeknek és igény szerint nyújtunk segítséget nekik. A gyermekek alkotó munkája a legtöbb időt igénylő művelet, mely magában foglalja az ötletadást, javaslatokat, véleményeket, segítségnyújtást

A gyermekek folyamatosan cserélődnek a munkaasztalnál. Az újonnan tevékenykedőket is az eszköz motiválja. A témát és a technikát nekik is elmondjuk, bemutatjuk, de ők már látják az előtük alkotók munkáját is.

Az értékelés alkotás közben történik egy-egy kedves szóval, véleménnyel, gesztussal, rácsodálkozással. Minden alkotásban találjuk meg az értéket, az egyéniséget, saját

ötleteket! Minden gyermeket sikerélményhez juttatunk, egyéni képességeit figyelembe véve értékelünk.

Legutolsó mozzanatként közösen megtisztítjuk és elrakjuk az eszközöket. Támaszkodunk a gyermekek ügyességére, önállóságára, nem végezzük el azt a munkát helyettük, amire ők is képesek és szívesen végzik. Az ábrázolás tevékenység utáni alapos szappanos kézmosás automatikusan rögzül, szokásukká válik.

A kész munkákat kitesszük a folyosón lévő galériára, ahol a szülők szívesen nézegetik gyermekük munkáit, folyamatosan nyomon követve fejlődésüket. Az elkészült munkákat jellel ellátott dossziében tároljuk, a plasztikai munkákat a gyermekek hazavihetik.. Középső és nagycsoportban törekszünk arra, hogy minden gyermek feldolgozza az adott témát. Ilyen módon teremtjük meg a feltételeket a nyugodt alkotó tevékenységhez, amelyben szabadon megmutatkozhatnak érzelmeik, fantáziájuk, élményeik.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

Képzalkotásban élményeiket, érzéseiket saját ötleteik alapján, egyéni módon jelenítik meg.

Plasztikai alkotásaik egyéni, részletesek, megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat tartalmaznak.

Színhasználatuk egyéni, változatos. Téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együtt működnek.

Önállóan alkalmazzák a megismert technikákat.

Megfelelően használják, karbantartják az eszközöket.

Véleményeiket elmondják alkotásaikról.

Örülnek munkájuknak, rácsodálkoznak a szép látványra, gyönyörködnek benne.

Ismerik és alkalmazzák a népi kézműves technikákat, eszközöket

6.2.4. Mozgás

Az eredményes fejlesztés érdekében az óvodai mozgás döntő feladatának a gyermeki szervezet sokoldalú, arányos fejlesztését, a vázizomzat erősítését, a helyes testtartást

és a nagy mozgásigény sok játékkal, mozgással történő kielégítését kell szem előtt tartanunk.

A mozgás sokoldalú tevékenység, amely az egész óvodai életet átszövi. Az óvodába kerülő gyermekek szeretnek mozogni, szökdelni, ugrándozi, futkározni, csúszni-mászni, ezért ügyelnünk kell arra, hogy megőrizzük, vagy ha szükséges felkeltsük ezt a mozgáskedvet, és tudatosan építsünk rá. Figyelmet fordítunk a mozgásra inspiráló környezet kialakítására, a mozgásos tevékenységek pozitív megerősítésére, valamint a szükséges szabályok elsajátíttatására.

A tevékenység célja: a mozgásigény kielégítése, a mozgás megszerettetése, mozgástapasztalatok bővítése, az egyéni képességek kibontakoztatása és fejlesztése a mozgásélmény sokirányú megtapasztalásával.

Feladataink

A 3-6-7 éves korban tervezhető tartalmak biztosítása

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A 3-6-7 éves korban tervezhető tartalmak biztosítása

A 3-4 éves gyermekek nagymozgásának fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt. Az irányított mozgásos játékokban a gyermekek megismerkednek futásgyakorlatokkal, játszanak ugrás, dobás és labdagyakorlatokat. A mozgásos játékok teret adnak támaszgyakorlatok végzésére is. A játékokban megjelennek a talajtorna elemei. A gyermekek szeretnek egyensúlyozó játékokat játszani. Igyekszünk többféle kéziszert használni a különböző típusú mozgásos játékokhoz.

A 4-5 éves gyermekek természetes mozgásában még mindig a nagymozgások fejlesztésén van a hangsúly. Az irányított mozgásos játékokban megjelennek a futásgyakorlatok, ugrásgyakorlatok. Dobásgyakorlatok során próbáljuk a célbadobást egykezes felső dobással, továbbá babzsák távolba hajítását harántterpeszállásból. Az irányított mozgásos játékok segítségével gyakorolják a támaszgyakorlatokat. A talajtorna anyagaként megjelenik a gurulóátfordulás és a kézállás előgyakorlata. A gyermekek egyensúlyozó játékokat játszanak 5 cm széles vonalon, vízszintes és rézsút szerekben.

Az 5-6-7 éves gyermekek mozgása összerendezett, harmonikus ritmusú. Sokféle mozgáselemet ismernek, amit szívesen ismételnék játékos formában. Hangsúlyt kap ennél a korosztálynál a finomotorika fejlesztése és a szabályjátékok gyakorlati alkalmazása. A gyermekek gyakorolják a különböző típusú futógyakorlatokat, ugrásgyakorlatokat. Dobásgyakorlatok során dobznak egykezes, kétkezes, alsó és felső dobással célba, akár 2m magas kötél felett is. A gyermekek nagyon kedvelik a labdagyakorlatokat, és támaszgyakorlatokat. Ismétlik az előző évben tanult talajtorna elemeket. Egyensúlyoznak a padon járással, fej-, kar- és lábmozgásokkal összekötve.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A mozgást, mint az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságát a nap folyamán bármikor és bárhol kihasználhatjuk, ezért a mozgásfejlesztésre sokféle lehetőséget biztosítunk.

Mindennapos mozgás lehet:

kocogásra, futásra az udvaron az erre kijelölt helyen mindennap lehetőséget biztosítunk, mely mindhárom korosztály edzését szolgálja

10 perces gimnasztika

mozgásos játék

udvari nagymozgás: jó idő esetén a játéokra, a játékosságra építve az udvaron is kihasználunk minden lehetőséget és helyet a szabad mozgásra.

Arra törekszünk, hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének és temperamentumának legmegfelelőbb tevékenységet, mely felfrissülést, edzést, igazi örömet jelent számára. Udvarunkon különböző egyensúlyérzékelő eszközök, mászóakák, csúszdák, hálók, kötelek vannak elhelyezve . Alkalmanként a szervezett tevékenységekben használt eszközöket is kivisszük (pl.: labdák, ugrókötelek, füleslabdák...). A különböző talajú udvarrészek (betonos, füves, homokos) is sok edzési lehetőséget kínálnak gyermekeink mozgásigényének kielégítésére.

Szervezett mozgás tevékenység: 3-4 éveseknél az első félévben még csak mozgáshoz, mozgásra szoktatásról beszélünk. Megismertetjük a gyermekeket játékos, utánzó gyakorlatokkal, megkezdjük a mozgástevékenységre való felkészítést, mely időtartama még csak 5-10 perc. A második félévtől már tornafelszerelésbe öltözve,

egyszerre történő játékos, utánzó mozgásokból álló gyakorlatokat végzünk, melynek időtartama már 10-15 perc.

A 4-5 éveseknek heti egy szervezett mozgás tevékenység 15-25 percig tart, tornafelszerelésbe átöltözve.

Az 5-6-7 éveseknél már 25-35 percig tart a heti egy mozgás tevékenység, ahol a tornafelszerelés kötelező a gyermekek számára.

A mozgás tevékenység bevezetésénél lehetőséget biztosítunk, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat. A fejlettségüktől függően, differenciált feladatok adásával segítjük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességének legmegfelelőbb mozgásos feladatot. Arra törekszünk, hogy a tevékenység során a gyermekek a legkevesebb várakozási idővel, folyamatosan mozogjanak.

A testnevelési anyag három korcsoportra lebontva mellékletként csatolva.

Alternatív lehetőségként és kiegészítésként óvodánkban a gyermekeket heti egy alkalommal úszásoktatásra visszük (a szülők által finanszírozott).

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.

Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékokban.

Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.

Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.

Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni.

Tudnak helyben labdát ütögetni.

Célba dobnak egykezes felsődobással.

Az ugrásokat talajéréskor fékezni tudják.

6.2.5.A környezet tevékeny megszerettetése

A tevékenység célja: a gyermeket körülvevő szűkebb és tágabb környezet megismertetése, a természet megszerettetése a gyermekek érdeklődésének, érzékenységének, figyelmének felkeltése a környezetvédelem iránt, a környezettudatos életmód megismertetése

Feladataink:

A gyermekeket körülvevő világ megismertetésére tervezhető tartalmak biztosítása 3-6-7 éves korban

Óvodánkban jelenlévő néphagyományok, ünnepek és egyéb hagyományok tartalma.

A környezet megismerése közben matematikai tapasztalatok szerzése.

Ezen tevékenységek szervezeti formáinak biztosítása.

A gyermekek matematika tapasztalat szerzésének biztosítása

A környezet megismerésére nevelésünket segíti, hogy vidéki óvoda vagyunk, így gyermekeink az állat- és növényvilágról az első tapasztalataikat, ismereteiket az otthoni környezetükből hozzák magukkal. A környezettel való ismerkedés az életkor növekedésével egyre táguló, az ismeretszerzésben alapvetően mélyülő folyamat. Segíti a gyermek spontán és irányítottan szerzett tapasztalatainak feldolgozását, fejleszti értelmi képességeit. A külső világ tevékeny megismerésével alakítjuk ki gyermekeinkben a szűkebb környezetükhöz való érzelmi kötődést, és a szülőföld szeretetének megalapozását. A gyermekeink a közvetlen környezetükben érzékelik a környezetük esztétikumát: a hangokat, színeket, illatokat, formákat, az élet ritmikusságát. A gyermeki érdeklődést a megfigyelés irányába tereljük. Keressük azokat a lehetőségeket, megoldásokat, melyekkel az élményszerűségekre alapozhatunk. Minden évszakban gyűjtünk, keressgélünk, figyelünk, kísérletezünk, tevékenykedünk, eseményeket szervezünk. Tesszük mindezt hangulatos, vidám, tevékenykedtető légkörben. Mindezeket felhasználva alakítunk ki pozitív érzelmi viszonyt a természeti és társadalmi környezettel.

A gyermekek érzelmi kötődésükön keresztül jutnak el környezetük megbecsüléséhez, védelméhez. Sokrétű tevékenységük során megtapasztalják munkájuk eredményét,

környezetükre való hatását. A gyermekek természethez való kötődését és az élőlények megszerettetését szolgálják azok a történetek is, amelyeket az óvónő a megfigyeltetések alkalmával elmond. Az óvónő az élővilág sokoldalú megfigyeltetésével, az óvó-védő tevékenység eredményeként a gyermekek eljutnak annak belátásához, hogy az élő természetet védeni, óvni kell.

A gyermeket körülvevő világ megismertetésére tervezhető tartalmak biztosítása 3-6-7 éves korban

3-4 éves korban tervezhető tartalmak:

Az óvoda elfogadása, megszerettetése.

Az óvoda közvetlen környezetének megismertetése.

A család tagjai.

Testünk-önmaga felismerése tükörben.

Az évszakok szépségei, színei, jelenségei.

Időjárás és öltözködés összefüggései.

Közvetlen környezetünkben található növények, gyümölcsök, állatok

4-5 éves korban tervezhető tartalmak:

Élményszerző séták az óvoda közvetlen környezetében.

A családról szerzett ismeretek bővítése.

Testünk-testrészek ismerete, testfogalom kialakítása, testséma kialakítása jelzéssel (jobb kéz)

Az évszakok: időjárás változásainak megfigyelése, összefüggések keresése, az időjárás változása az emberek tevékenysége és az állatok életmódja között.

Gyűjtőmunkák gazdagítása.

Közlekedés: személy és teherszállító járművek, gyalogos közlekedés szabályai.

5-6-7 éves korban tervezhető tartalmak :

Megismertetjük a tágabb környezetet, ellátogatunk intézményekbe, középületekbe.

Család: nemek és kor szerinti csoportosítás, rokoni kapcsolatok.

Munka területei, eszközei, foglalkozások

Testünk: testrészek pontos megnevezése, domináns kéz tudatosítása, érzékszervek használata, ápolása, keresztcsatornák fejlesztése.

Évszakok: környezetszennyezés – környezetvédelem.

Állatok: kirándulás szervezése állatkertbe, vadasparkba.

Közlekedés: szárazföldi, légi, vízi.

Hazánk: Himnusz, nemzeti színű lobogó, szülőföld

A természeti és társadalmi környezet megismerésére alapvető lehetőség az évszakok megfigyelésén keresztül kínálkozik. Maguk a témakörök is több ponton kapcsolódnak, összefüggnek egymással. Arra törekszünk, hogy az általunk nevelt gyermekekben megalapozzuk a természet megismerésével a természet tisztaságának, szépségének védelmét. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek védjék, gondozzák az élő természetet és ne rongálják az élettelen.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása:

A gyermekek fejlesztése mind a három korcsoportban a személyi és tárgyi feltételek és az adott téma szerint az óvónő választása alapján mikrocsoportban vagy frontálisan történik. Közvetlen tapasztalat és élményszerzés udvari megfigyelések és séták alkalmával, illetve video felvételek vetítésével történik. Hetente egy természeti-, emberi-, tárgyi környezeti téma megfigyelését tervezzük be. A délutános óvónő megérkezése után a délelőtti óvónő a gyermekekkel megfigyelteti a témát. Az élmények egyeztetésére, az ismeretek rendezésére a gyűjtemények közvetlen megnézése és az évszaki albumok összeállítása ad lehetőséget. Egy évben a kisebbekkel egy-két alkalommal 2-3 órát, a nagyobbakkal 4-5 órát a természetben töltünk, amit felhasználunk a növényzet, az állatvilág megfigyelésére és a természetben való alapvető helyes viselkedés elsajátítására.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

Óvodáskor végére kialakulnak a gyermekek alapvető személyiségjegyei: a környezet felfedezése, a rácsodálkozás, a természet szeretete és gondozása.

A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően megtanulnak tájékozódni és eligazodni szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetükben.

Pozitív érzelmi viszonyulása megerősödik az őt körülvevő környezet iránt. Megismeri lakóhelye, községe szépségét, büszkeségeit, a környezetében lévő intézményeket, üzleteket.

Különbségeket tud tenni az évszakok között. Megtanulja értékelni a természet szépségét, annak növény- és állatvilágát – óvja és védi, gondozza azokat – pozitívan fejlődik a tenni akarás, a munkához való viszonya – nő a feladattudata, kitartása.

Tudatosul bennük, hogy mi is a természet részei vagyunk.

Aktív és cselekvő személyiség lesz, mely fogékony az új dolgok iránt.

Ismerik lakóhelyük, születési helyük nevét, lakcímüket, szüleik nevét.

Ismerik az őket körülvevő közlekedési feltételeket, eszközöket.

Ismerik a néphagyományokat.

Kialakul igényük a környezetük szépítésére, megóvására.

Kialakul a takarékoság (energia, víz, eszköz), a hulladékkezelés fogalma, a természetes anyagok használatának értéke, melyet korukhoz képest alkalmaznak.

Megtanulják értékelni és védeni az egyes környezeti elemeket, mint a talaj, víz, levegő, élővilág, település.

Megtanulják, hogy csak azokat a dolgokat gyűjtjük, amelyeket a természet már elengedett.

Ismerik országukat és néhány nemzeti jelképet.

Az óvodánkban megünnepelt jeles napok: (Program elején)

Az óvodánkban jelenlévő egyéb ünnepek:

Állatok világnapja (október 4.)

Nemzeti ünnep (március 15.)

A víz világnapja (március 20)

A Föld napja (április 22)

Anyák napja (május első vasárnapja)

Évzáró

Gyermeknap (május utolsó vasárnapja)

Egyéb hagyományaink:

A gyermekek név- és születésnapjának megünneplése.

Őszi vagy tavaszi kirándulás

Óvodai játszóház, kézműves nap.

6.2.6. Matematikai tapasztalatok szerzése a környezet megismerése közben

A matematikai tapasztalatszerzés felfedezteti a gyermekkel az őt körülvevő valóságot és az abban rejlő formai, mennyiségi viszonyokat. A matematikai nevelés számtalan esetben hol jól észrevehetően, hol rejtettebben áthatja a gyermekek egész óvodai tevékenységét. A gyermek minél többet tevékenykedik, minél több tapasztalatot szerez, annál sikeresebbek lesznek fogalmi gondolkodásának műveletei. A gyermek korai matematikai tapasztalata és érdeklődése szakmai hozzáértést tartalmazó megerősítéssel válik tudatossá.

A 4-5, 5-6-7 éves korban megjelenő tartalmak és szervezeti formák biztosítása

A matematikai nevelés bevezető szakasza a 4-5 éves gyermekeknél kezdődik. A fejlesztés szakasza az 5-6-7 éves gyermekeknél bontakozik ki, ahol feladatunk a részképességek, műveletek elsajátítása, cselekedtetés, problémamegoldás.

Gyermekeink matematikai tartalmú fejlesztésénél a következő szempontokat tartjuk fontosnak:

az óvodában a tanulás folyamatos, nem szűkül le ismeretszerzésre, ezért a legfontosabb módszerünk a cselekedtetés és az érzékszervekre ható tapasztalatszerzés.

a különböző tevékenységek során adódó fejlesztési lehetőségek kihasználásánál a gyermekek fejlettsége az irányadó. A kisebb gyermekeket hagyjuk tapasztalni. A nagyobbakat cselekedtetjük, problémamegoldásra ösztönözzük.

a matematikai tartalmak integráltan jelen vannak a környezetismereti témákban, illetve az óvodai élet egyéb spontán tevékenységeiben (testápolás, étkezés, öltözködés, munka, játék) és szervezett tevékenységeiben (mese-vers, ének-énekes játék, zenehallgatás, rajz-mintázás-kézimunka, mozgás

Feldolgozásra javasolt témák:

1. számfogalom előkészítése, gyakorlása

tőszámlálás

sorszámlálás

több, kevesebb, ugyanannyi, becsléssel, párosítással

pár fogalma

2. halmazok alakítgatása (képzése, bontása, tulajdonságainak változtatása, több, kevesebb, ugyanannyi

3. rész-egész viszonyának tudatosítása

4. relációk megláttatása:

kisebb-nagyobb-ugyanakkora:

alacsonyabb-magasabb-ugyanolyan magas

hosszabb-rövidebb-ugyanolyan hosszú

nehezebb-könnyebb

szélesebb-keskenyebb

5. irányok, névutók, oldaliság:

6. tapasztalatok a geometria köréből:

vonalak

síkidomok (négyzet, téglalap, kör, háromszög)

testek (téglatest, kocka, gömb)

szimmetria

mérés

Szervezeti formák:

A 4-5 éveseknél a matematikai nevelés lehetőségének kihasználása a környezeti tapasztalatszerzés és egyéb (spontán és szervezett) tevékenységek kapcsán.

A nap bármely szakában a hét bármely napján adódhat.

Az 5-6-7 éveseknél:

1. a matematikai nevelés lehetőségének kihasználása a környezeti tapasztalatszerzés és egyéb (spontán és szervezett) tevékenységek kapcsán.
2. matematikai tartalmú játékok szervezése, ezek feltételeinek biztosítása.
3. egyéni és/vagy mikrocsoportos fejlesztés szervezése a gyermekek fejlettségi igényének megfelelően.

Egy héten egyszer (kevésbé zsúfolt napon), aktív játékidőben matematikai tartalmú játékot kezdeményezünk, illetve amennyiben szükséges egyéni és/vagy mikrocsoportos fejlesztést kezdeményezünk, mely lehet játék, mintázás, rajzolás, vágás, stb.

A fejlődés várható eredménye:

A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, forma, szín, stb. szerint.

Értik a helyeket kifejező névutókat, eligazodnak a téri és síkbeli irányokban.

Tapasztalataik vannak a relációk terén.

Tapasztalataik vannak a geometria terén.

6.2.7. Munka jellegű tevékenységek

A tevékenységek célja: hogy az örömmel végzett munka közben fejlődjenek a gyermekek azon tulajdonságai, melyek erősítik közösségi kapcsolataikat (pl.: a

felelősségtudat, akarat, kitartás, kötelességtudat, önbizalom, önállóság , céltudatosság), valamint a munkavégzéshez szükséges attitűdöket, készségeket, képességeket.

Feladatunk:

A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek megtervezése, megvalósításuk feltételeinek biztosítása.

A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek megtervezése, és a megvalósításuk feltételeinek biztosítása:

Minél kisebb egy gyermek, annál inkább egybefolyik számára a játék és a munka tevékenysége, ezért nem szabad számára e kettőt szétválasztani. A munka játékos jellegét óvodáskor végéig meg kell őrizni, hogy örömmel tölthesse el a tevékenykedés a gyermeket. Fokozatosan alakul ki majd benne a felelősségérzet. Felfedezi majd, hogy az elvégzett munkája hasznos és szükséges volt. Látja majd a következményeit, és tudatosan benne, hogy volt értelme az erőfeszítésének.

Az óvónő által jól megszervezett munkavégzés közben a gyermekek tapasztalatokat szereznek a környezetükről, az anyagok milyenségéről, az eszközök célszerű használatáról, a munkafázisok ésszerű sorrendiségéről. Minden új tevékenység más és más tapasztalat forrása lehet, és fejlesztheti a gyermekek készségeit, képességeit.

Különböző munkafajták:

- * önkiszolgálás
- * naposi munka
- * a gyermek saját személyével kapcsolatos munkák
- * a csoport érdekében végzett munkák
- * az évszakokhoz kapcsolódó ismétlődő munkák (kerti munka)

A túl nehéz feladat elkedvetleníti, elbátortalanítja, a túl könnyű pedig nem ösztönzi a kisgyermeket. Ezért a feladatunk az, hogy a gyermekek egyéni képességeit hamar felmérjük, és az adottságukhoz igazítsuk elvárásainkat. Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyermekek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek megvalósítani. Az egyes munkafajtákat csak fokozatosan vezethetjük be, s ezeket folyamatosan, következetesen el is kell végeztetnünk. Adnunk kell elég időt arra, hogy a még nem teljesen elsajátított munkafolyamatokat gyakorolhassák.

Hogy a munkavégzés öröme megmaradjon, a gyermekek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan felhasználjuk nevelési céljaink megvalósítása érdekében. Mindenki a kedvének, egyéniségének, képességeinek megfelelő munkát végezheti. Pozitív értékelésünkkel erősítve az önbizalmukat, még jobb munkavégzésre ösztönözzük őket, ilyen módon próbáljuk fenntartani a munkakedvüket.

A munka az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését éppúgy szolgálja, mint a személyiség fejlesztését. Ha mindez pozitív élmények átéléséhez vezet, akkor a gyermekek szívvel-lélekkel végzik. Úgy kell tehát megterveznünk a gyermekek munkáját, hogy a csoport számára természetessé váljon és mindenki dolgozzon akkor, amikor szükséges. Az óvoda mindennapjaiba beépítjük a rendszeres, folyamatos munkavégzést.

Önkiszolgálás:

Tartalma: étkezés, öltözködés, testápolás. (Az egészséges életmódra nevelés fejezetben részletesen tárgyaljuk ezeket.)

Olyan feltételeket teremtünk, hogy a gyermekekben kialakuljon az igény az esztétikus, tiszta külső és rendezett környezet iránt.

Naposi munka

A 4-5 éves gyermekek közösségében a naposi munkát akkor vezetjük be, amikor már készségszinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait. Tudatosan eltervezzük, végiggondoljuk a munka menetét és a dadus néikkel kialakítjuk a gyermekek összehangolt cselekvésláncát.

Az 5-6-7 évesek munkajellegű tevékenységét tervezve építünk a kiscsoportos és a középsős feladatokra, azokat bővítjük újabbakkal, de úgy, hogy az előzőeket is megtartjuk, gyakoroltatjuk.

A nagyok már önállóan végzik a naposi munkát. Közösen megbeszéljük a munkafolyamatot, s ők elosztják egymás között a feladatokat. Ízlésesen, esztétikusan megterített asztalnál tálalják fel az ételeket. Étkezés után a szokásrendszernek megfelelően mindent a helyére tesznek. Felsőprik a morzsát, letörlik az asztalt, feltörlik az asztal környékét, ha az indokolt.

Az alkalmoszerű munkákat a gyermekek önálló vállalkozás alapján végzik. Folyamatos kapcsolatot tartunk fenn a kicsikkel, 2-3 segítőkész nagycsoportos mindig közreműködik a kicsik öltöztetésében

A növénygondozásban is együttműködünk, számítunk önállóságukra. A kiskertben, udvaron tevékenykedve gyakoroljuk a kerti szerszámok használatát.

Számítunk a nagyok segítségére a csoportrészünket körülölelő járdák tisztításában is.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén:

A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.

Örülnek, ha kötelességüket teljesítik.

Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.

Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.

Szívesen közreműködnek a növények gondozásában.

Szeretnek meglepetést készíteni a kisebbeknek, szüleiknek, az óvoda dolgozóinak és az óvodát segítő iskoláknak, felnőtteknek.

7.Gyermekvédelmi tevékenység

A gyermekvédelem az óvodai nevelés szerves része. Ismerni kell a törvény adta lehetőségeket, hogy ez a problémák megoldásában segítségünkre legyen.

A nevelőtestületünk minden tagjának feladata a gyermekvédelemmel kapcsolatos munka elősegítése. Észre kell vennünk a legapróbb jeleket, változásokat a gyermekeken , amely arra utalhat,hogy valami nincs rendben körülöttük.

Az általános feladatokat, a gyermekek védelméről való gondoskodást az 1997. évi. XXXI.sz. törvény határozza meg.(és e törvény módosításai)

Mindenkinek kötelessége óvni, védeni a gyermeket, aki közöttük dolgozik. Elsődleges feladatunk a prevenció, illetve a hátrányos helyzetű vagy veszélyeztetett gyermekek segítése. Ehhez nagymértékben igényeljük a családi ház együttműködését. Az óvónők a családlátogatások alkalmával ismerkednek meg a kiváltó okokkal. A tapasztalatok,

ismeretek birtokában, a családok szociális helyzetének megfelelően, javaslataikkal elősegítik a támogatáshoz való hozzájárulást. Óvodánkban nincs hátrányos megkülönböztetés a gyermekek között. Elfogadjuk a másságot s ez példaként áll a gyermekek előtt. Munkánkat a humánus, az empátia, a szeretet és a támasznyújtás jellemzi. Külön odafigyelünk azokra a gyermekekre, akiknél valamilyen problémát veszünk észre. Ha segítségnyújtással, tanácsadással nem tudunk segíteni a megfelelő szakemberhez fordulunk.

Minden olyan gyermek felvételét soron kívül biztosítjuk, akit a jegyző védelmébe vett. Ezeknél és minden problémás gyermeknél odafigyelünk a rendszeres óvodába járásra.

Óvodánkban a faliújságon van kifüggesztve a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények, személyek neve, telefonszáma. A nevelési évet nyitó szülői értekezleten a tagóvoda-vezető tájékoztatást nyújt az óvodában folyó gyermekvédelmi munkáról.

8. Óvodánk kapcsolatrendszere

8.1. Az óvoda és a család

Óvodánk a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. A családok és az óvodánk között szimmetrikus kapcsolat van. Az óvodapedagógusaink tiszteletben tartják, hogy a gyermek a szülőé, ő tud legtöbbet gyermekéről, ő ismeri legjobban a gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvónő szaktudása és sokrétű tapasztalata alapján hathatós segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Igyekszünk korrekt, partneri együttműködést kialakítani a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében. Körültekintően szervezzük meg az együttműködés formáit, mely az információk áramoltatását, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit hivatott közvetíteni.

A kapcsolattartás formái:

A családlátogatás (lehetőleg még az óvodába kerülés előtt)

Szülővel történő beszoktatás (kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, mintát kapjon gyermeke neveléséhez).

Napi kapcsolattartás (elengedhetetlenül szükséges a tájékoztatás a lényeges dolgokról, eseményekről)

Szülői értekezletek, nyílt napok, a szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek melyeket lehetőség szerint hétfvégéken szervezünk, kiállítások, kirándulások stb.

A faliújságra kifüggesztett információkon keresztül tájékoztatjuk a szülőket az egyéb dolgokról (tevékenységek tartalmai, óvodai hírek, stb.)

A szülők képviselőjének részvétele a nevelőtestületi értekezleten (amennyiben a nevelőtestületi értekezlet témájában a szülők is érintve vannak.)

A szülők és az óvodai nevelők kapcsolattartásának rendje

A szülők az óvodában a Közoktatási Törvényben meghatározott jogaik és kötelességeik alapján közösségeket hoznak létre. Minden korcsoportban külön szülői munkaközösség működik, élükön az elnökkel és az őt segítő aktívakkal. Meghatározott munkaterv szerint működnek. Nevelési évenként újraválasztják tisztségviselőiket, működési rendjükéről saját maguk döntenek. Óvodánkban óvodaszék nem működik. Az óvodai szülők közösségének elnökét a nevelési évet nyitó szülői értekezleten választják meg. Az elnökkel a tagóvoda-vezető, a helyettese tartják a kapcsolatot. A szülői munkaközösség feladatai közé tartozik az óvoda nevelési feladatainak, céljainak elősegítése. A szülők igyekeznek maradéktalanul eleget tenni az oktatási törvényben megfogalmazott kötelezettségeiknek, a jogaik érvényesítésével óvodánk jobb működését elősegíteni (társadalmi munkák szervezésével, udvarrendezés, játékbővítés, stb.)

8.2.Az óvoda és a bölcsőde

A két intézmény között jó a kapcsolat. A gyermekek egy része bölcsődéből kerül óvodánkba. Meglátogatjuk a leendő óvodásokat, hogy a személyes kapcsolat könnyebbé tegye majd a találkozást az óvodában.

A kapcsolattartás formái:

Kölcsönös látogatások, tapasztalatcserek, stb.

Továbbképzéseinkre meghívjuk a bölcsődei gondozókat, stb.

Nevelési programunkból átadunk egy példányt a bölcsőde vezetőjének, hogy a bölcsődei dolgozók megismerjék az óvodai nevelőmunkát.

8.3. Az óvoda és az iskola kapcsolata

Az óvodánk szoros kapcsolatot tart fenn az iskolával. Kölsönösen érdeklődünk egymás munkája iránt. A kölcsönös érdeklődés hozzájárul egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez.

A kapcsolattartás formái:

Kölcsönös látogatások szükség és igény szerint.

Tapasztalatcserék, tájékoztatások a gyermekek egyéni fejlődési üteméről (pl. a várható alkalmazkodási nehézségekről)

Hagyományos kapcsolattartási módunk, hogy részt veszünk egymás értekezletein.

Egymás rendezvényein részt veszünk, közreműködünk.

Megismerkedünk egymás nevelési illetve pedagógiai programjával.

Közös munkaközösség szervezése, a gyermekek óvoda-iskola átmenetének megkönnyítése érdekében.

8.4. Az óvoda és Humán Szolgáltató Központ kapcsolata:

Városunkban Humán Szolgáltató központ működik. Mivel ezen intézmény tagóvodája vagyunk jó kapcsolatot ápolunk és kívánunk ápolni a jövőben is velük, a Szervezeti és működési Szabályzatban megfogalmazottak szerint is.

A kapcsolattartás formái:

A tagóvoda vezető tagja a H. Sz. K. igazgató tanácsának.

8.5. Az óvoda és a közművelődési intézmények

Közösségi Házzal és a Könyvtárral eddig is jó kapcsolatot tartottunk. Az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is szeretnénk a felkínált lehetőségekből úgy válogatni, hogy azokkal elősegítsük nevelési feladatainkat.

A kapcsolattartás formái:

Látogatás, megbeszélések, tájékoztatók.

Kiállítások, rendezvények megtekintése.

8.6. Pedagógiai Szakszolgálat

A kapcsolattartás formái:

Tagóvodavezető és a nagycsoportot vezető óvónők javaslata alapján az arra rászorult gyermekeknél az iskola felkészültség megállapítása.

A beszédhibás gyermekekkel továbbra is heti egy alkalommal logopédus foglalkozik.

A fejlesztő pedagógus heti egy alkalommal foglalkozik a rászoruló gyermekekkel.

8.6. Az óvoda és a városi Önkormányzat kapcsolata

A fenntartóval óvodánknak korrekt, nyílt, odafigyelő és segítő jellegű a kapcsolata. A fenntartó biztosítja a törvényben kötelezően előírt óvodai ellátáshoz szükséges feltételeket az éves költségvetési keretben a lehetőségekhez mérten. A fenntartó által kért beszámolókon, jelentéseken, intézményvezetői tanácskozásokon keresztül a kölcsönös információcsere, egymás munkájának segítése a célunk.

8.7. Az óvoda egyéb kapcsolatai

A gyermekorvosokkal, védőnőkkel továbbra is igényeljük a jó kapcsolat fenntartását. Az iskolaérettségi orvosi vizsgálatok elvégzését, szükség szerint védőnői látogatást az óvodában.

Továbbra is kapcsolatot tartunk fenn a Harmónia Zeneiskolával is. Az iskola növendékeit, tanárait meghívjuk az óvodánkba egy-egy rövidke műsor előadására.

Az egyházakkal továbbra is fenntartjuk a jó kapcsolatot, - a közoktatási törvényben adott lehetőségeket figyelembe véve - megszervezzük óvodánkban a hitoktatást. Biztosítjuk a hitoktatáshoz szükséges tárgyi, dologi feltételeket.

Az erdélyi Farkaslakán lévő óvodával, - ami a Tamási Áron Általános Iskola Tagintézménye - az ott dolgozó kolléganővel már néhány éve jó kapcsolatot ápolunk. Ismerkedünk egymás munkájával, hagyományaival. Telekommunikációs eszközökön keresztül, és személyesen is tartjuk a kapcsolatot.

9. Erőforrásaink:

Személyi feltételek

Óvodánkban a nevelőmunkát a teljes nyitva tartás ideje alatt óvodapedagógusok végzik. A programunk megvalósítására tudatosan készülünk önműveléssel, hogy szakmai tájékozottságunk, szaktudásunk fejlődjön. Tudunk együtt tervezni, tudunk összehangoltan, feladatokat megosztva dolgozni. Egyeztetjük pedagógiai elveinket, nevelési gyakorlatunkat. Az óvodapedagógusaink magas színvonalon végzik munkájukat, szem előtt tartják a gyermekek mindenek feletti érdekét. Szakmai munkaközösségben való részt vétellel alakítjuk, bővítjük ismereteinket egy-egy nevelési területen. Törekszünk arra, hogy a pedagógus életpálya modell szerinti minősítéseken minél többen átessenek. Bevonjuk a dajkákat a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak kialakításába, illetve a programunkhoz kötődő tevékenységek megvalósításába.

Tárgyi feltételek

Az óvoda épületét, udvarát, berendezését úgy alakítjuk ki, hogy a lehető legjobban szolgálja a gyermekek nevelését, fejlesztését. Törekszünk arra, hogy helyiségeink mindig tiszták, gondozottak, esztétikusak legyenek.

Programunkban megfogalmazott egészséges életmód kialakítását a tárgyi feltételek is biztosítják. A gyermekek mozgásának, játékigényének kielégítéséhez megfelelő játékeszközöket biztosítunk. A folyamatos eszközbővítést szükségesnek tartjuk. A kötelező eszközjegyzékben előírt eszközöket a beszerzésük után beépítjük, használjuk a nevelőmunkánk továbbfejlesztésére. Nagy előrelépést jelentett e területen a VEKOP pályázat, mert sok olyan eszközt sikerült egyszerre beszerezni, ami csak több év leforgása alatt sikerült volna.

Esztétikus mesesarok (kuckó), puha párnák, meleg szőnyegek, meseszék, kincsesláda, bábok, könyvek, gyertyák, magnó, Tv, projektor, vetítő stb. áll rendelkezésre.

Hangszerek: furulya, metalofon, dob, ritmusbot, csörgő, triangulum, cintányér (kicsi-nagy), csengő, népi hangszerek, gyermekek-óvónők által barkácsolt ritmushangszerek, hangsíp vagy hangvilla, szimbólumok a tanult dalokról, gyermekeknek szánt ritmuskészlet segíti a munkánkat.

Néptánchoz, népi gyermekjátékokhoz, játékfűzésekhez minden gyermek számára megfelelő ruhával rendelkezünk.

Gazdag választékkal bírunk a különböző foglalkozások, programok megvalósításához:

Képalakításhoz különböző méretű rajzlapok, színes papírok, festékek (üveg,porcelán,textil,stb.), színes ceruzák, zsírkréták, pasztellkréták, filctoll, viaszkréták, fonalak, anyagok, madzagok, stb.

Plasztikai munkákhoz agyag, gyurma, fadarabok, termések, magok, kavicsok, szövőkeretek, fonalak, stb.

Néphagyományörző tevékenységekhez szükséges megfelelő eszközök (pl.:szüreti kellékek, sütési kellékek)

Fotók készítéséhez, videó- DVD és magnófelvételek lejátszó lehetőséggel: zenei élményközvetítéshez, vadállatok életének megismertetéséhez, az óvoda ünnepeinek, hangversenyeinek, rögzítéséhez, többszöri megtekintéshez.

Esztétikus élősarok a természet kincseinek gyűjteményével, a gyermekek által készített egyes évszakokat tartalmazó albumaival.

A kirándulások, rendezvények egyéb események fotóinak, felvételeinek megtekintésére szolgáló hely és eszköz.

Biztonságos talajú terep ahol a gyermekek napi mozgásukat (kis-torna) megtarthatjuk..

Gyermekeknek szóló ismeretterjesztő, művészeti szakkönyvek.

A készített kerámiák és egyéb népművészeti tárgyi eszközök elkészítéséhez a megfelelő körülmények, lehetőségek, megteremtésére is mód van.

10. Legitimációs záradék

Véleményt nyilvánított:

A Bóbita Tagóvoda szülői szervezete:

Dátum: 2020.09. 07..

.....

Dr. Zeitler-Nagy Ildikó
Szülői Szervezet Elnöke

Elfogadta:

A Bóbita Óvoda nevelőtestülete:

Dátum: 2020.09.07.

.....

Rozsnyói Fruzsina
nevelőtestület képviselője

Jóváhagyta:

Üllő Város Humán Szolgáltató Központ Igazgatója:

Dátum: 2020.09.07.

.....

Szabó Katalin Ildikó
Igazgató

Dátum:

Irattári száma:

08-505 / 2020

10. Legitimációs záradék

Véleményt nyilvánított:

A Bóbita Tagóvoda szülői szervezete:

Dátum: 2020.09.07..

Dr. Zeitler-Nagy Ildikó
Szülői Szervezet Elnöke

Elfogadta:

A Bóbita Óvoda nevelőtestülete:

Dátum: 2020.09.07.

Rozsnyói Fruzsina
nevelőtestület képviselője

Jóváhagyta:

Üllő Város Humán Szolgáltató Központ Igazgatója:

Dátum: 2020.09.07.

Szabó Katalin Ildikó
Igazgató

Dátum:

Irattári száma:

*Napraforgó
Program*

ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

Óvodánk három csoportos épület, a 400-as út mentén, a város központjában.

2008 augusztus 1-ig integráltan működünk a város másik három tagóvodájával együtt Napsugár Napközi Otthonos Óvoda néven.

Az átszervezés után az önálló szakmai program lehetőségét megkapva a NAPRAFORGÓ ÓVODA nevet választottuk, programunkat saját nevelőtestületünk írta meg szintén 2008-ban.

Közel 10 évig dolgoztunk ennek megfelelően. Lendületesen, sok ötlettel színezve alkalmaztuk a Napraforgó Programban megfogalmazott nevelési elveket.

2017 január 11-én kigyulladt az óvoda tetőszerkezete elektromos tűz következtében. Ekkor az épületet elhagyva befogadó intézményekben működünk több mint egy évig.

Ezalatt a több évtizedes, régies, korszerűtlen épület teljes megújuláson esett át, Üllő legkorszerűbb technikai kivitelezésű intézménye lett, melyet 2018 augusztus 20-án vehettünk ismét birtokba.

Óvodánk három megfelelő méretű csoportszobával rendelkezik, továbbá tornaszobával, és hatalmas játszó udvarral. Minden gyermekcsoporttal két-két szakképzett óvodapedagógus és egy dajka foglalkozik.

Hisszük azt, hogy a mai kor gyermekei különleges odafigyelést és nevelést igényelnek, hisz rohamosan változik környezetünk, fejlődik a technikai háttér, bontakoznak ki különféle lehetőségek.

Szeretnénk azt hinni, hogy gyermekeink és unokáink a Föld szépségét ugyanúgy megtapasztalhatják, ahogyan mi. Ezért már kicsi korban nagy szerepe van a környezettudatos nevelésnek és a Föld, a környezet óvásának.

Jelen programunkban különös figyelmet szentelünk e területnek. Épp a gyors környezeti és társadalmi változásoknak köszönhetően azt gondoljuk, hogy a régi kultúra és népi hagyományok őrzésének szintén nagy a jelentősége.

Ugyanakkor nem hagyhatjuk figyelmen kívül e korosztály életkori sajátosságait sem, ezért a játéknak, mozgásnak, éneknek, mese-versnek, az ábrázolási technikáknak, mint a gyermek önkifejező eszközének, különböző képességek fejlesztésének, értelmi és anyanyelvi nevelésnek, munkára nevelésnek szintén nagy szerepe van.

Pedagógiai programunk újra gondolását

- egyrészt az Óvodai Nevelés Alapprogramja legfrissebb módosítása, melyre 2018 júliusában került sor és amely 2018 szeptember 1-vel hatályos
- másrészt az újonnan birtokba vett óvodaépületünk adottságai pl. az új tornaterem a sokszínű mozgásfejlesztő eszközeivel és a korszerű pedagógiai szemlélettek előtérbe kerülése, a gyermekek körüli környezeti hatások rohamos változása tette indokolttá.

Óvodapedagógusaink sok éves szakmai háttérrel rendelkezve háromszor is részt vettek helyi program elkészítésében. Mindezen szakmai tapasztalatot, a mindennapi gyakorlatot és a korszerű pszichológiai és pedagógiai elméletet figyelembe véve született jelen programunk.

Mindezeket figyelembe véve szeretnénk olyan programot kialakítani, ami mindenki öröme és megelégedésére szolgál, elsősorban a gyermekekére, az értük dolgozó óvodapedagógusokéra és technikai dolgozóikéra, a szülőkére és az óvodával kapcsolatban állókéra.

Arra törekedtünk, hogy programunk a mai kor követelményeinek megfelelő és a gyakorlatban a lehető legjobban megvalósítható legyen, eleget téve a törvényi előírásoknak.

Akai Gabriella

A NAPRAFORGÓ TAGÓVODA ADATAI

Az intézmény neve:

Üllő Város Humán Szolgáltató Központ

Székhelye:

2225 Üllő Ócsai u. 8.

Telefonszáma:

06 29 320 023

A tagintézmény neve:

Napraforgó tagóvoda

Telephelye:

2225 Üllő Pesti u. 98/2.

Telefonszáma:

06 29 320 966

Fenntartó neve, címe:

Üllő Város Önkormányzata, 2225 Üllő Templom tér 3.

Felvehető gyerekek száma: 85 fő

Csoportok száma: 3

PROGRAMUNK ALAPVETÉSEI

Az óvoda pedagógiai programja meghatározza

- a) az óvoda helyi nevelési alapelveit, értékeit, célkitűzéseit
- b) azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét, melyek által minden gyermek eljut az iskola kezdéshez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez

1. Céljaink

Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodás gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

2. Gyermekkép

A gyermek mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény. A gyermek fejlődő személyiség. Fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyerek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának, a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, elfogadva a másságot.

3. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.

Az óvoda tevékenységi rendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Az óvodában, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről, a testi, szociális és értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról, a gyermeki közösségben végezhető sokszínű, életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról, a gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges személyi és tárgyi környezetről.

A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, társadalmi integrálását.

4. Általános nevelési feladataink

4.1. Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése, ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve a tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészség megőrzés szokásainak alakítása
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása
- megfelelő szakemberek bevonásával - a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve - speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása

4.2. Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

- a. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezt szükséges, hogy:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások ériék
 - az óvoda alkalmazottai és a gyermekek közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze
 - az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek
 - az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól
- b. A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.
- c. Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldhöz és családhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mind azok megbecsülésére.
- d. A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.
- e. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.
- f. Együttlét öröme, önismeret fejlesztése, mások iránti tisztelet megalapozása.
- g. Szeretetteljes és biztonságos légkör kialakítása és fenntartása.

4.3. Anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

1. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelvfejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel az óvodai nevelő tevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.
2. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, - mint életkori sajátosságra - valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

3. Az értelmi nevelés további feladatai:

egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség) fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

5. Az óvoda pedagógiai klímája

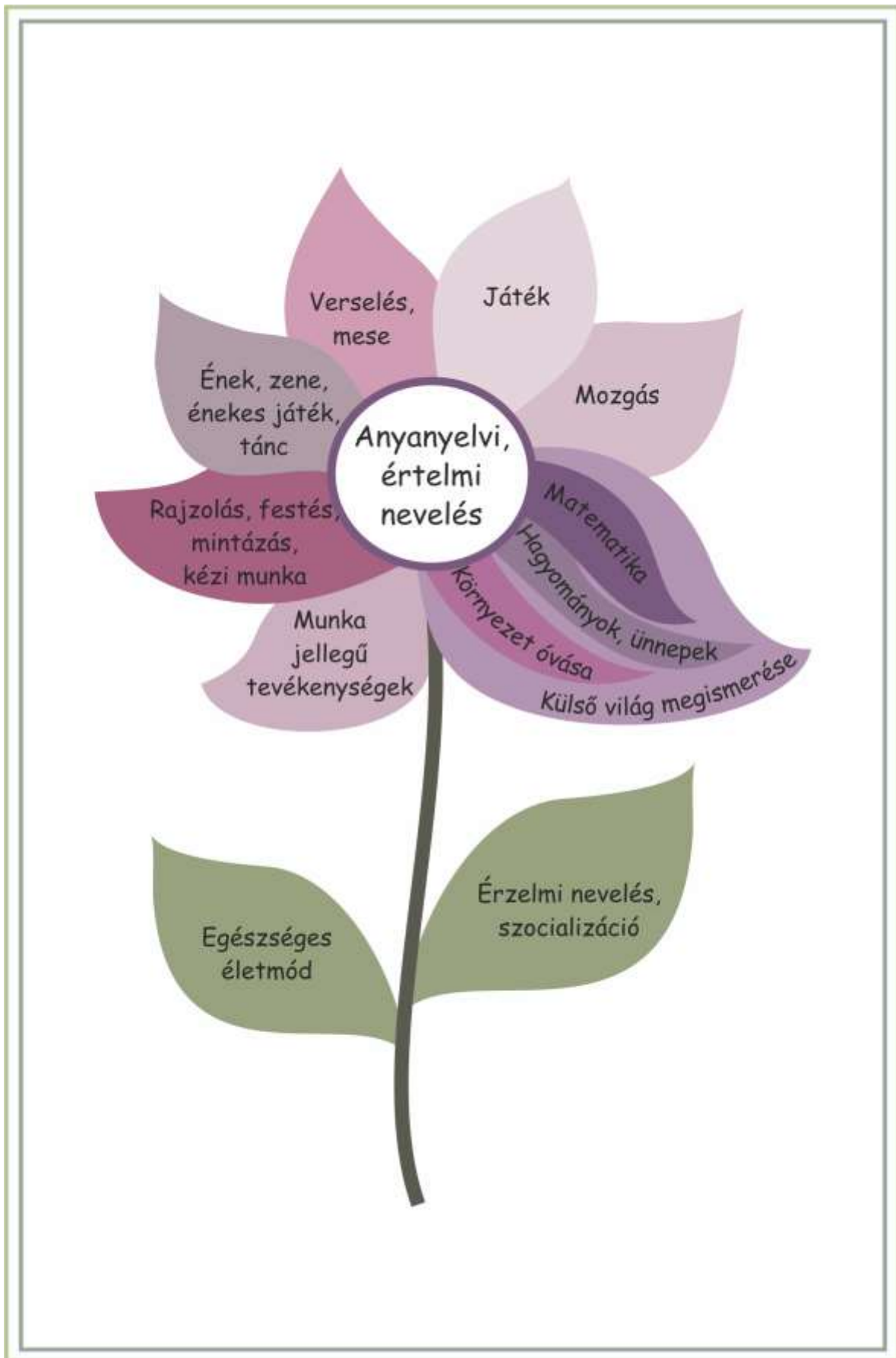
A gyermeket elfogadó, szeretetteljes légkör veszi körül. Az óvodában dolgozók közösen megfogalmazott és elfogadott általános érvényű szabályzók betartásával egy olyan belső szokásrendszert alakítanak ki, amely derűs összhangot, biztonságot áraszt. Magatartásuk tükrözi a gyermek és a szülő iránti tiszteletet. Egész lényük példát mutat, viselkedésük mintát ad.

Az óvónői minta biztonságot áraszt, képes hitelessé tenni önmagát, tudatosan alkalmazza a metakommunikáció, a "testnyelv" kifejező eszközeit. Kezdeményező, elfogadó a nevelési folyamatban, követi és tiszteletben tartja az egyes gyerek és a család haladási irányát, ütemét. Segítségnyújtása egyénre szabott. Nevelési tevékenysége tudatos. Alkotó együttműködésre törekszik a családokkal.

6. Dolgozói attitűd

Óvodánkban igyekszünk olyan munkatársi légkört kialakítani, ahol a dolgozók szívesen jönnek az intézménybe, munkájukat legjobb tudásuk szerint végzik. Egymással elfogadóak, segítőkészek. A közösség érdekeit a sajátjuk elé helyezik. Képesek összehangolt együttműködésre. Ismerik a saját és más beosztásának munkaköri folyamatait is, alkalomadtán be tudnak segíteni az aktuálisan felmerülő feladatok megoldásába. Munkájukat felelősen végzik, az elvégzett munkáért felelősséget tudnak vállalni. Az **óvodapedagógus** tükrözi a gyermekcsoport. A helyi nevelési program alapján magas szintű munkát végez, a dajkát a jobb kezének tekinti. Következetes, ám kedves, szeretetteljes viselkedésével a gyermekekben bizalmat ébreszt. A napirend és szokásrendszerek következetes betartása, alkalmazása nyomán csoportja kiegyensúlyozott, családias legkörben működik. A **pedagógiai asszisztens** az óvónő segítőtársa, mindent megtesz, a napi feladatok zökkenőmentes megvalósulásáért. A **dajka** munkája az óvodai élet egyik tartópillére. Feladata, hogy az óvónő keze alá dolgozzon, neki minden segítséget megadjon a technikai feladatok végrehajtásában. Továbbá felel az intézmény tisztaságáért. A **konyhai alkalmazott** felel az étkeztetéssel és konyhai feladatokkal kapcsolatos törvényi előírások betartásáért. Ismeri és működteti a Nébih által előírt feladatokat, HACCP feladatokat, dokumentumokat. Az **intézményegység vezető** szervezi az intézmény működésével kapcsolatos feladatokat: munkaidő, munkarend, technikai működés, szakmai profil, ellenőrzések, minden olyan feladat, ami a gyermekekkel, szülőkkel, dolgozókkal összefüggő adminisztrációs, technikai, szakmai kérdés. Az intézmény jó szelleme, működtetője. Biztosítja a kellő szakmai szabadságot, ám megköveteli és betartatja az alapvető szabályokat. Képviseli az óvodát az Igazgató Tanácsban és a városban. Személye példa a dolgozók előtt.

PROGRAMUNK RENDSZERÁBRÁJA

A NEVELÉS KERETE

„ A nevelésben a 3-7 éves kor sokkal fontosabb a következő éveknél. Amit ez a kor elront, vagy elmulaszt, később helyrehozni nem lehet. „
(Kodály Zoltán)

I. Az egészségfejlesztési és prevenciós teendők

Világunkban az egészségkárosító hatások felerősödtek, a környezetszennyezés, zaj ártalmak, az állandó változás követése, a felgyorsult élettempó a stressz előidézését, egészségkárosodást okozhatnak.

A globalizáló világunk hatásai az egészségnevelés feladatait is érintik. A gyermekek szűkebb környezetének feltételei is - kevés mozgás, kevés természetben való tartózkodás, sok inger - negatívan befolyásolhatják a gyermekek lelki, testi fejlődését.

Az egészséget olyan alapvető értéknek tekintjük, amely semmi mással nem pótolható.

Az egészségfejlesztés célja: a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a testi-lelki jóllétét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszer szerűen működő egészségfejlesztő tevékenységben.

Az óvodai egészségnevelés megalapozó jelentőségű a személyiségfejlesztésben. Az egészség védelme tanítható, fejleszthető. A kisgyermekkorban történő egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van.

1. A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése

- Az óvodába lépéstől kezdve nyomon követjük a kicsik **testi fejlődését**. Minden nevelési évben ősszel és tavasszal elvégezzük a gyermekek testsúly és testmagasság mérését. Ezeket összehasonlítjuk, feltárjuk az egyéni jellemzőket, sajátosságokat. A növekedés, gyarapodás lassulása vagy elmaradása esetén tájékoztatjuk a szülőket és szükség szerint a gyermekorvost.
- Törekszünk arra, hogy megismerjük a gyermekek **igényeit, otthonról hozott szokásait**. A gyermekek komfort érzetét elősegítjük a fokozott figyelemmel, mely testi szükségleteik kielégítésére irányul. Amennyiben szükséges, speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátásához kérjük a szülőket és megfelelő szakemberek együttműködő segítségét.
- Már az óvodába lépés pillanatától kezdve elindítjuk az **önálló testápolás, étkezés, öltözködés** folyamatát. Felmérjük, hogy melyik gyermek éppen hol tart a fejlődésben. A teendők elvégzésébe a dajkákat is bevonjuk, hogy a gyermekek mielőbb megismerkedjenek a fogásokkal, a testápolási teendők sorrendjével. Minden gyermeknek egyéni fejlettségéhez mérten segítünk, hogy az önállósodási folyamat megfelelő ütemű és töretlen legyen.
- A gyermekek többsége a nap nagy részét az óvodában tölti, így ők a napi **tápanyagok** legnagyobb részét itt veszik magukhoz. Figyelemmel kísérjük az étrendet, hogy a napi háromszori étkezés megfelelő tápértékű, mennyiségű és kellően változatos legyen. Igyekszünk gördülékennyé tenni az étkezést is. Kiscsoporttól kezdve folyamatosan tízóraiznak gyermekeink. Elsődleges számunkra a gyermekek kiszolgálása, ellátása, kínálása. Étkezés közben figyelünk arra, hogy aki még nem eszik önállóan, ő is megfelelő mennyiségű táplálékhoz jusson. Szükség szerint segítünk. A gyermekeket szoktatjuk az ízekhez, elnézzük a kezdeti étvágytalanságot, válogatást. Ha előfordul ételallergia gyermekeink körében, a szülőket segítségével, velük egyeztetve történik az allergiás gyermek étkeztetése.
- Nagy hangsúlyt fektetünk az **ivóvízellátásra**. A kicsiket napközben is kínáljuk, a nagyoknál pedig a nap minden szakában hozzáférhető helyen tartjuk az ivóvizet és a poharakat (letakarva), hogy önállóan ihaszanak, ha megszomjaznak.
- Tapasztalatainkból jól tudjuk, hogy **testápolás** terén is nagy eltérések mutatkozhatnak gyermekeként. Folyamatos és következetes munkával összehangoljuk az óvodai és az otthoni szokásokat. A testápolási teendők végzése közben folyamatosan kommunikálunk a gyermekekkel, hogy igényeiket, kéréseiket teljesíthessük, és egyéni szükségleteik szerinti mértékben segíthessünk.
- Nagy körültekintéssel ápoljuk a gyermekek **érzékszerveit**, igyekszünk kivédeni az esetleges sérüléseket. A bőrápoláshoz, hajápoláshoz, az orr tisztán tartásához, a WC használatához intim feltételeket teremtünk úgy, hogy a gyermekek fokozatosan, egyre önállóbban végezhesék ezeket a teendőket.
- A kiscsoport annyi új szokást, alkalmazkodást kívánó feladatot hoz a kicsik számára, hogy nem terhelhetjük őket a **fogápolás** teendőivel. A nagyobb korcsoportokban a szülőket és óvodapedagógusok megbeszélése alapján döntenek a fogápolási teendőkről.

- A túlzott felhevülés vagy lehűlés egyaránt megbetegedéshez vezethet, ezért az **öltözködésben** is számítunk a szülők segítségére. Kérjük, hogy rétegesen öltöztessék gyermeküket, legyen módunk (később a gyermekeknek módja) változtatni a gyerekek öltözékén a hőmérsékletnek megfelelően. A kényelmes, praktikus öltözet az ideális, mely segíti a gyermek mozgását, szabad játékát.
- A délutáni csendes pihenő a gyermekek **alvásiigényének** egy részét fedezi. Amíg a mosdóban folyik a tisztálkodás, a termet alaposan átszellőztetjük, hiszen az alváshoz tiszta levegőre van szükség. Már a pizsamák felvételekor megkezdjük a gyermekek ellátását, halkan beszélünk, kedvesen, tapintatosan segítünk, közben megsimogatjuk, betakargatjuk a már fekvőket. Az elalvás előtti mesélés és az altatók dúdolása, a halk zene, kondicionáló reflexként hat. Optimális esetben ezek hatására elszenderednek a gyermekek. Tudomásul vesszük, hogy az alvásiigény is különböző lehet, a gyermekek nem egyszerre alszanak el. A félhomály, a nyugodt, egyenletes szuszogás előbb-utóbb megteszi hatását, és álomba ringatja őket.

2. A gyermekek egészségének védelme, megőrzése, edzettségének biztosítása

- A házirendünk tartalmazza és szülői értekezleten is kérjük, hogy **beteg gyermek** ne látogassa az óvodát. Ennek ellenére előfordulhat, hogy napközben betegség jelei mutatkoznak egy-egy kisgyermeken. Ilyen esetben a lehetőségekhez mérten elkülönítve gondozzuk őt, mindaddig, amíg a szülők megérkeznek. Az elkülönítés szükséges láz, hányás, hasmenés, kiütés, bőrpír és erős köhögés esetén is. Súlyosnak tűnő esetben haladéktalanul gyermekorvosi vizsgálatot kérünk. Az esetleges fertőzések terjedését szellőztetéssel, a gyermekek edzésével, megfelelő öltözettel, zsebkendőhasználattal, külön törölközővel, jellel ellátott fésűvel, fogmosó pohárral, ágyneművel, valamint gyakori kézmosással, orvosi előírás esetén fertőtlenítőt tartalmazó kéztisztító használatával igyekszünk megakadályozni. Arra is odafigyelünk, hogy fűtési szezonban nyitott kisablakon keresztül folyamatos legyen a szellőzés.
- **Mindennapi edzéssel** biztosítjuk a gyermekek egészséges életmódját. A lehető legtöbb időt a szabadban töltjük, ezáltal is fokozzuk a gyermekek ellenálló képességét. Mozgásszükségletük kielégítése érdekében naponta szervezünk kocogó-futó lehetőségeket, különböző mozgásos játékokat. Ügyelünk arra, hogy ne hevüljenek fel. A mozgásos játékok közé nyugalmasabb tevékenységeket iktatunk be. Napoztatást csak a délutáni és a kora délelőtti időszakban végzünk, igyekszünk kivédeni a napsugarak káros hatását. Télen ízelítőt nyújtunk a téli sportok örömeiből. Ilyenkor különösen figyelünk arra, hogy minden gyermek mozogjon, mert az álldogálás átfázáshoz vezethet.
- Különös hangsúlyt fektetünk a **balesetek megelőzésére, a gyerekek biztonságára**. Már az óvodába kerüléstől próbáljuk a gyerekeket rávezetni alapvető viselkedési szokások betartására saját maga és a többi gyermek érdekében. Az épületben úgy alakítjuk a tárgyi környezetet, hogy a lehető legkevesebb baleseti forrás adódjon. Ügyelünk az épület biztonságára, az ajtókat a reggeli fogadás és délutáni hazabocsátás kivételével zárva tartjuk.

Idegenek az óvoda épületében ne tartózkodjanak. Az udvari játékok és kerítés állapotát folyamatosan ellenőrizzük, a baleseti forrásokat megszüntetjük. Felhívjuk a gyerekek figyelmét az udvari játékok biztonságos használatára. Évente egyszer tűzriadót tartunk. Gyakoroljuk a biztonságos utcai közlekedés szabályait.

3.A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges, biztonságos környezet biztosítása

Az egészségügyi és biztonsági előírásoknak megfelelő **tárgyi környezet**, amely esztétikus és nyugtató hatású harmóniát áraszt, megfelelő alapot ad a színvonalas nevelőmunkához.

- Évszaktól és időjárástól függően a tevékenységek nagy része az **udvaron** zajlik. Az óvodák udvarán minden csoportnak külön udvarrésze van, amely jól átlátható. Erre azért van szükség, mert csak így tudjuk a gyermekek játékát figyelemmel kísérni, a kivédhető baleseteket elhárítani, a gyermekek testi épségét megóvni. Természetesen a testvérek, ismerősök együtt játszására lehetőséget biztosítunk.

Minden udvarrészen van árnyékos és napos rész is. Sok a füves terület, fák, virágok, cserjék keretezik a területeket. A sok árnyékot adó fa mellett a szaletli is védi a gyerekeket a túlzott napsütéstől. Arra törekszünk, hogy a gyermekeket rászoktassuk a szűkebb és tágabb környezetük védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokásokra.

Minden csoportnak van homokozója. Csúszdák, mászóakák, hinták várják a játszani vágyó gyermekeket.

A füves terület alkalmas labdajátékok lebonyolítására, vagy éppen plédet leterítve itt napozhatunk, mesélhetünk, képeskönyvet nézegethetünk, beszélgethetünk egy jót.

Az aszfaltozott területeken krétával rajzolhatunk, énekes játékokat játszhatunk, bábozhatunk, előadhatjuk dramatikus játékainkat.

A gyermekek friss ivóvízellátását két ivó kutunk biztosítja.

- Az **óvoda épületét** úgy rendeztük be, hogy a nevelési, fejlesztési feladatainknak megfeleljen.

Minden óvónő más személyiség, más az ízlése, így a csoportszobák, folyosók berendezése, színvilága, dekorációja is különböző. Viszont valamennyi esztétikus, ízléses. Az ünnepek, évszakok meghatározzák a dekorációk jellegét.

A csoportszobában lévő mozdítható bútorok helyét is az éppen aktuális tevékenység határozza meg, mivel alkalmassá kell tennünk csoportszobánkat több funkció betöltésére is. A derűs esztétikus környezet jó hatással van a gyermekek közérzetére.

A természetes fény kihasználása érdekében olyan függönyt használunk, melynek nem sűrű a mintája. Az erős napsütés ellen a csoportszobát világos dekor függönnyel vagy redőnyökkel védjük. Folyamatosan biztosítjuk a terem szellőzését.

Fűtési szezonban gondoskodunk a párologtatók rendszeres feltöltéséről. A levegő tisztítása érdekében cserepes növényeket helyezünk el a csoportszobákban. Ezeket rendszeresen gondozzuk, és úgy helyezzük el, hogy díszítsenek is.

A többféle játéktevékenységhez megfelelő területeket alakítunk ki. Ilyen pl.: a mesesarok, ami a napi mesélés, drámajáték, személyes percek színtere, az éneksarok, ahol a hangszerek, bábok, fejdíszek mindig hozzá férhetnek a gyermekek számára, az ábrázoló sarok, ahol megtalálhatók a rajzoláshoz, mintázáshoz, kézimunkázáshoz szükséges eszközök.

Élősarokban gyűjtjük az évszakokra jellemző kincseket.

Az öltözők berendezése adott és nem bővíthető. Két gyermekre jut egy-egy öltözőpolc. Ezért a zsúfoltság és a tülekedés elkerülése érdekében kisebb csoportokban, de folyamatosan öltöztetjük a gyermekeket.

Itt helyezzük el a szülők számára a tájékoztatást nyújtó anyagokat, aktuális hirdetőanyagokat is. A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítik a szükségletek kielégítését. Minden gyermeknek van jellel ellátott fésűje, fogápoló felszerelése, saját törölközője.

A házi rendben meghatározott óvó - védő szabályok betartását, a tárgyi- személyi eszközrendszer biztosításával érjük el. (részletesen Házi rendben található).

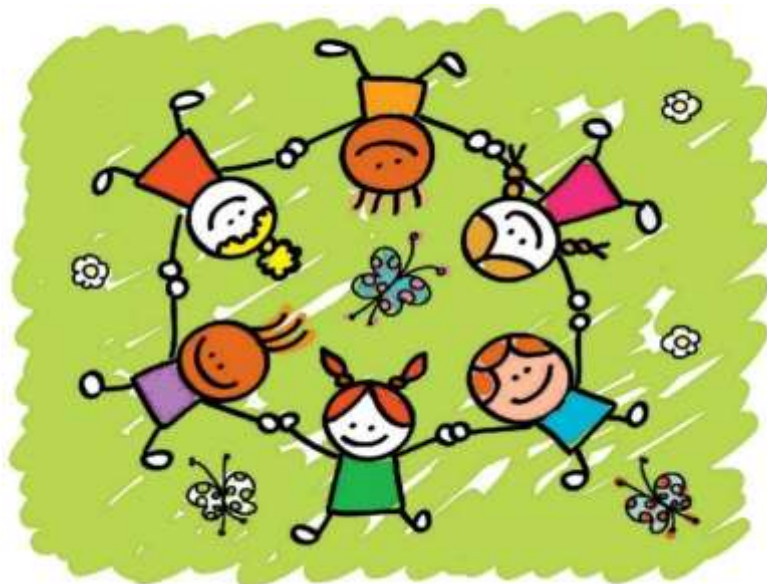
Az udvari játékok felülvizsgálata, korszerűsítése, fejlesztése folyamatos tevékenység.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, szájat öblítenek és fésülködnek
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyükre teszik azokat
- Zsebkendőjüket önállóan használják köhögésnél, tüsszentésnél egyaránt
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak,
- Készség szinten használják a kanalat, villát
- Esztétikusan terítnek, higiénikusan étkeznek
- Önállóan szednek a tálból, töltenek a kancsóból
- Étkezés közben halkán beszélgetnek, a kulturált étkezés szokásait elsajátítják
- Teljesen önállóan öltöznek
- A ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik
- A ruhájukat esztétikusan összehajtva helyére teszik. A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani
- Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés
- Környezettudatos magatartásuk elkezd kialakulni

II. Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés

„ Nem magunkért élünk, hanem egymásért. „
(népi bölcsesség)

1. Gyermekközpontú, szeretetteljes légkör megteremtése

Minden óvodai csoportunknak van **hagyománya, szimbóluma, szokásrendszere**. Ezek mind erősítik, mélyítik gyermekeinkben az összetartozás érzését.

Különböző **szignálokat** használunk a reflexszerű tevékenységekhez, pl. mesélés előtt, játék elrakás előtt, alvás előtt, esetleg ébredéskor.

Minden gyermeknek **külön tároló helyet** biztosítunk, ahová saját eszközeit, játékait és a sétákon gyűjtött „kincseit” beteheti, és önállóan kezelheti.

Az ebéd utáni **pihenés** általában a nap legnehezebb időszaka a gyermekek számára. A lefekvéshez igyekszünk a legnagyobb nyugalmat megteremteni. Anyáskodó szeretettel vesszük körül őket. Elalvás előtt mesét mondunk, és altató dalokat énekelgetünk, dúdolgatunk.

A testápoláshoz, étkezéshez használatos **tárgyakat, eszközöket** és azok használatát sok türelemmel, tapintattal mutatjuk meg a gyermekeknek.

Már a befogadás ideje alatt a **tervezett szokásoknak** megfelelően végezzük a tevékenységeket, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékosan gyakorolunk a gyermekekkel. Természetesen figyelembe vesszük a gyermekek egyéni képességeit és tempóját.

A **gyermekközpontú légkör** megteremtése elősegíti a gyermekek társas kapcsolatainak alakulását. A közös élmények formálják a gyermekek együttműködését, egymáshoz való viszonyát. Gyermekeink mindig kapnak lehetőséget arra, hogy érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választhassanak. A kevésbé érdeklődő gyermekekre külön odafigyelünk, próbáljuk kideríteni az okát és ennek megfelelően bevonni, aktivizálni őket.

A gyermekeket megpróbáljuk olyan légkörben nevelni, ahol érvényesül a különbözőségek elfogadása. A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, érzékszervi, értelmi, vagy mozgássérült, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, vagy kiemelkedő képességű gyermekek nevelése sajátos törődést igényel. Ilyen esetben szakemberek segítségével próbáljuk a megfelelő nevelési magatartást kialakítani.

A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozó és migráns gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását.

2. A gyermekek érzelmi kapcsolatának kialakítása egymással és a felnőttekkel

Ahhoz, hogy a gyermekeknek pozitív kapcsolataik alakuljanak ki a csoportban, elsősorban az szükséges, hogy jól érezzék magukat. Ebben kiemelkedő szerepünk van nekünk óvónőknek, dajkáknak, hiszen mi irányítói és társai is vagyunk egyben a gyermekeknek.

Hisszük, hogy a jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, megfelelő szabályok felállításával. Nevelésünk akkor lesz hatékony, ha a feladatokat vonzóvá tudjuk tenni a gyermekek számára. Támogatjuk a játszócsoportok, barátságok alakulását, segítünk a perifériára szorult gyermeknek a könnyedebb beilleszkedésben.

Óvodánkban igyekszünk megteremteni a jó kapcsolat kialakulásához szükséges feltételeket a szülői házzal, hogy az együttneveléshez kellő bizalom alakuljon ki közöttünk.

Legfontosabb feladatunk azonban a bizalmas, személyes, meghitt jó kapcsolat a gyermekekkel, hiszen csak ezek birtokában tudjuk igazán megismerni és megérteni őket.

Arra törekszünk, hogy nevelésünkben a pozitív ráhatások érvényesüljenek. Ha egy-egy módszerünk eredménytelen, akkor más módszerrel próbálkozunk. A gyermekek tevékenységéhez nagy szabadságot biztosítunk, de ez nem válhat szabadossággá.

A gyermekekkel pontosan ismertetjük a közösségi élet szabályait, és határozottan kérjük is ezek betartását. Igyekszünk elérni, hogy a gyermekek érdeklődjenek a közösség érdekében végzendő feladatok iránt. Örüljenek a közös együttléteknak, a közös célok teljesítésének.

3. Helyes viselkedési szokások kialakítása a gyermekekben

Minden gyermekben erősítjük a belső elégedettséget, bátorítjuk őket egy-egy cselekvésen keresztül, hogy a pozitív énképük kialakulhasson.

A **negatív, helytelen viselkedésnek** épp csak annyi figyelmet szentelünk, amennyi a megnyugtató rendezésükhöz kell. Így az agresszív gyermek nem kap figyelmet az agresszivitásán keresztül. Minden pozitív megnyilvánulást megerősítünk.

A **gyermekek viselkedéskultúráját** saját példánkkal, bátorításunkkal, türelmünkkel fejleszthetjük leginkább. A bátortalan gyermekek nevelésében már a legkisebb előrelépésnek, fejlődésnek is örülünk.

A **humor** jó segédeszköze lehet a nevelésnek, a nehézségeket feloldhatja, a görcsösségeket megszüntetheti, ezért igyekszünk kihasználni a spontán adódó helyzeteket.

Az együttélés fontos követelménye, a **jó csoportlégtör** megalapozója az egymás iránti bizalom, szeretetteljes magatartás, egymás megbecsülése. Nagyon jó lehetőség nyílik az óvodában arra, hogy odafigyeljenek egymásra, vigyázzanak egymás munkáira, alkotásaira. Gyakran közösen vigasztaljuk a szomorú, síró, bánatos társaikat.

Szeretnénk, ha gyermekeink szokásává válna a mások számára szerzett öröm. Jó alkalom erre a **meglepetés** szerzése egymásnak, testvércsoportnak, kisebbeknek vagy az ajándékkészítés egymásnak.

Számtalan lehetőség kínálkozik a segítségnyújtás gyakorlására (pl. a nagyobbak a kisebbeknek vagy az ügyesebbek a kevésbé ügyeseknek).

Nagyon fontos, hogy megtanulják a **türelmes magatartást** egymással szemben. Ha vágyaik, elképzeléseik nem teljesülhetnek azonnal, tudják türelmesen kivárni a kellő pillanatot (pl. a játék elkérése egymástól).

Konfliktusok gyakran kialakulnak a mindennapok folyamán. Mindenképpen kerüljük a korai beavatkozást, hogy ne akadályozzuk a gyermekeket a saját megoldásban, az egymás közötti alku megkötésében.

Az óvodások életkori sajátossága, hogy az őket ért benyomásokra érzelmi reakcióval válaszolnak. Nem baj, ha indulataikat olykor kifejezésre juttatják. Csak így élik át, hogy úrrá lettek a helyzeten s legközelebb könnyebb dolguk lesz.

4. A testi és lelki képesség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

A lelki egészség fenntartásához és a fejlesztéshez szükséges készségek és képességek kiművelését jelenti a pszichohigiénés nevelés.

Főbb területei:

- az egészséges napirend gyakorlása, készséggé alakítása
- a hibás viselkedési módok korrigálása
- a stressz hatások kompenzációja
- a gyermektől érkező jelzések, segítségkérések a lelki gondjainak megoldására, melyek különböző belső/külső tünetekben jelentkezhetnek
- a családi minta: dohányzó, italozó felnőttek, indokolatlan gyógyszer fogyasztás

Az óvodai egészségnevelés során fontos feladatunk, hogy felhívjuk a szülők figyelmét a mintaadó szerepükre, példamutatásuk felelőségére.

A dohányzás társadalmi elfogadottságát erősítheti a gyermekben a szülő otthoni dohányzási mintája, viselkedése.

Számos esetben érinti a családokat az italt, az élénkítő szereket, gyógyszereket (altató, nyugtató, fájdalomcsillapító) fogyasztó családtagok kedvezőtlen mintája.

A gyermekeket is érheti stressz a családban, a mindennapokban. A stresszel való megküzdés komoly kihívás elé állítja a gyermeket, ha csak önmagának kell szembenéznie vele. Fontos a szülővel rendszeres konzultálás, esetlegesen szakember bevonásával, relaxációs, szenzitív játékokkal, az érzelmeiket kifejező „hangulat kártyákkal”, drámajátékokkal.

Feladataink:

1. Az óvodapedagógus, biztonságos, derűs, nyugodt légkört teremt, amelyben tudatosan alkalmazza a kommunikáció verbális, nonverbális eszköztárát az érzelmi biztonság kialakításának érdekében.
2. A pedagógiai módszerekkel segíti a gyermekek önismeretének az alakítását, biztonságos tájékozódását a térben, veszélyeztető tényezők, veszélyt jelentő helyzeteket, egészségre ártalmas szerek használatát elkerüli.
3. A médiahasználat, IKT eszközök (okos telefon, laptop) veszélyeire felhívja a szülők figyelmét.
4. A szülők figyelmét felhívja az egészségtudatos magatartásminták közvetítésének a fontosságára (pl: passzív dohányzás ártalmi).
5. Segíti a szülői szemléletformálást a közös alkalmakon, melynek színtere lehet: családlátogatás, szülői értekezlet, családi nap, személyes kapcsolat.
6. Inkluzív/befogadó légkör megteremtése.
7. Feszültségoldó technikák alkalmazása, pl.: drámajáték, szenzitív, kooperatív játékok.
8. Változatos, a helyzethez illeszkedő konfliktuskezelési technikák megválasztása, alkalmazása, a hatékony megoldásra törekszik.
9. A család és az óvoda közötti (kettős nevelés) nevelési feszültségek feloldása, a szülők egészségpedagógiai kulturáltságának emelése. (közös élmények, közös tevékenység kezdeményezésével, nevelési tanácsadó, szakemberek bevonásával).
10. Prevenációs, korrekciós feladatok ellátása szakemberek bevonásával (óvoda pszichológus, fejlesztő-team, szakszolgálat, gyermekjóléti szolgálat)

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekeknek igényévé válik a helyes viselkedés és cselekvés szokásszabályainak betartása
- Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén
- A felnőtt kérése nélkül segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival
- Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, szeretettel köszöntik egymást
- A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják
- Igényükké válik a tevékenységekben való részvétel és együttműködés
- A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezik. Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőttek, gyermekek közléseit
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben
- Értékelik saját tetteiket és az eléjük tárt magatartási példákat
- Érvényesítik kezdeményezőkézségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre
- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra

Az óvodapedagógus feladatai:

részterület	feldolgozása
beszédlégzés fejlesztése	légző gyakorlatok játékidőben, mozgástevékenység végén, szabadban
hangok tiszta hallásának, ejtésének fejlesztése	játék a hangokkal, pl. állatok, járművek, természeti jelenségek hangjának utánzása
beszédhangok rögzítése	mondóka hangoztatása ma-ma, ti-ti stb. szótagokkal, zenei fejlesztés keretében, játékidőben
beszéd ritmusának fejlesztése	mondókák, versek, dalok, szavak, mondatok, nevek ritmusának tapsolása, kifejezése egyéb mozdulatokkal fejlettebb gyermekekkel könnyű nyelvtörők ismételtetése játékidőben, zenei fejlesztés során
hangmagasság, hangszín, hangerő, hangsúly megfigyeltetése	zenei képességfejlesztés, mese-vers, dramatizálás, mindennapi kommunikálás során
szókincs gazdagítása	minden tevékenység során, játékidőben, fejlettebb gyermekeknél nyelvi játékok kezdeményezése, pl.: állatnevek gyűjtése, mi kezdődik úgy, hogy gó-, ká-, li- ... stb., „felelj gyorsan!”, szinonimák, ellentétpárok gyűjtése, szóvonat, stb.
reprodukciós képesség fejlesztése	dalok, mondókák, versek ismétlése, gyakorlása során, mese felidézése, visszaadása során, dalos játékok, zenei képességfejlesztés, drámajátékok során
mondatalkotás, kifejezőkészség gyakorlása	gyermekkel és felnőttekkel való kommunikálás során, élmények elmesélése során
nyelvtanilag helyes beszéd	felnőttek helyes példaadása során, beszédkorrekció, beszélgető kör

Logopédus segítségét kérjük a beszédhibás gyermekekhez. Az óvónők kiszűrrik, és javaslatot tesznek a kezelést igénylő gyermekekre, amennyiben 5 éves kor alatt szükségét látják. Az ötödik évüket betöltött gyermekeknél logopédus végzi a kötelező beszédvizsgálatot és javaslatot tesz a rendszeres fejlesztésre.

2. Spontán szerzett és tervezett tapasztalatok, ismeretek szerzése, rendszerezése, bővítése, az értelmi képességek, készségek, kreativitás fejlesztése

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése,

rendezése. Az óvodában a tanulás folyamatos, alapvetően spontán tevékenység. Főleg játékba ágyazva valósítjuk meg, amely cselekvésre épül, és belső motivációból fakad.

A megismerés cselekvéssel, manipulációval kezdődik és ebből ered később az elvont gondolkodás.

Az óvodai tanulás élményszerű, érdeklődésen alapuló, érzelmekkel átszótt és játékos. Ám sokrétűbb annál, hogy csupán a játéktevékenységeken keresztül értelmezzük. Valójában az óvodai élet minden pillanata alkalmas arra, hogy erőtetés nélkül, spontán vagy irányított módon tanuljanak gyermekeink.

A megismerési folyamatok tevékenységek sorozatában valósulnak meg, amelynek középpontjában egy gyakorlati természetű téma áll. A fejlesztés egyéb tevékenységi területei, összefüggenek a központi témájával.

A folyamat során érvényesül az inkluzív pedagógiai szemlélet, melynek a gyakorlatban alkalmazott eszköze a differenciálás. Ennek értelmében a fejlesztés nem azt jelenti, hogy minden gyermeket felzárkóztatunk egy átlag szintre, hanem azt, hogy mindenki a maga módján és ütemében, a maga képességei szerint tud fejlődni. Ennek alapján integrációs gyakorlatot valósítunk meg más kultúrából érkező gyermek esetén az óvodapedagógus, átlagtól eltérő fejlődésű gyermek esetén az óvodapedagógus, pszichológus, és sajátos nevelési igényű gyermek esetén óvodapedagógus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus, egyéb szakember bevonásával.

A tanulás irányítása során személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük a gyermek személyiségének kibontakoztatását.

Megismerési vágyuk kielégítésére számtalan lehetőséget kínálunk. Ezek a következők:

- mindennapi tevékenységek, élethelyzetek
- szabad manipulálás
- játék során megvalósuló spontán tapasztalatszerzés
- gyermekekkel és felnőttekkel való kommunikáció
- a környező világ jelenségei
- az óvónő által irányított megfigyelések
- a gyermek spontán megfigyelései
- tudatosan szervezett tevékenységek
- jeles napok, ünnepek

A tudatosan **szervezett tevékenységeket** „tevékenységi tervünk” alapján a hét minden napján, periódikusan szervezzük. Ezeknél figyelembe vesszük a fokozatosság elvét, az életkori sajátosságokat, a gyermekek fejlődési ütemét, az évszakokat, és az ünnepeket. A csoportnaplóban rögzítjük a hetirend keretében a szerveztett tevékenységeket. Itt érvényesül a „tudatos tervezés”, melynek keretében az új és visszatérő ismeretek és tevékenységi ágak össze vannak hangolva. A tervezés megfeleltethető jelen pedagógiai programban leírtaknak.

Programunkban a mese-vers, zenei képességek fejlesztése, és az ábrázolás tevékenységek játékba vannak integrálva.

A gyermekek a tevékenység befejezése után visszatérhetnek eredeti játékukhoz, vagy újat kezdhetnek. A mozgás és a dalos játékok esetében elegendő hely biztosításához el kell raknunk a játékeszközöket. Ezeket akkor szervezzük, amikor napirend szerint nem zavarják meg a gyermekek elmélyült játékát.

A környezet tevékeny megismerése legtöbbször a szabadban, helyszínen zajlik, témától és személyi ellátottságtól függően, hogy mindent a természetben figyeltessünk meg.

Célunk továbbá, hogy minél több érzékszervükkel tapasztalhassák meg a gyermekek a természet tárgyait, jelenségeit.

Jelen korunkban az iskolai oktatásban igen jelentős szerepe van az IKT (információ és kommunikációs) eszközöknek. Az óvodai életben is lehetővé tesszük ezek használatát, de csakis az ismeretátadás megkönnyítése céljából. Arra vigyázunk, hogy a cselekedtetés és tapasztaltatás legyen a hangsúlyos elem az IKT eszközökkel kiegészülve a szervezett tevékenységek alkalmával. PL. televízió pendrive elérhetőséggel, hifi berendezés mikrofonnal, projektor.

A tevékenységek során alkalmazott tanulási módszerek:

A módszerek megválasztását a gyermekek életkori sajátosságaira, testi-lelki állapotukra, érdeklődésükre, kíváncsiságukra építjük.

Legfontosabbnak tartjuk a játékosságot, a tapasztalatszerzést, és a cselekedtetést.

Módszerként alkalmazzuk a következőket: tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitás erősítése, spontán játékos tapasztalatszerzés, bemutatás, megfigyeltetés, ok-okozati összefüggések megláttatása, összehasonlítás, következtetés, probléma felismertetése, gyakorlati problémamegoldás magyarázat, ismétlés, gyakorlás, értékelés.

A tevékenységekben magvalósuló tanulás során az óvodás gyermek **kompetenciái** fejlődnek:

- **kognitív kompetencia:** képesség, mely lehetővé teszi, hogy a kisgyermek eligazodjék a valóság és a fantázia világában. Elemei: gondolkodás, kommunikáció, tudásszerzés, tanulás
- **személyes kompetencia:** a kisgyermek olyan érzelmi jellegű törekvései, amelyek serkentik és irányítják környezetével való mély és tartós kötődés kialakítását. Elemei: bizalom, alkalmazkodás, önbizalom.
- **szociális kompetencia:** képesség, amely lehetővé teszi, hogy a kisgyermek megérti a társas-társadalmi környezet nyílt és rejtett elvárásait, és képes azt alakítani is. Elemei: önkontroll, önkifejezés, befolyásolás, beilleszkedés.

A tanulási folyamatok értékelésénél arra törekszünk, hogy differenciált, árnyalt értékelést alkalmazzunk, mindig a gyermekek konkrét jó cselekedeteit emeljük ki.

A tanulási folyamatban kerüljük a büntetés minden formáját, mert ez nagymértékben visszavetné a gyermekek érdeklődését, hiszen a gyermekek akkor tudnak önfeledten tevékenykedni, ha sok buzdítást, dicséretet kapnak.

A jutalmazás többféle módját alkalmazzuk: simogatás, elismerő pillantás, gesztus, mimika, szóbeli közlés. A tárgyi jutalmazást kerüljük.

A tanulási szokásokat már kezdetben úgy alakítjuk ki, hogy próbáljuk kiszűrni a nemkívánatos magatartást a gyermekeknél.

A gyermekek napirendje

Időtartam	Tevékenység
6:00 - 10:30	<p style="text-align: center;">JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ testápolási tevékenységek, tízórai ➤ mese-vers ➤ ábrázolás ➤ énekes játékok, zenehallgatás, zenei képességek fejlesztése ➤ környezetben szerzett élmények, tapasztalatok rendszerezése ➤ rész képességek fejlesztése, matematikai ismeretek szerzése ➤ <p style="text-align: center;">MOZGÁS A TORNATEREMBEN, SZABADBAN</p>
10:30 - 11:45	<p style="text-align: center;">JÁTÉK A SZABADBAN</p> <p style="text-align: center;">Séta, környezeti tapasztalatok szerzése</p> <p style="text-align: center;">Énekes játék</p> <p style="text-align: center;">Edzés, kocogás</p>
11:45 - 12:45	<p style="text-align: center;">Testápolási tevékenységek</p> <p style="text-align: center;">Ebéd</p>
12:45 -14:45	<p style="text-align: center;">Pihenés, alvás</p>
14:45 - 15:15	<p style="text-align: center;">Testápolási tevékenységek</p> <p style="text-align: center;">Uzsonna</p>
15:15 - 18:00	<p style="text-align: center;">JÁTÉK</p>

Javaslat a gyermekek heti rendjére

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Verselés, mesélés	Verselés, mesélés	Verselés, mesélés	Verselés, mesélés	Verselés, mesélés
Zenei képességek fejlesztése	Mozgás	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Ének, zene, énekes játék, tánc	A külső világ tevékeny megismerése

A gyermekek részképességeinek fejlesztése mikrocsoportos, vagy egyéni formában akkor történik, amikor a heti rendbe az rugalmasan beágyazható. Személyes percekre mindennap biztosítunk időt és lehetőséget.

A szervezett tanulás formái:

3-4 évesek, időkeret 5-35 perc

kötelező	mozgás
közvetve kötelező	verselés, mesélés
kötetlen	rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, ének, zene, énekes játék, tánc zenei képességek fejlesztése, a külső világ tevékeny megismerése
frontális	mozgás, mesélés, ének, zene, énekes játék, tánc, a külső világ tevékeny megismerése
mikrocsoportos	zenei képességek fejlesztése, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, a külső világ megismerése, verselés

4-5, 5-6-7 évesek, időkeret max. 35 perc

kötelező	mozgás
közvetve kötelező	verselés, mesélés, rajzolás, festés, mintázás, kézi munka, ének, zene, énekes játék, tánc, zenei képességek fejlesztése, a külső világ tevékeny megismertetése
frontális	mozgás, mese, ének, zene, énekes játék, tánc, a külső világ tevékeny megismerése
mikrocsoportos	zenei képességek fejlesztése, rajzolás, festés, mintázás, kézi munka, a külső világ tevékeny megismerése, vers
egyéni	részképességek fejlesztése

A tanulás szervezése a nyári hónapokban:

A sok éves tapasztalatunk azt mutatja, hogy nyáron csak vegyes életkorú csoportokat tudunk szervezni.

A tanulási folyamatot ezért a következőképpen módosítjuk:

Ének-énekes játék-zenehallgatás, mese-vers tevékenységéből felelevenítjük az év közben tanult dalos játékokat, meséket, verseket. Ábrázolás tevékenységéből gyakoroljuk a szabadban is a már megismert technikákat. Különböző élményeket dolgozhatunk fel a gyermekekkel.

A nyár a nagymozgások időszaka. A gyermekek mozgásigényét az óvoda udvarán a szabadban, friss levegőn, az udvari játékok adta természetes lehetőségekkel és irányított mozgásos tevékenységek szervezésével elégítjük ki. Ilyenek a futás, kocogás, szabályjátékok, versenyjátékok, labdajátékok, séta stb. Lehetőséget biztosítunk pancsolásra, napozásra.

A környezet megszerettetése keretében felhasználjuk a nyári évszak minden lehetőségét új tapasztalásokra, megfigyelésekre, élményekre, amelyekkel bővítjük gyermekeink ismereteit az évszakkal kapcsolatban. Rácsodálkozunk a nyári természet esztétikájára, a környezet sokszínűségére, a virágok színeire, az állatvilág hangjaira.

PROGRAMUNK TEVÉKENYSÉGFORMÁI

1. Játék

„A játszótevékenység a gyermekek számára nem csupán önfelelt szórakozás, hanem az életre való felkészülés.”

(Tátrai Zsuzsanna, Karácsony M. Erika)

A játék az óvodás gyermek egyik alapvető tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A szabad játék a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek visszatérő módon, hosszan és lehetőleg zavartalanul kell kielégülnie. A gyermek első valódi játszótársa a családban és az óvodában is a felnőtt, a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd, amikor a szabad játék már beindult, bevonható társ marad, illetve segítőt, kezdeményezővé válik, ha a játékfolyamat elakad.

1.1. A játékhoz szükséges feltételek biztosítása

A játékhoz szükséges feltételek akkor teljesülnek, ha megfelelő helyet biztosítunk, elegendő idő áll a gyermekek rendelkezésére, ha színes, sokféle játékeszközzel rendelkezünk és biztosítjuk a megfelelő légkört a szabad játékhoz.

-A különböző típusú játékokhoz szükséges **hely** biztosítása:

A gyermekeink a csoportszobában önállóan, vagy segítségünkkel alakítják ki a játéktevékenységükhöz megfelelő helyet. Törekszünk arra, hogy csoportszobáinkban legyen helye a többféle állandó és variálható elkülönített „kuckónak”. Programunkban kiemelkedően jelentős szerepe van az esztétikus és meghitt mesesaroknak, amely egyúttal a dramatizálás és a bábozás helye is lehet.

A séták, kirándulások során összegyűjtött kincseknek, tárgyaknak, terméseknek, növényeknek esztétikus sarkokat biztosítunk. Állandó helyen, nyitott polcrendszeren a gyermekek számára mindig elérhetően tároljuk a festés, rajzolás, mintázás eszközeit, elősegítve az önálló alkotást, munkálkodást. Könnyen elérhető helyen tároljuk az építés és a konstruálás eszközeit is, akárcsak a mesekönyveket és a bábokat. A csoportszobában nagyobb üres teret hagyunk, melyet a gyermekek játékuknak megfelelően, igényeiknek és elképzeléseiknek megfelelően alakíthatnak és használhatnak ki.

Lehetőség szerint nagyon sokat tartózkodunk a szabadban.

Az udvari játék során lényegesen megnövekszik a gyermekek játéktere, ezért ösztönözzük őket arra, hogy minél több nagymozgásos tevékenységet folytassanak.

-A gyermekek óvodába érkezésüktől kezdve szabadon választott játékot játszanak. Napirendünknek megfelelően törekszünk a **játékidő** folyamatosságának biztosítására. Az étkezést kevés várakozási idővel, lehetőleg a folyamatosságot szem előtt tartva alakítjuk, hogy minél több idő maradjon játékra. A mese-vers, zenei fejlesztés, ábrázolás tevékenységeit játékidőbe ágyazva szervezzük. Ezek a tevékenységek időlegesen megszakítják a játékot, de nem tördelik szét. A délutáni időszakban is hazabocsátásukig folyamatosan játszanak a gyermekek.

- A kreativitást segítő **játékeszközök**: A játékeszközök elsősorban olyan tárgyai a cselekvésnek, amelyek felkeltik az érdeklődést, kedvet csinálnak a játékhoz, kibontakoztatják és gazdagítják a gyermekek fantáziáját, elképzeléseit. Fontos számunkra, hogy ezek a játékok izlésesek, praktikusak, jó minőségűek legyenek. Lehetnek nagyon leegyszerűsítettek is, mert akkor sokféle ötlethez felhasználhatóak, tovább gondolásra, kreativitásra serkenthetnek.

A kisebb gyermekek játékához sok eszközre van szükség. A kicsik sajátos tulajdonsága az egy eszközzel történő elmélyült játék. Az ő részükre nagyobb számban biztosítunk tologató-húzókat, rakosgatható eszközöket. A kicsik számára több azonos játékeszközre van szükség a konfliktusok mérséklése érdekében. A nagyobb gyermekek számára bővítjük az eszközválasztékot, elsősorban a szerepjátékokhoz kapcsolódó kellékekkel, értelem- és képességfejlesztő játékokkal.

Élményeiket bátrabban, színesebben eljátsszák, ha bábokat, jelmezeket használhatnak hozzá. Ezért kézméretüknek megfelelő kesztyű-ujj- zacskó bábokat és síkbáb készítésére alkalmas eszközöket, valamint bármivé alakítható és önmagukra ölthető ruhadarabokat biztosítunk gyermekeink részére.

A kreativitás és a manipulatív tulajdonságok kibontakoztatása érdekében sokféle konstruktív játékkal is megismertetjük őket (építők, süni, gyöngyfűző, kirakójátékok). A nagycsoportos gyermekeink részére gondolkodást fejlesztő társasjátékokkal, puzzle-kal bővítjük az eszközöket. Ők már szívesen részt vesznek szituációs játékokban, ahol önmaguk megvalósításával tehetik élményszerűvé a játék helyzetet.

Az eszköz csak kiegészítő kelléke a játéknak. Az udvari játékok jól szolgálják a gyermekek nagymozgás igényét, de lehetőség szerint a szabadban is megteremtjük a kreatív tevékenység feltételeit, hogy igény szerint használhassák azokat is.

- Óvodánkban fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése. Olyan **léggör**t biztosítunk, ahol a gyermek szabadon dönthet abban, hogy kivel, milyen játékot játszik, s meddig tart játéka.

A csoportban csak annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a szabad játékot, sokféle manipulációt és az elképzelések valóra váltását. A szabad játék során a gyermekek feszélyezettség nélkül tudnak önállóan vagy társaikkal önfeledten játszani.

A megfelelő léggör kialakulásában fontos szerepet játszik az óvónő személyisége, hogy mennyire nyugodt, segítőkész, ötletes, problémamegoldó, nyitott.

A gyermekek nyugodt játéka esetén követjük tevékenységüket, de hagyjuk őket önállóan játszani. Abban az esetben avatkozunk be a játékba, ha a gyermekek durvák egymáshoz, vagy veszélyeztetik egymás játékát, testi épségét.

Főleg a kisebbek játékát segítjük modellnyújtással, ötletekkel, támogatással.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását.

Mindezt az óvodapedagógus feltétel teremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

Az oldott léggör megteremtéséhez tréfás szavakat, humoros kifejezéseket is használunk, észrevesszük a környezetben spontán megjelenő helyzetkomikumot.

1.2. A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták és az ezekhez kapcsolódó óvónői feladatok

Óvodában megvalósuló játékok:

- gyakorló játék
- szimbolikus- szerepjáték
- konstruáló játék
- szabályjáték: mozgásos szabályjátékok (lásd mozgás fejezet), értelmi képességeket fejlesztő szabály játékok: társas játékok, irányított játékok
- anyanyelvi képességeket fejlesztő játékok (lásd anyanyelvi fejezet)
- matematikai képességeket fejlesztő játékok (lásd matematika fejezet)
- énekes-táncos játékok: szembekötösdí, gyűrűsdí, párcserélő, fogyó-gyarapodó, leánykérő, lakodalmás, vásáros, hidas stb. játékok
- népszokást őrző dramatikus játékok: betlehemes, lucázás, regölés, komatálzás, locsolkodás pünkösdi király-választás stb.

- A gyermekek játékában keverednek a különböző játékfajták. Általában a legkisebbek – bár nagyobbaknál is megfigyelhető **gyakorló játékot** játszanak. A gyakorló játék során a gyermekek rakosgatnak, tesznek-vesznek, manipulálnak az eszközökkel. Ezáltal a gyermekeknek módja van megismerni az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait. Ismerkednek önmagukkal és az őket körülvevő világgal.

Gyakorló játékon nem csupán az eszközök rakosgatását értjük. Ide tartozik a hang és beszéd játékos utánzása, a halandzsázás, a gyurma gyurkálgatása, nyomhagyás síkfelületen, ceruzával, ecsettel, krétával, papírtépés, homokszórás, kavarás, gyurkálgatás, kavicsszórás, vízöntögetés, labdázgatás, szökdélés, azaz minden, ami az anyagok, eszközök, tárgyak próbálgatását jelenti.

Feladatunk ebben a szakaszban, hogy megfelelő helyet, időt, eszközöket biztosítunk és hagyjuk a gyermekeket saját elképzeléseik szerint tevékenykedni. A gyakorló játék addig nyújt örömet, ameddig valamilyen nehézséget rejt magában. Amikor a játészó gyermek már valamit jól tud, többnyire önmaga keresi a játék bonyolultabb formáját.

- Így már a legkisebbeknél is megjelenik a **szimbolikus-szerepjáték**. Ez az óvodáskor legkedveltebb, legjellemzőbb és legfontosabb játékformája.

A szerepjáték mindig valamilyen élményből fakad. A játék során élete kellemes mozzanatait újra átélheti, félelmei, szorongásai oldódhatnak. Többnyire a felnőttek valamilyen tevékenységét reprodukálja. Úgy tesz, mintha anyuka, kisbaba, rendőr stb. lenne. De lehet éppen más élőlény vagy tárgy is, mert a szerepjáték legjellemzőbb sajátossága a játészó gyermek kettős tudatállapota és az utánzás.

A gyermek mindig azt utánozza, aki, vagy ami érzelmileg fontos számára, vagy valamilyen okból nyomot hagyott benne. A szerepjátékban a gyermekek kommunikálnak egymással, ezáltal fejlődik beszédük, szókincsük, kapcsolatteremtő készségük. A szerepjáték hat az érzelmeire, hiszen a gyermek azonosul a szerepével, a kellemetlen élményeket is eljátssza. A szerepjáték lehetőséget nyújt a személyiség minden vonásának, minden készségének fejlesztésére, a legkülönbözőbb ismeretek elsajátítására, gyakorlására. Az óvodás gyermekek szívesen játszanak családjátékot, orvosos-, közlekedési-, fodrászos-, boltos játékot. Figyelemmel kísérjük, segítjük, támogatjuk a gyermekek játékát. Ha szükséges ötleteket adunk. Ha a gyermekek igénylik mi is vállalunk szerepet, de többnyire hagyjuk a gyermekeket saját elképzeléseik szerint, önállóan játszani, melyhez biztosítjuk az alapfeltételeket (hely, idő, eszköz) és a megfelelő alkotó légkört.

- A szerepjátékot nagyszerűen kiegészíti a **konstruáló játék**. Az építő, konstruáló játék legfontosabb pedagógiai értéke a kreativitásra nevelés. Velejárói a megfigyelés, emlékezet, képzelet, problémamegoldás, esztétikai érzék, manualitás fejlesztése. Ezáltal a gyermekek egyre bonyolultabb formákat, tárgyakat, alkotásokat hoznak létre. A konstruálás folyamán és a mű elkészültekor a gyermekek átélik a sikerélményt. Igyekszünk megfelelő, esztétikus, fejlesztő konstrukciós játékokat összeválogatni a gyermekek számára.

- Gyakran szervezünk **szabályjátékokat** a gyermekeknek. Ezek ugyanis növelik az akaraterőt, önfegyelmet, a társas kapcsolatok megerősítését, az összetartozás élményét. Olyan ügyességi és szabályjátékokat vezetünk be, ahol a szabályok könnyen betarthatók és a gyermekek mozgásigényét is kielégítik.

Lehetőség szerint nagyon sok időt tartózkodunk a szabadban. Jól tudjuk, hogy ha kedvező feltételeket teremtünk az udvaron, akkor az ott folytatott játék ugyanolyan gazdag lehet, örömet nyújthat, mint a csoportszobai, kiegészítve a nagymozgások lehetőségével.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekek képesek állhatatosan, több napon keresztül egyazon játéktémában együttesen részt venni
- Játékukban dominánsan jelentkezik a szerepjáték
- Az ismert, kedvenc meséket többször dramatizálják, bábozzák
- Bonyolult építményeket képesek készíteni
- Élvezik a szabályjátékokat és képesek a normák betartására. Képesek önállóan is kezdeményezni
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által elfogadott, elvárt viselkedési szabályok
- Játékhoz való viszonyuk gazdag, kultúrált és érthető
- képesek alkalmazkodni, lemondani egy-egy kedvenc játékról a másik gyermek javára
- vigyáznak a játékok állagára

2. Verselés, mesélés

„Anya nyelve csak egy lehet az embernek.”

(Kodály Zoltán)

2.1. A felhasznált irodalmi anyagok, tervezhető tartalmak biztosítása

A 3-4 éves

gyermek első igazi versélménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz kapcsolódik. A legkisebbek versanyagát úgy választjuk ki, hogy elsősorban népi mondókákból, rigmusokból, egyszerű ritmikus, zenei hatású, játékos versekből álljon. A gyermekekkel sokszor ismétljük az állathívogatókat, altatókat, kiolvasókat, verseket, hogy megfelelően rögzüljenek.

A 3-4 évesek egy nevelési év alatt megismernek 10-12 mondókát, verset.

Olyan meséket választunk, amelyek cselekménye egyszerű, ritmikus ismétlődések jellemzik. Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan szoktatjuk rá a gyermekeket a mese figyelmes végig hallgatására. Próbálkozunk néhány kedvenc mese megjelenítésével. Megismernek 10-14 új mesét. Rövid, improvizált jelenetek bemutatásával ismerkednek a legkisebbek is a bábokkal. A leporellók, képeskönyvek lapozgatásával szeretettjük meg a „könyveket”.

4-5 éves

korban a népi mondókák, névcsúfolók, halandzsa szövegű kiolvasók alkotják a tervezett mondókák anyagát. Szerepelnek vidám, humoros versek, klasszikusok és mai magyar költők népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtó versei. Megismernek 10-14 mondókát, verset. Szívesen lapozgatnak mesés könyveket.

E korosztály meséi lehetnek többfázisú állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus mesék. Helyet kapnak a mai magyar és klasszikus írók meséi is.

Megismernek 10-14 új mesét az év során. Ismételtjük a korábbi meséinket, verseinket is. A gyermekek játékában mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás. Az egyszerű kedvencmeséket dramatizálják, ezeknél nem a szöveg visszamondásán, hanem a cselekmény eljátszásán van a hangsúly. A gyermekekben kialakul a mese-vers szeretete. Igénylik és várják a meséket.

Az 5-6-7 évesek

vers anyaga gazdagodik különböző népi mondókákkal, kiolvasókkal, élményekhez, évszakokhoz, hagyományokhoz kapcsolódó versekkel. A kortárs irodalomnak is helye és szerepe van. Megismernek 10-16 új verset, mondókát. Ismételtetik a korábban tanultakat is.

	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek
MESE db	10-14	10-14	10-15
VERS- MONDÓKA db	10-12	10-14	10-15

Ez a kor a mesehallgatás igazi ideje. A gyermekek mesetárában szerepelnek állatmesék, népmesék, novellisztikus-realisztikus mesék, tündérmesék, tréfás mesék, műmesék, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei. Szívesen hallgatják a korábbi évek kedvelt meséit is. Megismernek 10-15 új mesét. Kedvenc meséiket dramatizálják, elbábozzák. Ezeket a kisebb korosztálynak előadják, melyek színfoltjai lesznek az óvodai ünnepeinknek, rendezvényeinknek is. Jelen van a gyermekeknél a mese-vers szeretete. Igénylik és várják a meséket. Lehetőséget biztosítunk a gyermeki mesemondásra. Szeretnénk a gyermekeket a könyvekre „vissza szoktatni „hiszen az elektronikus eszközök korában a könyvek a háttérbe szorulnak. El szeretnénk érni, hogy szívesen lapozgassanak meséskönyveket, melynek során tanulják a könyvekkel való bánásmódot, melynek az iskolai tankönyvek esetében nagy hasznát veszik majd.

2.2. A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

2.2.1 Mese:

A jelen kor gyermekei kevés „élő szavas” mesét hallgatnak. Általában elektronikus eszközökön keresztül találkoznak a mesékkal, legritkábban magyar népmesékkal, ahol minden képi információt készen kapnak, esélyt sem adva a képzelet kibontakozásának. Nagy baj van a szövegértéssel, a szókinccsel, ezáltal fékezve a gondolkodási folyamatokat. Ezért rendkívül nagy az óvoda felelőssége a rá bízott gyermekek lelki és értelmi fejlődésében. Programunk egyik lényeges eleme a mindennapos mese-vers.

Már a gyermekek óvodába kerülésétől rendszeres, szokássá alakuló mese-vers tevékenységet valósítunk meg. Fokozatosan elérjük, hogy a mese tevékenysége egyfajta szertartás legyen, minden nap ugyanazokkal a cselekvés sorokkal. Nagy gondot fordítunk a megfelelő körülmények megteremtésére, a zavaró tényezők kiiktatására, hogy a napi mese tevékenysége a béke szigete, a nyugalom, az elcsendesülés ideje legyen.

Ezáltal elérjük, hogy minden gyermek képességeinek megfelelően figyelmét az adott tevékenységre, a mese meghallgatására fordítsa, elterelő ingerek ne akadályozzák az adott mese, az információ befogadását.

Mielőtt mesélni kezdenénk, nagyon fontos, hogy megteremtjük a megfelelő feltételeket.

Minden csoportszobában állandó mesesarkot alakítunk ki, ahol megtalálhatók a mesélés kellékei, eszközei: mesepárnák, könyvek, bábok, paraván, gyertya, hangszer vagy zene lejátszó eszköz, kellékes kosár vagy láda.

A mesesarok az esztétikumot is képviseli esetleg lágy hatású függönnyel, szőnyeggel, bábtartókkal, kellékes polccal. A legfontosabb a nyugalom megteremtése. Odacsalogatunk minden gyermeket, ahol kényelmes mesepárnákon, csendben, jól látva, külső ingerek nélkül tudják a mesét befogadni.

Programunk lényeges eleme, hogy a délelőtti játékidőben, minden nap hallgatnak mesét a gyermekek.

A meséket vetésforgóban meséljük, az év során többször előveszünk egy-egy mesét.

A nagyobbak a dramatizálható meséket a következő héten el is játszhatják.

Elegendő hely szabaddá tétele után állandó meseszignállal (óvónő énekhangja, hangszeres játék, valamely zenei felvétel) várjuk a gyermekeket a mesélés helyszínére.

A hangulatot fokozhatja (kellően ügyelve a biztonságra) a meggyújtott gyertya, amely addig ég, amíg a mese véget nem ér. A befejezés hangulatos lezárását egy odaillő zenehallgatási darab és a gyertya elfújása jelzi a gyermekek számára.

A mese előadása többféle módszerrel történhet:

➤ **mesélés eszköz nélkül:**

ezt a módszert sokszor alkalmazzuk az év folyamán. Mivel a gyerekek túl vannak terhelve a képi ingerekkel, a kész vizuális megjelenítéssel, ezért üdítően hat, ha a szemkontaktust felvéve, a szavakkal játszva, a humor számtalan lehetőségét kihasználva, a mimika és gesztus eszközével élve, a hangszín, hangmagasság, hanglejtés módszerével játszva adjuk elő a mesét. Ez a módszer a mesélő óvónő és a mesét hallgató gyermekek között különös összeköttetést teremt.

➤ **mesélés egy-egy kelléssel, szimbólummal, mesélés egy-két bábbal:**

a bábok, eszközök egyszerűek, esztétikusak, kifejezőek legyenek, lehetőleg természetes anyagból készüljenek. Lehetnek készen vett, óvónő által készített és gyermekek által készített eszközök.

➤ **mese megelevenítése paraván mögötti bábozással:**

ha ezt a módszert választjuk, megfelelünk a bábozás módszertani, és dramaturgiai szabályainak.

➤ **a gyermekek bábozzák a mesét:**

kellő előkészítés után lehetőséget adunk a gyermekeknek, hogy maguk is megelevenítsék a hallott meséket. Játékidőben támogatjuk a spontán bábozást.

Életkori sajátosságainak megfelelően a legkisebbeknek az ujjbáb, síkbáb, fakanál báb ajánlott. A nagyobbak már tudják alkalmazni a kesztyű- és különböző típusú marionett bábokat is.

➤ **elalvás előtti mese:**

minden nap a délelőtti mesén kívül elhangzik egy második mese is, amely a gyermekek elalvás előtti lazítását szolgálja, kondicionáló reflexként hat. Itt a feltételek megteremtésével könnyű dolgunk van, hisz már adottak a nyugodt mesehallgatás körülményei, minden kisgyermek az ágyában pihelve hallgatja a mesét. Itt előkerülhetnek a bonyolultabb dramaturgiai, hosszabb lélegzetvételi és folytatásos mesék is.

Ha a mesékhez hívóképeket készítünk és azt jól látható helyre, esztétikusan elhelyezzük, vagy albumba foglaljuk, könnyebben számontarthatjuk és feleleveníthetjük az ismétlődő és kedvenc meséket.

➤ **dramatikus játék:**

Kedvenc meséinket megjeleníthetjük, előadhatjuk a gyermekekkel. A dramatizálásra az egyszerű többszereplős, cselekményes mesék alkalmasak.

A szöveget leegyszerűsítjük vagy a „leíró” szövegbe párbeszédet iktathatunk. Ilyenkor a lényeg a cselekmény eljátszásán van. A drámajátékba beépülhet egy-egy oda illő dal, tánc. A növényeket, tárgyakat is megszemélyesítjük. A szereplőket igény szerint cseréljük. A gyermekeknek megadjuk a lehetőséget, hogy saját képességeik szerint formálják szerepüket. A mozdulatokban, mimikában megjelenik az improvizáció. Igen fontosak a szerepre utaló kellékek, jelmezek, eszközök. Ezekkel segítjük a gyermekek átlépését a mese világába, a szerepbe való beleélésébe. Ügyelünk arra, hogy az eszközeink egyszerűek, könnyen kezelhetőek legyenek.

➤ **mese előadása interaktív módon:**

Ennek a módszernek a lényege, hogy a szereplők kiválasztása, akár a mese kiválasztása is az adott pillanatban történik önkéntes alapon. A kellékek csak jelzés értékűek, a gyermeki képzelet öltözteti a szereplőket királylánynak, vagy mackónak, stb. A szöveget akár végig mondhatja az óvónő, vagy nagyobbaknál egy gyermek, a szereplők pedig megjelenítik a hallottakat. Most mérges, tüsszent, bele ugrik a kútba, felrázza a párnát, felrepül a török császár kerítésére stb. Természetesen a nagyobbak párbeszédet is mondhatnak. Lényeg, hogy a cselekvés elemeit ott helyben találjuk ki. Semmi nincs előre begyakorolva, vagy a szöveg megtanulva. Az óvónő, mint egy „karmester” irányítja a cselekmény eljátszását.

2.2.2 Versek, mondókák:

A gyermekek azokat a verseket kedvelik, amelyben játékos rímek vannak, a vers szövegét mozgással kísérik. A vers esztétikai forrását a ritmusa, zeneisége adja és nem a tartalma. A versek sajátos hangulatot ébresztenek a gyermekekben a hangulatfestő, hangutánzó szavakkal, kijelentő-, kérdő-, felkiáltó mondatok váltakozásával. A versek elsajátításának módja nagymértékben függ a szervezésünktől: meg tudjuk-e találni a legmegfelelőbb alkalmat, helyet, időpontot a vers előadására, mondogatására.

A versek mondogatása történhet: valamilyen tevékenység közben, valamilyen aktuális téma kapcsán, akár játékidőben, akár szervezett tevékenységek közben, akár az udvaron, akár elalvás előtt.

Az óvónő érzi, mikor van a versek ismételtetésének a kedvező alkalmat. A mondókákat és a ritmusosan lüktető verseket mondogathatjuk egyszerre is. Az egyéb verseket kisebb csoportokban ismételtetjük, mivel a gyermekek beszédtempója különböző.

Egyszerre nem mondunk verset a csoport minden gyermekével, kivéve, ha időmértékes versről vagy mondókáról van szó.

Vers tanuláshoz a módszerünk: sokszor mondogatjuk az adott verset a gyerekeknek, ami által szinte észrevétlenül rögzül a szöveg. Egyénileg, vagy mikrocsoportban mondhatják vissza a verseket a gyerekek. A gyermekek inkább kevesebb verset ismerjenek meg, de az megfelelően rögzüljön, képesek legyenek szépen, hangsúlyosan visszaadni. Ilyen módon éreztetjük meg velük anyanyelvünk szépségét. Megteremtjük a lehetőségét a kortárs irodalomból válogatott versek meghallgatásának is.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekek szívesen ismétlik a verseket, rímeket
- Várják, igénylik a mesehallgatást
- Egyénenként vállalkoznak a mesék, versek és a mondókák elmondására
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak az óvoda kicsinyeinek és a maguk szórakoztatására is
- Megjegyznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgásban megjeleníteni
- Gondolataikat megfelelően ki tudják fejezni
- Képesek végighallgatni az óvónőt és társaikat,
- Képesek rövid történetek visszamondására

3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„A zenei nevelés a születéskor kezdődik és átszövi az ember egész életét.”

(Kodály Zoltán)

Zenei nevelésünk elsődleges célja a boldog, önfelelt együtt játszás.

A gyermekek nevelése zenei funkciók szerint történik. Ezek a következők:

- énekek, énekes játékok, tánc
- zenei képességfejlesztés
- zenehallgatás

3.1. A zenei funkciók anyaga:

3.1.1 Énekek, énekes játékok, tánc

A **3-4 éves** gyermekek már találkoztak a családban, bölcsődében zenei élményekkel.

A beszoktatás időszakában sokat dúdolunk, énekelgetünk a kicsiknek. Igen kedvelik az ölbeli játékokat pl. arc-, kéz-, ujjsimogatókat, lovagoltatókat, jelükhöz kapcsolódó mondókákat.

Kezdetben csak befogadják az élményt, később már maguk is bekapcsolódnak az éneklésbe, mondóka ismételtetésébe fejlettségüknek megfelelően.

A legkisebb korosztállyal megismertetünk 4-6 mondókát, melyek rövidek, 2/4-es üteműek.

Megismernek 10-12 énekes játékot, melyek 4-5 hangból állóak, egyszerűek, álló helyzetben, játékos mozdulatokkal eljátszhatók.

Játékos mozdulatokat utánoznak énekre, zenére

Megtanulnak 1-2 komponált gyermekdalt az ünnepek köszöntésére. Ezekhez is kitalálunk mozdulatokat, amelyek a dal mondanivalóját fejezik ki.

A **4-5 éves** gyermekek megismernek 4-6 új mondókát, 10-14 új énekes játékot, melyek már 6 hang terjedelműek is lehetnek.

A dalos játékokat évszakoknak, hagyományoknak megfelelően tervezzük, figyelve a hangkészletére, ritmusára és a játék típusára. Énekes játékokból nehezebbeket is válogathatunk a csoport fejlettségétől függően, pl. csigavonal, szerepcsere, párválasztó stb.

A nyolcad, negyed ritmusképeken túl megjelenhet a szinkópa is.

Kört alakítanak, egyszerűbb tánclépésekkel ismerkednek

Néhány alkalmi dalt tanulunk, melyekhez kapcsolhatunk játékos mozdulatokat.

A dalos játékokra kitalálhatunk néhány egyszerűbb tánclépést is, melyet a gyermekek utánzással sajátítanak el.

Az **5-6-7 évesek** megismernek 4-6 új mondókát, melyet felhasználhatunk a képességek fejlesztéséhez, ill. kiolvasó gyanánt a döntés eszköze lehet.

Megismernek 10-16 új énekes játékot. A dalok hangkészletére általában a félhang nélküli ötfokúság a jellemző. Olyan dalokból válogatunk, melyekben szünet, szinkópa is található.

A nagyobb gyermekek szabálytartó képessége megengedi, hogy bonyolultabb párcserés, hidas, kapus, sorgyarapító, fogyó játékokat tervezzünk.

Elsajátítanak néhány életkori sajátosságaiknak megfelelő tánclépést, melyet koreográfia szerint elő is tudnak adni. A körjátékok régi szokásokat mutatnak be játékos formában s hozzájárulnak a néphagyományok megismeréséhez.

Ünnepek alkalmából tanítunk néhány műdalt. Arra törekszünk, hogy a gyermekeink minél többet énekeljenek az óvodában, mert az óvodai zenei nevelés alapja az éneklés. A tiszta éneklésre természetesen odafigyelünk, de korántsem tesszük első helyre.

A korosztály tervezhető tánclépései:

	3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek
		a kisebb korosztály anyaga a következőkkel bővítve:	a kisebb korosztály anyaga a következőkkel bővítve:
tervezhető lépések	<ul style="list-style-type: none"> - térdrugózás - testsúlyáthelyezés kis terpeszben (ringás) - guggolás - dobantás - forgás egyedül - ugrálás páros lábon - combütés egyenletesen két kézzel - egyenletes taps 	<ul style="list-style-type: none"> - köralakítás kézfogással, egyenletes járással - vonulások hullám és csigavonalban - kifordulás a körből, irányváltoztatás - kör szűkítése, tágítása: egyenletes lépés a kör középpontja felé és vissza - ringás állva és járás közben rugózás (egyenletes térdmozgás) - páros sarokemelgetés - sarokkoppintás előre váltott lábbal - helyben járás lábujjon és sarkon - forgás egyedül, párosan - szökellés - egymás megkerülése - páros forgás páros kézfogással - páros vonulás kézfogással - oldalzáró lépés dobantással - záró lépés előre dobantással - lassú höcögő 	<ul style="list-style-type: none"> - vonulások hullám- és csigavonalban, kapuk alatt - átújás, köralakítás - oldalzáró lépés egy irányba - jobbra-balra - záró lépés előre-hátra - csárdáslépések (párban, kézfogással) - záró lépés hátra - lépés dobantással - szökdelés karlengetéssel, tapssal, forgással - páros keresztezett kézfogás - szökellés páros kézfogással - forgás párban - páros forgás szökelléssel - sergés - kézgesztusok

3.1.2 Zenei képességfejlesztés

MEGNEVEZÉS		3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7- évesek
R I T M U S É R Z É K	metrum v. egyenletes lüktetés	hangszerek: dob, ritmus pálca arcsimogatók, ökölütögetők, kéz csípkedők, tapsoltatók, orr érintgetők, láblógatók, lovagoltatók, hintáztatók testrészek mozgatása, hangszerek utánzása, munkamozdulatok utánzása, állatok mozgása, járás, taps	hangszerek: réztányér, csörgő, csörgő dob kiszámoló mozdulatok,	hangszerek: triangulum csárdás lépés, szökdelés, sergés, forgás
	ritmus		dal, mondóka ritmusa tapssal, ritmus hangszerekkel, ritmus zenekar	ritmus visszhang, ritmus kifejezés belső hallással, mondóka, dal felismerése ritmusról, ritmus kérdés-felelet
	ütem v. kettés lüktetés		mozdulattal, tapssal, ritmus hangszerrel	ritmikus járással, játékos mozgással
	tempo		gyors-lassú megfigyeltetése, kifejezése mondókával, dallal végig azonos tempóban	tudjanak gyors-lassú tempó között különbséget tenni, egy mondókán, dalon belül tudjanak váltani
H	hangmagasság	oktáv távolságban térben mutatják	kvint távolságban térben mutatják	terc távolságban térben mutatják maguk is énekelnek magasabban- mélyebben, dallamvonal követése
	hangerő	halkabb-hangosabb megfigyeltetése	halkabb-hangosabb megfigyeltetése hangszeren,	felismerés, megnevezés, térben

A L L Á S F E J L E S Z T É S		mondókán, éneken, megnevezés	felismerés, térben mutatás	mutatás, maguk is beszélnek, énekelnek halkabban, hangosabban tempo és dinamika összekapcsolása (halk- gyors, halk-lassú, hangos- gyors, hangos-lassú)
	hangszín	csengő, kopogó, zörgő hangok megfigyelése, felismerése	hangszer megszólaltatása, megnevezése, egymás hangjának felismerése	hangszer megszólaltatása rejtve, megnevezése
	belső hallás v. zenei emlékező képesség	felismeri a dalt, bekapcsolódik az éneklésbe	segítség nélkül csoportosan énekelnek, visszhangéneklés, ismert dalra dallam felismerés, dallam bújtatás	néhány gyermek énekel, egyedül énekel, dalfelismerés dallamról dúdolás, hangszer segítségével, visszhangéneklés improvizációra, dallambújtatás
Z E N E I F O R M A É R Z É K	motívum hangsúly v. négyes lüktetés		motívum hangsúly mondókán keresztül	motívum hangsúly kiemelése tapssal, mozgással (pl. taps, térd, térd, térd... vagy, járás a kör közepe felé négy lépéssel, majd vissza)
	dallam motívum			visszhangjáték, kérdés- felelet játék
			ritmus visszhang	ritmusvisszhang fix szövegre és improvizációra

3.1.3 Zenehallgatás:

népdalok, magyar népi kultúra kincsei, komponált dalok alkalomnak, ünnepnek, jeles napoknak megfelelően, hangszeres élő zene, hangszeres zene felvételtől, népzene, klasszikus zene, nemzetiségi zene

3.2. A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Az **ének, énekes játékok** társas kapcsolatokat, közösséget igényelnek. Célunk az, hogy lehetőleg minden gyermek vegyen részt benne a kicsik közül is. A 4-5, 5-6-7 éveseknél kötött szervezeti formában tartjuk, a megfelelő feltételeket megteremtve.

Egyike ezeknek az elegendő hely biztosítása, hogy a szép alakzatok formálásában, a futásban ne legyenek akadályozva. Ahol megfelelő méretű csoportszoba áll rendelkezésre elrakjuk az útban lévő játékokat, kialakítjuk a szabad teret. Ezen kívül más lehetőség is kínálkozik: tornaterem, udvaron megfelelő szabad füves vagy aszfaltos terület.

Elegendő időt biztosítunk a dalos játékokra, pl. levegőzés előtt, ebéd előtt, játékidőben, levegőzés közben. A gyermekeket dallal, szignállal csalogatjuk a játékba, ahol általában két dalos játékot játszunk. Pl. új dalt ismertetünk, korábbit ismétlünk. Minden estben ismétlünk dalos játékot, hiszen a rögzítés ezek során történik.

A gyermekek nyugalmi állapotba való visszavezetése történhet hangulatos zenehallgatással. A dalokról, mondókákról hívóképeket készítünk, ami segít a felidőzésben és a rögzítésben.

Gyermekeink egyszerű tánclépéseket tanulnak. Kislányok táncos szoknyában, köténykében, fiúk mellénykében, esetleg kalapban, ezeket különleges alkalmakkor elő is tudják adni.

Zenei képességfejlesztő játékokat hetente egyszer tervezünk. A gyermekek fejlesztése lehetőleg egy speciálisan kialakított zenei térben történjen, ahol megtalálható minden kellék és eszköz a tevékenységhez. A zenei fejlesztést mikrocsoportban szervezzük, egymást követve 2-3 részletben. Előkészítjük az eszközöket és annyi széket, ahány gyermeket várunk.

Ebben a munkaformában nagy lehetőség nyílik az egyéni segítségnyújtásra. A testközelség, érintés segíti a fejlesztőmunkát. Ekkor kerül sor a ritmus- és hallásfejlesztő játékokra, hangszerek kezelésére, ritmuszenekar alakítására. A tevékenységet lezárhatjuk egy-egy hangulatos zenehallgatással.

Ennél a tevékenységnél rendkívül fontos a nyugodt légkör megteremtése, a fejlesztésben épp részt nem vevő gyermekek nyugodt játékának biztosítása a másik óvónő vagy dajka segítségével.

Zenehallgatási lehetőségeket a nap bármely szakában beépíthetünk spontán, adódó helyzetektől függően. Élő zenehallgatás elsősorban az óvónő tiszta éneklése. Énekelhetünk, pl. hangulati lezárásként mese, dalos játék, zenei fejlesztés után, elalvás előtt, ébredéskor, vagy a tevékenységek során adódó alkalmakkor, a hangulat fokozására. Ezek általában népdalok, a magyar népi kultúra kincsei.

Nagyon jó, ha a zenehallgatás anyagának egyszerű népi hangszeres játékot választunk. Alkalmanként, mi óvónők nyújtunk zenei élményt a gyermekeknek, közös éneklésünkkel, pl. valamilyen ünnep alkalmával. Olykor audiovizuális eszközök segítségével vesszük igénybe a zenehallgatáshoz. A reggeli érkezéskor a gyermekeket és szülőket halk zene fogadhatja a folyosón.

Ha a hangunk „elfáradt”, halk, klasszikus zenét, altatódalokat játszunk le a gyermekeknek felvételtől. Ünnepi és egyéb alkalmakkor hallgathatnak népzenei, korosztályuknak megfelelő zenét, mely tiszta forrásból táplálkozik.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekek gátlások nélkül tudnak énekelni
- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékot
- A gyermekek élvezettel tudnak zenét hallgatni
- Érzik az egyenletes löktetést, a dalok ritmusát, ismerik a motívum hosszát
- Megkülönböztetik a zenei alapfogalmakat
- Ismernek egyszerű tánclépéseket, népi dallamokra szívesen táncolnak

4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

„ A gyermekrajzok olyanformán szépek és értelmesek, mint a csillagos ég „

(Melocco Miklós szobrász-művész)

4.1. A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben megfelelő eszközök szükségesek. Az alapkészlet minden gyermekcsoportunkban rendelkezésre áll. Ezek: puha, színes ceruzák, zsírkréták, tempera, vízfesték, ecsetek, ollók, ragasztó, gyurma, színes papírok, rajzlapok. Az eszközök tárolásához esztétikus tárolóedényeket használunk. Az alapeszközöket nyitott polcrendszeren tartjuk, hogy a gyermekek bármikor hozzáférjenek, és igényeik szerint választhassanak belőlük. Megtanítjuk a gyermekeknek az eszközök biztonságos kezelését, karbantartását. Egy állandó munkaasztalt biztosítunk az alkotó tevékenységekhez, amelyet a csoportszoba legnyugodtabb sarkában alakítunk ki. Az alkotáshoz nyugodt légkört, továbbá elegendő időt biztosítunk, hogy a gyermekek addig tevékenykedjenek, amíg kedvük tartja.

A rajzolás, mintázás, kézimunka feltételeit megteremtjük a mindennapi szabad játékban is.

4.2. A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó-alakító tevékenységek tartalma

A **3-4 éves** gyermekek számára lehetővé tesszük, hogy játszva ismerkedhessenek meg a rendelkezésre álló anyagokkal, eszközökkel. A 3. életév körül indul gyors fejlődésnek a különböző ábrázolási tevékenységekhez szükséges kézmozgások érése, ezért a kezdeti időszakban az ábrázolás a gyakorló játék egy fajtája.

A különböző technikai fogásokat eleinte csak próbálgatják, majd gyakorolgatják a gyermekek, míg az készségszintre nem emelkedik. Ebben az időszakban elsősorban az a feladatunk, hogy biztosítsuk a megfelelő eszközöket a zavartalan alkotó tevékenységekhez. A gyermekeink számára mindig álljon rendelkezésre elérhető helyen többféle anyag és eszköz, amellyel dolgozhatnak.

A 3-4 éves gyermekek minél több eszközzel ismerkednek meg, annál több lehetőség adódik önmaguk kifejezésére. Az alkotó tevékenység megjelenik az építésben, mintázásban, képalakításban. A körülöttük lévő tárgyak háromdimenziós formában, a térben léteznek, a gyermekek számára ez természetes. Az alkotó-alakító tevékenységeket az ősz folyamán a homok gyurkálgatásával, formázásával, építő tevékenységekkel, a gyurma, agyag alakítgatásával kezdjük.

Megismertetjük a gyermekekkel az anyagok alakíthatóságát és az egyszerűbb technikákat azok formálásához (nyomkodva, ütögetve, gyurkálva, gömbölyítve, simítva, sodorva, mélyítve, tépegetve, stb.). Ezáltal fejlesztjük a kézzimokat, hogy képessé váljanak a helyes ceruzafogásra. Szabad tevékenység keretében gyakoroljuk velük a nyomhagyást papíron ceruzával, zsírkrétával, majd képet alakítunk rajzolással, ragasztással, nyomattal, karcollással.

A firka időszakában nem tervezhető a téma, csak a technika és az eszköz. Lehetővé tesszük a gyermekek számára a függőleges felületen való rajzolást és később a térbeli világ síkban való ábrázolását. Hagyjuk, hogy a gyermekek saját szintjükön, saját elgondolásaik szerint alkossanak, csak akkor segítünk, ha elakadnak, vagy ha szükségük van az útmutatásunkra.

A 3-4 éves gyermekek az építés során megismerkednek különböző tárgyak formáival, alakzataival. Tudnak beszélni az alkotásaikról, és örülnek a létrehozott produktumnak.

Évszakonként megismertetjük őket az ovigalériában kiállított alkotásokkal. Kis csoportokban többször is gyönyörködünk bennük.

A **4-5 éves** gyermekek alkotó-alakító tevékenységét tovább bővítjük. A gyermekeknél megjelenő szándékos képalakító tevékenységet élményeikhez kapcsolódó témákkal, s azokhoz megfelelően illeszkedő technikákkal segítjük.

A témát úgy fogalmazzuk meg, hogy tág megoldási lehetőségeket biztosítson, így a különböző fejlettségű gyermekek saját képességeikhez mérten tudnak alkotni. A témaadással változatossá tehetjük a gyermekek ábrázolását, észrevetethetjük velük, hogy a körülöttük lévő világ megjeleníthető.

A 4-5 éves gyermekek rajzaiban megfigyelhető az emberábrázolás. Megjelenítik környezetüket, azok tárgyait, különböző cselekményeket, eseményeket, mese, vers illusztrációkat saját elképzeléseik szerint. A plasztikai munkák során létrehozhatnak egyszerűbb formákat, ajándéktárgyakat, termésbábokat készítenek. Közös gyönyörködünk a gazdag formákban, a színkeveréssel alkotott színárnyalatokban. Ceruzát, krétát, filc- és rostirónt, fapálcákat különböző vastagságú ecseteket használnak a rajzok finomabb kidolgozásához. A gyermekek spárgából, fonalakkból, textilből, termésekből képeket alakítanak. Ismerkednek az ollóval.

A plasztikai munkák során képesek a formák tagolására. Játékukhoz tudnak kellékeket, valamint alkalmi ajándéktárgyakat készíteni. A plasztikus formák létrehozásához különböző formájú textilt, bőrdarabot, gallyakat, terméseket használunk. Az építés során variálhatják a teret bútorokból, takarókból, egyéb kellékekből.

Folyamatosan biztosítjuk a változatos technikákat, melyek lehetővé teszik a sokféle fejlődést biztosító gyakorlást. A gyermekek segédkeznek az eszközök előkészítésében, karbantartásában, elrakásában. Kisebb csoportokban meglátogatjuk az ovi-galériát, ahol véleményt nyilváníthatnak a kiállított alkotásokról. Megmutatják szüleiknek a kiállított műveket.

Az **5-6-7 éves** gyermekek alkotómunkájában állandó fejlődést figyelhetünk meg, bár a fejlettségi szintek egészen eltérő fokai vannak együtt azonos korosztályon belül is. Ezért továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk az egyéni bánásmódra. Követelményeink, segítségadásunk alapja az, hogy a gyermek önmagához képest haladjon előre. Soha nem siettethetjük a fejlődést.

A tevékenységek megszervezéséhez kitűnő alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, a gyermek által megismert világ eseményei, az élmények és az ünnepek.

Az óvodai mindennapokban gazdag, tevékenykedtető, élményekkel teli életet biztosítunk, mivel az átélt, önállóan felfedezett dolgok mélyebben bevésődnek, mint a kívülről jövő, tanított séma. Örülünk az egyéni ötleteknek, elfogadjuk a szokatlan megoldásokat, a valóságtól elrugaszkodó ábrázolásmódot. Nem tanítunk sémákat a gyermekeknek (a nap sárga, a virág kisebb a háznál...), elfogadjuk, hogy az ő látásmódjuk érzelmektől vezérelt.

A gyermekek képeket alakítanak változatos technikákkal és eszközökkel. Tárgyakat, cselekvést, eseményeket ábrázolnak emlékezet és képzelet után. Mese-vers illusztrációt készítenek. Többször alkotnak közös kompozíciót. Plasztikai munkáikban érzékeltetik a legjellemzőbb jegyeket. Munkáikban megjelenik a közös, több alakos kompozíció. Ajándékokat, játékokat, bábokat, kellékeket készítenek. A gyermekek szorgalmasan gyűjtik az anyagokat, kellékeket az alkotó és díszítő munkákhoz. Segítjük őket abban, hogy az építés során nagyobb méretű elemeket is mozgassanak, felhasználjanak. A gyermekek önállóan készítenek elő minden anyagot, eszközt, a munka befejeztével pedig megtisztítják, majd elrakják a helyére azokat. Kiállítások látogatói.

4.3. A gyermeki alkotó tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

Megteremtjük a kedvező feltételeket, hogy a gyermekek a nap folyamán kedvük szerint bármikor rajzoljanak, mintázzanak, egyéb alkotó tevékenységet végezzenek. Hetente egyszer tudatosan irányított mikrocsoportos tevékenységet szervezünk, ahol a legnagyobb hangsúlyt a gyermek alkotó tevékenységére nem pedig a végeredményre helyezzük.

Teremrendezésre nincs szükség, hiszen a tevékenységhez szükséges **hely** rendelkezésre áll mindig. A gyermekek tetszés szerinti sorrendben ülhetnek le. A témától, az eszköztől és a segítségnyújtás mértékétől függ, hogy hány gyermek vesz részt a munkában egyszerre.

Az **eszközzel** motiválunk. Ha odacsalogattuk a gyermekeket a tevékenység helyszínére, röviden megjelöljük a témát.

A **téma** hosszadalmas megbeszélése felesleges, hiszen a kisgyermek emlékezete labilis, könnyen befolyásolható. Saját elgondolását esetleg megváltoztathatja a hallottak alapján. Nem a beszédre építjük a képet, hanem fordítva. A gyermek inkább a rajzában mesélje el azt, amit a téma felidéz benne.

A **technika** bemutatására nincs szükség, ha már ismerik. Viszont, ha új technikával dolgozunk, bemutatjuk a gyermekeknek, és igény szerint nyújtunk segítséget nekik. A gyermekek alkotómunkája a legtöbb időt igénylő művelet, mely magában foglalja az ötletadást, javaslatokat, véleményeket, segítségnyújtást.

A gyermekek folyamatosan cserélődnek a munkaasztalnál. Az újonnan tevékenykedőket is az eszköz motiválja. A témát és a technikát nekik is elmondjuk, bemutatjuk, de ők már látják az előttek alkotók munkáját is.

Az **értékelés**, alkotás közben történik egy-egy kedves szóval, véleménnyel, gesztussal, rácsodálkozással. Minden alkotásban találjuk meg az értéket, az egyéniséget, saját ötleteket! Az esetleges hiányosságokra kérdésekkel vezetjük rá a gyermeket. (Szeretnél az autónak kereket rajzolni?) Minden gyermeket sikerélményhez juttatunk, egyéni képességeit figyelembe véve értékelünk.

Legutolsó mozzanatként közösen megtisztítjuk és **elrakjuk** az eszközöket. Támaszkodunk a gyermekek ügyességére, önállóságára, nem végezzük el azt a munkát helyettük, amire ők is képesek és szívesen végzik. Az ábrázolás tevékenység utáni alapos szappanos **kézmosás** automatikusan rögzül, szokásukká válik.

A kész munkákat kitesszük a folyosón lévő **galériára**, ahol a szülők szívesen nézegetik gyermekük munkáit, folyamatosan nyomon követve fejlődésüket. Az elkészült munkákat jellel ellátott dossziéban tároljuk, a plasztikai munkákat a gyermekek hazavihetik. Minden gyermeknek van jellel, vagy fényképpel ellátott egyéni tárolója, ahol a szabadidős munkáit gyűjtheti, vagy kitűzheti a csoportszobában lévő mini galériára. Az ovigalériában művészek munkáit vagy jól sikerült gyermekmunkákat, esetleg óvónői munkákat állítunk ki.

Középső és nagycsoportban törekszünk arra, hogy minden gyermek feldolgozza az adott témát. Ilyen módon teremtjük meg a feltételeket a nyugodt alkotó tevékenységhez, amelyben szabadon megmutatkozhatnak érzelmeik, fantáziájuk, élményeik.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- Képzalkotásban élményeiket, érzéseiket saját ötleteik alapján, egyéni módon jelenítik meg
- Plasztikai alkotásaik egyéniak, részletesek, megkülönböztető jegyeket, jellemző formákat tartalmaznak
- Színhasználatuk egyéni, változatos. Téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együtt működnek
- Önállóan alkalmazzák a megismert technikákat
- Megfelelően használják, karbantartják az eszközöket
- Véleményeiket elmondják alkotásaikról
- ismerkednek műalkotásokkal, népművészeti elemekkel, nemzeti szimbólumokkal
- Örülnek munkájuknak, rácsodálkoznak a szép látványra, gyönyörködnek benne

5. Mozgás

„A mozgás által szerzett örömforrások nélkülözhetetlenek a gyermekek életéből.”

(Web)

5.1. A 3-6-7 éves korban tervezhető tartalmak biztosítása

5.1.1. spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységek lehetnek

- csoportszobában: jövés-menés, kúszás, mászás, szökdelés, bújás, utánozó mozgás (állatok, járművek stb.)
- tornateremben: szabad mozgásformák (mászás, ugrás, dobás, szökdelés, futás, járás, pörgés, modulok mozgatása, mozgásfejlesztő eszközök kreatív használata)
- szabadban: séta, járás, futás, szökdelés, kúszás, mászás, szökdelés, csúszás, bújás, hintázás, lengés, pörgés, fel és lelépés, ugrás, dobás, fogás, húzás, tolás, függés, lengés, egyéb mozgásformák

A spontán - a játékban, azon belül a szabad játékban - megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő **testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján**, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, **minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani**. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

5.1.2. irányított mozgásos tevékenységek lehetnek

- csoportszobában: mozgásos játékok, átmozgató gimnasztika, lábtorna, zenés torna, tánc
- tornateremben: heti rendszerességgel szervezett irányított mozgás tevékenység a testnevelés módszertanát figyelembe véve, csapatjátékok, zenés torna, lábtorna, tánc, kocogás
- szabadban: heti rendszerességgel szervezett irányított mozgás tevékenység a testnevelés módszertanát figyelembe véve, csapatjátékok, kocogás, irányított nagymozgások

A heti rendszerességgel szervezett irányított mozgás tevékenység anyaga:

3-4 évesek	4-5 évesek	5-6-7 évesek
<p>* járás, futás * szabad gyakorlatok, * kézi szeres gyakorlatok, * gimnasztikai elemek *támasz gyakorlatok: kúszás, mászás, csúszás, bújás *egyensúly gyakorlatok *mozgásos játékok:</p> <p>a. szerepes vagy utánzó játékok (futó játékok), b. feladat, vagy szabályjátékok, fogójátékok</p> <p>*légző gyakorlatok</p> <p>eszközeik lehetnek: pad, zsámoly, babzsák, labda, kendő, puha karika</p>	<p>*járás, futás *le és fellépés *ugrás: helyből távol ugrás, mély ugrás, nekifutással magasugrás (20-25 cm) *dobás: célba dobás egykezes felső dobással, alsó dobással, távolba dobás, feldobás-elkapás gurítás *szabad gyakorlatok, kézi szeres gyakorlatok, gimnasztikai elemek *támasz gyakorlatok: kúszás, mászás, csúszás, bújás egyensúly gyakorlatok *mozgásos játékok:</p> <p>a . szerepes vagy utánzó játékok (futó játékok) b.. feladat, vagy szabályjátékok (fogójátékok) c . egyszerű sorverseny</p> <p>*légző gyakorlatok</p> <p>eszközeik lehetnek: pad, zsámoly, babzsák, nagy labda, ugráló labda, szivacs labda, kendő, puha karika, szalag, körkötél, kocka, bordásfal</p>	<p>*járás, futás *le és fellépés *ugrás: helyből távol ugrás, nekifutással távolugrás, mély ugrás, nekifutással magasugrás (25-50cm),helyből magasugrás, felugrás zsámolyra *dobás: célba dobás egykezes felső dobással, alsó dobással, felső dobás, távolba dobás, feldobás-elkapás, feldobás után tapsolás és elkapás, dobás két kézzel, labda ütögetés, labda vezetés, gurítás *szabad gyakorlatok, gimnasztikai elemek *kézi szeres gyakorlatok, *páros gyakorlatok *támasz gyakorlatok: kúszás, mászás, csúszás, bújás, gurulás a test hossz tengelye körül *egyensúly gyakorlatok, járás, mászás padon, járás, mászás padon akadályokkal, járás rézsútos padon, *mozgásos játékok:</p>

		<p>a .szerepes vagy utánzó játékok, futó játékok</p> <p>b. feladat, vagy szabályjátékok, fogójátékok</p> <p>c. egyszerű sorverseny</p> <p>d. verseny játékok, váltó verseny</p> <p>e. csapat játékok</p> <p>*légző gyakorlatok</p> <p>eszközök lehetnek: pad, számoly, babzsák, nagy labda, kislabda, maroklabda, szivacs labda, tenisz labda, ugráló labda, kendő, puha karika, szalag, bot, körkötél, ugráló kötél, kocka, gólyaláb, lépegető, kisszék, karika, létra, bordásfal, mászókötel, mászórács</p>
--	--	--

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait. Fejlődik a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás. A hiperaktív és nagy mozgásigénnyel rendelkező gyermekek a feleslegesen felgyülemlett energiájukat sikeresen le tudják vezetni, mely által más egyéb tevékenységeknél zökkenő mentesebb a részvételük, együttműködésük.

5.2. A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A mozgást, mint az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságát a nap folyamán bármikor és bárhol kihasználhatjuk, ezért a mozgásfejlesztésre sokféle lehetőséget biztosítunk.

5.2.1 Mindennapos mozgás:

A hét minden napján biztosítunk valamilyen mozgáslehetőséget gyermekeink számára, hiszen a mai felgyorsult, automatizált, virtuális világban a mozgás lehetőség egyre szegényebb, egyre kevesebb az idő és a lehetőség a családokban. Gyermekeink nagy mozgásigénnyel rendelkeznek. Amennyiben ezt nem tudják levezetni, flusztrálttá, nyugtalaná válnak, kevésbé tudnak figyelni, koncentrálni adott esetben. A társas kapcsolatokban is megjelenik a nyugtalanság. Türelmetlenebbek egymással, kevésbé tolerálják társaikat, problémák merülhetnek fel a nap során. Figyelnünk kell a hiperaktív gyermekekre is, hogy igényüknek megfelelő mozgáshoz juthassanak. Amennyiben az időjárás engedi, minden nap egy órát a szabadban töltünk. Ellenkező esetben odabent kell biztosítani a mozgáslehetőségeket.

A mindennapos mozgás változatos formáit alkalmazzuk a napi körülményekhez alkalmazkodva: átmozgató gimnasztika, zenés torna, lábtorna, tánc (koreografált és szabad tánc) mozgásos játék, kocogás, futás, mozgásfejlesztő eszközök szabad, kreatív használata, csapatjátékok irányított és spontán, szabad alakulása, séta a szabadban, nagymozgások a szabadban.

5.2.2 Szervezett mozgástevékenység:

Korcsoportonként heti egy szervezett mozgás tevékenységet biztosítunk a tornateremben, melynek során a gyermekek kényelmes, mozgást nem gátló ruhában (rövidnadrág, póló) és csúszásgátló tornacipőben vesznek részt.

3-4 éveseknél az első félévben még csak mozgáshoz szoktatásról beszélünk.

Megismertetjük a gyermekeket játékos, utánzó gyakorlatokkal, megkezdjük a mozgástevékenységre való felkészítést, mely időtartama még csak 5-10 perc.

A második félévtől már egyszerre történő játékos, utánzó mozgásokból álló gyakorlatokat végzünk, melynek időtartama már 10-15 perc.

A mozgás tevékenység bevezetésénél lehetőséget biztosítunk, hogy a gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolhassák a különböző mozgásokat.

A fejlettségüktől függően, differenciált feladatok adásával segítjük elő, hogy minden gyermek megtalálja a képességének legmegfelelőbb mozgásos feladatot. Arra törekszünk, hogy a tevékenység során a gyermekek a legkevesebb várakozási idővel, folyamatosan mozogjanak.

A 4-5 éveseknek heti egy szervezett mozgás tevékenység 15-25 percig tart.

A játékot, a játékoságot folyamatosan alkalmazzuk a mozgás tevékenység során, a feladatokat egyszerűen magyarázzuk el, és az óvónői bemutatással tesszük érthetővé, szemléletessé.

A fokozatosság elvét vesszük figyelembe, a néhány perces bemelegítést követik a gimnasztikai gyakorlatok, majd a főgyakorlatok, a játék, és a levezető gyakorlatok.

Az 5-6-7 éveseknél már 25-35 percig tart a heti egy mozgás tevékenység.

Elsősorban olyan készségeket és képességeket akarunk kialakítani, amelyek majd elősegítik az egyre pontosabb mozgás elvégzését.

A mozgás tevékenységek anyaga az atlétikai, torna, játék jellegű főgyakorlatokból tevődik össze, mely során hangsúlyt fektetünk a kondicionális és koordinációs képességek, a testséma, az oldaliság, az én-kép fejlesztését segítő mozgásokra, mozgásos játékokra.

Sokszor használunk kéziszerkeket, melyekkel fejlesztjük finommotorikájukat.

A tevékenység sorakozással kezdődik, és a testnevelési tevékenység anyagának és céljának rövid megjelölésével felkeltjük a gyermekek figyelmét és érdeklődését. Járással, futással, esetleg játékkal a gyermekeket bemelegítjük.

A gimnasztikai gyakorlatokkal a szervezet sokoldalú fejlődését biztosítjuk, és egyúttal olyan gyakorlatokat végzünk, amely előkészíti a tevékenység főgyakorlatait.

Ügyelünk arra, hogy a gimnasztikai gyakorlatok során minden végtag, kar, láb, törzs, fentről lefelé minden izom megmozgatására kiterjedjen, és lehetőség szerint a főgyakorlatra felkészítse azt az izomcsoportot, amelyikre szükség lesz.

A főgyakorlatok valamilyen természetes vagy tornamozgás gyakorlásából, új körülmények közötti alkalmazásából állnak. Ehhez mindig annyi kiegészítő anyag beiktatása kapcsolódik, amennyi a tevékenység idejébe belefér. A tanév során folyamatosan használjuk a különböző kéziszerkeket (babzsák, labda, szalag, kötél, karikák).

Az erőteljes és sokoldalú hatást kiváltó mozgásos játékokra is elegendő időt biztosítunk. A játék során olyat igyekszünk választani, ami igazodik a főgyakorlathoz. Fontos, hogy minél több sorversenyt játsszunk a nagyobb csoportokban.

Ezeknek személyiségfejlesztő hatása rendkívül nagy, hiszen általuk fejlődik ki az egészséges versenyszellem, a kitartás, a türelem, a toleranciára való képesség a gyermekekben.

A játék utáni izgalmat nyugodt hangulat váltja fel, és a szervezetet élettanilag és lélektanilag járással, légző gyakorlatokkal csillapítjuk le, relaxálunk.

A gyakorlatvezetés stílusa kicsiknél játékos, utánzó, nagyobbaknál játékos illetve vezényszavakkal történik.

A mozgásos elemekbe becsempészünk matematikai és egyéb ismereteket. Pl. névutók, irányok, halmazok, számlálás, párok, színek, közlekedés, természettel kapcsolatos ismeretek.

A gyermekek fejlettségének megfelelően differenciálhatjuk a feladatokat. Mikrocsoportban is dolgozhatunk. Első körben megtarthatjuk a szervezett mozgás tevékenységet a fejlettebb gyermekeknek megfelelő feladatokkal, majd a fiatalabbaknak, kevésbé fejletteknek, szintjüknek megfelelő feladatokkal. A lényeg a mozgás lehetőségének és örömeinek a biztosítása minden gyermek számára. Odafigyelünk a terhelhetőségre. Aki igényli több feladatot adunk, aki fáradékonyabb nem terheljük feleslegesen. Odafigyelünk az esetleges mozgásszervi problémákra, a testi fejlődés elmaradására, szakember segítségét kérjük.

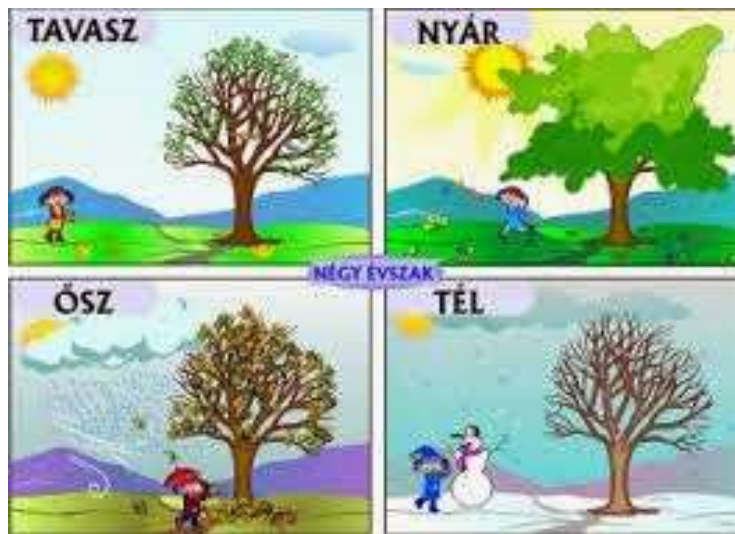
A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékokban
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni
- Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni
- Tudnak helyben labdát ütögetni
- Az ugrásokat talajéréskor fékezni tudják
- Célba dobnak egykezes felsődobással

6. A külső világ tevékeny megismerése

„ A természet hatalmas, az ember parányi.
Ezért aztán az ember léte attól függ,
milyen kapcsolatot tud teremteni a természettel „

(Szentgyörgyi Albert)

Célunk, hogy a szülőföldhöz való kötődés alapjaként a gyermek ismerje meg szűkebb és tágabb környezetét. Szerezzen tapasztalatokat a természeti-emberi-tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. Pozitív érzelmi viszony alakuljon a természethez, emberi alkotásokhoz, azok védelméhez és megőrzéséhez. Ismerje meg a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és tárgyi kultúra elmeit. Programunk három nagy területen kívánja a környezet megszerettetését megvalósítani: élő és élettelen környezetről tapasztalatszerzés, matematikai tapasztalatszerzés, ünnepek-hagyományok. Mai világunkban központi kérdés a Földünk megóvása. Kiemelten fontos már gyermekkorban megismerkedni a témával, hogyan védhetjük, óvhatjuk meg a bolygót, és mit tehetünk azért, hogy élhetőbb környezetet biztosítsunk. Célunk, hogy óvodásaink az alapvető környezetvédelmi és óvási magatartást, szemléletet már ebben az életkorban elsajátítsák, célunk továbbá a környezettudatosság megalapozása és a fenntarthatóságra nevelés és a környezetvédelem jelentőségének és lehetőségeinek megismertetése. Óvodai nevelésünk során játékos formában alapozzuk meg a fenntarthatóság jövőképét és mutatunk példát a gyermekek számára, arra, hogyan óvják környezetüket, az állat és növényvilágot. Minden területen lehetőség van arra, hogy felfedezzük, bemutassuk az élő és élettelen környezet közötti kapcsolatot és ennek megóvását.

Kiemelt hangsúlyt fektetünk a felnőtt példamutatására, ezért az óvoda dolgozói pozitív példát mutatnak a környezetszennyezés elkerülésére és a jelenlegi környezet helyre állításában.

A külső világ megismerésének három alappillére:

- tapasztalatszerzés az élő és élettelen környezetről, fenntarthatóságra nevelés
- hagyományok, jeles napok
- matematikai tartalmak

6.1. Tapasztalatszerzés az élő és élettelen környezetről, fenntarthatóságra nevelés

6.1.1. Tervezhető tartalmak biztosítása 3-6-7 éves korban:

Korosztály	Tartalom
3-4 évesek	<ul style="list-style-type: none">- az óvoda elfogadása, megszerettetése- az óvodai környezet megismertetése- a család tagjai- testünk- az évszakok szépségei, színei, jelenségei, időjárás és öltözködés összefüggései- szűkebb környezetünkben található növények- szűkebb környezetünkben található állatok- közlekedés alapjai- alapszínek- ismerkedés a környezetvédelem alapjaival, energiatakarékosság
4-5 évesek	<ul style="list-style-type: none">- élményszerző séták az óvoda szűkebb környezetében- a családról szerzett ismeretek bővítése- testrészek ismerete, testfogalom kialakítása- az évszakok, időjárás változásainak megfigyelése. Összefüggések keresése, az időjárás változása - az emberek tevékenysége - és az állatok életmódja között- tágabb környezetünkben található növények- tágabb környezetünkben található állatok, madarak, vízben élő állatok- közlekedés, személy és teherszállító járművek, gyalogos közlekedés szabályai- környezetvédelem, madár, állat, növényvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, szárazelemgyűjtés, komposztálás, energiatakarékosság- gyűjtőmunkák gazdagítása- kevert színek
5-6-7- évesek	<ul style="list-style-type: none">- tágabb környezet megismerése- család, nemek és kor szerinti csoportosítás, rokoni kapcsolatok, alapadatok- munka területei, eszközei, foglalkozások- testünk, testrészek pontos megnevezése, domináns kéz tudatosítása, érzékszervek használata, ápolása- évszakok jelenségei, szépségei, változásai, kísérletek- növények gondozása, ültetése, állatgondozás- vízben élő állatok, madarak, egzotikus állatok- kirándulás állatkertbe, vadasparkba- vízi és légi közlekedés

- környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés csoportszobai szinten, rendszeres papírgyűjtés, szárazelem gyűjtés, komposztálás, madáretető, itatók rendszeresítése, növények folyamatos ültetése, gondozása, - különböző kísérletek a környezetünk óvása érdekében, takarékoság fogalma - színárnyalatok

6.1.2. A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása:

A gyermekek fejlesztése mind a három korcsoportban a személyi és tárgyi feltételek és az adott téma szerint az óvónő választása alapján mikrocsoportban, vagy frontálisan történik.

A közvetlen tapasztalat és élményszerzés udvari megfigyelések és séták alkalmával, történik.

Hetente egy természeti-, emberi-, tárgyi környezeti téma megfigyelését tervezzük be.

Az élmények egyeztetésére, az ismeretek rendezésére a csoportszobában keresünk lehetőségeket.

Egy évben a 4-5 éveseknek egy-két alkalommal, az 5-6-7 éveseknek két alkalommal kirándulást szervezünk, amit felhasználunk a növényzet, az állatvilág megfigyelésére és a természetben való alapvető helyes viselkedés elsajátítására, ismeretek bővítésére közlekedés témakörben.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- Óvodáskor végére kialakulnak a gyermekek alapvető személyiségjegyei: a környezet felfedezése, a
- rácsodálkozás, a természet szeretete és gondozása
- A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően megtanulnak tájékozódni, és eligazodni szűkebb és
- tágabb természeti és társadalmi környezetükben
- Pozitív érzelmi viszonyulása megerősödik az őt körülvevő környezet iránt. Megismeri lakóhelye, községe
- szépségét, büszkeségeit, a környezetében lévő intézményeket, üzleteket
- Különbségeket tud tenni az évszakok között. Megtanulja értékelni a természet szépségét, annak
- növény- és állatvilágát - óvja és védi, gondozza azokat - pozitívan fejlődik a tenni akarás, a munkához való
- viszonya - nő a feladattudata, kitartása
- Ismerik lakóhelyük, születési helyük nevét, lakcímközt, szüleik nevét
- Ismerik az őket körülvevő közlekedési feltételeket, eszközöket
- Kialakul igényük a környezetük szépítésére, megóvására
- Kialakul a takarékoság (energia, víz, eszköz), a hulladékkezelés fogalma, a természetes anyagok
- használatának értéke, melyet korukhoz képest alkalmaznak
- Megtanulják értékelni és védeni az egyes környezeti elemeket, mint a talaj, víz, levegő, élővilág, település
- Megtanulják, hogy csak azokat a dolgokat gyűjtjük, amelyeket a természet már elengedett
- Megtanulják alkalmazni a „hulladék nem szemét” elvét, az újrahasznosítás elveit
- ismerik a színeket
- rendeltetés szerűen használják az eszközöket

6.2. Hagyományok, jeles napok

„Ha az ünnep elérkezik az életedben, akkor ünnepelj egészen.”

(Márai Sándor)

A Kárpát- medence páratlan kultúrkincsét képviselik a jeles napok, hagyományok, ünnepek. A gyermek évről-évre örömmel vesz részt a jeles napokat megelőző közös készülődésekben, számára az ünnepnap a várva várt nap. Ha az ünnep napján a gyereket körülvevő felnőttek magatartása, és a környezet jelzései hitelesek, a naphoz kapcsolódó közös élmények a gyerekekben mély érzelmi nyomokat hagynak. Átérik az ünnepnapok különlegességét, a bensőséges összetartozás élményét. Ezek a gyermeki élmények hatnak a családok szemléletmódjára is. Az ünnepek, hagyományok tevékeny szervezői a mindenkori 5-6-7 éves korosztály. Az óvodai szintű közös ünnepeken ellátják a házigazda szerepét. A kisebbek közreműködői, szemlélői az ünnepi eseményeknek. A csoportonkénti hagyományok, ünnepek a gyerekek életkori sajátosságainak megfelelően zajlanak. Minden ünnepet egy hosszabb előkészület vezet be, amely gazdag és tevékenykedtető életmódot biztosít gyermekeinknek. Az ünnepeket úgy szervezzük, hogy mind tartalmában, mind külsőségeiben kiemelkedjen a hétköznapokból, a gyermekeknek különleges élményeket nyújtson. Egy-egy jeles napra az örömteli készülődés csoport szinten történik. Magára az ünnepi eseményre pedig összegyűlik az óvoda minden tagja, akár egy nagy családi ünnepen. A mindenkori 5-6-7 éves korosztály az ünnepnap házigazdája, a kisebbek szemlélői, átélői az élményeknek. Ünnepeinket általában a dátumnak megfelelően, illetve, ha erre nincs mód, pénteken délelőttként tartjuk. A késő délután és a hétvége legyen a családé, amikor értékes időt tölthetnek együtt.

NAPRAFORGÓ KALENDÁRIUM

<p>ŐSZ</p> <p>Takarítás világnapja (szeptember 23) Mihály napi vásár (szeptember 29) Állatok világnapja (október 6) Márton nap (november 11) szüret betakarítás a veteményes kertben őszi termékek gyűjtése befőzések, aszalások termésjátékok készítése töklámpás készítése kukoricamorzsolás</p>	<p>TAVASZ</p> <p>Nemzeti ünnep (március 15) Húsvét (az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltésre eső vasárnap, hétfő) Víz világnapja (március 22) Föld napja (április 22) Anyák napja (május első vasárnapja) Gyermeknap (május utolsó vasárnapja) növény hajtatások palántanevelés, veteményezés határjárás tojásfestés, locsolkodás, komatálazás májusfa állítás pünkösödölés méhek napja (május 20)</p>
<p>TÉL</p> <p>Advent (november utolsó vasárnapjától karácsonyig) Mikulás (december 6) Luca napja (december 13) Karácsonyi gyertyagyújtás (kijelölt nap) Farsang (vízkeresztől hamvazó szerdáig) madáretetés téli sport játékok lucázás regölés betlehemezés mézeskalács sütés adventi koszorú készítése kenyérsütés termésjátékok készítése</p>	<p>NYÁR</p> <p>környezetvédelmi világnap (június 5) népi játékok lakodalmas, dalos játékok veteményes gondozása nyári gyűjtő munkák befőzések, szárítások</p>

Egyéb hagyományok : - névnapok és születésnapok megünneplése
- iskolába készülő 6-7 éves gyermekek búcsúuzsonnája
- testvércsoportok játszó délelőtti

(a vasárnapra eső ünnepeket kijelölt időpontban tartjuk)

6.3. Matematikai tapasztalatok szerzése a környezet megismerése közben

„Mindenek felett játszódjék és nőjön a gyermek.

(Bólyai Farkas)

Feldolgozásra javasolt tartalmak:

részterület	feldolgozása
számfogalom előkészítése, gyakorlása	tőszámlálás: Hány palántát ültettünk? Hány gyertya ég a tortán? Hány ceruzát kell kihegyezni? Hány hímes tojás van a kosárban? stb. sorszámlálás: évszakok, hét napjai, sorverseny, öltözködés sorrendje, stb. több, kevesebb, ugyanannyi, becsléssel, párosítással: alma-körte, gesztenyemakk, katica-méhecske, stb. pár fogalma: páros tánc, páros tornagyakorlatok, cipők párosítása, kártyajáték, memória játék, stb.
halmazok alakítgatása (képzése, bontása, tulajdonságainak változtatása, több, kevesebb, ugyanannyi)	háziállat-vadállat, mókus csapat-nyuszi csapat, kopogó-csengő hangszerek, versek-mesék, tiszta-piszkos edények, kinti ruha-benti ruha, szappan-szappantartó, szereplők-nézők, fiúklányok, ceruzák-zsírkréták,
rész-egész viszonyának tudatosítása	test-testrészek, nap-napszakok, puzzle, kirakókocka, mozaikkép készítés, dallambújtatás, dallamfelismerés, tortaszeteletelés, gyümölcstarabolás, építés fakockákból, legoból, stb.
relációk megláttatása	kisebb-nagyobb-ugyanakkora: fák, levelek, termések, labdák, ceruzák, bábok, játékok, szerszámok,

	<p>tányérok, cipők, stb. összehasonlítása</p> <p>alacsonyabb-magasabb-ugyanolyan magas: fák-bokrok, gyerekek-felnőttek, stb. összehasonlítása</p> <p>hosszabb-rövidebb-ugyanolyan hosszú: gyerekek haja, sálak, autópályák, vonalak, jégcsapok, májusfára</p> <p>szalagok, stb. összehasonlítása</p> <p>nehezebb-könnyebb: kancsók, leveses tálak, játékos kosarak, homokozó vödörök, stb. összehasonlítása</p> <p>szélesebb-keskenyebb: sálak, utak, pad oldalai, úttest-járda, rajzaikban megjelenő vonalak, stb. összehasonlítása</p>
irányok, névutók, oldaliság	<p>A mosdó fölé hajolunk. Az asztal alól söpörjük a morzsát. Egymás mellé ültetjük a virágokat. Cipő a megfelelő lábra. Egymás mögé állunk.</p> <p>Daloszjátékoknál, mozgástevékenységnél térbeli mozgás, térirányok, oldaliság megéreztetése, gyakorlása.</p> <p>Építés, tér rendezés, stb.</p>
tapasztalatok a geometria köréből	<p>vonalak: nyomhagyás különböző felületeken (papír, tábla, aszfalt, üveg, stb), rajzolás különböző technikával.</p> <p>síkidomok (négyzet, téglalap, kör, háromszög): Milyen alakú? Tükör, szalvéta, dob, cintányér, triangulum, tányér, tálca, stb. Játékok: mágneses kirakó, Colorama,</p> <p>szögestábla, mozaik kirakó, stb. Rajzolás: testek, síkidomok körbe rajzolása, ezek kivágása vagy festése, mozaikolása, e fogalmak leképezése a gyermekek rajzában megjelenő formákhoz: háztető, vitorla, napocska, ablak, autó kereke, ház, stb.</p> <p>testek (téglatest, kocka, gömb): A kiterjedésük megtapasztaltatása (látás, tapintás): gurul, építeni lehet belőle, téglatestből kevesebb kell pl. ugyanahhoz a kerítéshez, stb. E fogalmak leképezése a mindennapi életben megjelenő formákhoz: labda, gombóc, dobókocka, lapos tetejű ház, doboz, szekrény, stb. E fogalmak</p> <p>leképezése a síkra: körbe rajzoljuk őket (a gömböt felezve) Melyik testből milyen síkidom lesz?</p> <p>szimmetria: tapasztaltatás: szalvétahajtogatás, nadrág ketté hajtása, kesztyű egymásra helyezése, nézegetés a tükörben, stb. cselekedtetés: origami, formák vágása (lepke, 4 szirmú virág, stb.), festékfolt játék, tükrökép játék, stb.</p> <p>mérés: a gyermekek magasságának, súlyának lemérése</p>

Módszereink:

Legfőbb módszerünk a megtapasztaltatás és cselekedtetés, problémahelyzetek teremtése.

Ezeket kiegészítjük a következő módszerekkel:

szemlélődés, megfigyelés, felismerés, összehasonlítás, felfedezés, viszonyítás, vizsgálódás, kísérletezgetés, magyarázat, következtetések megfogalmazása, véleménynyilvánítás, ok-okozati összefüggések felismerése, ellenőrzés, értékelés (megerősítés, dicséret, beszélgetés stb. formájában).

Szervezeti formák:

A matematikai nevelés bevezető szakasza a 4-5 éves gyermekeknél kezdődik. Náluk a matematikai kíváncsiság felkeltése a célunk. Az intenzív fejlesztés szakasza az 5-6-7 éves gyermekeknél bontakozik ki, ahol feladatunk a részképességek, műveletek elsajátítása, cselekedtetés, problémamegoldás.

A **4-5 évesek**nél a matematikai nevelés lehetőségének kihasználása a környezeti tapasztalatszerzés és egyéb (spontán és szervezett) tevékenységek kapcsán.
A nap bármely szakában a hét bármely napján adódhat.

Az **5-6-7 évesek**nél a matematikai nevelés 3-féle szervezési formája adódik:

1. a matematikai nevelés lehetőségének kihasználása a környezeti tapasztalatszerzés és egyéb (spontán és szervezett) tevékenységek kapcsán.
2. matematikai tartalmú játékok szervezése, ezek feltételeinek biztosítása.
3. egyéni és/vagy mikrocsoportos fejlesztés szervezése a gyermekek fejlettségi igényének megfelelően.

Egy héten egyszer (kevésbé zsúfolt napon), aktív játékidőben matematikai tartalmú játékot kezdeményezünk, illetve amennyiben szükséges egyéni és/vagy mikrocsoportos fejlesztést kezdeményezünk, mely lehet játék, mintázás, rajzolás, vágás, stb.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, forma, szín, stb. szerint
- Értik a helyeket kifejező névutókat, eligazodnak a téri és síkbeli irányokban
- Tapasztalataik vannak a relációk terén
- Tapasztalataik vannak a geometria terén

7. Munka jellegű tevékenységek

„ Amit hallok – elfelejtem, amit látok – megismerem, amit csinálok – megtanulom. „

(ősi bölcsesség)

A munka jellegű tevékenységek megtervezése, és a megvalósításuk feltételeinek biztosítása:

Feladatunk az, hogy a gyermekek egyéni képességeit hamar felmérjük, és az adottságukhoz igazítsuk elvárásainkat.

Minden olyan munkát elvégezhetnek a gyermekek, amihez kedvük van és testi épségük veszélyeztetése nélkül képesek megvalósítani.

Az egyes munkafajtákat csak fokozatosan vezethetjük be, s ezeket folyamatosan, következetesen el is kell végeztetnünk. Adnunk kell elég időt arra, hogy a még nem teljesen elsajátított munkafolyamatokat gyakorolhassák.

Hogy a munkavégzés öröme megmaradjon, a gyermekek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését tudatosan felhasználjuk nevelési céljaink megvalósítása érdekében.

Mindenki a kedvének, egyéniségének, képességeinek megfelelő munkát végezheti. Pozitív értékelésünkkel erősítve az önbizalmukat, még jobb munkavégzésre ösztönözzük őket, ilyen módon próbáljuk fenntartani a munkakedvüket.

A munka az életre való felkészítést, a társadalmi gyakorlat megismerését éppúgy szolgálja, mint a személyiség fejlesztését.

Ha mindez pozitív élmények átéléséhez vezet, akkor a gyermekek szívvel-lélekkel végzik. Úgy kell tehát megterveznünk a gyermekek munkáját, hogy a csoport számára természetessé váljon, és mindenki dolgozzon akkor, amikor szükséges.

Az óvoda mindennapjaiba beépítjük a rendszeres, folyamatos munkavégzést.

Különböző munkafajták:

- saját személyével kapcsolatos munkák, önkiszolgálás
- közösségért végzett munka: naposi teendők, takarítás (seprés, portörölés, stb.) ceruza hegyezés, rajzok rendezése, stb.
- környezet alakítás: teremrendezés, ünnepi készülődés, dekorálás, kerti munkák stb.
- megbízás teljesítése

A **3-4 éves** gyermekek részt vesznek a növények gondozásában. Az óvoda udvarának adottságait figyelembe véve lehetőség szerint kialakítunk csoportunk számára egy kis virágos - vagy veteményeskertet. Ha erre nincs mód, a csoportrészünkön lévő bokrok gondozásában közreműködünk. A gyermekek a kerti munka során lehetőség szerint megfigyelik a palántázást, veteményezést, locsolást, gyomlálást, a sarjak eltávolítását, a bokrok metszését, ritkítását. Segítenek a termések, az érett gyümölcsök zöldségfélék begyűjtésében, falevelek gereblyezésében, a száraz virágok eltávolításában, veteményezésben, locsolásban.

A legkisebbek is végeznek alkalomszerű munkákat, pl.: adogathatják a díszeket ünnepekkor, segíthetnek az élősarok rendezésében, vagy kisebb megbízásokat teljesíthetnek. Mindennapi, szabályosan ismétlődő feladat pl.: a játékok elrakása, a székek elrendezése az asztalok körül, stb...

A **4-5 éves** gyermekek közösségében a naposi munkát akkor vezetjük be, amikor már készségi szinten ismerik a munkafolyamat menetét, fogásait.

Tudatosan eltervezzük, végig gondoljuk a munka menetét és a dadus néikkel kialakítjuk a gyermekek összehangolt cselekvésláncát.

Megtervezzük az előre várható megbízások teljesítésének módját is. Pl.: információk közvetítése, a kisebbek segítése az öltözködésben, stb.

Átgondoljuk azt is, hogy milyen módon vonjuk be a nagyobbakat a kicsik alkalmankénti megajándékozásába, hogyan készítsük elő a jeles napokat s ebben mi lesz a gyermekek munkajellegű feladata.

A gyermekek sok gyakorlás után szívesen végzik az alkalomszerű, ismétlődő feladatokat, pl.: a játékok elrendezése a helyükön, a terem átrendezése a soron következő tevékenységhez, az eszközök kiosztása és begyűjtése, az öltöző, mosdó rendjének a megőrzése, stb. Ezeket a munkákat irányításunkkal és segítségünkkel végzik a gyermekek.

Megtervezzük a lehetőségeknek, adottságoknak megfelelően a növénygondozást. A kiscsoportban megismert és örömmel végzett feladatokat újjakkal bővítjük.

A gyermekek közreműködnek az élősarok gondozásában, a szobanövények ápolásában, ha van rá mód a kiskert megtervezésében és létrehozásában, folyamatos gondozásában, az udvar, csoportrész tisztántartásában, az avar gyűjtésében, az öntözésben, a homok fellapátolásában, az esetleg elhullajtott papír felszedésében. Már ősszel megkezdjük a madarak etetését, ellátásukról gondoskodunk a gyermekekkel egészen tavaszig.

Az **5-6-7 évesek** munkajellegű tevékenységét tervezve építünk a kiscsoportos és a középsős feladatokra, azokat bővítjük újjakkal, de úgy, hogy az előzőeket is megtartjuk, gyakoroltatjuk.

A nagyok már önállóan végzik a naposi munkát. Közösén megbeszéljük a munkafolyamatot, s ők elosztják egymás között a feladatokat.

Ízlésesen, esztétikusan megterített asztalnál tálalják fel az ételeket. Étkezés után a szokásrendszernek megfelelően mindent a helyére tesznek. Felsöprik a morzsát, letörlik az asztalt, feltörlik az asztal környékét, ha az indokolt.

Az alkalomszerű munkákat a gyermekek önálló vállalkozás alapján végzik. Azért, hogy a feladatot vonzóvá tegyék, gyakran megdicsérik őket és elismerjük a teljesítményüket.

A gátlásosabb gyermekek önbizalmát is próbáljuk erősíteni olyan módon, hogy segítségül hívjuk a barátokat, vagy mi magunk segítünk a cél elérése érdekében. Soha nem alkalmazunk kényszerítő eljárásokat, soha nem hozzuk a kisgyermeket megalázó helyzetbe.

Környezetszépítő munkát szervezünk a gyermekek bevonásával. Lehetőséget teremtünk számukra, hogy önállóan végezhessék a játékszerek lemosását, tisztítását, szárítását, a kisebb hibák javítását, a polcok lemosását, a játékok szétválogatását.

A nagyok aktív közreműködésével az évszakra jellemző zöldségfélékből és gyümölcsökből kompótot, vitamin - és gyümölcssalátát készítünk.

Egyszerűen elkészíthető adventi, ünnepi süteményekkel lepjük meg a kicsiket, a szülőket és az óvoda dolgozóit.

Folyamatos kapcsolatot tartunk fenn a kicsikkel, 2-3 segítőkész nagycsoportos mindig közreműködik a kicsik öltöztetésében

A növénygondozásban is együttműködünk, számítunk önállóságukra. A kiskertben, udvaron tevékenykedve gyakoroljuk a kerti szerszámok használatát.

Számítunk a nagyok segítségére a csoportrésznünket körülölelő járdák tisztításában is.

A fejlődés eredménye óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni
- Örülnek, ha kötelességüket teljesítik
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére
- Szívesen közreműködnek a növények gondozásában
- Szeretnek meglepetést készíteni a kisebbeknek, szüleiknek, az óvoda dolgozóinak és az óvodát segítő iskolásoknak, felnőtteknek

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges:

testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

1. A **testileg**, ezáltal értelmileg egészségesen fejlődő gyermek

- hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz
- megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás, teste arányosan fejlett, teherbíró, mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes
- mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes
- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni
- minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek
- végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását
- felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait
- ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét
- felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit, ismeri a viselkedés alapvető szabályait,
- kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek,
- elemi mennyiségi ismeretei vannak

2. A **lelkileg** egészségesen fejlődő gyermek

- az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre
- a tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez
- érzékelése, észlelése tovább differenciálódik
- különös jelentősége van a térbeli észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a térbeli tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem
- fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van

3. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek

- kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására
- képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre
- eredményesebb - szükség szerint kreatív - elvégzésében nyilvánul meg
- kitartásának, munkatempójának önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet

A sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettséget.

Gyermekek fejlődésének nyomon követése

A gyermek fejlődésének nyomon követését meghatározza a 22/2013. (III.22.) EMMI rendelet.

A gyermekek fejlődésének nyomon követésében használt módszereink: megfigyelés, beszélgetés, közvetlen tapasztalatszerzés.

A gyermekek fejlődésének nyomon követésére használt dokumentum megfelel a törvényi előírásoknak, amely a mindennapok természetes közegében a játékban segít megismerni a gyermeket.

A 3-7 éves gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmazza:

- a gyermek anamnéziséét
- a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi, erkölcsi, értelmi, beszéd, mozgás) valamint az óvodai pedagógiai programban meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket
- a gyermek fejlődését elősegítő megállapításokat, eredményeket
- a szakértői bizottság megállapításait, az erre vonatkozó intézkedéseket, amennyiben szükséges
- a gyermek fejlesztési naplóját
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket

ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

Óvoda és család:

Óvodánk a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermekek fejlődését. Óvodapedagógusaink tiszteletben tartják, hogy a gyermek a szülőké, viszont az óvodai dolgozók szaktudásuk alapján hathatós segítséget tudnak nyújtani a gyermekek fejlődéséhez.

A kapcsolattartás formái: családlátogatás, anyás befogadás, napi kapcsolattartás, szülői értekezletek, nyílt napok, ünnepek, rendezvények, kirándulások, faliújságra kifüggesztett információáramlás.

A szülők az óvodában a Köznevelési Törvényben meghatározott jogaik és kötelességeik alapján közösségeket hoznak létre. Minden korcsoportban külön szülői munkaközösség működik, élükön az elnökkel és az őket segítő aktívakkal. Évente választják a tisztségviselőket és meghatározott munkaterv alapján működnek. Az óvoda összes szülőinek képviselőjét az elnök látja el, akit a nevelési évet nyitó szülői értekezleten választanak meg. A szülői munkaközösség feladatai közé tartozik az óvoda nevelési céljainak elősegítése.

Óvoda és óvoda:

A tagóvodákkal jó kapcsolatot ápolunk, részt veszünk olykor egymás rendezvényein, testvér csoport kapcsolatát ápolunk

Óvoda és iskola:

Kapcsolattartás formái: kölcsönös látogatások, tapasztalatcserék, tájékoztatások. Alkalmadtán részt veszünk egymás értekezletein. Részt veszünk és közreműködünk egymás rendezvényein. Megismerik nevelési programunkat az alsó tagozatos nevelők.

Óvoda és bölcsőde:

Kapcsolattartás formái: kölcsönös látogatások, tapasztalatcserék. Megismerik nevelési programunkat a bölcsődei gondozónők.

Óvoda és Pedagógiai Szakszolgálat:

Kapcsolattartásunk napi szintű. Igénybe vesszük a logopédus, pszichológus, fejlesztő pedagógus segítségét. A Nevelési Tanácsadótól kérjük az iskola felkészültség megállapítását.

Óvoda és közművelődési intézmények:

Báb és színházi előadásokat látogatunk a **Közösségi Házban**. A nagycsoportos óvodásokat rendszeresen visszük a könyvtárba, kiállításokra és részt veszünk, ill. közreműködünk rendezvényeiken.

Óvoda és egészségügyi intézmények: gyermekorvos, védőnő, fogászat

Óvoda és egyház: biztosítjuk a hitoktatáshoz szükséges feltételeket.

Óvoda és egyéb kapcsolatok: A fenntartó biztosítja az óvodai ellátáshoz szükséges feltételeket az éves költségvetési keretben a lehetőségekhez mérten. Kölcsönös információ áramlás könnyíti mindkét intézmény munkáját. Értekezleteken, rendezvényeken találkozhatunk szintén a fenntartó képviselőivel. A Harmónia Zeneiskola tanárai alkalmasszerűen műsorral kedveskednek óvodásainknak. Az óvoda a külhoni magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és - lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

GYERMEKVÉDELMI MUNKA

A gyermekvédelem az óvodai munka szerves része. Az intézményvezető felel a gyermekvédelmi munka megszervezéséért és ellátásáért.

Az általános feladatokat az 2011.évi CXCV. törvény határozza meg.

Minden óvodai dolgozónak kötelessége óvni, védeni a gyermekeket. Elsődleges feladatunk a megelőzés, illetve a hátrányos helyzetű (HH, vagy HHH), veszélyeztetett gyermekek segítése. Ehhez nagymértékben igényeljük a család együttműködését.

Az óvodapedagógusok, családlátogatások alkalmával ismerkednek meg a kiváltó okokkal. A tapasztalatok, ismeretek birtokában, javaslataikkal segíthetik a családi nevelést.

Fokozottan odafigyelünk azokra a gyermekekre, akiknél valamilyen problémát veszünk észre. Amennyiben pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megoldani, nem tudunk a család segítségére lenni, észrevételeinket jelezzük az intézményvezetőnek, aki a gyermek védelmében felveszi a kapcsolatot az illetékes szakemberrel.

A problémás eseteknél odafigyelünk a rendszeres óvodába járásra. Külön kijelölt gyermekvédelmi megbízott segíti a gyermekvédelmi munkát.

Szociális hátrányok enyhítését szolgáló feladatok

Az eltérő szociális helyzetből adódó hátrányok enyhítése közös feladata a családnak és az óvodának.

- megismerjük minden gyermek családi körülményeit, szociális helyzetét
- olyan nyílt, elfogadó légkört teremtünk, melyben a gyermek őszintén mer beszélni gondjairól
- feltárjuk hátrányos helyzetének okait, segítséget nyújtunk beilleszkedéséhez és eredményes óvodai szocializációjához
- tájékoztatjuk a szülőket a szociális juttatások lehetőségeiről
- az óvodapedagógusok és a gyermekvédelmi felelős folyamatosan figyelemmel kíséri a család szociális helyzetének alakulását, szükség esetén a gyermek érdekében szakember vagy hatóság segítségét kéri
- a szociális kompetencia fejlesztése, mely biztosítja a felzárkóztatást, esélyegyenlőség, empátia, együttélés alapjainak megteremtése

Esélyegyenlőséget biztosító intézkedések

Az esélyegyenlőséget biztosítjuk és előmozdítjuk:

- a beiratkozásnál, felvételnél
- a gyerekek egyéni fejlesztésében
- a gyermek fejlődésénél
- az óvodai programok kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében
- az iskolai életmódra való alkalmasságban
- kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

Sajátos nevelési igényű gyermek esetén legfontosabb feladatunk a speciális szakemberrel együttműködve a gyermek egyéni fejlesztése.

PROGRAMUNK ERŐFORRÁSAI

Személyi feltételek:

1. Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.
2. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az **óvodapedagógus**, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.
3. A **pedagógiai asszisztens** az óvónő segítő társa, mindent megtesz, a napi feladatok zökkenőmentes megvalósulásáért. A **dajka** munkája az óvodai élet egyik tartópillére. Feladata, hogy az óvónő keze alá dolgozzon, neki minden segítséget megadjon a technikai feladatok végrehajtásában. Továbbá felel az intézmény tisztaságáért. A **konyhai alkalmazott** felel az étkeztetéssel és konyhai feladatokkal kapcsolatos törvényi előírások betartásáért. Ismeri és működteti a Nébih által előírt feladatokat, HACCP feladatokat, dokumentumokat. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.
4. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
5. A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.
6. A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Tárgyi feltételek:

Az óvoda épületét, udvarát, berendezését úgy alakítjuk ki, hogy a lehető legjobban szolgálja a gyermekek nevelését, fejlesztését. Törekszünk arra, hogy helyiségeink mindig tiszták, gondozottak, esztétikusak legyenek. Programunkban megfogalmazott egészséges életmód kialakítását a tárgyi feltételek is biztosítják. A gyermekek mozgásának, játékigényének kielégítéséhez megfelelő játékeszközök vannak biztosítva. A mi programunk sajátos, mi készítettük, a gyermeki személyiség egészére kívánunk hatni. Kiindulásként a meglévő eszközeinket használjuk fel a program megvalósításához. A folyamatos eszközbővítést szükségesnek tartjuk. A kötelező eszközjegyzékben előírt eszközöket a beszerzésük után beépítjük, használjuk a nevelőmunkánk továbbfejlesztésére.

A programunk megvalósításához szükséges közizény: mese párnák, bábok, mesekönyvek, verses kötetek, gyertyák, IKT eszközök. Hangszerek: furulya, metallofon, dob, ritmusbot, csörgő, triangulum, cintányér (kicsi-nagy), csengő, népi hangszerek, gyermekek-óvónők által barkácsolt ritmushangszerek, hangsíp vagy hangvilla, táncos szoknyák, köténykék, mellénykék, kalapok.

Képalakításhoz: különböző méretű rajzlapok, színes papírok, festékek, színes ceruzák, zsírkréták, pasztellkréták, filctoll, viaszkréták, fonalak, anyagok, madzagok, stb.

Plasztikai munkákhoz agyag, gyurma, fadarabok, termések, magok, kavicsok, szövőkeretek, fonalak, stb. Gyermekméretű seprű, lapát.

Mozgáshoz kézi szerek, nagymozgást fejlesztő eszközök.

Udvari játékok, eszközök: homokozó játékok, labdák, füles labdák, karikák, műanyag asztalkák, székek, gyermekméretű szerszámok, udvari fészer mindezek tárolására, komposztáló, madáretetők. Ivókút az udvarra. Szakkönyvek.

FELHASZNÁLT IRODALOM:

Az 1993. évi LXXIX. Törvény a köznevelésről és módosításai

137/1996. (VIII. 28.) Kormány rendelet

Kompetencia alapú óvodai nevelés, elméleti alapvetések

Az óvodai nevelés országos alapprogramja
Magyar Közlöny, 1996. 71 sz. 4511-4516 o.

Az óvodai nevelés programja 1989.

1. melléklet a 363/2012. (XII.17.) Kormány rendelethez

Balázsne Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár?
Alex typo 1992.

Dömötör Tekla: Magyar népszokások
Budapest, 1985.9.old.

Kósáné Ormai Vera: A mi óvodánk
OKKER 2001.

Nagy Jenőné: Csak tiszta forrásból
Szolnok 2002.

Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel
Jász-Nagykun-Szolnok megyei Pedagógiai Intézet 1997.

Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, - de hogyan?
NAT-TAN sorozat Bp. OKI 1996. 1 - 128. o.

Tevékenységek központú óvodai nevelési program
1996. Miskolc

Útmutató a Tevékenységek központú óvodai nevelési program matematika komplex foglalkozások
szervezéséhez
Fabula 1997.

Zsámboki Károlyné-Horváthné Szigligeti Edit: Matematika kézzel, fejvel, szívvel
OKKER

Zsidákovits Sándorné: Anyanyelvi nevelés az óvodában
PEPSZI 1996

Eszterház Néphagyományéltető Óvoda Pedagógiai Programja

Óvodapedagógiai módszertani kézikönyv

Tartalom

ÓVODÁNK BEMUTATÁSA	1
A NAPRAFORGÓ TAGÓVODA ADATAI	3
PROGRAMUNK ALAPVETÉSEI	4
1. Céljaink	4
2. Gyermekkép	4
3. Óvodakép	4
4. Általános nevelési feladataink	5
5. Az óvoda pedagógiai klímája	7
6. Dolgozói attitűd	7
PROGRAMUNK RENDSZERÁBRÁJA	8
A NEVELÉS KERETE	9
A tanulás szervezése a nyári hónapokban:	25
PROGRAMUNK TEVÉKENYSÉGFORMÁI	26
1. Játék	26
2. Verselés, mesélés	31
3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	36
4. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	43
5. Mozgás	47
6. A külső világ tevékeny megismerése	52
Módszereink:	58
Szervezeti formák:	59
7. Munka jellegű tevékenységek	60
Különböző munkafajták	61
A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	63
ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE	65
GYERMEKVÉDELMI MUNKA	66
Szociális hátrányok enyhítését szolgáló feladatok	66
Esélyegyenlőséget biztosító intézkedések	66
PROGRAMUNK ERŐFORRÁSAI	67

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

08-504/2020.

Véleményt nyilvánított:

A Napraforgó tagóvoda szülői szervezete:

Stilvics - Nánás Fatime
Szülői Szervezet vezetője

Elfogadta:

A Napraforgó tagóvoda nevelőtestülete:

Dr. Smellm
tagóvoda vezető

Jóváhagyta:

Üllő Város Humán Szolgáltató Központ:

Szilágyi Attila
igazgató

Tájékoztatásul megkapják:

- Árpád Fejedelem Általános Iskola
- Bölcsőde
- Gyermekjóléti Szolgálat

Dátum: 2020 09 07

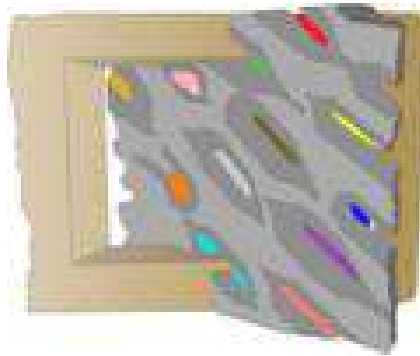
Irattári száma:

CSICSERGŐ TAGÓVODA
2225 Üllő, Kisfaludy tér 10
OM azonosító: 202 790

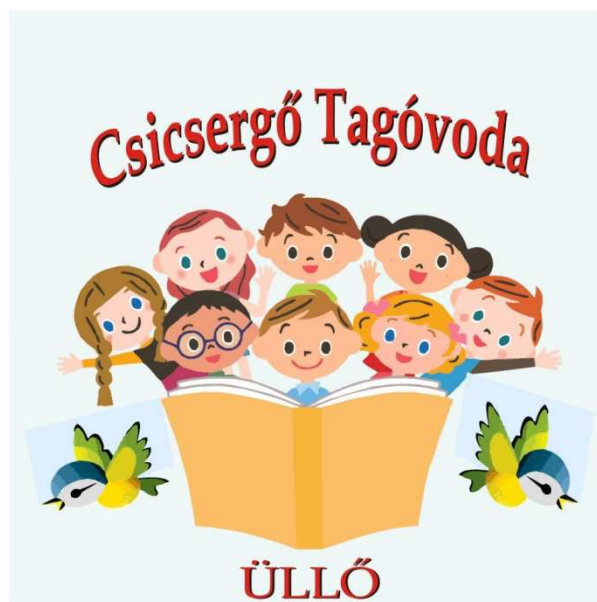
CSICSERGŐ

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Természetesen, mesével (TM)

Humán Szolgáltató Központ

A helyi nevelési programot készítette: a Csicsergő Tagóvoda nevelőtestülete

Elfogadta: Csicsergő Tagóvoda nevelőtestülete

Odránné Kalina Krisztina tagóvoda vezető

Jóváhagyta: Szabó Katalin Ildikó Humán Szolgáltató Központ Igazgató

Hatályos: 2020. szeptember 01. napjától határozatlan ideig.

Tartalom

1.	A PEDAGÓGIAI PROGRAM RÖVID BEMUTATÁSA.....	5
2.	BEVEZETÉS	6
2.1.	A pedagógiai program megírásának előzményei.....	6
2.2.	Az intézmény története.....	6
3.	HELYZETELEMZÉS.....	7
3.1.	Az óvoda környezete, családok szociokulturális helyzete.....	7
3.2.	Az intézmény struktúra ábrája.....	8
3.3.	Intézményünk adatai, feladatai.....	9
4.	AZ INTÉZMÉNY ÉRTÉK ÉS CÉLRENDSZERE	9
4.1.	Alaptevékenységek.....	9
4.2.	Az óvoda nevelő munkája, a játék kiemelt szerepe.....	9
4.3.	Kiemelt nevelési területek: külső világ tevékeny megismerése, a vers, mese.....	10
4.4.	A várható fejlődés óvodáskor végére.....	10
4.5.	A családokkal való kapcsolat.....	10
5.	ÁTMENETEK A GYERMEK ÉLETÉBEN.....	11
5.1.	A befogadás időszaka.....	11
5.1.1.	Az óvodapedagógus feladata a befogadási időszak folyamatában.....	11
5.2.	Óvoda – iskola átmenet.....	12
5.2.1.	Az óvodapedagógus feladata a folyamatban.....	12
6.	PEDAGÓGIAI ÉRTÉKEK, CÉLRENDSZERÜNK	13
6.1.	A célrendszer megvalósulását támogató működési érték részek.....	13
6.2.	Programunk rendszer ábrája.....	14
7.	ALAPELVEINK.....	15
8.	NEVELÉSI CÉLJAINK.....	16
9.	KÜLDETÉSNYILATKOZAT, GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP.....	16
9.1.	Küldetésnyilatkozat.....	16
9.1.1.	Pedagóguskép.....	16
9.2.	Gyermekkép.....	17
9.3.	Óvodakép.....	18
10.	AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	18
	Az óvodai nevelés általános feladatai.....	18
10.1.	Az egészséges életmód alakítása.....	18
10.1.1.	Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.....	19
	Az egészséges életmódra neveléshez kapcsolódó feltételrendszer.....	20
10.1.2.	mozgásigény kielégítése, és a testi képességek a mozgáskultúra fejlesztése.....	21
10.1.3.	A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.....	21
10.1.4.	A környezettudatos magatartás kialakítása, környezetvédelem, megóvás és az egészséges környezet fenntartásához kapcsolódó szokások kialakítása, megtartása.....	22
11.	Teljes körű egészségfejlesztési és prevenciós program.....	23
11.1.	Az egészségfejlesztés feladatai.....	23

11.2. Kapcsolódási pontok	24
12. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	25
12.1. A gyermek szocializációját támogató elveink	27
13. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	28
13.1. Az értelmi fejlesztés	30
14. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	30
14.1. Személyi feltételek	30
14.1.1. Szakmai képzettségek összetétele, korfa.....	31
14.1.2. Továbbképzések rendszere	32
14.2. Tárgyi feltételek.....	32
14.3. Az óvodai élet megszervezése	33
14.3.1. Csoportszervezés	33
14.3.2. Napirend	33
14.3.3. Hetirend	34
14.3.4. Az óvoda kapcsolatai	34
15. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	35
15.1. Játék.....	35
15.1.1. Udvari játéktevékenység.....	35
15.1.2. Játék, játékba integrált tanulási tevékenységek.....	36
15.2. Verselés, mesélés.....	37
15.2.1. TERMÉSZETESEN, MESÉVEL (TM program).....	38
Hallástól, mesétől az iskola küszöbig	38
15.2.1.1. Természetesen, mesével.....	39
15.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	42
15.3.1. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	43
15.4. Mozgás	45
15.5. Külső világ tevékeny megismerése.....	47
15.5.1. A külső világ tevékeny megismerése matematikai tartalom.....	49
15.6. Munka jellegű tevékenységek.....	49
15.7. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	50
15.7.1. Képességfejlesztés	51
16. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	51
17. AZ ÓVODA ÜNNEPEI.....	52
18. A NEVELŐ MUNKA TERVEZÉSE, DOKUMENTÁCIÓ, AZ ÓVODA MÉRŐRENDSZERE	55
18.1. A nevelőmunka tervezése	55
18.2. Dokumentáció.....	55
18.2.1. A gyermek fejlődésének nyomon követése.....	55
18.3. Az óvoda mérőrendszere	55
19. KAPCSOLATI RENDSZEREK.....	56
19.1. A belső kapcsolatok működése, formája, rendje	56
Óvoda – Család kapcsolati formái folyamatábra.....	58
19.2. Óvoda-család kapcsolata	59

19.3.	A külső kapcsolatok működése, formája, rendje	60
20.	AZ ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET	62
21.	DIFFERENCIÁLÁS, INTEGRÁCIÓ.....	63
	Integráció, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése	63
21.1.	A sajátos nevelési igényű gyermek integrált nevelése az intézményben	64
21.2.	Beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek nevelése az óvodánkban.....	65
21.3.	Kiemelten tehetséges gyermekek	67
21.3.1.	Alapelvek a tehetségígéretnek nevelésében	68
21.4.	Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység	68
22.	GYERMEKVÉDELMI MUNKA AZ ÓVODÁBAN.....	69
22.1.	A gyermekvédelemmel kapcsolatos cél- és feladatrendszer	70
22.1.1.	Az óvodapedagógus feladatai a gyermekvédelemben, prevenció feladatok.....	70
22.1.2.	Az óvodapedagógus feladatai a gyermekvédelemben, korrekciós feladatok	71
22.2.	Gyermekvédelmi felelős feladata	71
22.2.1.	Az óvodapedagógus (gyermekvédelmi felelős) feladatai	71
22.2.2.	A tagóvoda vezető feladatai	72
22.3.	Migráció	72
23.	IRODALOMJEGYZÉK.....	73
24.	MELLÉKLETEK.....	75

A helyi nevelési programot benyújtó intézmény:

Üllő Város Humán Szolgáltató Központ Csicsergő Tagóvoda

2225 Üllő, Kisfaludy tér 10.

OM azonosító: 202 790

Az Alapító Okirat száma, kelte: 117/2020/2.

Törzskönyv azonosító szám: 01-240/2020.

A program benyújtását meghatározó törvényességi háttér, fenntartói elvárások:

Intézményünk programja az oktatáspolitikai célok figyelembevételével, a jogszabályi előírások és szabályozó dokumentumok figyelembevételével készült.

Programunk törvényi háttere

- Az óvoda hatályos Alapító Okirata
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról (ONOAP)
- 2012.évi CXXIV. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC törvény módosításáról
- 229/2012.(VIII.28.) Korm. rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- 20/2012 EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és névhasználatáról
- 22/2013. (III. 22.) EMMI rendelet egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 1997. tv. XXXI. törvény a gyermekek védelméről és jogairól
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 1991. évi LXIV. törvény a Gyermekek jogairól
- 149/1997 (IX.10) Kormányrendelet a „gyámhatóságok valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról”
- 2003 évi CXXV. törvény az „egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 2211/2010. (VII.30) Kr.
- 20/2012 EMMI rendelet 2. melléklete (*JEGYZÉK a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről*)
- 15/2013. (II. 26.) EMMI – rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 48/2012. (XII.12) EMMI – rendelet szakmai szolgáltatásokról, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézményekről és a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokban való közreműködés feltételeiről
- 1992. évi LXIII törvény a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról
- Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez – Kiegészítő útmutató – Óvodai nevelés (Oktatási Hivatal)
- Országos tanfelügyelet – kézikönyv az óvodák számára (Oktatási Hivatal)
- Önértékelési kézikönyv óvodák számára (Oktatási Hivatal)

1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM RÖVID BEMUTATÁSA

Programunkat a már kialakított szokásainkra, értékeinkre építve állítottuk össze. Óvodánk egyediségét, a helyi és környezeti sajátosságok, az óvodapedagógusok által választott módszerek adják.

Az óvodás gyermekek kompetenciáinak, képességének, mozgásának, kommunikációjának, szociális érzékenységüknek, érzelmi intelligenciájának, viselkedés kultúrájának fejlődését a **„Természetesen, mesével”** programunkkal kívánjuk az együtt töltött évek alatt elérni.

Az óvodánk pedagógia programjának megvalósításával, szeretnénk az óvodába járó gyermekeket élményekkel, ismeretekkel gazdagítani, érzelmileg olyan környezetet teremteni a minden a napokban, amelyben jól érzik magukat, szívesen jönnek az őket váró felnőttek, és gyermekek körébe.

A programunk megvalósításának eredményességét a nevelőtestületünk, a Csicsergő program „Természetesen, mesével” céljaiban, feladataiban határozta meg. Kiemelt nevelési területünk a mese, és a környezeti nevelés.

A természet szeretete, a mese valamennyi tevékenységben megjelenik. A (nép) mese nem csak élmény, a változás az „igazi” mesében állandóan jelen van, a mese mindig tanít valamit. A meséken keresztül átítatódik a magyar nyelv, furfang, észjárás, a Magyarság sorsa Az anyanyelvi nevelés/kommunikáció, a mintaadó beszéd valamennyi nevelési területet átszövi. Minden a gyermeknél kezdődik.

A természet megismerése, a környezettudatosság, környezetvédelem a minden napokban, a szabadban, és a csoportban is jelen van, a teljes körű egészségfejlesztés szerves részét is képezi.

A helyi programunk fenntarthatóságának a feltétele, hogy vállalható legyen az, amit végzünk. Ehhez, minden munkatársunk sajátjaként érezi a programot, azonosul vele, annak megvalósítását a mindennapok gyakorlatában valósítja meg.

2. BEVEZETÉS

2.1. A PEDAGÓGIAI PROGRAM MEGÍRÁSÁNAK ELŐZMÉNYEI

A Kormány kiadta számunkra 6137/1996 (VIII.28) rendeletben az óvodai nevelés alapprogramját, mely lehetőséget teremtett az óvoda önállóságra, a pedagógiai nézetek alkotó érvényesítésére. A közoktatási törekvésekkel összhangban, - 2005 óta tartó fejlesztési irány – kompetenciaalapú nevelés és oktatás – a XXI. század pedagógiai innovációjával függ össze.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló Kormányrendelet (363/2012. (XII.17) a kihirdetést követően (előzőleg, 255/2009. XI.20 Kormányrendeletét, valamint a 137/1996.(VIII.28) Korm.rendeletét) és a 20/2012. (VIII.31) EMMI rendelet, a nevelési- oktatási intézmények működéséről, névhasználatáról, mely alapján a Pedagógiai Programunk felülvizsgálatát és módosítását végeztük.

A Pedagógiai Programunk 2020. szeptember 01-ével kerül bevezetésre. Programunk megírásánál, az intézmény belső elvárásainak megfogalmazásakor hangsúlyt fektettünk, a belső elvárás rendszer, és a külső ellenőrzés (tanfelügyelet, minősítés) elvárás rendszerének szempontjainak figyelembevételére, beépítésére.

2.2. AZ INTÉZMÉNY TÖRTÉNETE

A tagóvoda, Üllő Város Humán Szolgáltató Központ, Óvoda és Központi Rendelő Többcélú közös Igazgatású Intézmény (rövidített neve: Üllő Város Humán Szolgáltató Központ) integrált intézmény tagja. A Humán Szolgáltató Központ Óvodai Intézményegységei közül – az öt tagóvoda közül – a Csicsergő Tagóvoda a „legfiatalabb” tagóvoda.

Az intézmény kialakulásának folyamatát mutatja az alábbi táblázat:

Az óvoda épülete, udvara	
2010.09.01.	Az óvoda megnyitása 3 csoporttal
2017.	Az óvoda bővítés 2 csoporttal
2016-2017.	Bölcsőde 1 csoporttal (ideiglenes üzemeltetés)
2017-2018.	Központi óvoda összevont 1 csoporttal (rendkívüli helyzet miatt)
Pedagógiai Program, az óvoda arculata	
2010.09.01.	Csicsergő Program: kiemelt nevelési terület – környezeti nevelés Részben adaptált Programok a helyi nevelési Programban: - Tevékenységközpontú Óvodai Nevelés - Művészeti nevelés
2020.09.01.	Természetesen, mesével (TM) Kiemelt nevelési területek: - környezeti nevelés – mese

3. HELYZETELEMZÉS

3.1. AZ ÓVODA KÖRNYEZETE, CSALÁDOK SZOCIOKULTURÁLIS HELYZETE

Csicsergő Tagóvoda	
Az óvoda környezete	
<p>Üllő város Budapest agglomerációjához tartozik és a Pesti-síkság szélén fekszik. Közel helyezkedik el a Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér. Több főútvonal összekötő csomópontja található a város körül. A városi rangot 2005-ben kapta meg. Rendezett, prosperáló város: nagyon jó infrastruktúrájú, lakóparkokkal, logisztikai központokkal, üzletekkel, bevásárlóközpontokkal tarkított, impozáns központtal, tágas zöld terekkel övezett. A városban öt óvoda található.</p> <p>Öt csoportos tagóvodánk, a mai kor elvárásainak megfelelő, modern épületben, zöld övezetben helyezkedik el. Az óvoda közelében található egy kiserdő. Az óvoda udvara tágas, hatalmas fákkal, dús zöld növényzettel van telepítve. Az épület belső elrendezése funkcionális, torna szobával, hatalmas fedett terasszal rendelkezik.</p>	
Csoportszobák	Családok szociokulturális helyzete
<p>Minden csoportszoba gazdag eszköztárral felszerelt, világos, barátságos. A csoportszobák méretei különbözőek. Az óvó nénik az évek során folyamatosan szebbé teszik, a gyermekek munkáival is díszítik a helységeket. A csoportszobák belső elrendezése esztétikus, a nevelési célokat támogató bútorokkal, játékokkal felszereltek.</p>	<p>Munkavállalási lehetőség, a környékben és Budapesten is biztosított. A családok többsége ingázó munkavállaló, de jellemző az otthonról történő munkavégzés is. Egyre vonzóbb a település, a beköltöző családok száma növekszik. A család modell általában: kiscsalád, azonban a nagycsaládok száma is folyamatosan növekszik. A családok általában biztosított anyagi háttérrel rendelkeznek, azonban rosszabb körülmények között élő, esetleg hátrányos, vagy veszélyeztetett gyermek is akad.</p>

3.3. INTÉZMÉNYÜNK ADATAI, FELADATAI

Az intézmény típusa: óvoda

Csicsergő Tagóvoda
2225 Üllő, Kisfaludy tér 10./ Ingtalan helyrajzi száma: 2393/2 Tel: 06/29-600-105 e-mail cím: csicsergo@ullohszk.hu honlap cím: www.ullohszk.hu/csicsergo

Az intézmény óvodai csoportjainak száma:	5
Az intézményi pedagógus álláshelyek száma:	10 fő
Szakmai és nem szakmai álláshelyek száma:	18 fő
Engedélyezett maximális gyermeklétszám:	Alapító Okirat szerint: 150 fő Törvény szerint: 125 fő

Az óvoda fenntartójának neve, címe:	Üllő Város Önkormányzata 2225 Üllő Templom tér 3.
Az intézmény működési területe:	Üllő Város közigazgatási területe.
Az óvoda körzete:	Üllő Város közigazgatási területe.
A törvényi megfelelést szolgáló egyéb információk:	A nevelés és fejlesztés magyar nyelven folyik. Óvoda csoportok: osztatlan, részben osztott. Az óvoda világnézeti nevelés tekintetében semleges. A hitoktatás a törvényi előírásoknak megfelelően a szülői igényekre alapozva biztosított. Az óvodai nevelés intézményünkben ingyenes.

4. AZ INTÉZMÉNY ÉRTÉK ÉS CÉLRENDSZERE

*„A mese az az ábécéskönyv, amelyből a gyermek megtanul, saját lelkében olvasni”
(Bruno Bettelheim)*

A Csicsergő név kettős jelentésű

Csicsergő – óvoda, melybe belépve csicsergő gyermekhangokat, az óvoda udvaráról csicsergő madarakat hallunk.

4.1. ALAPTEVÉKENYSÉGEK

Az intézményünk valamennyi – az óvoda körzetébe tartozó, és óvodai jogviszonyba kerülő – gyermek nevelését biztosítja. **Az óvodai alaptevékenységekben** valamennyi óvodás, azonos értékrenden alapuló, azonos nevelési határok keretén belül részesül. Az óvoda nevelőtestületével közösen meghatározott alap - elvárások mentén, kívánjuk az óvodában folyó pedagógia munkát megvalósítani.

4.2. AZ ÓVODA NEVELŐ MUNKÁJA, A JÁTÉK KIEMELT SZEREPE

Az óvodában a nevelési folyamat alapját az óvó – védő, szociális, személyiségfejlesztő funkciók teremtik meg. **Az intézményben folyó nevelőmunka** - az alapprogram értelmében a **családi nevelést egészíti ki**, oly módon, hogy megerősíti, segíti, támogatja, a gyermeket különleges védelemben részesíti, illetve hátránycsökkentő szerepet tölt be. Légkörével a gyermekkor derűjét, nyugalmát, oldottságát biztosítja.

A ránk bízott gyermekeknek boldog, egészséges, kiegyensúlyozott gyermekkort kívánunk biztosítani, ezért **a legtöbb időt az óvodai életben a játékra szánjuk**. A játék során, igyekszünk olyan tapasztalatokhoz juttatni a gyermekeket, amelyek által „kijátszhatják” magukból, az őket ért élményeket, ismereteket szerezhetnek az őket körülvevő világról, ezáltal felkészítjük őket az élet kihívásaihoz. Védjük a gyermekek testét, lelkét a felesleges megterhelésektől. Nézeteinket felvállaljuk, hittel, szakmai érvekkel/tudással felvértezve a szülők szemléletét is igyekszünk formálni.

A „hitvallásunkat”, nézeteinket az óvodai tevékenységek szervezésénél a fenti elveket munkánkban érvényre juttatjuk.

4.3. KIEMELT NEVELÉSI TERÜLETEK: KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE, A VERS, MESE

Pedagógiai, módszertani felkészültséggel tudatosan támogatjuk és biztosítjuk a környezettudatos szemlélet formálását, a környezet értékeinek közvetítését a minden napokban. Az óvoda adottságait, és az előző évek hozzáadott értékeit kihasználjuk, „Madárbarát óvoda” (2020.05.től), a tevékenységeket – lehetőség szerint - a szabadban, a zöld környezetben valósítjuk meg.

A Programunk kiemelt területe a vers és a mese, amely a kisgyermekek anyanyelvi, kognitív fejlődését alapozza meg, az érzelmi intelligenciáját fejleszti. Nagy hangsúlyt helyezünk a beszédészlelés- és beszédmegértés fejlesztésére, ami a későbbi tanulást támogatja. Valamint a kommunikáció kultúra megalapozására, ami a későbbi felnőttkori interakciók egyik legmeghatározóbb területe.

4.4. A VÁRHATÓ FEJLŐDÉS ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely **a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel.** Az óvodáskort folyamatos egészként értelmezzük, melynek végén a kisgyermekek egyéni fejlődése nevelőtevékenységünk hatására is azokat a jellemzőket fogja mutatni, melyeket az Óvodai nevelés országos alapprogramja megfogalmaz.

Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait, eltérő fejlődési ütemüket. a gyermekek képességeinek kibontakoztatását ennek megfelelően tervezzük és valósítjuk meg. A gyermekeket az iskolakészültség fokozatáig vezetjük el az óvodai pedagógiai folyamatok megvalósításával. **A Programunkban meghatározott nevelési feladatokat végzünk, olyan tevékenységeket biztosítunk, (a gyermek személyiség fejlődésének, közösségi életre történő felkészítésének, a kiemelt figyelmet igénylő gyermek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítségét célzó tartalmakkal) melyek által minden gyermek eljut az iskolakészültség állapotáig, az ehhez szükséges értelmi, lelki, szociális és testi fejlettséghez.**

A hátrányos helyzetű gyermekeket megkülönböztetett figyelemmel neveljük, elősegítjük a szocializálódás folyamatát.

A tehetség ígéretes gyermekeket külön tevékenységekkel támogatjuk.

4.5. A CSALÁDOKKAL VALÓ KAPCSOLAT

A családokkal **szoros együttműködésben**, a nyitottság, őszinte párbeszéd jegyében kívánunk partneri kapcsolatot folytatni. Az óvodánk „nyitott” óvoda, a nevelési év folyamán, a szülők – előzetesen egyeztetett időpontban, betekintést nyerhetnek az óvodai életünkbe.

A szülőkkel közös programokat, tevékenységeket szervezünk. A párbeszéd mélyítésére, a napi kapcsolattartásra, különös gondot fordítunk: a személyes kapcsolat, nyílt napok, az on-line felületek, a Szülői fórumok, közös kirándulások, családi napok keretein belül.

Fogadó óra keretében az egyéni esetek megbeszélésén, családlátogatáson, szülővel történő befogadáson, szükség szerint szakember bevonásával törekszünk az együttműködésre.

5. ÁTMENETEK A GYERMEK ÉLETÉBEN

Az ember életében a megszokott szocializációs térből való kimozdulás, nagy érzelmi próbatétel, ez különösen igaz, a kisgyermek számára. Az óvodánk figyelembe veszi a gyermeket érintő lelki, környezeti változásokat előidéző „átmenetek” megkönnyítését.

5.1. A BEFOGADÁS IDŐSZAKA

Az óvoda elfogadás számos tényezőtől függ:

- családtól (az anya – apa - gyermek kapcsolattól, valamint mennyire készítették fel a gyermeküket)
- korábbi közösségbeli tapasztalatoktól (bölcsőde)
- a gyermek előzetes elválási élményeitől
- a gyermek önállósági fokától, fejlettségétől
- a gyermek, illetve az óvodapedagógus személyiségétől

A befogadás időszakában a szülő és gyerek elválásának nehézségei nem teljesen kiküszöbölhetők. A gyermek önállósodási törekvései, annak megjelenése törvényszerű, az átmenet segítésében több tényező hat a gyermekre.

5.1.1. AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA A BEFOGADÁSI IDŐSZAK FOLYAMATÁBAN

A gyermek érzelmi viszonyulását alapvetően meghatározzák az óvodakezdés első benyomásai. Saját, megszokott környezetében elfogadóbb, biztonságosabban érzi magát a gyermek. Ezért tartjuk fontosnak az óvodakezdést megelőző ismerkedést, ahol az óvodapedagógus már az óvodai élet megkezdése előtt kapcsolatot vesz fel a szülőkkel, a gyermekkel. (anamnézis lapot tölt ki)

A gyermekek már a befogadás időszaka alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végzik a mindennapi tevékenységeket, melyet az óvodapedagógus érzelmi megerősítéssel, játékos módszerekkel gyakoroltat. A gyermekeknek lehetőséget biztosít, hogy érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választhassanak, miközben megélhetik önállóságukat, kiteljesíthetik öntevékenységi vágyukat.

A szokás- és szabályrendszer fokozatos elsajátításának a képessége, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtési szerepe, a befogadás pillanatától fontos. Segít abban is, hogy minden gyermek megtalálhassa a helyét a csoportban. Az óvodapedagógusaink a csoportszobában melegséget, barátságot árasztó környezetet alakítanak ki, amelyben lehetővé teszi, hogy a gyermek a szülőtől fokozatosan „váljon le”, az anyás/apás beszoktatás/befogadás időszakában.

Befogadás lépései:

1. A gyermek a szülővel tölt el néhány órát az óvodában. Ennek célja, hogy ismerje meg az óvodapedagógusokat, dajkát, pedagógiai asszisztenseket, az óvoda épületét, a csoport szobát. Megismeri a csoportban a gyerekeket „Csicsergő csipegető” nap.
2. Szeptemberben az óvodapedagógussal megbeszélte időpontban a gyermek a szülővel érkezik, majd egy-két óráig az óvodában vannak együtt. Ismerkedik a gyermek a környezettel, a szülő jelenlétében még.

3. A szülő, a 2. vagy 3. napon, majd rövidebb ideig az óvodában hagyja a gyermeket. Ennek az a célja, hogy a gyermek egyedül is felfedezhesse a csoportot, amelyben ezután óvodás napjait fogja tölteni.
4. A 3. napon a gyermek hosszabb ideig marad már egyedül az óvodában. Így hamarabb elválik majd a későbbiekben is a szülőtől, aki ezen a napon már távol van hosszabb időre a gyermekétől. Ez a szakasz a fokozatosság elvét érvényesíti.
5. A teljes beszokás szintjéhez (ami hosszabb folyamat, egyénenként változó időszakú) a szülő a gyermektől a reggeli elválásnál rövid búcsút vesz, bizalommal átadja az óvodapedagógusnak, majd a megfelelő időben jön el érte.

Fontos, hogy a szülő bizalommal forduljon az óvodapedagógusokhoz, dajkához, pedagógiai asszisztenshez: türelemmel, érdeklődve kövesse a gyermeke tevékenységét az óvodában. **A legnehezebb, de a legfontosabb lépés a beszokás időszakában is: a szülő legyen képes elengedni gyermekét, éreztesse a bizalmát az óvodai dolgozók iránt a gyermekben.**

Ha ezek a feltételek megvalósulnak, a gyermek óvodába való beilleszkedése vidáman, és zökkenőmentesen zajlik. A kiegyensúlyozott beszokáshoz **az öt lépés tervét** a gyermek igényeihez mérten tudjuk változtatni, az óvodapedagógusokkal egyeztetve.

Az óvodapedagógus, a pedagógiai asszisztens, és a dajka azonos követelményekre épülő együttműködésben munkálkodik a csoportban együtt.

Különleges figyelmet fordítunk a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek befogadására. A nehezen szocializálható, lassan fejlődő gyermekek, valamint a kiemelt képességű gyermekek nevelését speciális törődéssel, valamint a támogató szakemberek bevonásával együttműködve végezzük.

5.2. ÓVODA – ISKOLA ÁTMENET

1. Az óvoda a gyermek iskolára alkalmasság tételét tekinti feladatául. Az óvoda – a maga eszközeivel - formálja a gyermek szükséges alapkészségeit, kulcskompetenciáit az iskolai élethez. **Az óvodapedagógus, a gyermek belső érésére, a családi nevelésre alapozva végzi feladatát. Ez folyamat jellegű, mely az óvodáskort már megelőzi, az óvodában kezdetét veszi, ahogy a gyermek a harmadik életévét betöltve az óvodába lép.** A kisgyermek az óvodáskor végére eléri az iskola élet megkezdéséhez szükséges testi, lelki és szociális érettségi szintet, eléri az iskolakészültséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás, az egyéni fejlettségi szint szerint ad lehetőséget, melyet a kisgyermekek többsége elér az óvodáskor végére.

A gyermekeket elsősorban pszichésen kell az iskolakészültség állapotának eléréséig felkészíteni, majd az iskolai életet megkezdve lassan, egyéni tempóban, az iskolai körülmények hatására válik iskolássá.

Az iskolai folyamatosságot az iskolai hatásoknak kell biztosítaniuk azzal, hogy a nevelő munkát formájában, és tartalmában az óvodai nevelés módszereire és eljárásaira támaszkodva „törésmentesen” folytatják.

5.2.1. AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATA A FOLYAMATBAN

Az óvodai életet, képességfejlesztést az iskolába lépés lélektanának, képességei ismeretében tükrében tervezi és valósítja meg. Az óvoda – iskola kapcsolatának fejlesztése érdekében, a gyermek életkorának megfelelő közös programokat szervez. Az óvodapedagógusok és a nevelő-oktató munkát segítő munkatársak közösen, felelősségteljesen, szakmailag

megalapozottan működnek együtt. Az óvodapedagógusok a fejlesztő szakemberekkel, a fejlesztő-teammal rendszeresen konzultálnak, együttműködnek. Teljes körűen és folyamatosan tájékoztatják a szülőket a gyermek fejlettségéről, tanácsokkal segítik az iskolai élet megkezdésében.

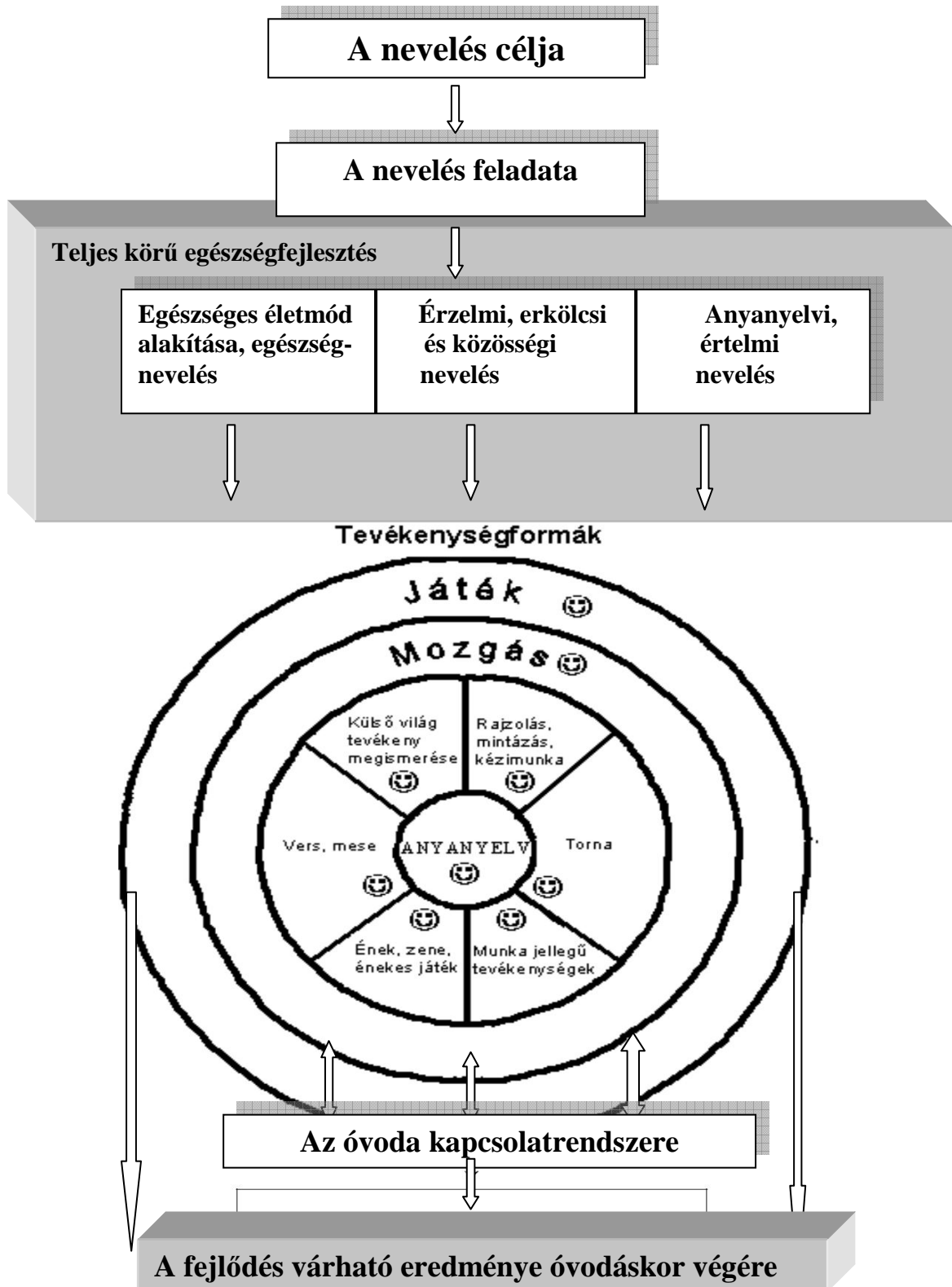
6. PEDAGÓGIAI ÉRTÉKEK, CÉLRENDSZERÜNK

Pedagógiai értékek	Célrendszer
1. Ézelmi nevelés, szocializáció (ézelmi, erkölcsi és közösségi nevelés)	Ézelmileg kiegyensúlyozott, magabiztos, pozitív szemléletű, önmagát a világban elhelyezni tudó gyermek. Társak felé együttműködő, alkalmazkodó, a szabály-szokásrendszert alkalmazó, ézelmi helyzeteket megfelelően kezelő közösségi taggá váljon a társadalomban.
2. Játék és tevékenységben történő tanulásszervezés	A tevékenységekre nyitott, érdeklődő, motivált gyermek, aki az iskolai életre, ezáltal alkalmassá válik.
3. Egészséges életmódra nevelés	Az egészséges életvitel továbbvivő gyermekké váljon, tudatos egészségmegőrző szokások belső értékké válásával, és gyakorlásával.

6.1. A CÉLRENDSZER MEGVALÓSULÁSÁT TÁMOGATÓ MŰKÖDÉSI ÉRTÉK RÉSZEK

Működési érték részek	Célrendszer
1. Azonos értékrend	A napi munkavégzésben az alkalmazotti közösség (óvodapedagógusok, dajkák, pedagógiai asszisztensek) a közösen egyeztetett és elfogadott értékrend alapján végzik a napi munkájukat. A szakmai módszertan tudatos alkalmazása mellett, a módszertani szabadság elve érvényesül.
2. Együttműködés	Az „egységes” értékrend mellett minden pedagógus megtartja (NOKS) a módszertani tudáson alapuló pedagógiai gyakorlatát, együttműködően, támogatják egymás munkáját. A fejlesztést végző szakemberekkel (fejlesztő-teammal) rendszeresen konzultálnak. A „MI” tudat erősödése, a mentálhigiéne óvása a közösségben fontos szempont.
3. Szakmai felelősség	A reflektív pedagógus személye, a szakmai felelősségvállalás, az önelemzés, önfejlesztés, reflektív szemlélet, vezetői értekelések segítsék a szakmai munkát. A „reflektív-párok” segítsék a szakmai fejlődést, problémamegoldást. A horizontális együttműködésben az üllői tagóvodákkal a szakmai munkaközösségek szerepe kiemelt a tudásmegosztásban.
4. Innováció készség	A PEM-mel azonosulni tudó, az LLL- szemlélettel, hozzáállással, folyamatosan megújulni tudó szakmai munka valósuljon meg, (IKT tudás, korszerű módszerek alkalmazása a gyakorlatban, modern kutatási eredmények beépítése, a szakirodalomban való jártasság, multiplikációs készség)

6.2. PROGRAMUNK RENDSZER ÁBRÁJA

7. ALAPELVEINK

Programunk szellemisége magában hordozza a hazai óvodai neveléstörténet hagyományait, értékeit. Nemzeti sajátosságokra, a pedagógiai, pszichológiai kutatások eredményeire építve végezzük nevelőmunkánkat. Munkánk alapelveit meghatározzák még Magyarország Alaptörvényének értékei és országunk által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségek.

Melyek alapján figyelembe vesszük az óvodában folyó pedagógiai munka alapelveit:

1. A gyermeket – mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg.
2. A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, amelyet az óvodai nevelés kiegészít, esetenként hátránycsökkentő szerepet tölt be.
3. Az óvodai nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására irányul, minden gyermek egyenlő esélyének kibontakoztatásával, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával.

A pedagógiai folyamatokra kiterjedő alapelveink:

1. **A gyermekek mindenekfelett álló érdekeit** vesszük figyelembe, ez alapján szervezzük és valósítjuk meg óvodai nevelésünket, a gyermeki jogok és alapvető szabadságuk tiszteletben tartásával, az egyenlő hozzáférés biztosításával. A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi.
2. A gyermekeknek joguk van ahhoz, hogy megkapják a nekik megfelelő gondoskodást és nevelést. Nyitott és rugalmas időkeretet teremtünk, amely igazodik a gyermekek egyéni szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz, fejlődési üteméhez. A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását.
3. Az alkalmazott pedagógiai hatások a gyermek személyiségéhez illeszkedik. A differenciált bánásmód valamennyi gyermeket megilleti.

4. **Az óvodai nevelés meghatározó kulcsszereplője az óvodapedagógus.** Az intézményi nevelés mindennapjaiban az óvodai élet minden területén felkészült, rendszeresen tájékozódik az óvodapedagógiára vonatkozó legújabb eredményekről, azokat beépíti gyakorlati munkájába. **Tudatosan képviseli közös szakmai értékeinket, alapelveinket.** A tervező munkája megalapozott, nevelői tevékenységét folyamatos napi felkészülés, önértékelés, önelemzés jellemzi – teljes személyiségével vesz részt a gyermekek nevelésében. A továbbképzési lehetőségeket kihasználja, az ott szerzett ismereteit felhasználja napi gyakorlatában, újszerű pedagógiai módszereket alkalmaz, az IKT ismereteit fejleszti. Önmaga számára szakmai fejlődési tervet készít, kommunikációs képességét folyamatosan fejleszti, törekszik a reális önértékelésre, ennek birtokában, a változó feladatokhoz képes alkalmazkodni. A pedagógiai folyamat minden lényeges elemét komplex módon veszi figyelembe: a gyermekek előzetes tudását, motiváltságát, életkori sajátosságait, a nevelési környezet lehetőségeit, a tartalmat. Adaptív környezetet teremt, adekvát eszközöket használ.

5. A gyermekeket arra neveljük, hogy egymást elfogadják, az egyéni sajátosságokat tiszteletben tartásuk, együttműködésre ösztönözzük.

Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk:

1. A gyermeki szükségletek kielégítése, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkörben valósul meg. (testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus)

2. A gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységeken keresztül, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékon keresztül megvalósuló műveltségtartalmak, emberi értékek közvetítéséről.
3. A gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezet megteremtéséről.
4. A nemzetiséghez tartozó gyermekek önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét biztosítjuk.
5. A migráns gyermekek önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálást.

8. NEVELÉSI CÉLJAINK

Általános nevelési cél

Az Alapprogram tükrében a nevelésünk általános célja az óvodás gyermekek személyiségének kibontakoztatása az életkori- és egyéni sajátosságokra épülő pedagógiai eljárások alkalmazásával. Törekszünk, hogy az óvodai nevelés elősegítse a gyermekek harmonikus fejlődését. A megvalósuláshoz az eltérő fejlődési ütemhez igazodó, és a saját nevelési igény szerinti speciális pedagógiai eljárásokat alkalmazzuk.

Funkció szerint	Célrendszer	Megvalósulás
1. Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése	fejlesztő–teammal szoros együttműködés, konzultálás	A nevelési év folyamán folyamatosan
2. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai felkészítő programja	A gyermekvédelmi törvénynek megfelelően az általános és speciális gyermekvédelmi feladatok eredményes ellátása, jelzőrendszer működtetése, jelzési protokoll szerint.	A nevelési év folyamán folyamatosan

9. KÜLDETÉSNYILATKOZAT, GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

9.1. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

Az óvodánk dolgozói közösen kialakított értékrend alapján, legjobb szakmai tudásunk szerint neveljük, fejlesztjük óvodásainkat.

Pedagógia munkánk központjában a gyermekek mindenképp álló érdekének érvényesítése áll, amit az élménypedagógiai, a gyermekközpontú szemlélet közvetítésével valósítunk meg.

9.1.1. PEDAGÓGUSKÉP

Az óvodánkban a kisgyermek nevelése iránt elkötelezett óvodapedagógus feladata a rábízott gyermekek egyéni és közösségi nevelési, fejlődésük sokoldalú elősegítése, tevékenységük életkoruknak megfelelő irányítása. Az óvónő személyisége és példaadása meghatározó. Az óvodapedagógus az intézmény céljaival azonosulva, a közösségi szabályokat betartva, munkatársaival együttműködik a gyermekek fejlődésének érdekében (Etikai kódex alapelvei).

9.2. GYERMEKKÉP

A csicsergős óvodásaink gyermekközpontú, befogadó óvodánkban, váljanak az óvodai évek végére magabiztos, a közösségi élet és a kulturált életvitel szokásait alkalmazó, érdeklődő, önálló nyitott személyiséggé. A gyermeki személyiség kibontakozását elősegítő óvodai nevelésünk megsegíti őket, az életben való beválásban, az egészséges személyiség fejlődésében. Mindannyian egyenlő eséllyel, igényeiknek megfelelően, testileg egészségesen, az örömteli mozgás, az önfeledt tevékenységek, játék során fejlődjenek.

A gyermek mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre. A gyermek, fejlődő személyiség, fejlődését együttesen határozzák meg: a genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások. Az együttes tényezők hatásának következtében, a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyéneként változó testi és lelki szükségletei vannak, melyeket egyéni igényekre reagálva elégítünk ki. A gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó, melynek biztosításával, a személyiség szabad kibontakozására törekszünk.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, aki	Az óvodapedagógus feladata
kíváncsi és érdeklődő, testileg, lelkileg egyaránt pozitívan fejlődik, rá tud csodálkozni a világra, felfedezi annak minden gyönyörűségét	Változatos, érdekes, sokféle tapasztalat szerzés lehetőségét teremti meg, élményt biztosít: melyek hozzájárulnak a gyermekek harmonikus testi, szociális, érzelmi és intellektuális fejlődésükhöz, melyek támogatják az iskolai életmódra alkalmassá válásban. A gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, a nevelés során, minden gyermek számára biztosítja, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek
megtanul alkalmazkodni, társas baráti kapcsolatokat létrehozni, segíti a gyengébbeket, képes kifejezni érzelmeit, mások érzelmeit felismerni, tolerálni, képes elfogadni a társai másságát	A csoport kohéziót (összetartozást) erősíti, minden lehetőséget megragad, a gyermekek érzelmi intelligenciáját változatos módon fejleszti (korszerű módszereket ismer: konfliktuskezelési technikák, drámajáték, érzékenyítő játékok, szenzitív játékok.....)
probléma érzékeny, és kreatív	Biztosítja, hogy személyiségük szabad kibontakozásához, válják az önkifejezésük legfőbb formájává a játék, a játékokban teljedjen ki kreativitásuk, alkotó kedvük. Problémamegoldó gondolkodásukat fejleszti. Az óvodai nevelésünk alapelve, hogy nem ad helyet az előítélet kibontakozásának
igényli a szépet, az értéket	A tevékenységeke szervezésében arra törekszik, hogy minél több élményt, ismeretet szerezzenek a gyerekek az önkifejezés módjairól, mozgás és művészeti tevékenységekről.
kommunikációra, együttműködésre, konszenzusra képes, megfelelő kommunikációval rendelkezik (önmagát kifejezni tudó)	Biztatja, mintát ad a kommunikációban. Ösztönzi a gyermekeket, bátran mondják el véleményüket, bizalommal forduljanak a felnőttek, és társaik felé, a kapcsolatteremtés ne okozzon gondot, szívesen beszélgessenek. Működjenek együtt felnőtellel, gyermekekkel egyaránt.
kötődik a természethez	Környezetbarát szokás- és normarendszert alakít, tapasztalatszerzést biztosít, környezettudatos magatartást alakít
kötődik szűkebb, tágabb környezetéhez (család, település, táj) annak hagyományaihoz	Átadják és ápolják, azokat a hagyományokat, amelyekkel óvodánkban megemlékezünk, sőtát szervez az óvoda körül, megismerteti annak közvetlen környezetét, a település szokásait, rendezvényeket vesz részt a gyermekekkel. Szükség szerint családot látogat, a Családokkal szoros kapcsolatot tart.

a világra nyitott érdeklődő személyiség	motiválttá teszi a gyermekeket, érdeklődésüket fenntartja a tevékenységekben, egyéni bánásmódot alkalmaz, differenciál
egészségesen él	Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés, és az egészségmegőrzés terén mintát ad, megfelelő szokásokkal ismerteti meg a gyermekeket

Ha mindez sikerül: munkánknak, a hivatásunknak ez ad értelmet.

Ebben az életkorban, jóformán az egész élete eldől egy embernek. Amit ebben az életkorban elmulasztunk, később azt helyrehozni, pótolni már nagyon nehéz.

9.3. ÓVODAKÉP

Biztonságos, meghitt, bensőséges légkörben, az óvodásaink fejlődését támogató pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezet biztosítja az óvodásaink fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítő funkcióját látja el, esetenként a hátránycsökkentő szerepét tölti be.

Az óvodai nevelés a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig tart. Az óvoda funkciói (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő) hatásai során, a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Az óvodánkban a gyermek szükségleteire, egyéni képességeire – készségeikre alapozva differenciált, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását, hátrányok csökkentését szolgáló, tevékenységorientált óvodai nevelés folyik.

Az óvoda egyéni arculata tükrözi a közös értékrenden alapuló tudatos pedagógiai munkát, amelyet a gyermekek felé, **gyermekközpontú pedagógiai attitűddel** rendelkező kollégák közvetítenek.

10. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

10.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA

Egészségnevelési elveink:

A közös értékeken alapuló tevékenységrendszerünk biztosítja az egészséges életmódra nevelés és a környezettudatos magatartás megalapozását. Szükséges az óvodapedagógusok egységes, modern egészségkultúráról alkotott felfogása és az, hogy az egészségnevelés mindennapos munkánk részévé váljon. Az óvodapedagógusok, dajkák, pedagógiai asszisztensek is e szerint éljenek, cselekedjenek!

A szokások kisgyermek kortól alakulnak a szocializáció és a nevelés eredményeként. Ezért szükséges a korai gyermekkorban – a környezettől tapasztalati úton – átadott életmód minták során kialakítani azokat a szokásokat, viselkedési formákat, amelyek alapját képezik a későbbi életszakaszokban egyre tudatosabbá vált egészséges életvitelnek. A naponkénti ismétlések, a rendszeres, a folyamatos gyakorlás során erősítjük meg a gyermekekben. A

gyermekek értelmi, érzelmi, akaratí erőinek működtetésével a gyakorlati munkánkban valósítjuk meg az egészséges életmódra való neveléssel kialakított magatartás formálást.

Cél:

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása.

Legfontosabb feladataink:

- az egészséges életmód, baleset megelőzés és betegségmegelőzés szokásainak megalapozása, biztosítása
- mozgásigény kielégítése, és a testi képességek a mozgáskultúra fejlesztése
- a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
- a környezettudatos magatartás kialakítása, környezetvédelem, megóvás és az egészséges környezet fenntartásához kapcsolódó szokások kialakítása, megtartása

10.1.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD, A TESTÁPOLÁS, AZ ÉTKEZÉS, AZ ÖLTÖZKÖDÉS, A PIHENÉS, A BETEGSÉGMEGELŐZÉS ÉS AZ EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS SZOKÁSAINAK ALAKÍTÁSA.

Egészséges életmód kialakítása az egyéni bánásmódban valósul meg:

Gondozási feladatok: fontos a felnőtt állandó segítőkész jelenléte. Az óvodapedagógus a gyermek ápolása közben beszélgessen a gyermekkel, hogy annak igénye szerint tudjon segíteni. Megfelelő óvónői magatartás mellett, a segítő beavatott és felelősséget viselő dajka közreműködésével a gyermekek megtanulják a testápolási szokások sorrendjét, a testápolási eszközök helyes használatát. Megteremtjük azokat a feltételeket ahhoz, hogy fokozatosan, egyre önállóan végezhesék a testápolás teendőit. Ápolásukhoz tiszta eszközöket, nyugodt feltételeket teremtünk.

Öltözködés: a gyermekek ruházata a sokféle tevékenység gyakorlásához az időjárás változásaihoz igazodó, kényelmes, könnyen le-és felvehető legyen. Az óvodapedagógusok kériék a szülőket, hogy többretegűen öltöztessék gyermeküket. A megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat, cipő, váltó ruha biztosítására javaslatot tesz, kéri az együttműködést a szülőktől.

Alvás: a pihenés fontos eleme az óvodai életrendnek. A nyugodt pihenés feltétele a csend, és biztonság és az óvónő gondoskodó jelenléte. Az elalvás előtti mesélés, halk dúdolás, altatódal nyugalmat áraszt. Az eltérő alvásszükségleteken alapuló közös nyugodt alvás feltételeinek a megteremtése fontos. A gyermekek megnyugvását segítheti a puha (zajt nem keltő) tárgyakat maguk mellé vehetik. Az alvóka tisztaságáról a szülő gondoskodik.

Egészséges, tiszta, biztonságos környezet, higiénés szabályok betartása: helységek, a környezet tisztaságában a dajkák szerepe kiemelt. A megfelelő higiénés szabályok betartása: zsebkendő használat, WC-papír megfelelő használata, folyékony szappannal való kézmosás, megfelelő orrfúvási technika, saját fésű, fogmosó használata.

Feladataink:

1. A gyermekek tisztaságra, esztétikumra való ismereteik fejlesztése, a szokások elsajátításának segítése, fokozatosság, következetesség elvét érvényesítjük.
2. Ügyelnek környezetük tisztaságára, a lábtörlők használatára, a mosdó, öltöző rendjére, a játékok elpakolására, ruhájuk rendjére – altatásnál, mozgás foglalkozáson átöltözés során a levett ruhák rendjére
3. A minden napokban mozgást, a levegőztetést, (az UV elleni védekezést szükség esetén) biztosítjuk. A csoport szobákban a nap folyamán a szellőztetés folyamatos.

4. **A pihenés feltételeit az egyéni és a közösségi érdek szem előtt tartásával, és összehangolásával teremtjük meg,** figyelve a gyermekek életkorából, fejlettségéből adódó különbségeket. A délutáni pihenést a halk mesemondással, énekléssel, zene hallgatásával (nyugtató zene) teremtjük meg. Meghitt, a gyermek pihenését szolgáló környezet megteremtésével támogatva. A kisebb méretű „alvókák” (nem balesetveszélyes) segíthetik a gyermekek érzelmi biztonságát.
5. A gyermekek rendszeres egészségügyi állapotát nyomon követjük, rendszeres, szoros kapcsolatban működünk együtt a védőnővel.
6. **Az óvodapedagógusaink fokozottan figyelnek a gyermekek testi, lelki, szellemi egészségére, - szükség esetén – szakember bevonását kezdeményezzük. A gyermekekben felgyülemelő frusztrációt, agresszivitást, gátlásokat és egyéb érzelmi kitöréseket – szükség esetén – az óvodapedagógusok fokozottan nyomon kísérik, segítik, szakemberek bevonását, a szülővel való konzultációt kezdeményezik.** Szorosan együttműködve a speciális gondozó, a fejlesztő-team szakembereivel, a prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátásában.

A gyermekekkel **fokozatosan ismertetjük a szokásokat,** a befogadás/beszoktatás időszakában türelemmel, az átmenetet segítve neveljük a gyermekeket az óvodai életrend szokásaira.

Kialakítjuk, az egészségmegőrzés szokásait.

1. A kulturált étkezési szokásokon túl, a csoportban dolgozó felnőttek a gyermekek között, asztalnál ülve vesznek részt, az étkezésben, mintaadó szerepüket erősítve.
2. Az étkezések során hangsúlyt fektetünk az ételek jóízű, „kedvkeltő”, igény szerinti mennyiség biztosítására, az ételek megnevezésével és azok fontosságával (az ételek alapanyagait megismertetve a gyermekkel, az életkori sajátosságait figyelembe véve) kínáljuk. Különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére ügyelve.
3. A szülők támogatásával biztosítjuk a zöldségeket, gyümölcsöket. Erről a szülőkkel a tanév nyitó szülő értekezlete hozunk közös döntést. A „gyümölcs nap” az óvodánkban folyamatos az év folyamán.

Az egészséges életmódra neveléshez kapcsolódó feltételrendszer

Feltételrendszer
<ul style="list-style-type: none"> • A gyermekek személyes felszerelésének tárolásához kapcsolódó jellel ellátott tárgyak (öltözőszekrény, fogmosó, fésűtartó....) • A személyes tárgyak jellel ellátott eszközei (fogkefe, fogmosó, fésű, hajkefe, váltócipő, pizsama) • Mozgásfejlesztő eszközök • Az óvodai helységeinek biztonságos, a gyermek méreteihez igazodó berendezések • Étkezéshez: asztalonként – terítő, kiskötények (naposi munkához) • Tisztálkodáshoz: papír zsebkendő, szalvéta, WC papír, papír törölő, - egyéni szükséglet szerint – higiénés törölkendő • Munka tevékenységhez: udvari, kerti szerszámok • Csoportszobai kis söprű, lapát, kuka • Folyadékpótlás csoportonként, udvaron: kancsó, pohár

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

1. Biztosan mozog az óvodán belül, magabiztosan használja az óvoda tárgyait, az evőeszközöket.
2. Elsajátítja a kulturált étkezés, viselkedés alapjait. Az étkezéskor halkán beszélgetnek, a „köszönöm”, „kérem” szavakat használják, böffetés esetén „elnézést” kérnek.
3. Igényévé válik a mindennapos mozgás, szívesen végzi.
4. Életkorának megfelelővé válik az egészségtudatos magatartása, cselekvéseiben, kommunikációjában megnyilvánul.
5. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik az egészséges táplálkozásról.
6. Vigyáz környezete rendjére, tisztaságára, a környezet tárgyaira, a környezet rendje iránti igénye kialakul.
7. Önállóan tisztálkodik, öltözik, étkezik. Ismeri és alkalmazza a higiénikus, esztétikus étkezési szokásokat, az étkezés közbeni illedelmi szokásokat, kommunikációjában is megnyilvánul.
8. Ismeri ruhájának helyét, rendben tartásának módját.
9. A szokás – és szabályrendszernek megfelelően környezetükben rendet tartanak.
10. Az egészségtudatos magatartás szokásait elsajátítják, belsővé válásukat segítjük, a későbbi években is a jártasság szintjén gyakorolják azokat
11. Korának megfelelő énképpel, önismerettel rendelkezik. Alapvető szinten képes az önszabályozásra, a konfliktusmegoldásra.

10.1.2. MOZGÁSIGÉNY KIELÉGÍTÉSE, ÉS A TESTI KÉPESSÉGEK A MOZGÁSKULTÚRA FEJLESZTÉSE

A tágas udvar, a mozgásfejlesztő eszközök a szabadban, és a csoportszobában is lehetőséget biztosítanak, a mindennapos testnevelés megtartására. A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek - közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére (a gyermeki teherbíró képességet, egészséges fejlődést befolyásolják), valamint a koordinációs, motorikus képességeire. A képességeknek fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait.

Az óvodánkban ovi-foci, néptánc foglalkozások is szervezésre kerülnek.

10.1.3. A GYERMEK EGÉSZSÉGÉNEK VÉDELME, EDZÉSE, ÓVÁSA, MEGŐRZÉSE

Cél:

Egészségvédelem, a gyermek egészségének óvása, megőrzése, betegség megelőzés, kulturált egészség megőrző, környezete védelmében és megvalósításához kapcsolódó szokások alakítása.

Feladataink:

1. Legfontosabb feladatunknak tartjuk, a gyermekkel való tapintatos, szeretetteljes bánásmódot, az egyéni igényekre való reagálást.
2. Az óvodában megbetegedett gyermekkel különös figyelemmel foglalkozunk, amíg a szülő meg nem érkezik érte, a többi gyermektől – ha szükséges – elkülönítjük, óvva a többi gyermek egészségét.

3. Biztosítjuk a gyermekek számára az egész nap folyamán a folyadékbevitelt, az igényükhöz igazodó ivás lehetőségét. A nap folyamán bármikor kérhetik, önkiszolgálhatják magukat a csoportszobában, udvaron. A kancsót, poharat, úgy helyezük el, hogy a gyermekek elérjék, önállóságuktól függően bármikor önthetnek maguknak. A korán érkező gyermekek számára biztosítjuk a magukkal hozott reggeli elfogyasztásának nyugodt körülményeit.
4. Arra törekszünk, hogy a család segítségével a megismerjük, és elfogadjuk a gyermekek étkezési szokásait a befogadási időben. Majd később fokozatosan ösztönözzük a gyermekeket a közös normák, kulturált étkezési szokások elsajátítására, a különböző változatos és egészséges ételek fogyasztására.
5. A testápolási szokásokat fokozatosan sajátítják el a gyermekek, az önállósodási folyamatot egyéni fejlődésüknek megfelelően támogatjuk.
6. A gyermekek egészséges életmódját a rendszeres, napi egészségfejlesztő testmozgással, levegőztetéssel biztosítjuk az edzettség elérését
7. A szülőkkel törekszünk a partneri kapcsolat kialakítására, a jó emberi kapcsolat tartására, a hatékony együttműködésre.

**10.1.4. A KÖRNYEZETTUDATOS MAGATARTÁS KIALAKÍTÁSA,
KÖRNYEZETVÉDELEM, MEGÓVÁS ÉS AZ EGÉSZSÉGES KÖRNYEZET
FENNTARTÁSÁHOZ KAPCSOLÓDÓ SZOKÁSOK KIALAKÍTÁSA, MEGTARTÁSA**

Környezettudatos magatartás megalapozása

Az óvodánk tudatosan törekszik a belső és külső környezetének esztétikus, balesetmentes, az egészségügyi és biztonsági előírásoknak megfelelő környezet megteremtésére. A gyermekek a csoportszobában és az udvaron részesei a környezeti értékek megóvásának, valamint meghatározó a természeti és épített környezetünk értékeinek megóvásának. A közvetlen, és távolabbi környezet, az abban rejlő szépség megláttatása, a lokálpatriotizmus erősítése egyaránt megjelenik a pedagógiai munkánkban.

A fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás segítése a napi tevékenységekben megjelenik, tapasztalaton alapuló kreatív környezeti nevelésben.

Környezeti nevelési elveink:

Kiemelten kezeljük a gyermekek saját egészségükhöz, valamint **a természeti környezethez való viszonyának fejlesztését**, a szociokulturális különbözőségekből eredő hátránykompenzáció szem előtt tartásával.

A gyermek a mintaadó/mintakövető magatartás átadásával ismerkednek, és rögzítik az elsajátított szokásokat, amit a felnőttek a környezetvédelem érdekében tesznek. ZOO program beépítése a tevékenységekbe.

1. A gyermek csoporttal az óvoda környékén sétákat teszünk. A közeli kiserdőbe ellátogatunk.
2. Fokozottan figyelünk az újrahasznosítható termékek használatára, preferálására a pedagógiai munkában, udvari, csoportszobai játékok, dekoráció készítésében.
3. Az energiával takarékoskodnak – a víz mennyiség használatára – ügyelnek, a papírok használatára (WC papír, kéztörölő, foglalkozási anyagok), szelektív gyűjtésére.
4. Figyelünk az udvaron a szemét összeszedésére, a szelektív hulladékgyűjtés elvére.
5. Az óvoda növényeit ápolják, a jeles napok ünnepein kiemelten figyelemmel kísérik a környezettudatos magatartást, a környezet védelmét (állatok világ napja, zöld ünnepek).
6. Óvodai projektek segítése, a projekthez szükséges: ismeretterjesztő könyvek, anyagok, eszközök behozatalával, szakemberek meghívásával, bemutatók szervezésével (ZOO program)

7. A helyi gazdák, termelők (pl: méz) bevonása
8. A madárvédelem, növények gondozása (konyhakert, virágos kert) során, a munkavégzéshez szükséges eszközök használatában, a gyermek biztonsága érdekében fokozottan figyelünk-
9. Kiemelt figyelmet fordít a környezetvédelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítására
10. Felhívjuk a szülők figyelmét a megelőző tennivalókra, támogatjuk a családok segítő, mintaadó szerepének érvényesülését.

11. Teljes körű egészségfejlesztési és prevenciós program

Cél: Az óvodában eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jólétet szolgáló egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az óvoda mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben. Egészségfejlesztésünk akkor lesz hatékony, ha áthatja az óvodai élet egészét. Eredményeképpen a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

Egyre gyakoribb a járványügyi helyzet kialakulása a világon, világméretű járványok terjedése. A mindenkor hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően látjuk el az elrendelt protokoll szerint az óvintézkedéseket.

Világunkban az egészségkárosító hatások felerősödtek, a környezetszennyezés, zaj ártalmak, az állandó változás követése, a felgyorsult élettempó a stressz előidézését, egészségkárosodást okozhatnak. A folyamatosan változó világunk hatásai az egészségnevelés feladatit is érintik, a gyermekek szűkebb környezetének feltételei is – kevés mozgás, kevés természetben való tartózkodás, sok inger – negatívan befolyásolhatják a gyermekek lelki, testi fejlődését.

Egészségpedagógiánkban az egészséget olyan alapvető értéknek tekintjük, amely semmi mással nem pótolható.

11.1. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS FELADATAI

Szomatikus egészségfejlesztés	Egészséges életmódra nevelés (lásd. 10.1. fejezetben)
Pszichohigiénés (lelki) egészségfejlesztés	Pszichohigiénés egészségfejlesztés A lelki egészség fejlesztése az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A fejlesztés célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek környezetéhez történő alkalmazkodást és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek érzelmi, erkölcsi nevelés és szocializációjára. Figyelembe kell venni a gyermek személyiségfejlesztése során a testi, lelki szükségleteket is, amelyek egyénenként, illetve életkoronként eltéréseket mutatnak. Fontos, hogy az óvodában állandó értékrend, érzelmi biztonság, derű, kiegyensúlyozott szeretetteljes légkör vegye körül a gyermeket. A gyermek számára az óvodában dolgozó valamennyi felnőtt bánásmódja, kommunikációja modell értékű. Pozitív érzelmi szálak segítik a gyermeket az elsajátításban.
Szociohigiénés egészségfejlesztés	A szociohigiénés egészségfejlesztés az egészségnevelésnek a társas együttéléstől adódó feladatait öleli fel. A társas, közösségi együttélés, közös értékrend, közös cél és cselekvés jellemzi. Az óvoda a család mellett a kisgyermek első szervezett közössége, amely szociális nevelő funkciója körében a társas-társadalmi életének megszabályozását végzi. <u>Cél:</u> a gyermeket a közösségbe való befogadásra, egyenértékű emberként való elfogadásra készítse elő, szeretetteljes közösségi élmények átélésével az együttműködésben való részvételre nevelje. A szociohigiénés egészségfejlesztés területei: az esélyegyenlőség biztosítása és integráló nevelés, egészségpropaganda.

Az egészségfejlesztés területei:

1. Egészséges táplálkozás
2. Mindennapos testnevelés, mozgás
3. Testi és lelki mentális egészség fejlesztése, a magatartási függőségek, a szenvedélybetegséghez vezető szerek fogyasztásának megelőzése
4. A bántalmazás, az erőszak megelőzése
5. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás
6. A személyi és környezeti higiénia fejlesztése

11.2. KAPCSOLÓDÁSI PONTOK

Partnerek	Tartalom
Fenntartó, HSZK	<ul style="list-style-type: none"> • Erőforrások megteremtése, a szakmai munka támogatása • EU-s, helyi pályázatok
Tagintézmények	<ul style="list-style-type: none"> • szoros kapcsolat, együttműködés, közös programok szervezése
Család	<ul style="list-style-type: none"> • folyamatosan tájékoztatjuk a szülőket az egészségvédelemmel kapcsolatos információkról, feladatokról, bevonjuk a segítségnyújtásba, támogatásba, • közös családi élményszerző programokat szervezünk: egészségnapokat, sportnapokat, „Szedd magad” – hulladékgyűjtés, papírgyűjtés, • közös mozgásos programok szervezése • felhívjuk a figyelmet az óvodán belüli (néptánc, mozgásfejlesztő torna, foci) és kívüli programokra • a mindennapi tevékenységekbe integrált elemeket a nevelésben a szülők támogatásával valósítjuk meg (gyümölcsök, zöldségek behozatala) • gyűjtőmunka
Gyermekorvos, védőnő	<ul style="list-style-type: none"> • az ágazati jogszabályokban meghatározott szűrések, vizsgálatok megszervezése, lebonyolítása • konzultálás, eseti megbeszélés • rendszeres kapcsolattartás • ad-hoc jellegű feladatok
Nevelési Tanácsadó, óvoda pszichológus	<ul style="list-style-type: none"> • rendszeres kapcsolattartás • eseti megbeszélés, konzultáció • szűrővizsgálatok • krízistanácsadás
ÁNTSZ	<ul style="list-style-type: none"> • rendszeres kapcsolattartás • jogszabályban meghatározott együttműködés
Alapítvány, Szülői Szervezet	<ul style="list-style-type: none"> • anyagi erőforrások felkutatása, biztosítása • támogatók, szponzorok • pályázatok • részvétel egyéb támogató programokon • környezetvédelmi, egészségvédelmi akciók szervezése
Országos egészségügy fejlesztéssel, környezeti neveléssel foglalkozó egyesület, szervezet	<ul style="list-style-type: none"> • pl: Magyarországi Zöld Óvodák hálózat, Gondolkodj Egészségesen program – pályázati lehetőségek nyomon követése, pályázás, „Madárbarát óvoda” partnereivel a kapcsolattartás
Óvodai tevékenységekben	
Az óvodai tevékenységekben megjelenő környezettudatos életmód alapozása	<ul style="list-style-type: none"> • mindennapos testnevelés, komplex egészségfejlesztési feladatok beépülési a minden napokban • természeti környezetünk védelme • természetbarát anyagok használata az óvodai tevékenységekben • Madár-barát óvoda program • élményszerző kirándulások, séták az óvoda szűkebb, tágabb környezetében

A teljes körű egészségfejlesztési programunk a csoport napló Függelékében 4. sz mellékletben található részletesen.

12. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Elsődleges meghatározó szerepe a családnak van a gyermek érzelmi hatásaira. A különböző kultúrájú családokban másféle viszonyulást láthatunk a gyerekekhez, a családban elfoglalt helyükhöz képest, és más szerepet élnek meg a család életén belül (mint az óvodában). A társas hatások közvetítésében a kiscsoport az első. Az óvodában már tudatosan alakítjuk, építjük, választjuk meg a nevelő hatásokat, melyek a társas együttműködéshez szükségesek.

Az óvoda tehát a pedagógiailag meghatározott szocializációnak a színtere, amelynek hatására eljut a gyermek a kooperáló, együttműködésig. A gyermeket az óvodánkban érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör veszi körül. Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége, a legfontosabb feladatunk, hogy a gyermeket, a minden napokban érzelmi biztonság vegye körül, érezze jól magát a családi légkörben. Fontos, hogy már az óvodába lépéskor kedvező hatások érjék a gyermekeket, érzelmeikben megerősítve. Az óvoda felvállalja a 3-7 éves gyermekek szocializációs folyamatának tudatos, szakszerű irányítását intézményes keretek között.

Az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-pedagógiai asszisztens, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemzi. Az óvodapedagógus érzelmi biztonságot teremt, irányít a csoportban. Munkája során arra törekszik, hogy sokrétű, változatos tapasztalatokat szerezzenek a gyerekek. **A társas kölcsönhatások milyensége határozza meg a személyiség alakítását.** A környezetből a gyermek felé irányuló reakciókból a gyermek megerősítést, elutasítást kap a saját viselkedésére vonatkozóan.

A gyermek „én-központúsága” alapján elsősorban önmagára képes figyelni, emocionális alapon fokozatosan fejlesztjük azokat a mechanizmusokat, amelyek segítségével képes lesz másokkal is törődni. **Az együttéléshez szükséges erkölcsi normák és tulajdonságok, csak akkor fejlődnek ki, ha a gyermek állandóan gyakorolja a társaihoz való helyes viszonyulást.** Az óvodapedagógus az első számú modell, példakép, a legfőbb irányító, ő szervezi meg a gyermek életrendjét, és azokat a közös tevékenységeket, amelyekben a társas kapcsolatok alakulnak. A nevelő-oktató munkát segítő munkatársakkal összehangoltan, együttműködve biztosítja a csoport nyugalmát, a csoport (óvoda) hagyományrendszerébe épülve mélyíti az összetartozás élményét.

A tágabb társadalmi környezet is befolyásolja a gyermek szocializációját (lakókörnyezet, média hatásai, rokonok, kultúra hatásai). Az együttműködés a szociális magatartás alapvető formája, melynek létrejötté széles ismereteket kíván a gyermektől, melyek az együttműködés során tovább finomulnak.

Az óvodapedagógus feladata:

- igyekezzen elérni, hogy a csoportban dolgozók, az óvodában dolgozók azonos pedagógiai nézeteket valljanak
- legyen határozott, következetes a közösségi szokások betartásában
- ügyeljen arra, hogy a gyerekekkel igazságosan, egyéni sajátosságaikhoz igazodva bánjon
- vegye figyelembe a gyerekek egyéni fejlettségét, jó szándékát, törekvéseit
- segítse a társas kapcsolatok alakulását
- segítse, hogy az egyén a csoportot, a csoport az egyént gazdagítsa
- biztosítsa a gyermek szociális fejlődés szükséges körülményeket
- segítse az átlagtól eltérő gyermekek beilleszkedését a közösségbe

- nevelje a gyermeket annak elfogadására, hogy különböznek az emberek egymástól
- széles, gazdag lehetőségeket biztosítson a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlására
- fokozza a gyermekek együttműködését, igyekezzen a félrehúzódo gyermekeket is bevonni, ébresztgesse egymás iránti érdeklődésüket
- ösztönözze egymás segítésére, vigasztalására őket
- törekedjen a helyes magatartási és viselkedési módok átadására
- engedje az egészséges versenyszellem kialakulását
- szükség esetén segítsen a konfliktusok megoldásában, ismerjen és alkalmazzon korszerű konfliktuskezelési technikákat, prevencióra helyezze a hangsúlyt
- támogassa, hogy a barátok sokat játszassanak együtt
- törekedjen arra, hogy a gyermekek is egymás között is részesítsék egymást pozitív megerősítésben

Cél:

Érzelmileg gazdag, pozitív beállítódású, a társas viszonyokban magabiztos gyermek. Saját érzelmeit kifejezni tudó, indulati érzelmeit uralni képes gyermek.

Feladataink:

1. A felvételt követően intézményi szinten összevont szülői értekezleten tájékoztatjuk a szülőket. A szülővel a személyes elbeszélgetés, a fokozatos befogadás időpontjainak egyeztetésére itt kerül sor. Fontosnak tartjuk, ezzel a gyermek biztonságát erősítve, a családi kötelékből való átmenetét segítjük. A szülők nevelési módszereit, a gyermek szokásait megbeszéljük, a gyermek megismerésére intézményi szinten azonos anamnézis lapot törtünk ki.
2. A szülői igényeknek megfelelő befogadási időszakot biztosítjuk, **a gyermekek első három óvodai napján, délelőtt folyamán, a szülő közreműködésével.**
3. Az óvodai felvétel előtt személyes kapcsolat kialakítására biztosítunk lehetőségeket: **Csicsergő Csipegető** – az újonnan érkező gyermekek fogadás (nyílt nap) **Csicsergő napok** (családi nap), jeles napok rendezvényei,.....stb. tervezett, szervezett formában. *(A Csicsergő Csipegető napon apró játékkal, személyes jellel ellátott nyakláncsal várjuk az új gyermekeket).*
4. A csoportszoba berendezésénél, kialakításánál az „adaptív” szemléletet tarjuk fontosnak. az egyéni elvonulásra, pihenésre, relaxálásra alkalmas, elhatárolt kuckók, sarkok létrehozásával biztosítjuk az egyéni territórium védelmét. **MESE SARKOT** alakítunk ki, ahol a könyvek, bábok, egyéb eszközök is elérhetővé válnak, az egyéni elvonulásra is alkalmas hely.
5. Az óvoda alkalmazottai és a gyermekek közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemzi.
6. A gyermekeket a reggeli érkezéskor az óvodapedagógus személyesen, szeretettel, hívogatóan fogadja.
7. A játék szerepe kiemelt a szocializációban, az élménypedagógia szemléletében.
8. A gyermek otthonról hozott személyes, kedvenc tárgyai (alvóka, plüss figura, kispárna *hiv: Házirend*) az érzelmi megnyugvást, elválást segíti, amelyet a gyermek igényének megfelelően használ. A gyermekek a fejlődésüknek megfelelően fokozatosan elhagyják tárgyukhoz erősen kötődő szokásaikat.
9. A gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását segítjük, és teret engedünk az önkifejező törekvéseinek, ehhez a megfelelő személyi, tárgyi feltételeket biztosítjuk.
10. **A gyermekeket annak elfogadására, és megértésére neveljük, hogy az emberek különböznek egymástól.**

12.1. A GYERMEK SZOCIALIZÁCIÓJÁT TÁMOGATÓ ELVEINK

A gyermek szocializációja szempontjából, meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása. Amely során a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (pl: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) szokás- normarendszer kialakításának feladata jelentős.

Feladataink:

1. A csoportban a közösségi szokásokat az óvodapedagógus következetesen alakítja, az óvodai „egységes norma rendszer” kialakítását támogatja a csoportokban található **„Csicsergő – táblával”, a közösen gyakorolt viselkedési szabályok, normák betartásával.**

„Csicsergő – tábla” célja: a nevelés célja, - a pozitív megerősítésen alapuló mintaadással - a gyermek saját útjának biztosítása, amely azonban nem elszigetelten valósul meg, hanem a gyermeki közösségben, ahol az alkalmazkodás során, (mintakövetés, pozitív érzelmi élet segítségével) a normák, az erkölcsi értékrend kialakulásához vezetnek.

A tábla szabályai NEM sorompót, hanem védőkorlátot jelentenek valamennyi gyermek számára.

A közösség keretei - a szabályok, a szokások – az életmód meghatározó keretei.

(Pedagógiai – szakmai munkánk meghatározói – a „Csicsergő keretek”-ben /2. sz. melléklet/ található).

A szokások betartása a belsővé válása, akkor eredményes és hiteles, ha azok természetes módon épülnek be a gyermek, napi rutinjába. **A kereteket a felnőtteknek kell megterveznie és megteremtenie.** Az óvodás gyermek életkorában a kimondott, verbális kinyilatkozások semmit sem jelentenek még, csakis maga a tevékenység, a cselekvések aktivitás, amihez viszonyulni tudnak – az életkorának megfelelő szinten – ily módon válik a saját életében kompetens gyermekké.

A csoportok életében megjelennek a csoport – és óvodai hagyományok, jeles ünnepek – mint közös élmények (születésnapok megünneplése). A községi rendezvényen való részvétel, a közös óvodán kívüli programok is segítik a közösségi érzés alakulását.

Az óvodai csoportban – mint szocializációs színtéren – az integráció (HH, HHH, SNI, BTMN) együttnevelés adta feladataira, az óvodapedagógus a nevelési év indítását megelőzően elméleti megalapozottsággal, tervezésével, feltételrendszer megteremtésével készül fel a gyermek fogadására.

Az óvodapedagógus feladatai:

1. Rendszeresen konzultál a fejlesztő-team szakembereivel, a szülővel.
2. Szükség esetén a jelzőrendszert beindítja.
3. A gyermekek személyiségének sajátosságait megfelelő módszerekkel, sokoldalúan, **elsősorban a játékokon, megfigyeléseken alapuló módszereken keresztül tárja fel.**
4. Az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel együttműködik, konzultál, a tervező munkájában a tudatosság megjelenik.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

1. Szívesen járjanak a gyermekek az óvodába, érezzék jól magukat a gyermek csoportban.
2. Alakuljanak ki a gyermekek között kötődések, barátságok, a csoport kohéziója erősödjön, fokozatosan az óvodáskor végére teljesebben ki.

3. Érezzenek együtt társaival, merjék érzelmeiket kifejezni, megfogalmazni, a társak felé kimutatni. Önazonosságukat segítse a csoportban elfoglalt helyük.
4. Legyenek segítőkészek, illedelmesek egymáshoz, a kommunikációjukban tükröződjön a felnőttek mintaadó magatartása.
5. A konfliktushelyzetekben közös megoldások keresése történjen, minden esetleges sérelem kerüljön orvoslásra, ne maradjon bennük megbántottság, frusztráció, meg nem értettség.
6. A csoportba érkező társakat, felnőtteket, vendégeket illedelmesen köszöntsék, érdeklődéssel fogadják.
7. Személyiségük, egyéniségük függvényében váljanak egyre nyitottabbá a társaik, a felnőttek, idegenek felé, a változásokhoz való alkalmazkodásban váljanak rugalmasak. Ragaszkodjanak egymáshoz, a felnőttekhez.
8. A gyermekeknek belső igényévé válik a helyes viselkedés, és szokásainak, szabályainak betartása.
9. Figyelnek egymásra, a viselkedési szokásokat társaik között érvényesítik, egymást megkérlik a szabályok betartására („Csicsergő tábla” szabályai).
10. Alakuljon ki identitásuk, a magasabb rendű erkölcsi, akarati, esztétikai érzelmek, a magatartási – viselkedési tulajdonságokat fejlesztő, valamint az állampolgári tudatosság érzése (patrióta – lokálpatrióta nevelés), a szülőföld iránti szeretet.
11. Az óvoda jeles ünnepein szívesen vegyenek részt, érezzék át hangulati, érzelmi üzenetüket.
12. Egymás másságát tolerálják, legyenek képesek egymás elfogadására, befogadására, tanuljanak meg együtt élni a „másképp” viselkedő társaikkal.

Fontosnak tartjuk, hogy amennyiben a jövő nemzetiséghez tartozó gyermeket íratnának óvodánkba, a dolgozóink feladata, hogy a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit megvalósítsák. Illetve, ha migráns gyermekeket íratnának be, lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

13. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat, amely az óvodai nevelőtevékenység minden területén jelen van. Szorosan kapcsolatban van a közösségi neveléssel és valamennyi nevelési területtel. Változatos formában, komplex módon, sok beszélgetéssel, játékkal a spontán helyzeteket is kihasználva gazdagítjuk, fejlesztjük óvodásaink kifejezőkészségét, szókincsét, verbális memóriáját.

Az anyanyelvi fejlesztés a gyermek egyéni érdeklődésére építve kap főszerepet, a gyermek környezetével való érintkezése, gondolkodása, önkifejezése során. A biztonságérzetük növekszik, kapcsolatai erősödnek, gazdagodnak ismeretei általa.

Az anyanyelvi nevelés célja:

A beszéd által erősödjön a gyermekek biztonságérzete, nyelvünk szépségének, kifejezőerejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, mondatszerkesztéssel, a biztonságos önkifejezés meglapozása. A beszéd közben létrejövő kapcsolatokban (felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek között) segítse az eligazodást, az érthető, kifejező beszédkészség fejlődésével, valamint a gondolkodás fejlődésével készítse fel a gyermeket az iskolai tanulásra.

Feladataink:

1. **A gyermek beszédtanulása elsősorban érzelmi alapon megvalósuló utánzással történik, mely ebben a korban fejleszthető a legjobban. A felnőttek a beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel, és a kommunikáció, különböző formáinak alakításával fejlesztik a gyermek anyanyelvi képességét.**
2. A gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére fordítanak figyelmet a felnőttek, melyet egész napos „jelenlétükkel” támogatnak, egyéni szükségletekre reagálva.
3. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére neveljük a gyermekeket. A gyermekek életkori sajátosságait, ismereteit, képességeit figyelembe véve.
4. A magyar nyelv ápolása, gazdagítása, a népmesék kiemelt szerepével.
5. Ingerekben gazdag, mesekönyvekkel, bábokkal, egyéb inspiráló beszédfejlesztési eszközökkel ellátott környezet megteremtése, az önkifejezés, spontán beszédkedv, a beszédfigyelem alakítására – „Mese-sarok”.

A fejlődés jellemzői:

3-4 éves korban: A magánhangzók, mássalhangzók nagy részét tisztán ejtik. Ismerik azokat a legfontosabb szavakat, melyek tárgyak, személyek jellemző tulajdonságait, mozgását, cselekvését jelentik. A gyerekek egyéni fejlettségüknek megfelelően szívesen beszélnek, tevékenységekről, velük megtörténteikről.

4-5 éves korban: A gyermekek szívesen és bátran beszélnek. Gondolataikat összefüggően ki tudják fejezni, képesek elmondani a jelenlegi és a közelmúltban történt eseményeket. Eltérő helyzetben is alkalmazzák az ismert szavakat, kifejezéseket. Társaikra képesek odafigyelni, kíváncsiak, amit mondanak, meghallgatják, igénylik, hogy őket is meghallgassák. A párbeszéd jellemző fordulatait alkalmazzák, a figyelemfelhívást, a köszönést, udvariassági fordulatokat. Beszédükben még előfordulnak helytelenül kiejtett hangok.

5-6-7 éves korban: A gyermekek aktívan használják a szóincüket. Az elbeszélésük folyamatos, sok szóismétlést használnak, az időbeli sorrendet a történetekben még nem mindig kísérik. Figyelmesen végighallgatják a társaikat, felnőtteket, képesek a fokozatosan kialakuló kapcsolatteremtésre. A beszédhelyzetekhez, anyanyelvi szabályokhoz megfelelő beszédfordulatokkal, viselkedési formákkal alkalmazkodnak, esetenként gesztusokkal, mimikával kísérik.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

1. Önmagukat kifejezni vágyó, és tudó gyermekekké váljanak. Merjék elmondani érzéseiket, és megfogalmazni gondolataikat.
2. Lehetőleg bővített, összefüggő beszéd alakuljon ki, egyéni képességeiknek megfelelően, beszédhelyzethez illeszkedően próbálják kifejezni magukat.
3. Az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető, többnyire megfelelő beszédkészlete, korának megfelelő szinten áll.
4. Elbeszélése folyamatos, de többnyire még nem követi a történetek időbeli, logikai sorrendjét.
5. Beszédfigyelmük alakuljon ki, legyenek képesek egymás, az óvodapedagógus kivására, a mondandóik meghallgatására.
6. Problémamegoldó gondolkodások fejlődjen.
7. Fejlődjen az óvodáskor végére az életkorukban elvárt beszédészlelési- és beszédmegértési teljesítményük.

8. Kommunikációjában alkalmazza a párbeszéd jellegzetes fordulatait, a köszöntés, és az udvariassági kifejezéseket.
9. Emlékezetük (verbális, vizuális) fejlődjön, szókincsük gazdagodjon.

13.1. AZ ÉRTELMI FEJLESZTÉS

A gyermeki személyiségfejlesztése, kibontakoztatása, magasabb szintre való integrálódásának az elősegítése az értelmi nevelés feladatán keresztül, valósulhat meg

„ A gyermek fejlődésének szabadsága nem azt jelenti, hogy egyszerűen magára hagyjuk, hanem segítő szeretettel köréje emeljük a megfelelő környezetet. Minél tökéletesebb a környezet, annál kevesebb beavatkozásra van szükség a felnőtt részéről.”

/Montessori/

Cél:

A gyermekek ismereteinek, tapasztalatainak bővítése, gazdagítása, rendszerezése. Az értelmi képességek kreativitás kibontakoztatása, fejlesztése.

Feladataink:

1. Az óvodapedagógus a gyermekek spontanitására reagálva, a gyermek igényeit észreévő magatartással kezdeményezi az ismeretek átadását, változatos módszertani, és szervezési formákkal, adekvát eszközökkel megvalósítva.
2. A gyermeki megismerést a tapasztalatszerzés, kísérletezés, megtapasztalás, tevékenykedtetés, és egyéb változatos – módszertanilag megalapozott – módon támogatja.
3. Az óvodapedagógus feladata, hogy a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek, rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (*érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás – alkotóképesség*) fejlesztését az ösztönző környezet biztosításával teremti meg. Valamennyi értelmi képességet így módon támogatja, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését.
4. A művészetekkel komplex módon történő megismerés.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

1. Képesek legyenek a tartós figyelemkoncentrációra
2. Általános ismereteik bővüljenek.
3. Feladattudatuk, feladattartásuk alakuljon ki.
4. Alkotó kedvüknek, képzeletüknek teret adjanak, váljanak kreatívvá.
5. Spontán érdeklődésük erősödjön, a megtapasztalás utáni vágy, a cselekvésben a motivációs készségük fejlődjön.
6. Legyenek motiváltak a problémák megoldásában, a megoldásokat keressék önállóan is.

14. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

14.1. SZEMÉLYI FELTÉTELEK

Az elmúlt időszakban, az óvodában tapasztalható volt az óvodapedagógusi fluktuáció, a folyamatos óvodapedagógus hiány.

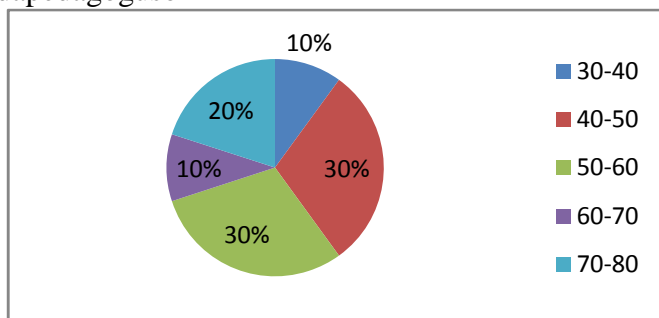
Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek a személyisége meghatározó a gyermek számára. A nevelőmunkában, az óvodapedagógusi tevékenységek összehangolásában a dajka, a pedagógiai asszisztens, - mint a nevelő- oktató munkát segítő (NOKS) munkatársak – munkáját, az együttműködésben elengedhetetlennek tekintjük. A dajkák, pedagógiai asszisztensek – éppúgy, mint az óvodapedagógusok – magatartásukkal, teljes lényükkel, beszédstílusukkal, öltözködésükkel hatással vannak a gyerekekre. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban közvetlenül részt vehessen a dajka, a pedagógiai asszisztens, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseiről, módszereiről. A dajka és a pedagógiai asszisztens az óvodapedagógussal együttműködik, a gyermekek fejlődését szolgáló tevékenységekben, az információáramlásban. Az óvodánkban a munkatársak kapcsolata jó, együttműködő.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli, melynek ellátását, a fejlesztő-team szakemberei biztosítják az óvodánkban. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztésében a fejlesztő-teammel, az óvodai szociális munkással szorosan együttműködünk.

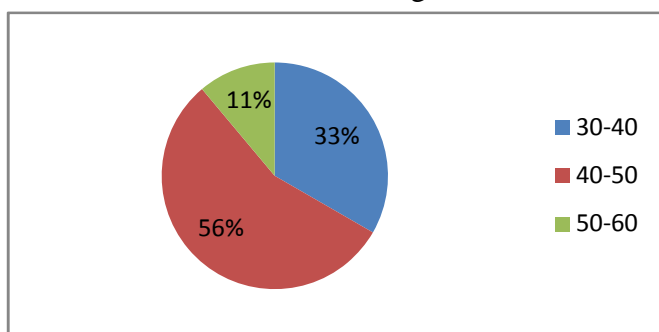
Fejlesztő – team szakemberei: logopédus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, óvodapszichológus.

14.1.1. SZAKMAI KÉPZETTSÉGEK ÖSSZETÉTELE, KORFA

Óvodapedagógusok

Nevelő - oktató munkát közvetlen segítő munkatársak

Szakmai képzettségek

Gyakornok	PED I.	PED II.	Mester	Szakvizsgázott
0	5	3	1	1

14.1.2. TOVÁBBKÉPZÉSEK RENDSZERE

Az óvodapedagógusainkra jellemző az önképzés, a megújulás iránti vágy, a továbbképzésen való részvétel, a szaktudás megújítására irányuló törekvés. Az elvégzett tanfolyamokon, továbbképzéseken szerzett ismeretek, információk a napi munkába beépülve gazdagítják, segítik a mindennapi feladatok jobb és eredményesebb megvalósítását. Az óvodapedagógusok az IKT kompetenciák fejlesztését fontos területnek tartják, folyamatos önképzést végeznek.

Belső továbbképzéseink	Külső továbbképzéseink
Belső hospitálások: óvodán belül, a város többi óvodáiban a Szakmai Munkaközösség szervezésében	277/1997 (XII.22) Kormányrendelet alapján, valamint az ötéves továbbképzési tervünkben a nevelőtestület érdeklődési körét, a Pedagógiai Programmal összeegyeztetett témákban, egyéni érdeklődéseknek megfelelően. /On-line továbbképzések.
Esetmegbeszélések, szakirodalom folyamatos követése, online képzéseken való részvétel	Szolnoki POK ingyenes továbbképzései, szakmai napjain, fórumokon, konferenciákon való részvétel

14.2. TÁRGYI FELTÉTELEK

Az óvoda a Pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel rendelkezik, az eszközök pótlása, karbantartása folyamatos. A tárgyi feltételek kialakítása támogatja a gyermekek fejlődését, egészségük megőrzését.

Feladataink:

- Az óvoda épülete, udvara, berendezésének kialakításánál figyelembe vettük, hogy az a gyermekek biztonságát, kényelmét szolgálja, megfelelően a gyermekek testméretének.
- Az eszközök megválasztásánál szempont a harmóniát árasztó színek, formák, anyagok preferálása, a természetes alapanyagokból készült eszközök, dekorációk választása.
- A gyermekek számára a tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és biztonságukat figyelembe véve helyezük el.
- A tervszerűen tervezett tevékenységekben az adekvát eszközök megválasztására törekszünk a csoportban, és az udvari tevékenységek szervezésében.

Tárgyi feltételek, eszközrendszer	Az óvoda helységei, informatikai eszközrendszer
<p>Az intézmény megalakulása óta a tárgyi feltételek adottsága kiemelkedő, az eszközrendszer optimális. Az intézményi eszközfejlesztés, koncepcionális rendszerszemlélet alapján valósul meg. Az eszközök megléte támogatja az óvoda szakmai értékrendjének megvalósulását. A pedagógiai-szakmai munkát támogató eszközök pótlása, beszerzése folyamatos.</p> <p>Az IKT eszközök használata, a mindennapok elengedhetetlen része az óvodai munkában is. A nevelőtestület hozzáférése az informatikai felületekhez biztosított, mely támogatja a napi folyamatok tudatos végzését, az önképzést.</p>	<p>Az óvoda helységei támogatják a pedagógiai munkát: tornaszoba, a csoportok megfelelő méretű öltözővel, mosdóval, csoportszobákkal rendelkeznek. Az óvodában található: orvosi szoba, tálalókonyha, nevelői szoba, iroda, felnőtt öltöző.</p> <p>Teljes körű informatikai eszközrendszerrel (PC, laptop, szkennelő, színes nyomtató, projektor, okos telefon) ellátott az intézmény.</p> <p>Az intézmény rendelkezik fejlesztő szobával, ahol a szakemberek, fejlesztő-team által végzett egyéni fejlesztések történnek</p>
<p>Fejlesztési törekvések:</p> <p>Az informatikai háttér fejlesztése elengedhetetlen a folyamatosan változó, megújuló feladatokhoz. További szempont az eszközfejlesztésben, a Pedagógiai program, szakmai innováció megvalósulását biztosító tárgyi feltételrendszer további bővítése. (IKT eszközök – tabletek beszerzése). Az udvarrészekben az udvari játékeszközök bővítése, az esztétikus környezet fejlesztése.</p>	
<p>A pedagógiai munkát biztosító tárgyi feltételrendszer megteremtése:</p> <p>A hatékony pedagógiai munka végzéséhez elengedhetetlen tárgyi feltételek biztosításában, a mindenkor éves költségvetésnél az előirányzati igények érvényesítése.</p> <p>Az önkormányzati források igazságos, egyenlő elosztásával biztosítja a tagintézmény finanszírozásának átláthatóságát a tárgyi feltételek biztosításában:</p>	

- Az EMMI rendeletben meghatározott eszközjegyzék norma szerinti felszereltség megvalósítása
- A hiányzó eszközök pótlásában prioritási szempont az óvó – védő funkcióit biztosító intézkedésekhez kapcsolódó eszközök beszerzése, karbantartása, állagának megóvása.
- A szükségeszerű selejtezések, új beszerzések finanszírozása.
- A pedagógiai munkát biztosító játékszereket, eszközök megléte.
- Tagintézményi szinten is egyéb források bevonása.

Az egyéb források bevonását támogatja: pályázatok, óvodai rendezvények, civil szervezetek, támogatók, szponzorok.

14.3. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

14.3.1. CSOPORTSZERVEZÉS

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról a tagóvoda-vezető dönt, a köznevelési törvényben meghatározott létszámhatárok figyelembevételével.

A gyermek csoportokat a mesékből, gyermek dalokból, jól ismert állatnevekkel jelöljük: pillangó, katica, méhecske, csiga, süni.

14.3.2. NAPIREND

A gyermek életében fontos a rendszeresség, a biztonságérzetét fokozza, a kivárásban, a türelemben, a valami-valami után következik, a gyermeket az eligazodásához hozzásegíti. A **párhuzamosan végezhető, differenciált fejlesztése**, a gyermek együttműködő képességét, feladatát tudatát fejlesztő **növekvő időtartamú (5-35 perces)** csoportos foglalkozás tervezésével, szervezésével valósul meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez. A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakításánál a játék kitüntetett szerepét tarjuk fontosnak. A hittanoktatás az Nkt. 35.§ (2) bekezdés értelmében, az SZMSZ és Házirend szabályozása alapján történik.

Intézményünk az óvodai nevelésben nem elkötelezett egyetlen vallás vagy világnézet mellett sem, az azokat érintő kérdésekben semleges. Biztosítja a szülői igények alapján a fakultatív hitoktatás szervezését.

A napirend meghatározása:

I. szakasz: szeptember 01 – május 31-ig

Tevékenység ideje			Tevékenység megnevezése
kezdet	vége	ideje	
6.00	7.30	1.30	Összevont gyülekezés, játék
7.30	8.30	1.00	Gyülekezés, játék, egyéb szabadon választott tevékenység Párhuzamos, komplex tevékenységek, tervezett mozgásos tevékenység
8.30	9.15	0.45	Étkezés előkészítése, játéktevékenység közbeni folyamatos tízórai
9.15	11.45	2.30	Játék, játékba integrált tanulás, párhuzamos tevékenységek, testápolás, öltözés, levegőzés, mozgás, játék, egyéb szabadon választott tevékenység
11.45/11.55	12.30/12.40	0.45	Öltözés, tisztálkodás, étkezés előkészítése, ebéd
12.30/15.00	13.00/15.00	2.30	Testápolás, pihenés előkészítése, pihenés
15.00	16.30	1.30	Testápolás, étkezés előkészítése, uzsonnázás, játék
16.30	18.00 (K-P)	1.30	Játék, levegőzés, egyéb szabadon választott tevékenység, összevont csoportok.
	19.00 (H)	2.30	

Nyári napirend: június 01 – augusztus 31-ig

Tevékenység ideje			Tevékenység megnevezése
kezdet	vége	ideje	
6.00	7.30	1.30	Összevont gyülekezés, játék a szabadban
7.30	8.30	1.00	Gyülekezés a szabadban, játék, egyéb szabadon választott tevékenység,
8.30	9.15	0.45	Testápolás, öltözés, étkezés előkészítése, játéktevékenység közbeni folyamatos tízórai
9.15	11.45	2.30	Játék, párhuzamos tevékenységek, mozgás, játék, egyéb szabadon választott tevékenységek a szabadban.
11.45/11.55	12.30/12.40	0.45	Öltözés, tisztálkodás, étkezés előkészítése, ebéd
12.30/15.00	13.00/15.00	2.30	Testápolás, pihenés előkészítése, pihenés
15.00	16.30	1.30	Testápolás, étkezés előkészítése, uzsonnázás, játék
16.30	18.00 (K-P)	1.30	Összevont gyülekezés, játék, levegőzés, egyéb szabadon választott tevékenység, játék a szabadban
	19.00 (H)	2.30	

A csoportok napirendjét a fenti elvek és napirend ajánlat alapján a csoport óvodapedagógusai alakítják ki (*dokumentáció: a csoportnaplókban*).

14.3.3. HETIREND

A heti rend a folyamatosságot, rendszerességet, a nyugodt légkört teremti meg az óvodai csoportokban. A heti rend és a napirend biztosítja a szokásrendszer segítségével a gyermek egészsége, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődését. A tevékenységeket párhuzamosan és differenciáltan szervezzük. A heti rend rugalmasságával lehetővé tesszük, hogy az előre nem tervezett események is helyet kapjanak a mindennapi életben. Ugyanakkor, észrevétlen szabályozóvá válik a gyermek minden napi életének. A heti rendünk kialakításakor a tornaterem használatának rendje, a csoportok egymással történő egyeztetése alapján kerül megszervezésre. A pedagógusok szervezik a napi folyamatban, a tevékenységeket, választják meg a szervezeti formákat, melyek a komplexitás jegyében valósulnak meg.

14.3.4. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. A családokkal szorosán együttműködve, intervenciós gyakorlattal, a változatos együttműködési formákkal, a személyes kapcsolattartással, (családlátogatás, fogadó óra, esetmegbeszélés) a különböző rendezvények szervezésével (*közös ünnepek, jeles napok, községi rendezvények, nyílt nap, családi nap, kézműves délután, szülők fóruma, Csicsergő Csipegető, Csicsergő nap*) teremtik meg a lehetőségeket a kapcsolat kialakítására, mélyítésére.

Az óvoda kapcsolatot tart az intézményekkel, amelyekkel az óvodába lépés előtt (bölcsőde és egyéb szociális intézmények) kapcsolatban volt a gyermek.

A kapcsolattartás formái:

- A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.
- A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és szükségletekhez (*részletes leírás az Éves munkatervben található*).

Amennyiben az óvodánkba nemzetiséghez tartozó gyermek is érkezik, az óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzetiségi önkormányzattal, szervezetekkel.

Kihasználjuk a lehetőségeket, szakmai kapcsolatot építünk ki a Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében a külhoni magyar óvodával.

15. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

15.1. JÁTÉK

„Csak a sokat és jól játszó kisgyerek tud majd jól, és elmélyülten gondolkodni”.
(Vekerdy Tamás)

A játék a 3-6-7 éves gyermek számára alapvető létforma, a legfőbb élményforrás, személyiségfejlesztésének legfontosabb színtere, és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze, a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete.

A játék sokoldalúan fejleszti a kisgyermeket, a játék mindennap visszatérő élmény a gyermek életében, játéktevékenysége közben fedezi fel és ismeri meg környezetét, önmaga lehetőségeit és korlátait. A tevékenység közben jönnek létre, gondolkodásának első formái: fejlődik emlékezete, fantáziája, gazdagodik érzelmvilága, erősödik akarata, kitartása, alakul szabálytudata. Fejlesztő hatással van a nagy és finommozgásokra, a figyelemre, a megfigyelőképességre.

A játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység.

A játéktevékenységben jelennek meg és fejlődnek azok a személyiségvonások, melyek később a gyermek magatartására a játékon kívül is jellemzőek lesznek.

A játékban nyomon követhető, hogyan válnak a külső késztetések a gyermek sajátjává, belső indítékaivá, miközben tevékenységében a belső vágyait és indulatait is közvetíti.

A játék, fejlesztő hatását fokozzák a tevékenységet kísérő pozitív érzelmek, miközben a játékban lehetőség nyílik a negatív élmények, kínos feszültségének csökkentésére, a hozzá tapadó indulatok „megszelídítésére”. A játék lehetőségei határtalanok.

Az óvodai játéknak két formáját különböztetjük meg:

Szabadjáték	Kezdeményezett/irányított játék
Önként vállalt, gyermek által szervezett, irányított, Élmény, tapasztalat belső feszültség tükröződik benne Indulat, érzelem irányítja, közben megismeri környezetét, önmaga lehetőségeit, határait kielégíti kíváncsiságát, tevékenységi vágyát Csak a legszükségesebb esetben avatkozik be az óvodapedagógus.	A játék szabadságát a hely, a téma, a társ és az eszközök önálló megválasztása biztosítja, illetve valamilyen pedagógiai céllal kezdeményezett Az óvodapedagógus irányító szerepe dominál A kezdeményezett játék a tanulási folyamatot szolgálja Megfogalmazódik a pedagógiai szándék a játékban Nem a végeredmény a fontos, hanem a közösen alakított játék folyamat A gyermekek ki-be kapcsolódva továbbvizik a témát, kiegészítik, vagy átveszik a vezetést Az irányítás alapelve, a gyermekek játékok beállítódásának és a játék dominanciájának a figyelembe vétele.

15.1.1. UDVARI JÁTÉKTEVÉKENYSÉG

Az udvaron a gyermekek rendelkezésére áll a biztonságos, tágas területű udvar. Az óvodapedagógusaink minél több mozgásos játékkal, tevékenységgel ismertetik meg a gyermekeket az udvaron is. Az udvari játékok a nagymozgás fejlesztésre alkalmasak, a térköre festett ügyesítő játékok egyéni képességfejlesztő, valamint szabály játékok játszására. A fedett terasz lehetőségét kihasználjuk a mindennapos mozgás tevékenység, udvari játékok szervezésére.

15.1.2. JÁTÉK, JÁTÉKBA INTEGRÁLT TANULÁSI TEVÉKENYSÉGEK

Az óvodai tevékenységkínálat biztosítása során, a gyermeki kíváncsiságra, a gyermek élményére, tapasztalatára érdeklődésre építve nyújt lehetőséget a változatos tevékenykedéshez:

- a közös felfedező helyzetek,
- az együttes tevékenységek a kérdés- a felelet,
- az utánzások.

A közös tevékenységek, jó alkalmat teremtenek a spontán tanulásra, a gyermek képességének fejlesztésére, tapasztalatainak bővítésére, rendszerezésére. A játékba integrált tanulási tevékenység, a játék élményen alapuló tanulásszervezése valósul meg a komplex tevékenységeinkben.

Cél

A játék a gyermek olyan tevékenységformája, melyben örömszerzés kíséri és magáért a tevékenységért folytat a gyermek, melyben az önkifejezés lehetősége érvényesül. Az óvodában előtérbe helyezzük – kiemelt jelentőségű - a szabad játék túlsúlyának érvényesülése, a napirendben, az időbeosztásban, a játékos tevékenységszervezésben is.

A gyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, társává válik, segítőtje lesz a gyermeknek, szükség esetén – ha a játék elakad – kezdeményező lesz: az óvodapedagógus tudatos jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Az óvodapedagógus **feltételteremtő tevékenységet végez**: a gyermek kedvelt tevékenységeire irányuló, gazdag kínálatot teremt meg, biztosítja a gyermek választásának szabadságát. (a gyermek által elérhető helyre helyezi). Az adódó élményforrások mélyítésére hatásos helyzeteket, módszereket, eszközöket és alapanyagokat biztosít, együtt ötletel a gyermekkel, közösen megvalósítják azokat (pl: játékeszközök készítése a szerepjátékhoz):

Az óvodapedagógus feladatai:

1. Eszközök megválasztása: olyan eszközöket, anyagokat biztosít, amely eleget tesz az alapvető játékpedagógiai követelményeknek (életkori, egyéni sajátosságokhoz alkalmazkodik, több funkcióra alkalmas, alakítható, esztétikus, képzeletet, fantáziát mozgósít, balesetmentes).
2. Közös felfedező helyzeteket teremt, az együttes tevékenységeket, utánzásokkal, verbálisan teremt alkalmat a saját élményű tanulásra, az elmélyülésre (modell értékű szerep betöltése).
3. Szükség és igény szerint együttjátsszik a gyermekkel, ahol támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekten irányítja a játék folyamatát.
4. Az óvodások számára az óvodapedagógus által kezdeményezett játékban, az érdekes, élményszerző játékon keresztül feladata, hogy - a játék gyermeki sajátosságait biztosítva: önként vállalt, örömteli, - az óvodapedagógus részéről tanulási cél fogalmazódjon meg benne (tartalma, folyamata, differenciálás).
5. A csoport szobák terét, a tér – a tapasztalatok, az együtt végzett térátalakító tevékenységek a közös elmélyült játék segítségével, a tanulási lehetőségeket, közös élményeket jelenthetik (utalásos játék).
6. Az óvodapedagógus a játékban, olyan szerepben vesz részt, ahol az együttműködés folyamatában figyelembe veszi: a hétköznapi pedagógusi viselkedési minták érvényesülését, a személyiségéből fakadó interakciókat, kommunikációt, játékszituációkban felvállalt szerep vállalásainál viselkedési mintákat, beszédviselkedést ad át a gyermekeknek.

7. Fontosnak tartja az „én” és a „mi” érzés átélését, a közös élményt, a territórium tiszteletét (amikor a gyermek egyedül szeretne lenni, „magányos” játékot folytat).
8. Az óvodapedagógus a tevékenységében láthatóan megjelenik az öröm, az őszinte érdeklődés, a humor, együtt tud élni az eseménnyel, azonosulni tud benne.
9. A gyermeket a tanulási tevékenysége irányítása során, személyre szabott, pozitív megerősítéssel (előremutató, fejlesztő értékeléssel) ösztönzi, támogatja.
10. A játék helyzetben, a játék közbeni szerephelyzetben az óvodapedagógus mintát nyújt (viselkedés, kommunikáció), ha szükséges szabályozhat, véleményeket hívhat elő a gyermekekből, szükség esetén fegyelmezhet, konfliktus kezelési technikákat alkalmazhat a közösség érdekében. Nagy figyelmet fordít a konfliktushelyzetek kezelésére újszerű módszerek alkalmazására, közös szabályalkotás, azok betartására.
11. Az óvodán kívüli tapasztalatszerzések, élményszerűségét, átgondolt, tervszerű kiválasztással, és megszervezéssel biztosítja. Felkészül az eseményre (kirándulás, családi nap, séta)
12. A gyermekek spontaneitását kihasználva, a tanulási lehetőségeket felismeri, azokat tudatosan kihasználja az óvodapedagógus, a módszertani tudásának széles palettájára építve játszik együtt a gyermekekkel.
13. Jó pedagógiai érzéssel és megfelelő helyzetekben alkalmazza a direkt nevelői hatást.

15.2. VERSELÉS, MESÉLÉS

Az óvoda életrend egészét átfogó, valamennyi tevékenységben megvalósul az anyanyelvi nevelés, **óvodánk kiemelt nevelési területe**. A felnőttek mintaadó – mintakövető kommunikációja, a gyermeki tevékenységek támogatásában megvalósuló beszéd áthatja az óvodai életet. A gyermek érzelmi biztonságához, az anyanyelvi neveléshez a többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek járulnak hozzá.

A mese – képi és konkrét formában – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesére, nem csak a gyermekirodalom eszközeként tekintünk, mint művészeti alkotás, - mely segít a gyermekeknek felismerni az élet szépségét, az érzelmek kavalkádját, a világ nagy kérdéseire keresi a válaszokat. **Sok mese is tartalmaz rejtett agressziót, hatásuk mégsem hasonlítható össze a képernyőkből áradó erőszakkal (Ranschburg Jenő).** A mese is félelmet kelthet a gyermekben, a reakciók által azonban észrevehetjük, a gyermek szorongását, megoldásokat találhatunk azonnal kezelésükre. A mesék bátorítják a gyermeket, új kalandokra biztatják, belső képeiket a saját meséikben kifejezhetik, miközben enyhül a belső szorongásuk (saját mesék kitalálása, a gyermeket ért napi történések elmesélése mese elemekkel, bábozás, dramatizálás megjelenítésében).

Az óvodánkban a kitalált mesék szerepe, a gyermekek által folytatott történetek elmesélése a napi tevékenységek közben elhangzott meséléssel a prevenció, a gyermeki mentálhigiéne, egészségfejlesztő hatása kiemelt nevelési célunk.

A mese nem csupán történet, - mely terápiás eszközként funkcionál, - kommunikációs modellként is értelmezhető, hiszen a nyelvi minták átadásában kiemelkedő a szerepe, így kiemelten építjük nevelési folyamatainkba, kiemelten ügyelve a népmese hangsúlyára.

A gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi – a klasszikus és a kortárs irodalmi művekből választunk az Éves gyűjteményünkbe.

15.2.1. **TERMÉSZETESEN, MESÉVEL (TM PROGRAM)**

Hallástól, mesétől az iskola küszöbig

Az életmód gyökeres megváltozása, a felgyorsult beszédtempó, a vizuális ingerek hatása (okos telefonok, tablet, laptop, e-játékok.....), a háttérzajok fokozódása, a gyermekek gyakori hurutos megbetegedése, allergiás megbetegedések, maga után vonja a beszédelsajátítás nehézségét.

A gyermekek kevés előbeszédet hallanak, szemtől-szembe történőt még kevesebbet (ami a helyes beszédprodukció alapját képezi). **A gyermek beszédfejlődését a családi szintér, az édesanyától tanult beszéd, a beszédelsajátítás kezdeti szakasza meghatározza a gyermek későbbi tanulási készségét, kommunikációját, önkifejezését, egész személyiségére hatással van.**

Az óvodába érkező gyermekek között jól érzékelhetőek a nyelvi különbségek. A kezdeti beszédelsajátítás hatásai, - melyek nemcsak a gyermek beszéd hangjaiban, szókincsében, önmagának megértésében mutatkoznak meg - **a gyermek magatartására is, különböző viselkedési tünetekben, a figyelmetlenségben, vagy éppen a zárkózottságban is érzékelhetőek.**

Évről – évre egyre növekszik a csoportokban, azoknak a gyermekeknek a száma, akik magatartási zavarokkal, figyelemkoncentrációs zavarral, kirívó viselkedési tünett/magatartással (agresszivitással, vagy éppen magába zárkózással) jeleznek, a külvilágnak, belső meg nem oldott problémáikról.

Az óvodapedagógusok a tünetek felismerésekor a legcélravezetőbb eljárásokat keresik, és alkalmazzák az egyéni fejlesztésekben, szakemberek (óvodapszichológus, logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus) támogatását kérve.

Az óvodánk programja a „Hallástól, mesétől az iskola küszöbig” szemlélettel készíti fel az óvodásainkat az iskola kihívásaihoz, az életkori/egyéni sajátosságok figyelembevételével, játékosan, szeretettel, tudatosan.

„Hallás-tól”.....

Az ép hallás elengedhetetlenül szükséges az anyanyelv elsajátításához. Az ép, tiszta hangképzés a hallástól, a beszédészlelés szintjének fejlettségétől függ. Már kisgyermekkorban nagyon fontos e területek épségének a feltárása, „mérése”.

Az óvodánkban a G-O-H készülékkel, mérjük – szükség szerint - a gyermekek hallását, illetve beszédészlelési szintjét. Az eredmények alapján, ha szükséges a fejlesztő-team támogatását kérjük.

Az óvodapedagógusok az óvodai csoportokban az anyanyelvi nevelés módszertanába épített, játékos foglalkozásokat szerveznek a beszédészlelés- és beszédmegértés fejlesztésére.

„A beszédészlelés az a készség, amelyik lehetővé teszi a gyermek számára, hogy beszédhangokat, beszédhangok kapcsolódásait, hosszabb hangsorokat felismerjen, és képes legyen az elhangzásnak megfelelő sorrendben megismételni.

A beszédmegértés az elhangzó (tehát mások által kiejtett) szavak, szókapcsolatok, mondatok, mondatsorozatok jelentésének, tartalmának megértése”.¹

¹ Dr. Gósy Mária: Pszicholingvisztika (Corvina 1999)

„A beszédészlelés és a beszédmegértés a leghatásosabban a mindennapi életbe beépülő rövidebb-hosszabb célzott, játékos beszélgetéseken keresztül fejleszhető.

Megtévesztő lehet, hogy a felszínen semmilyen zavart sem mutató gyermekek között is akadhatnak olyanok, akiknek a beszédészlelése és/vagy a beszédmegértése nehezített. Éppen ezért az óvodában minden életkorban ajánlott a széleskörű játékos/mozgásos fejlesztés. Nagycsoportban pedig elengedhetetlen feladat.

A beszéd megértésében mutatkozó eltérések a minden napi élet során nehezen vehetők észre. Sokáig rejtve is maradhatnak ezek a hiányosságok. A gyermekek képesek kompenzálni, így csak később derül ki a probléma. Minél később derül ki a beszédmegértési zavar, annál rövidebb idő alatt érhetünk el eredményt. (óvodásoknál fél – kettő év).²

Fejlesztő hatású, a mindennapi tevékenységek közé beépülő óvónői beszédprodukció, a gyakori bábozások (amelyek már fejlettebb nyelvi szintre épülnek) a zenei, mozgásos élménnyel összekötött játékok. **A célzott beszédfejlesztés mellett fontos a nagymozgások és a finommozgások párhuzamos fejlesztése”.**

Az ép beszéd mellett is lehetnek a gyermeknek percpációs zavarai, melyek, ha nincsenek feltárva, a későbbi tanulásban akadályozhatják a gyermeket.³

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat, az óvodai nevelő-tevékenységében egészében jelen van: az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel helyes mintaadással és szabálykövetéssel – az óvodai élet minden napjaiban.

15.2.1.1. TERMÉSZETESEN, MESÉVEL

A mese a gyermekek mentálhigiénéjének elengedhetetlen része, az élmények kijátszása, a feszültségek, az ingerek, benyomások kifejezése különböző módon.

A felhasznált irodalmi anyagok az óvodapedagógusok igényes összeállítása alapján, a folytatásos, kitalált, saját mese (**Csicsergő csoportok meséi**), amelyekben érvényesül a pedagógiai, pszichológiai, módszertani tudatosság, a tradicionális értékek továbbéltetése, a lélekemelő élmények átadása. Az óvodapedagógus egész személyiségén át hat a gyermekekre. A választott anyagokban a magyar klasszikusok, a mai modern írók, modern – értékközvetítő – meséi is szerepelnek. A versek között, vidám, humoros, népi, klasszikus, népköltészeti ihletésű, ritmusélményt nyújtók változatosan találhatók.

„Napi mesevarázs” – minden napos verselés, mesélés.

Kiemelt szerepet kapnak a minden napos beszélgetés, „beszélgető kör”, az anyanyelvi játékok, a tiszta hangképzés, az artikulációt fejlesztő gyakorlatok, a mintaértékű beszéd, kommunikáció, a „szógyűjtések”, az illedelmi szokások átörökítése („tetszik tudni?”, „elnézést!”, köszönési formák.....stb).

„Csevegő Csicsergők”- beszélgető kör (drámajátékokkal. „Beszélő virággal”: fejlesztjük a gyermekek beszédfigyelmét, beszédkészségét, a tiszta hangképzés segítségét, a beszédészlelést-és megértést).

„Csicsergő csacsogók” – gyerekszáj gyűjtemény (a gyermekek vicces, kedves szavainak, gondolatainak gyűjteménye).

A gyermekek **két héten át** – a téma héthez kapcsolódóan, valamint az évszakok, a jeles napok, ünnepek, óvodai projektekhez kapcsolódóan, - ugyanazt a mesét dolgozzák fel különböző formákban. Először hallás élmény alapján, majd eszközökkel, bábokkal, dramatizálással, drámajátékkal, mese alakok megjelenítésével, játsszák el különböző képen:

² Odránné Kalina Krisztina: Játékos foglalkozások a beszédmegértés fejlesztésére (Nikol Kkt. Budapest 2002)

³ Dr. Horváth Viktória – Odránné Kalina Krisztina: A spontán beszéd és a beszédfeldolgozás összefüggései 6-7 éves gyermekeknél (IX. Pszicholingvisztikai és Alkalmazott Nyelvészeti Nyári Egyetem 2006)

meseösvény, interaktív mese, mesetérkép, mesekocka, rajzos mese, mesepárna, drámajátékok szervezésével.

A gyermekek által kitalált mese: közösen, egyénileg (kellékeket, jelmezeket biztosítva) saját kitalált történetek, mesék eljátszását az óvodapedagógus biztosítja.

A tevékenységekben **lehetőséget biztosítva a gyermeknek az élmény komplexen történő átélésére** (művészeti tevékenységek: zene, mozgás, alkotói készség kifejezése, vizuálisan, verbálisan).

Az óvodapedagógusok módszertani szabadsága, a csoportban kialakított szokásai alapján kezdeményezni a mese tevékenységet, az óvodapedagógus által kialakított rituálé szerint. (mesébe hívó mondóka, szignál, báb, mesepalást, furulya.....). Az elsajátított verseket, mondókákat a gyermekek az év során folyamatosan ismétlik, tevékenységek, játékok közben.

Cél:

Az óvodásaink megismerjék, megszeressék, a magyar gyermekköltészet, a népi, klasszikus és kortárs irodalmi alkotásokat, melyek segítik a gyermekek értelmi és erkölcsi fejlődését.

Célunk, hogy az irodalmi élmény nyújtásával a gyermek érzelmi, esztétikai, erkölcsi, értelmi fejlődésének elősegítésén túl, a mese az anyanyelven keresztül hasson az emberi kapcsolatokra, segítsen a világban eligazodni, az élmények feldolgozásával oldja a szorongást, segítse elő a gyermekek mentálhigiénéjének egészséges fejlődését.

A gyermekek számára a mindennapos mesehallgatás jelentse a mesélővel való személyes kapcsolatban a nagy érzelmi biztonságot, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenítsen meg. A gyermekek alkotó módon éljék át a saját mese – vers alkotás örömét, az élményfeldolgozás folyamatában kreatívan változatos önkifejező módon (mozgással és/vagy ábrázolással kombinálva).

Feladataink:

Az óvodapedagógus megalapozott szakmai, módszertani tudással rendelkezik:

1. A gyermekek életkorának, érdeklődésüknek megfelelően kiválasztja és tervezi az irodalmi alkotásokat, melyeket úgy mutat be, hogy képszerű, fantáziára ható élményt nyújt a gyermekek számára.
2. Igényes szakmai felkészültséggel rendelkezik, mely alapját képezi a színes, gazdag, változatos előadásmódnak.
3. Az irodalmi tárházával gazdagítja a tervezett, és a spontán módon megjelenő mesélés, verselés, mondókázás, anyanyelvi játékokban rejlő tevékenységeket
4. Az óvodapedagógus előadásmódja igényes, élményszerű, /szupraszegmentális elemeket/ alkalmazó (mimika, hanglejtés, hangerő váltások,) metakommunikációval támogatott, a szép magyar nyelv kifejezéseit használó móddal.
5. A meséket szívesen, átadással, színes előadásmóddal, lehetőség szerint emlékezetből meséli (a délutáni altatásnál könyvből).
6. Az óvodapedagógus megteremt az érzelmi biztonságot nyújtó derűs légkört, melyben, személyes kapcsolatban, meghitt hangulatban mesél.
7. **A beszédészlelés- és beszédmegértés fejlesztését a minden napok tevékenységei közé integrálva tervezi/végzi, a gyermekek spontán beszédére, játékhelyzeteire rugalmasan reagálva, kihasználja a lehetőségeket, egyéni képességeket fejleszt.**
8. **Az óvodapedagógus a csoportban hagyományt/szokást alakít ki, mesélési szertartások, szimbólumok megteremtéséhez (báb, mese párna, mesepalást, furulya hangja, mesébe hívogató mondóka, mese-zene) – a módszertani szabadság figyelembe vételével.**
9. **Kialakítja a gyermek számára legoptimálisabban megfelelő, nyugalmas színteret (mesesarok, mese-kuckó).**

10. Az életkorhoz igazodó, motiváló, esztétikus, változatos eszközöket biztosít, a gyermeki önkifejezéshez és az önkifejezés kombinálásához (vizuális, mozgás)
11. Az óvodapedagógus lehetőséget teremt a kommunikációs zavarral küzdő gyermeknek is a versek, mesék reprodukálására, önmaga kifejezésére.

Beszédfejlesztés, kommunikáció

Módszertani alapelvek:

Az óvodapedagógus ügyeljen arra:

- mindig beszéljessen a gyermekkel, gondozás közben is
- segítse a gyermek társas kapcsolatainak az alakulását
- teremtsen lehetőséget a párbeszédre, változatos beszédhelyzetek létrejöttéhez
- biztosítsa, támogassa a gátlásos, esetleg beszédhibás gyermekek spontán, szabad megnyilatkozásait

A fejlődés várható eredménye:

1. A gyermekek szívesen hallgatnak mesét, verseket, dramatizálnak, báboznak ismert, valamint kitalált – saját átélt érzelmeiket kifejező – történeteket, fűzik játékaikba a mese transzfer hatásait.
2. A beszédészlelés- és beszédmegértés életkorukban elvárt teljesítményük, koruknak megfelelő szintre fejlődik. Az egyéni képességek fejlődésében – az egyéni bánásmód alkalmazása során, különösen, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében – a bemeneti szinthez képest a fejlődés kimutatható. *(esetenként GMP-teszt alkalmazása).*
3. A mese szófordulatait, humoros, tanulságos mondanivalóját megértik, azokat használják a kifejezéseikben. Változatos szókincsre tesznek szert, amit a mindennapokban használnak kommunikációjukban. A tiszta hangképzésre törekednek, a felnőttek mintaadó kommunikációját követik, társaikat felé alkalmazzák azt.
4. Az irodalmi alkotásainkhoz fűződő pozitív érzelmi viszonyuk megerősödik, a későbbi időkben jelentőséggel bír olvasóvá nevelésük folyamatában.

Elvárt fejlődés:

1. A gyermek életkorának megfelelő a beszédészlelése- és megértése
2. Képes vizuális, auditív differenciálásra
3. Térbeli viszonyokat képes felismerni, megnevezni
4. Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is
5. Figyelme koncentrálttá válik
6. Gondolkodására a problémamegoldásra törekvés és a kreativitás jellemző
7. Helyesen, tisztán, érthetően beszél
8. Kérdésre egyszerű mondattal válaszol
9. Szókincsre korának megfelelő
10. Jól használja a metakommunikációs eszközöket
11. Bátran, szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel
12. Beszédfigyelme kialakult, képes a mások által elmondottakat kivárni
13. Bátran kérdez
14. Verbális emlékezete, szókincsaktiválása korának megfelelő
15. Egyszerűbb történeteket, mesét képes önállóan is elmondani

16. Ismeri és használja az illedelmi, udvariassági kommunikációt (köszönöm, kérem, elnézést)
17. Képes szemkontaktust teremteni és megtartani, vizuális ingerek nélkül is.
18. Élményeit és gondolatait el tudja mondani
19. Az óvodánkba, ha érkezik migráns kisgyermek, törekszünk, hogy ő is megértse az óvodai élethez szükséges kifejezéseket, és képes legyen magát megértetni.

15.3. *ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC*

Cél:

Az óvodás gyermekeknek a mindennapi tevékenységei között az éneklés, a zenélés, - a felnőtt minta spontán utánzásával – nyújt örömet, fedeztet fel a közös éneklés, játék örömét.

Az igényesen válogatott művészeti alkotások hatására fejlődjenek zenei képességeik, a ritmus, ének, hallás, mozgás, a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és a zenei kreativitás területén. A zene nyugtató hatásán keresztül, a gyermekek mentálhigiénés állapotának támogatása.

A népdalok hallgatása, éneklése, a gyermek- néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, továbbélését, átörökítését segíti, transzfer hatása a más művészeti tevékenységekre is kihat, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.

A zenei nevelés egymásra épülő, 3-4 éves távlatban fejlesztjük, ahol a zenei képességek fokozatos fejlesztése történik, és azt, az abból adódó egy korcsoportra váró, egyéves feladatok tükrében valósítjuk meg.

Feladataink:

1. Az óvodapedagógus megalapozott szakmai – módszertani tudással rendelkezik. (Forrai Katalin: Ének az óvodában alap módszertan, gyűjtemény, az óvodapedagógus szakmai módszertanát tiszteletben tartva egyéb hivatalosan, szakmai ajánlással jóváhagyott nyomtatásban megjelenő irodalmat használ fel).
2. Az óvodapedagógus folyamatosan önképzése, szakmai ismereteinek bővítése fontos, hogy megismerjen új módszereket, (pl: Kokas, népi gyermek játékok gyűjteménye.....stb)
3. A zenei anyag kiválasztásánál, összeállításánál (népdalok, népi játékok, klasszikus – és kortárs művészeti alkotásokból válogat) igényesen, a gyermekek életkorához igazodóan, rendelkezik **éves anyag gyűjteménnyel**.
4. Évente 1-2 alkalommal élő zenés előadás szervezése a gyermeke számára, értékközvetítő előadókkal.
5. Előadásmódja, tiszta éneklése, mozgáskultúrája, hangszerhasználata (furulya, metallofon, xilofon, - hangvilla -), kommunikációja mindennapi pozitív élmény jelent a gyermekek számára.
6. A gyermekek zenei képességének és a készségek fejlesztéséhez (hallás, egyenletes lüktetés, ritmus, tiszta éneklés, dinamika, tempó, egyszerű tánclépések, harmonikus – esztétikus mozgás) változatos módszereket alkalmaz.
7. Derűs, oldott légkör megteremtésével, a zenei eszközök szabad választásával, az zenei élmény nyújtással segíti elő a gyermekek pozitív viszonyulását a zenéhez.
8. A zenei érdeklődést felkelti, a gyermekek zenei ízlését formálja, a kezdeményezéseket támogatja, egyéni képességeknek megfelelően fejleszti a gyermekeket.
9. A gyermekek egyéni képességei mellett (érzelmi, értelmi, erkölcsi, esztétikai, mozgáskultúra), a társas kapcsolatait is (együttműködés, kooperációs készség, kudarc tűrés, mások elfogadása) fejleszti.
10. A gyermekekben a spontán kialakuló éneklés, énekes játék iránti igényt felkelti.
11. A derűs, oldott légkör megteremtésével, a zenei eszközök szabad választásával, (adaptív környezet megteremtésével) elősegíti a gyermekek pozitív viszonyulását a

zenéhez. Az eszközöket nyitott polcon, a gyermek számára elérhető magasságba helyezi, a népi játékok, gyermekjátékok kellékeit (szoknya, kalap, kendő, vesszőkosár, bot, kötény...stb) biztosítja, - a gyermek spontán kezdeményezéseihez is.

12. Audiovizuális eszközök használatával teszi változatossá, a fejlesztési célnak, esztétikai élménynek, érték közvetítő szándéknak megfelelően az óvodapedagógus a kezdeményezést.

A fejlődés várható eredménye

1. Szívesen és örömmel kezdeményeznek, maguk is dalos játékokat, könnyed, tiszta énekléssel kísérik játékos mozdulataikat.
2. Szívesen és érdeklődéssel hallgatják az óvodapedagógus és egymás éneklését, hangszeres játékát, az esztétikai élményt nyújtó hanganyagokat.
3. A gyermekek számára az egyéni és csoportos éneklés, a mozgásformák, tánclépések, ritmusok, hangszerek használata esztétikai élményt nyújt.
4. Zenei önkifejező tevékenységükre jellemző a kreativitás: zenei kérdés – felelet kitalálása, hangszeres játék, zenekar alakítása, a csoportban található és saját maguk által készített eszközök által.
5. Az óvodásaink a különböző zenei tevékenységei, tudatossá és önállóvá válik.
6. A zene, nyugtató hatását átéli, befogadják azt.

15.3.1. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

Az óvodás gyermekek az őket körülvevő környezetben nyitottak az esztétikai élmények befogadására, melyek által fejlődik személyiségük. A gyermeknek maga tevékenység, s ennek öröme a fontos.

Minden nap a gyermekeknek lehetőségük van a rajzolásra, festésre, gyurmázásra, ragasztásra, vágásra, - amit maguk választhatnak ki - (milyen eszközzel, anyaggal, technikával dolgoznak). Kedvükre választhatnak/válogathatnak a polcokon található eszközökből, anyagokból, termésekből/terményekből, „kincsek”-ből, melyeket esztétikusan elhelyezett kosarakban, tárolókban találnak. Törekedünk a természetes anyagok használatára, azok gyűjtésére bevonjuk a gyermekeket (esetenként a szülőket) is. Az ábrázoló tevékenységet a kötetlenség jellemzi, a gyermekek természetes érdeklődésére, tevékenységvágyára, hangulatára, érzelmeire alapozzuk. Az alkotó tevékenységüket az életkor szerint folyamatosan bővítjük, az élményeikből fakadó témákhoz, téma hetekhez kapcsolódó témákhoz változatos technikákat kínálunk. A gyermekekkel együtt tevékenykedünk, miközben énekelünk, verselünk, mondókázunk, együtt gyönyörködünk, örülünk az elkészült műveknek, produktumoknak.

„Csicsergő kincsek” – gyermekek munkái, produktumai, melyekből kiállítást készítenk az óvoda folyosóján.

Egy-egy ünnepre, jeles napra, projektre örömmel készülünk, a hangulatot átadva/átélve ajándékot, dekorációt készítenk, IKT eszközöket alkalmazva zenét hallgatunk közben.

Cél:

Az óvodásaink az önkifejező tevékenységek közben, alkotómódon az ábrázolás különböző fajtái által (rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, kézi munka), eszközökkel, valamint a népművészeti elemekkel, az esztétikus környezettel való ismerkedés során, éljék át és alkossák újra élményeiket, ezzel is gazdagítva belső képi világukat. A tevékenységek során, az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva, - a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképessegek, tér-forma és szín képzet, képi gondolkodás, esztétikai érzékenység, szép iránti nyitottságuk, és igényességük alakítása fejlődjön ki bennük.

Feladataink:

1. Az óvodapedagógus megalapozott szakmai, módszertani, vizuális, technikai tudással rendelkezik, nyitott és tájékozott.
2. Az önkifejező, alkotó tevékenységek során utánozható mintát nyújt, támogató, segítő kommunikációval az alkotás örömét, sikerét támogatja.
3. Az óvodapedagógus megismerteti a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás, és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival.
4. Az önkifejezés során, életkorhoz, és egyéni fejlődéshez igazodóan megteremti az optimális feltételeket, differenciált anyagokat, eszközöket használ.
5. A gyermek egyéni fejlődésének megfelelő differenciált fejlesztést biztosít az óvodapedagógus, egyénileg támogatja a gyermeket.
6. Az óvodapedagógus által tudatosan irányított mikro csoportos ábrázoló tevékenységek szervezésénél ügyel, lehetőség szerint addig folytatódik, amíg a gyermek érdeklődését leköti, a motiváció fenntartására különös gondot fordít.
7. Komplex hatások érvényesülésére törekszik: az esztétikus környezet biztosításával, a művészeti alkotásokban történő együtt gyönyörködésben, élmény átélésében.
8. Az alkotó munka szakaszában az integrációs lehetőségek kihasználása (zenehallgatás/éneklés, könyvnezegetés, termések/termények vizsgálata, „vizuális” nyelv mélyítése, gondozási feladatok), **kiemelten: belsőképek és a fantázia erősítése a képekhez fűzött mesék figyelmes meghallgatásával, játékos együtt folytatásával, vizuálisan megjelenítve – Mese füzet készítése.**
9. A gyermekeket aktívan bevonja a környezet alakításába, ezzel megsegíti a gyermek esztétikus iránti vonzódását, igényességük jó ízlésük alakítását.
10. Az egyéni és közös élmények szervezésével, az elmélyüléshez elengedhetetlen kellő idő, meghittség biztosításával megteremti az alkotó légkör alapját (zenei élménnyel, keretmesébe ágyazva, közös „felfedezésbe” hívva a gyermeket).
11. Minden gyermek alkotását dossziéban (gyermeki portfólió) gyűjti, a nevelési év végén a gyermekek haza vihetik.
12. A komplex tevékenységekhez kapcsolódó produktumokat a gyermekek a tevékenységekben „használják”, a közös játék után haza vihetik.

A fejlődés várható eredménye:

1. Az óvodáskor végére az alkotó – alakító tevékenységeket örömmel, elmélyülten, érdeklődve végzik.
2. Az alkotó kedvük felkeltése, a változatos technikák, eszközök biztosítása, óvodapedagógusi mintaadás.
3. A képalakításukban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
4. Magabiztosan használják az alapanyagokat, eszközöket, a különböző technikákat.
5. A környezetükben felismerik a szépet, gyönyörködnek benne.
6. Elképzelés után meseszereplőket stb. hangulatot kifejezve, jellegzetes színnel, formákkal rajzol, fest.
7. Téralakításban másokkal együttműködik, kooperál.
8. Egyénileg, önállóan, csoportosan is készít ajándékot, kelléket, dekorációt.
9. Egyszerű papírformákat ki tud vágni, meg tud hajtani.

15.4. MOZGÁS

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája.

A mozgásos tapasztalatokkal az értelmi műveletek szoros összefüggést mutatnak. A mozgás elengedhetetlenül fontos a testséma, a testkép, az oldaliság (laterális dominancia) kialakulásában. **A gyermek mozgásának fejlettsége ad képet általános fejlettségi szintjéről, testi és idegrendszeri fejlődésének tempójáról.** A mozgás a gyermek fogantatásától végig kíséri az életét. A gyermek testi és pszichés fejlődésének meghatározó eleme, létfontosságú, mert általa fejlődik. A mozgás és az értelmi fejlődés egymásra hat.

Az idegrendszer egy-egy területének fejlettségéről az elemi mozgások tájékoztatnak.

Az emberi idegrendszeri egyedfejlődés megismétli a törzsfjlődés fontosabb állomásait. (halmozgás – magzati, születés után, kétéltűszerű szint – hüllők: kúszás, mászás, állás, járás)

A mozgásfejlődés szakaszainak „bejárása”, begyakorlása a későbbi tanulási képességek fejlődését befolyásolja. A mozgásfejlődés bármelyik szakaszának kimaradása előrevetíti a tanulási nehézséget.

Az idegrendszeri érés támogatásában, a későbbi koordinációs, ügyességi, tájékozódási képességek alapozása a kisgyermek korban (0-6) évig a legmeghatározóbb. Egy-egy életszakaszban a központi idegrendszer egy-egy meghatározott területének irányítása alatt áll a mozgás és észlelésfejlődés.

Az óvodáskor a természetes hely- helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció, a motorikus képességek intenzív fejlődésének szakasza. Ebben az életkorban kiemelt fontosságú a sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal, célzott mozgásformákkal támogatni a gyermek fejlődését.

Az óvodánkban a mozgásfejlesztés az alábbi területeken valósul meg:

- szabadjátékban, a gyermek spontán természetes mozgása közben
- udvari mozgásos játékok, mozgásfejlesztő eszközök használata közben
- kötött mozgás foglalkozásokon
- komplex testmozgások beépülnek mindennapok tevékenységei közé, tanulási tartalmakba
- mindennapos mozgás során
- néptánc foglalkozáson
- séták, kirándulások során
- egyéb, változatos mozgástevékenységeken keresztül

Mozgásfejlesztési alapelvek:

1. **Az inger gazdag környezetben (eszközök biztosításával), spontán érzelmi motivációkra építve, tevékenységekbe ágyazottan, fokozatosság elve alapján, rendszeres foglalkozások alkalmain komplex hatásokkal, játékosan fejlesztve a gyermeket.**
2. Természetes mozgáskészségek fejlesztése, az ellenálló képesség alakítása, a szervezet edzése.
3. A napi tevékenységek szervezésében a mozgással integrált tanulási tartalmak jelennek meg.
4. Az egész nap folyamán, minden gyermek számára biztosított a mozgásos tevékenységek végzése, a gyermek szükségletének megfelelően.
5. A mozgásfejlesztés tudatos, tervszerű pedagógiai munka része.
6. A minden napos tornában rendszeresen beépülnek az elemi mozgásformák.

7. A testséma, téri érzékelés, egyensúlyérzék, finommotorika, beszédfejlesztés komplexen jelenik meg.
8. Az óvodapedagógus minta, modell értékű.

Cél

Az óvodás gyermek koordinációs, motoros, kondicionálási, pszichomotoros képességeinek fejlesztése, személyiségfejlődésének elősegítése, mozgásos játékok (spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenység) és irányított mozgásos tevékenységek szervezésével. A gyermekek pozitív viszonya a mozgáshoz, a mozgás megszerettetése, a mozgásigény kielégítése, érzelmi biztonság, mentális kiegyensúlyozottság megteremtése.

Feladataink:

1. Az óvodapedagógus megalapozott módszertani, szakmai tudással rendelkezik, nyomon követi az új, innovatív módszereket, beépíti gyakorlatába.
2. A hét minden napján biztosítja a szabad mozgás lehetőségét a gyermekek számára, (hely, idő, eszköz), a gyermekek életkori sajátosságait, egyéni képességeit, szükségleteit figyelembe véve. (A spontán – a játékban, azon belül a szabad játékban).
3. **Mindennapos mozgást biztosít: naponta 15-20 perces időtartammal, változatos mozgásokkal, játékos átmozgató tornát szervez. Mozgásanyaga: elsősorban utánzó, szerepes, szabály- vagy labdajátékok alkotják, természetes mozgásokkal kiegészítve. Időjárástól függően törekszünk a szabad levegőn végzett mozgástevékenységre.**
4. Az óvodapedagógus, a gyermek – a mozgások kivitelezéséhez – a mozgásra alkalmas, kényelmes ruhába öltözik át. Az óvodapedagógus a mozgásos tevékenységekben aktívan részt vesz, személyes példát mutat. A gyakorlatot bemutatja, szakmai nyelvezettel támogatva, a megértés, a helyes mozgásforma kivitelezése érdekében.
5. Lehetőséget teremt a csoportban is, az egész napos, - egyéni szükségleteket kielégítő – mozgásformák végzésére (eszközök, hely, idő).
6. Komplex testmozgásokat épít be az óvodai élet egyéb tevékenységeibe, elemi nagymozgások fejlesztésével, változatos gyakorlási formákkal, játékokkal.
7. Tervezése tudatos, a gyermeki képességekre, differenciáltan fejleszti a gyermekeket.
8. Az egészséges életmód kialakítása, a gyermek egészséges fejlődését segíti: tartásjavítás, állóképesség, testi erőnlét, teherbíró képesség.
9. A társas, szociális kapcsolataiban (kooperáció, kudarctűrés, siker) a pozitív énkép, önkontroll, érzelmi biztonság-kiegyensúlyozottság, társas viselkedés szabályainak betartása, szabálykövetés kialakítása, az élményekre épülő **(pl: keretmesébe ágyazott feladat megfogalmazás)** mozgás biztosításával.
10. Az önállóság kialakulásának segítése, a mozgással összefüggő gondozási, munka jellegű feladatokban, helyzetfelismerés, problémamegoldás fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye:

1. A gyermekek szívesen és örömmel vesznek részt a mozgás tevékenységekben, igényükké válik a rendszeres mozgás, irányítottan és a szabadban egyaránt.
2. Nagymozgásuk, testi képességeik – erő, ügyesség, állóképesség gyorsaság stb – egyéni sajátosságukhoz mérten fejlődik.

3. A torna és mozgás tevékenységek hatására finommotorikájuk, vizuális – verbális képességeik, akarati tulajdonságai, gondolkodásuk, figyelmük fejlődik a motoros, és koordinációs képességekkel együtt.
4. A szabálytudatuk a mozgásos játékok, valamint a közlekedési szabályok betartásával (kerékpározás, sétálás) során fejlődik.
5. Társas kapcsolataikban a tolerancia, a kivárás, szabályok betartása, egymás elfogadása, egymásra figyelés, csapatjátékban megért sikerek, kudarcok átélése/feldolgozása fejlődik.
6. Térben biztossá válik a hely, helyzetfelismerő képessége.
7. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képessé válik.
8. Korának megfelelő szinten éretté válik a testséma kialakulása, téri tájékozottsága, a térbeli mozgásfejlettsége.
9. Mozgása összerendezetté, harmonikussá válik.

15.5. KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

Miközben a gyermek a valóság felfedezését az őt élt élményeken, behatásokon keresztül éli meg, az érzelmi viszonya úgy alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz. A tevékenykedéseiben, megtapasztalásaiban, kísérletezéseiben szerzi élményeit, cselekvés közben tanulja meg a környezete védelmét, az értékek megőrzését. A gyermek kíváncsisága, érdeklődése, aktivitása során szerzi a tapasztalatait a szűkebb és tágabb természeti – emberi – tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól.

Az óvodánkban a gyermeki nyitottságra építve, és ahhoz segítve a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja. Az óvoda zöld környezetben található, valamint a közeli kiserdő, változatos lehetőségeket kínál a szoros kötődés kialakításához.

„Kincskereső Csicsergők” – séták az óvoda környékén, az óvoda melletti kiserdőben, kísérletezések, tevékenykedések a természet kincseivel.

Cél:

A gyermeki tapasztalatszerzés útján, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a közvetlen környezetének, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét, környezettudatos magatartást sajátít el.

Feladataink:

1. Az óvodapedagógus megalapozott szakmai, módszertani tudással rendelkezik (*kérdéskultúra, kommunikáció, fejlődés lélektani ismeretek, rendszerező gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás fejlesztését támogató környezetet teremt*).
2. Változatos, élményt teremtő tapasztalatszerzésre alkalmas lehetőségeket biztosít.
3. A tevékenységek szervezése során tudatosan törekszik az új ismeretek nyújtására, a meglévő ismeretek gyakorlására, megszilárdítására, rendszerezésére.
4. Segítjük a gyermeket, hogy rá tudjon csodálkozni a természet szépségeire, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére. Lehetőség szerint minél több szabadban végzett kirándulást, természetben való barangolást szervezünk az óvoda környékén. Az óvodai környezeten kívül szervezett kirándulásokon vesznek részt a gyermekek, ahol a tágabb környezetükkel ismerkedhetnek. Élményeiket az óvodai tevékenységekben megjelentetjük,

lehetőséget adunk arra, hogy ki tudják fejezni önmagukat, érzéseiket, tapasztalataikat, képzeletüket, alkotó kedvüket.

5. **A fenntartható fejlődés érdekében kiemelt figyelmet fordít a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására: környezet- és egészségtudatosságra neveléssel a mindennapokban, ez az óvoda minden tevékenységében megnyilvánul.** (újrahasznosítás, komposztálás, környezetkímélő anyaghasználat, takarékosági rendszer, megújuló energialehetőségek kihasználása, energiatakarékos izzók)
6. A helyi természeti értékek védelmének nevelése, természetjárás, séták szervezése: fák védelme, fáültetés, madárvédelem, növényápolás – konyhakert, virágos kert gondozása, állatgondozás, szelektív hulladékgyűjtés.
7. Különös figyelmet fordít, az óvoda udvara mentes legyen az allergiát, mérgezést és sérülést okozó növényektől.
8. Képviseli és közvetíti a gyermekek felé a magyarság, az összetartozás és hazaszeretet érzését, hagyományaink tiszteletére neveli a gyermekeket (hazafiasság nevelés) életkorhoz igazodóan, koncentrikusan bővülő, egymásra épülő képességfejlesztési célokat, az azokhoz kapcsolódó feladatokat.
9. A természeti – társadalmi – matematikai témák feldolgozása – komplex módon – a tudatos arány, logikus felépítés, egymáshoz illeszkedő témák feldolgozásában jelenik meg.
10. A tevékenységekben rejlő matematikai tapasztalatokat tudatosan beépíti, az életkori sajátosságoknak, az egyéni differenciálásnak megfelelően.
11. Tervszerűen megismerteti a gyermeket a szűkebb környezettel, helyi látványosságokkal, természeti szépségekkel, lokálpatriotizmus alapjait szilárdítja.
12. Az Éves tervben tudatosan tervezi a külső világ tevékeny megismerésére vonatkozó témákat, élményszerzési lehetőségeket, az óvodán kívüli tevékenységeket. (látogatás a templomhoz, könyvtárba, emlékműhöz, kiserdőbe.....)
13. A tágabb környezet megismerésére is lehetőséget teremt (kirándulások szervezése)
14. A környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításához szükséges szokásokat, viselkedési mintákat megalapozza, fokozatosan tágítja az ismeretek körét.
15. Megfelelő időt, helyet, eszközt biztosít a spontán és szervezett tapasztalatszerzésre.
16. A gyermekek önálló vélemény alkotásának elősegíti, döntési képességeit fejleszti, egyéni feladatmegoldásának támogatja, egyéni fejlődés ütem figyelembevételével fejleszti a gyermek képességét.
17. A gyalogos közlekedés lapvető szabályait ismeri, és betartását gyakoroltatja.
18. Az óvoda udvarán a konyhakertet, virágoskertet gondozza.
19. A természet védelmére, a fenntarthatóságra neveli a gyermeket, a spontán és szervezett tapasztalatszerzésben, tevékenykedésben.
20. A madárvédelemre felhívja a gyermekek figyelmét, a tapasztalatszerzést biztosítja (madárodúk figyelemmel kísérése, madáretetők készítése).
21. Élményközpontú tevékenységeket szervez a természeti – emberi – tárgyi környezet megismerésére.
22. A kézműves tevékenységekben megjelenik a hagyományápolás, valamint a néptánc, népdal, a népi viselet megismerése.
23. A hagyományok ápolása, gazdagítása a szülők bevonásával, a családdal való kapcsolatban a települések speciális/hagyományok szinterein megvalósulnak. A város kulturális életében, hagyományaiban részt vesz (városi rendezvények).

15.5.1. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE MATEMATIKAI TARTALOM

A matematikai nevelésnek a legfőbb értéke, olyan módon jussanak a gyermekek a matematikai ismeretekhez, hogy közben a gondolkodásuk is fejlődik. A matematikai tartalmakat a valóságból származó szemléletes gondolati tevékenységek által fejlesztjük. Oly módon szervezve a tevékenységeket, ahogy a játék célja, nem a kész ismereteket megtanulása, hanem a **felderítés, a kutatás-keresés, a felfedezés, a problémamegoldás** legyen. A korcsoportok szerinti, valamint a differenciált képességfejlesztés tervezés ezek alapján történik. (2. sz. mellékletben képességszintek szerinti differenciálás).

A fejlődés várható eredménye:

1. Matematikai érdeklődésük alkalmat ad az elemi fogalmak megismerésére, az ok-okozati összefüggések megtapasztalására, természetes szám képzeteinek kialakítása (tőszámnév, sorszámnév)
2. Kialakul számfogalmuk, számképük, relációkat felismernek, képeznek (0-10-ig)
3. A problémamegoldó gondolkodásuk fejlődik.
4. A környezetükben lévő mennyiség- térbeli –formai összefüggést felismerik, elemi fogalma, számosság, számfogalom alapszinten.
5. Képes gyűjtőfogalmak meghatározására
6. A természetes környezetükhöz pozitív viszonyulás jellemzi.
7. Rendelkezik a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez és megóvásához szükséges magatartási formákkal és szokásokkal.
8. Szereti és védi a természetet, növényeket, állatokat, részt vesz a környezetének megóvásában.
9. Az óvodapedagógus kérdéseit megérti, figyelme koncentrálttá válik, gondolkodása fejlődik.
10. Problémamegoldó képességét alkalmazza a kialakult helyzetekben.
11. Felismeri az évszakokat, napszakokat.
12. Elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről.
13. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, szociálisan éretté válik (feladattudata kialakulóban, késlelteti szükségletei kielégítését, önfegyelme alakul, önállósága, munkatempója, kitartása fejlődik)

15.6. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A munka, a játékkal és a cselekvő tapasztalással a személyiségfejlesztés fontos eszköze, a munka és a munka jellegű játékos tevékenység – az önkiszolgálás, a segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt –azonosságot mutat.

Cél

A gyermekben a munka jellegű tevékenységek útján, olyan készségek, képességek, attitűdök alakuljanak ki, melyek elősegítik a munkához, a közösséghez, környezethez fűződő pozitív viszony kialakulását. A tapasztalás szerzés és a környezet megismerése során, a munkavégzés, jelentősen örömet a gyermek számára, érezze a munka értékteremtő, értékmegőrző szerepét, megbecsülését.

Feladataink:

1. Az óvodapedagógus a gyermeki munkát tudatos pedagógiai szervezésnek, a gyermekkel való együttműködésben folyamatos konkrét, reális, a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő módon szervezi, és értékeli, fokozatosság elvét betartja (önkiszolgálás, alkalmi megbízatások, közösségért végzett munka, környezet-, növény-, állatgondozás)
2. Teremtse meg a munkavégzéshez szükséges feltételeket (hely, idő, eszköz, motiváció), a szükséges támogatások feltételrendszerét (személyek, az adott munkához igazodó feltételek: balesetvédelem, eszközök mérete a gyermek igényeihez igazodjon, elegendő idő a gyakorláshoz, pozitív értékelés, folyamatos megerősítés a munkában)
3. A gyermekekkel közösen végzett tevékenysége során, a munkafolyamatok sorrendjét megismerteti, a szükséges eszközök használatát bemutatja, a kapcsolódó szokásokat-szabályokat kialakítja.
4. A gyermekeket bevonja környezetük rendjének kialakításába, megtartásába, a tudatos pedagógiai jelenlétével, mintát ad. (A tevékenységek: a csoport szobában, az öltözőben, mosdóban, az udvaron – *közös falevél összegyűjtése, járda, gumilapok lesöprése, babaház kitakarítása*).
5. A közösségért, a közösségben végzett tevékenységekben erősíti a társas kapcsolatokat, az együttműködés során, mintát ad kommunikációjával a gyermeket saját és mások munkájának elismerésében, értékelésében.
6. A gyermekek igényeit felismerve, támogatja és lehetőséget biztosít a gyermekek önkéntes, belső motivációjából fakadó munkavégzésre.

A fejlődés várható eredménye:

1. Szívesen vállal egyéni, és közösségi munkát.
2. Saját személyükkel kapcsolatos feladataikat, igényük és szükségletükhöz igazodóan, önállóan végzik.
3. Belsővé válik, környezetük rendjének megtartása, alakítása, annak megóvása a csoportszobában és az udvaron egyaránt.
4. Aktívan bekapcsolódik a közösségért végzett tevékenységekbe, örömet jelent számára az együtt munkálkodás.
5. Az önbizalmuk növekszik, kitartásuk, munkatempójuk, motivációjuk egyéni képességeknek megfelelően fejlődik, ami által az egyéni megbízatásokat, alkalmi feladatokat képesek önállóan is végezni.
6. A megszerzett ismereteket, tapasztalatokat a változó élethelyzetekben és környezetekben is tudják alkalmazni.

15.7. A TEVÉKENYSÉGEKBE MEGVALÓSULÓ TANULÁS

Az óvodánkban a tevékenységek szervezésénél a „látom, hallom, csinálom” elv alapján, a meleg, a példamutató kommunikáció támogatásával biztosítjuk a gyermek tanulását.

Párhuzamos tevékenységek szervezésén keresztül megvalósuló, **komplex ismeretátadással**, a tapasztalatszerzés, élmények megteremtésével, a kompetenciák, a problémamegoldó gondolkodás fejlődését, a megszerzett ismeretek különböző helyzetekben való alkalmazását segítjük elő. Kiemelten kezeljük a kreativitás, alkotói tevékenység, az önállósodási folyamat támogatását, **a gyermek önmagához mért képességeinek, egyéni fejlesztését**. A fejlesztés hatékonyságát, azok eredményeit folyamatosan nyomon követjük, a szükséges korrekciókat megteesszük, dokumentációnkban megjelenítjük.

Cél:

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amit az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet (adaptív környezet) megteremtésével, az ismeret átadásnál a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire építve ad át, különös figyelemmel a gyermeki spontanitásokra, egyéni igényekre, szükségletekre reagáló, tanulási helyzeteket figyelembevevő módon.

15.7.1. KÉPESSÉGFEJLESZTÉS

A gyermekek nevelését, fejlődését sikeresen támogató elemek: az alkalmazott pedagógiai módszerek, eljárások, a gyermekek tapasztalatszerzését, élményt biztosító tevékenységeket szervezünk. (élménypedagógiai alkalmazása)

A fejlesztés formája (javaslatok – nem teljes körű)	Tartalma
Utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás, szokások alakítása, viselkedéskultúra, mintaadó kommunikáció.	Az adott nevelési területen a pedagógiai programunk 2. sz. mellékletében megtalálható.
Játékos, cselekvéses tanulás	
Spontán játékos tapasztalatszerzés	
A gyermeki érdeklődésre, kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés	
Gyakorlati problémamegoldás	
Az óvodapedagógus által tudatosan tervezett, és irányított tapasztalatszerzés, tevékenykedés, megfigyelés, kísérletezés, felfedezés, kutatás.	

16. A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

A tankötelezettség megkezdésének feltétele, hogy a gyermek értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének állapota elérje az iskolába lépéshez szükséges szintet. A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31 napjáig betölti a hatodik életévét, tankötelessé válik.

Az Oktatási Hivatal dönt arról, hogy a gyermek hat éves kor előtt kérvényezi a szülő az iskolakezdést, valamint a gyermek iskola megkezdése alóli felmentéséről.

Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

Fejlettségi területek	Tartalom
1. Testi érettség	<ul style="list-style-type: none"> - első alakváltás, - megkezdődik a fogváltás, - teste arányosan fejlett, teherbíró - mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes - mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes
2. Leleki érettség	<ul style="list-style-type: none"> - nyitott, érdeklődő, - a tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez - érzékelése, észlelése tovább differenciálódik: kiemelten – téri észlelés, vizuális, akusztikus differenciálás, téri tájékozottság, térbeli mozgásfejlettség, testséma kialakulása, - az <u>önkéntelen emlékezeti bevézés</u> és felidézés, a <u>közvetlen felidézés</u> mellett megjelenik a szándékos bevézés és felidézés, megnő a <u>megőrzés időtartama</u>: a <u>felismerés</u> mellett egyre nagyobb szerepet kap a <u>felidézés</u>. - szándékos figyelem kialakul (amely a tanulás alapját képezi), fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme könnyebbé válik a megosztása és átvitele - a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van,

	<p>Az egészségesen fejlődő gyermek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél (gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek - végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét - elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről (tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat: ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait: ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét: felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. - Ismeri a viselkedés alapvető szabályait (kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek: elemi mennyiségi ismeretei vannak
<p>3. Szociális érettség</p>	<ul style="list-style-type: none"> - <u>egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését</u> - <u>feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg: kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.</u> - <u>készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtten és gyermektársaival.</u>

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végére

1. Figyelme koncentrálttá válik, szándékos figyelme életkorának megfelelő.
2. Képes gondolatait megfogalmazni, bátran kérdez, válaszol.
3. Feladattudata kialakul, munkatempója, feladattartása életkorának megfelelő.
4. Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei iránt, ezek összefüggéseiről.
5. Mozgása összerendezett, harmonikus, finommozgásra képes.
6. Mozgását, viselkedését, testi szükségleteinek kielégítését, szándékosan képes irányítani.
7. A megszerzett ismeretek szándékos felidézésre képes.
8. Beszédfegyelme kialakul, képes kivárni mások mondandóját.
9. Figyel környezetére, társaira, a felnőttekre, képes viselkedését kontrollálni.

17. AZ ÓVODA ÜNNEPEI

A közös tevékenység a gyermekek fejlődésének serkentője. A tervezgetés, készülődés, a várakozás öröme, az átélt élmények segítenek rácsodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó szépre, jóra, azok megbecsülésére. Az óvodai életünk megszervezése során azokat a helyi szokásokat, hagyományokat, az értéket közvetítő ünnepeket, rendezvényeket tartjuk számon, amelyben gazdag érzelmi átélést biztosítanak. Fokozzák a közösséghez való tartozás érzését, a szülőföldhöz való kötődés alakulását, az egymás iránti tisztelet, a türelem alakítását, a közös cselekvés örömeit. Az óvodások nyitottságára építve segítjük őket abban, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket.

Cél:

Az ünnep másságának megélése, az óvodai közösség és szülők találkozása, közös játékok, és közös tevékenységek (zenélés, éneklés, játék, ajándékkészítés, stb) Az óvodai ünnepeknek nem célja a szereplés, az ünnepi alkalmakon azt mutatják meg a gyermekek, amit szívesen tesztnek, (dalos játékok, mesedramatizálás, gyermektánc, játékok), amely tevékenységekben szívesen részt vesznek.

Feladataink:

1. Az óvodapedagógus törekedjen arra, hogy a közös ünneplések előkészítésében a gyerekeknek is részük legyen.
2. Ismertesse meg a gyerekekkel a jeles napokhoz kapcsolódó énekeket, gyermekjátékokat, szokásokat, hagyományokat
3. Erősítse az összetartozás érzését, a közösségi érzést
4. Tegye lehetővé, hogy a város közös ünneplésein az óvodások is részt vehessenek
5. Az ünnepekre közösen készítsenek ajándékokat, dekorációt (éljék át: nem csak kapni, de adni is jó)
6. Biztosítsa az óvoda, a város hagyományainak népszokásainak ápolását, értékeinek megőrzését.

Tartalma:

A hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat, időpontokat, felelősöket az óvoda nevelőtestülete az óvodai éves munkatervben határozza meg.

A gyermekek születés- és névnapja gyermek csoportonként kerül megrendezésre. Az óvodapedagógusok saját csoportjukban a jeles napokhoz kapcsolódó egyéb szabadon választott tevékenységet is választhatnak.

Az ünnepekre a közös ráhangolódás, az együtt végzett előkészületek tevékenységei, a megvalósult ünnepek eseményei szorosabbá fűzik a gyermekek kapcsolatát a szüleikkel, társaikkal, pedagógusokkal, dajkákkal, pedagógiai asszisztenssel.

Ünnep, jeles nap, zöld ünnep	Tevékenységek, tartalom, feladat
Gyermek név és születésnapja	A gyermek a csoport középpontjába került, csak őt ünneplik, rá figyelnek társai. A vidám köszöntés hozzájárul a gyermek érzelmi szükségleteihez. Köszöntés az óvoda hagyományai alapján, a gyermek csoportok szokásai szerint.
Mesenap	Óvodai szintű tevékenység (Mese dramatizálása , - meseösvény, három próba/hét próba - ügyességi játékok- mese-erdő, mese térkép, mese-puzzle, mese-vonat, interaktív mese, Mézes-kalács ház.....)
Állatok világnapja	Állatok védelme, gondoskodás, az állatokhoz fűződő pozitív viszony alakítása. Állatos versenyjátékok, énekek, versek, barkácsolások, rajzok (montázs, kollázs), készítése, építések „Állatfarm”, barkácsolás, udvaron „Állat etető”. Az állatmenhelyre ételek gyűjtése, kisállat gondozás, állatok élőhelyükön való megtekintése/gondozása, ismerkedés az őshonos magyar állatokkal (tanya)

Mikulás	Mikulás csomag összeállítása, Mikulás várás. (versek, dalok) Mikulás érkezés az óvodába. Mikulás váró mese/zenés előadás (óvodapedagógusok)
Karácsony	Négy hetes előkészület, a várakozás, az örömszerzés ideje. Az ünnep megismerése tartalmi megtöltése: adventi koszorú, fény, csillag, betlehemes játék, Adventi ünnepkörben (Luca-búza ültetés, mézeskalács sütés, karácsonyfa díszek készítése, adventi gyertyák meggyújtása, templomban Jászol megtekintése). Családi délután az ünnepre ráhangolódás (kántálás, asztali dísz készítése). Karácsonyi készülődés csoportonként adventtel kezdődően (természetes anyagokból díszek, ajándékok készítése) adventi koszorú, karácsonyfa állítás. Játék vásárlás. Karácsonyi versek, énekek, szokások, néphagyományok
	Karácsonyi vásár szervezése: Szülőkkel közös munka délután, közös ajándék készítés, koszorú készítés, dekoráció, közös élményszerzés, ráhangolódás az ünnepre. Közös karácsonyi mese (közös az óvodapedagógus)
Farsang	Farsangi díszek, álarcok, maszkok készítése. Tréfás versek, dalok, táncok tanulása csoportonként. Táncos multság, táncház, ügyességi játékok szervezése. Zenés műsor előadóval. Tréfás mese előadás (óvodapedagógusok)
Nemzeti ünnep (Márc.15)	A hazafiság, nemzeti tudat érzésének megalapozása. Az ünnep tartalmához kötődő jelképek megismertetése a gyermekekkel, a gyermeki sajátosságoknak megfelelően. Közös tabló, montázs készítése. A gyermekekkel séta az emlékműhöz, (nagy csoportosok) gyermekek által készített zászlók, kokárdák elhelyezése. Ismerkedés nemzeti, községi jelképeinkkel, huszárnóták, kultúra átadás, versek az életkoroknak megfelelő módon.
Húsvét	Népszokások felelevenítése, a tavasz megérkezése. Tojásfestés, népi technikák, hagyományok megismerése (berzselés, locsolkodás) locsoló versek, énekek, ajándékkészítése csoportonként, „tojás kereső”
Víz világnapja	A környezetvédelemhez, a természethez fűződő viszony alakítása. Vizes játékok szervezése, kísérletezés vízzel. Játékok, kézműves tevékenységek szervezése.
Föld világnapja	Természethez fűződő pozitív viszony alakítása. Program szervezése a Kiserdőbe. Az óvoda udvar virágosítása, ültetés virágládákba kialakítása”1 gyerek -1 virág” program.
Anyák napja	Gyermekek számára fontos ünnep, érzelmi aktivitással készülnek. A készülődés után bensőséges, meleg, biztonság az „anya-ölemben”, ajándék átadás. Ajándék-, meghívó készítés, dallal, versekkel, édesanyák köszöntése.
Madarak fák napja	Madárbarát program megvalósítása év közben. Madár les a kiserdőben. Az óvoda udvarán: madárodúk, etető, madarak folyamatos megfigyelése, gondozása. „Mi fánk” – program.
Gyermeknap	Sport-, ügyességi, kézműves, illetve versenyjátékok szervezése: városi rendezvény. Zenés multság, táncház.
Évzáró-búcsúzó	Ajándék-, meghívó készítés, készülés dalokkal, versekkel, dramatizálással csoportonként. Nagycsoportosok búcsúztatása közösen.
Csicsergő nap	A családokkal való kapcsolat erősítése. Projekt rendszerű feldolgozás Családi kézműves és játék nap. (kézműves tevékenységek, ügyességi versenyek, aszfalt rajz, reggeli zenés torna, táncos multság, táncház, büfé,tombola, zsákbamacska, fabatka)

18. A NEVELŐ MUNKA TERVEZÉSE, DOKUMENTÁCIÓ, AZ ÓVODA MÉRŐRENDSZERE

18.1. A NEVELŐMUNKA TERVEZÉSE

A pedagógia folyamatok tervezését – megvalósulását – a dokumentáció, segítő folyamatként támogatja. Tudatos, tervszerű, a gyermekek fejlettségének, a csoport profilnak megfelelő nevelési tervet készítünk. A dokumentációban, a gyermeki portfólióban, a gyermeki produktumokban együttesen követhető a teljes pedagógiai folyamat.

A gyermek fejlettségét az egyéni fejlődést nyomon követő dokumentációban rögzítjük, melynek megőrzési ideje: 5 év. A dokumentum tartalmát a szülővel ismertetjük és aláírattjuk az együttnevelés érdekében.

18.2. DOKUMENTÁCIÓ

Az óvoda dokumentációja, intézményi szinten az Igazgató-helyettes Szakmai Vezetőjével egyeztetett, közösen kialakított, egységes szerkezetben, meghatározott intézményi elvárásrendszer alapján valósítjuk meg.

A hatékony óvodai munkához a következő dokumentációt tartjuk szükségesnek, melyek segítik az elemzést, ellenőrzést, értékelést:

- Felvételi- és mulasztási napló
- Csoportnapló
- Nevelési terv (+értékelés)
- Éves terv (témákra bontva)
- Tematikus terv
- Heti terv
- A gyermek egyéni fejlődését nyomon követő dokumentáció

(Kötelezően vezetett szakmai tanügyigazgatási dokumentumok a csoport napló Függelékben, a 3. sz. mellékletben található).

18.2.1. A GYERMEK FEJLŐDÉSÉNEK NYOMON KÖVETÉSE

A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció

Fontosnak tartjuk a gyermekek folyamatos megfigyelését, a megismerésük, illetve a fejlesztésük érdekében. Fejlődési ütemük követését az esetleges lemaradásuk, egyéni fejlesztésük, megsegítésük érdekében tesszük **az alábbi területeken:**

- testi képességek, egészséges életmód, nagymozgások, finommozgás
- szociális képességek: társas kapcsolatok, akarati fejlettség, (feladattudat, szabálytudat, monotonia tűrés, kudarc elviselése), érzelmi, erkölcsi fejlettség (társakkal, felnőttekkel szembeni érzelmek) reakciók minősége, érdeklődése, erkölcsi fejlettség
- értelmi képességek: érzékelés, észlelés, emlékezet, képzelet, kreativitás, figyelem, gondolkodás, anyanyelvi, kommunikációs készség

Megfigyelésink eredményét és a fejlődésüket szolgáló intézkedéseket, megállapításokat, javaslatokat legalább félévente rögzítjük, a szülőkkel ismertetjük.

18.3. AZ ÓVODA MÉRŐRENDSZERE

A gyermeket a játék tevékenységében figyeljük meg, olyan pedagógiai helyzeteket teremtve, ahol felmérhetjük a gyermek egész személyiségét, tájékozódhatunk érzelmi, testi állapotáról, képességeiről. **A mérés folyamatot képez:** a megfigyelési szempontsor alapján, a mérésekkel **az óvodai nevelés egészét átfogó, átívelő, a gyermek önmagához mért fejlődési folyamatát rögzítjük.** Az egyéni fejlődési, érési folyamatot figyelembe véve értékeljük az eredményeket, komplex módszertani, tervezett, tudatos pedagógiai munkával.

Cél

A gyermek személyiségének komplex fejlesztésének érdekében a hatékony mérés az egyénre szabott módszerekkel, eszközökkel, a megfigyelés alapján történik. Az eredményes nevelés-oktatás alapja: a gyermek egyéni értelmi, érzelmi, szociális képességeinek megismerése.

A megfigyelés mérés területei: (hallás), érzelmi-szociális, értelmi, beszéd, mozgásfejlődés.

A differenciált, egyéni bánásmód megvalósítása érdekében minden gyermekről írásban feljegyzést készítünk, rögzítjük az egyéni fejlődés ütemét, mértékét, s a fejlesztési feladatokat, a szükséges intézkedési tervet.

Módszereink: megfigyelés, tevékenykedtetés/játékos cselekedtetés, beszélgetés. Az intézményi mérőrendszer módszerei alapján.

Az értékelések fejlesztő jellegűek, a fejleszhető, a kiemelkedő területek meghatározásával. Az eredményeket folyamatukban használjuk, azzal a céllal, hogy azokat elemezzük, és értékeljük, a megfelelő fejlesztési terveket, szükséges feladatokat ennek tükrében tervezzük és valósítjuk meg.

19. KAPCSOLATI RENDSZEREK

Egy óvoda életében meghatározó szerepe van annak, hogy milyen közegben működik, milyen szerepet tölt be a város életében. Nevelni, és élni sem lehet elszigetelten. Az eredményes nevelés érdekében a legjobb kapcsolat kialakítására törekszünk azokkal a szervekkel, szervezetekkel, intézményekkel, akik valamilyen módon részt vesznek az óvoda életében.

19.1. A BELSŐ KAPCSOLATOK MŰKÖDÉSE, FORMÁJA, RENDJE

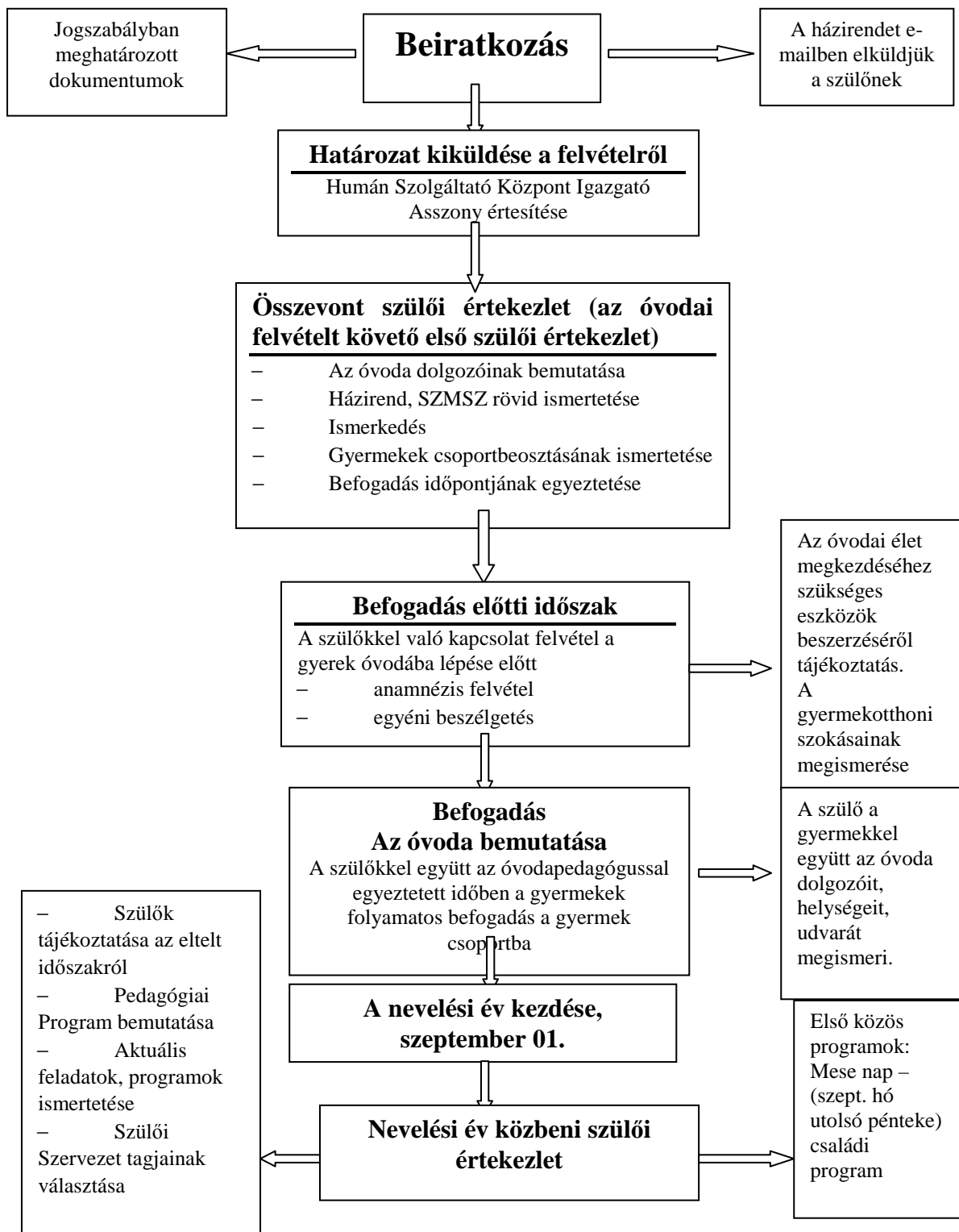
A pedagógiai folyamatok eredményességét támogató információk, feladatok megvalósulása: a vezetői értekezleteken, nevelő testületi-, alkalmazotti értekezleteken, belső ellenőrzési csoport értekezletein, a szakmai napokon történik. Az intézmény, a működési rendszerének megfelelő módon, formában, gyakorisággal végzi az óvodai tevékenységei során felmerülő feladatait.

Belső kapcsolat formája	Résztevők	Tartalom	Gyakoriság
Vezetői értekezlet	Igazgató asszony Óvodák szakmai vezetője, tagóvoda vezetők	Információ átadás/csere, aktuális feladatok megbeszélése, döntések előkészítése, egyeztetése, döntés, közös adminisztrációs feladatok végzése	havonta 1 alkalommal, aktualitás feladatoknak megfelelően, egyéb szükség esetén
Munkatársi/alkalmazotti értekezlet	dajkák, óvodapedagógusok, pedagógiai asszisztensek	munkafolyamatok megbeszélése, összehangolása, egyeztetés, feladatok felelősök/vállalások egyeztetése, megbeszélése információáramlás	Tanévnyitó Tanévzáró Éves munkaterv alapján, Nevelés nélküli munkanapokon, Aktuális feladatoknak megfelelően
Nevelőtestületi értekezlet	óvodapedagógusok	szakmai információ, tapasztalatcsere, tervezés, értékelés, reflexiók, aktuális feladatok/szervezések, szükséges esetmegbeszélés	Tanévnyitó Féléves Tanévzáró Nevelés nélküli munkanap Éves munkatervben meghatározott időben, Szükség szerint, havonta

Belső ellenőrzés csoport	Óvodák szakmai vezetője, tagóvoda vezető, belső ellenőrzési csoport tagjai	információ áramlás, adminisztrációs feladatok, tervezés, értékelés, reflexiók, önfejlesztési tervek	A belső ellenőrzései szabályzatban meghatározott időben, aktuális feladatoknak megfelelően
Szakmai munkaközösség	szakmai munkaközösség vezetője, munkaközösségi tagok	szakmai konzultáció, megbeszélés, tervezés, pedagógiai folyamatok támogatása, értékelésben részvétel	az éves munkatervben meghatározottak alapján
Család-és gyermekjóléti szolgálat	tagóvoda vezető, szolgálat szakemberei GYIV felelős, óvodapedagógusok	jelzőrendszer működtetése, esetjelzések, konzultáció	rendszeres kapcsolattartás, alkalom szerűen
Szülők	óvodavezető, tagóvoda vezető, az óvoda munkatársai Szülői Szervezet választmánya, tagjai, szülők	megbeszélés, egyeztetés, konzultáció, információáramlás (IKT felületek), aktuális, és érdeklődésre számot tartó kérdések megbeszélése (Szülők Fóruma), közös programok, közösségi tevékenységek	szülői értekezlet: tanév elején, félévkor, év végén, ezen kívül szükség szerint, Szülők Fóruma: évente három alkalom Nyílt napok, munka délutánok, családi napok, szülők bálja, közös rendezvények (munkatervben meghatározottak alapján) Szülők tájékoztatás: folyamatosan a faliújságon, intézményi dokumentumokban, szóbeli tájékoztató során, IKT-eszközökkel.

Óvoda – Család kapcsolati formái folyamatára

A nevelési év elején:

Az együttműködés formái: a nevelési év közben:

- Folyamatos kapcsolattartás, információ átadás biztosítása, napi kapcsolattartás, tájékoztatás szükség szerint
- Szülők Fóruma: aktuális kérdéskörben, interaktív formában. Esetenként szakemberek bevonásával
- Közös ünnepek, rendezvények szervezése
- Szülőkkel közös tevékenységek, kézműves délután, családi napok, virág ültetés, kert rendezés.....
- Szülői értekezlet: évente legalább két alkalommal, aktualitásoknak, feladatoknak megfelelően (Éves munkaterv alapján)
- Fogadó óra: a gyermek fejlettségéről tájékoztatás, konzultáció (szülő aláírása) évente 2 alkalommal, egyéni alkalmak
- Szülői Szervezet: rendszeres kapcsolattartás, információ áramlás, értekezletek, megbeszélések szükség szerint
- Az óvoda hagyományörző és egyéb programjaiba való bevonása, rendkívüli alkalmak

19.2. ÓVODA-CSALÁD KAPCSOLATA

Az óvodai nevelés a családi nevelésre épül, azt kiegészítve hozzájárul a gyermek harmonikus fejlődéséhez. Városunkban két Bölcsőde is működik, ahonnan a családok mellett az óvodánkba a gyermekek egy része érkezik. Az óvoda és a család eredményes együttműködésének az alapja, a kölcsönös bizalom. Az óvónő a család számára is legyen modell, viselkedése feleljen meg a pedagógiai, etika elvárásainak. Ugyanakkor az óvónő is vegye komolyan a szülők kérését, javaslatát, véleményét, a kapcsolat alapuljon az őszinte érdeklődésen. Az együttműködés kölcsönös, a gyermek fejlődésének érdekében fontosnak tartjuk a szülőkkel való szoros kapcsolat kiépítését. Az együttműködés során érvényesítjük az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait alkalmazzuk. Megpróbáljuk az egyes családok szokásait és együttélési szabályait megismerni és elfogadni, a szülők problémáit megpróbáljuk megérteni, és nekik lehetőségeink szerint segítséget nyújtani. Rendszeresen informáljuk a szülőket.

Az esetlegesen felmerülő konfliktusok, problémák kezelésében a közös párbeszéd, a megoldási lehetőségek kialakítására kérjük a szülőket. Az esetleges sérelmek, panaszok esetén a minél hamarabbi, nyílt, őszinte megbeszélést szorgalmazzuk, az óvodapedagógusokkal, hogy a problémák minden esetben megoldásra kerüljenek. Amennyiben szükségesek a további lépések, a panaszkezelési útvonal betartására törekedjünk (*Panaszkezelési szabályzat útmutatása alapján*).

Az óvoda és a család kapcsolatának alakulásában nagy szerepe van a Szülői Szervezetnek, mely koordináló és kezdeményező tevékenységével segíti a folyamatos együttműködést.

- A Szülői Szervezet véleményezési jogkörét a döntésekben figyelembe vesszük, a szervezet támogatására különösen számítunk.
- A szülők közös rendezvényeken való részvételében (családi nap, nyílt nap), projektek megvalósításának támogatásában, a minden napok közös kapcsolódási pontjaiban a közös együttműködésre alapozunk.

Alapelvek:

1. Az óvodai nevelés együttesen a családi neveléssel, azt kiegészítve, esetenként hátránycsökkentő szerepet betöltve valósul meg.
2. Az óvodai nevelés érzelmi hátterének alapját, a szülővel való kapcsolat minősége adja, és mozgatja, a kölcsönös bizalom kialakítása, fenntartása elengedhetetlen.

3. **A szülő az óvodai intézmény kiválasztásával az abban dolgozók felé képviseli azt a bizalmat, hogy rájuk bízta gyermekét.**
4. Elsődlegesnek tekinti az óvoda valamennyi dolgozója az óvodai évek alatt a partneri kapcsolat kiépítését, a rájuk bízott gyermekek szeretetteljes nevelését.
5. **A kölcsönös elfogadás, az őszinteség, az együttműködés, az a fajta kölcsönösség, hogy mindkét fél meg tudja hallgatni/érteni a másik felet, a gyermek harmonikus nevelésének érdekében.**
6. Az esetleges problémák felmerülésénél elvárható mindkét fél részéről az őszinte, hiteles kommunikáció, a konfliktus megoldására való készség.
7. Az óvoda a rendezvényeivel, családi napjaival, a nyílt óvoda szellemében kívánja a családokkal a szoros kapcsolattartást kialakítani, támogatni.
8. A kommunikációt az udvariasság, a kölcsönös tisztelet jellemzi.

Cél

A szülő - gyermek - pedagógus hatékony együttműködésének a fenntartása.

Az óvoda munkatársai, a szülőkkel való partneri kapcsolat építésében – a szülők bevonásával az óvodai élet folyamataiba – a partnereközponitú, eredményes, a gyermekek érdekeire épülő, jó hangulatú együttműködésre épít

19.3. A KÜLSŐ KAPCSOLATOK MŰKÖDÉSE, FORMÁJA, RENDJE

Az óvodánk Fenntartójával, valamennyi tagóvodával, az iskolával, valamennyi szervezettel való kapcsolattartásunkban arra törekszünk, hogy a partnereink megismerjék szándékainkat, az együttműködésünket, kapcsolatteremtő szándékunkat. Ennek érdekében folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő- és megtartó kapcsolatra törekszünk. A jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.

Külső kapcsolat formája	Résztevők, feladat, kapcsolati kiterjedés	Tartalom, kapcsolattartás módja	Gyakoriság
Fenntartó Humán Szolgáltató Központ Kapcsolati forma: Hivatalos, támogató, segítő jellegű a kapcsolatunk, melyet a kölcsönös tájékoztatás, segítőkészség jellemez. Problémák megoldásában kölcsönös segítségnyújtás. Adatszolgáltatás.	Igazgató Asszony, Igazgató-helyettes Szakmai Vezető Tagóvoda vezető ----- A zavartalan napi élet biztosításához szükséges működési feltételeket, zavartalan üzemeltetést biztosítja a Fenntartó. HSZK: adatszolgáltatás, tanügyigazgatási feladatok ellátása, személyi-tárgyi feltételek megteremtése. Az óvoda a fenntartói elvárásoknak megfelelést, az óvoda érdekeinek a képviselőjét, ügyek intézését.	szóbeli beszámolás, írásbeli beszámoló (éves), egyeztetés, konzultáció, adatszolgáltatás, gazdasági feladatok intézése, rendezvényeken való részvétel	Igazgató tanácsi ülés: havi 1 alkalommal Aktuális feladatok ellátása, eseti jelzés alapján, valamint egyéb esetekben
Tagóvodák Kapcsolati forma: együttműködés, segítőjellegű, szakmai párbeszédre alapuló. A városban működő öt tagóvoda vezetőjével	Igazgató-helyettes Szakmai Vezető, Tagóvoda vezető, eseti megbízottak, vendégek Az óvoda programjának megvalósítása érdekében közös együttműködés a	információáramlás, együttműködés, szakmai-pedagógiai folyamatos – munka egyeztetése, megbeszélés, adatszolgáltatás, beszámolók, értekezletek, belső ellenőrzések,	a hatályos jogszabályoknak megfelelően, az SZMSZ, az éves munkaterv alapján, szükség szerint, a feladatoknak megfelelően, igény

rendszeres információ áramlás biztosítása, együttműködés	pedagógiai folyamatokban, az óvoda működésében, közös rendezvényeken, programokon, az intézményt érintő ügyekben.	konzultáció, jelzések, tapasztalatcsere, feladategyeztetés, kölcsönös támogatás, szakmai látogatás, közös programok, rendezvények szervezése, szoros együttműködés	szerint
Általános Iskola Kapcsolati forma: együttműködő, támogató, adatszolgáltatás, kapcsolatteremtő	Igazgató, Igazgató-helyettes Szakmai Vezető, Iskola Igazgató helyettes, Tanítók, Tagóvoda vezető, megbízottak A gyermekek iskolai beilleszkedésének az óvoda – iskola átmenet segítése. Közös rendezvények, programok szervezése.	információáramlás, együttműködés, kölcsönös látogatás, konzultáció, megbeszélés, együttműködés, szakmai fórum, közös rendezvények, esetmegbeszélés, után követés,	a nagycsoportosok átkísérése az évnnyitóra, az iskola igazgató, tanító meghívása a féléves szülői értekezletre, iskolalátogatás a leendő első osztályosokkal, tanítók látogatása a nagycsoportos gyermeknél, aktuális feladatoknak megfelelően, esetjelzés alapján
Egészségügyi szervek	Igazgató, Igazgató-helyettes Szakmai Vezető, Tagóvoda vezető, Orvos, Védőnő, Óvodapedagógusok A gyermekek egészségügyi szűrése, ellátása, státusz vizsgálatok, évenkénti fogászati vizsgálat	ÁNTSZ, fertőző betegségek bejelentése, rendszeres egészségügyi feladatok végzése, higiéniai vizsgálata hatályos jogszabályban meghatározott feladatok ellátása, egészségügyi szűrések/vizsgálat, konzultáció,	hatályos jogszabályok szerint, szükség esetén, évente legalább kétszer
Klebersbert Intézményfenntartó Központ	Igazgató, Igazgató-helyettes Szakmai Vezető	adatszolgáltatás, állásfoglalás kérése	szükség szerint
Oktatási Hivatal Szolnoki Pedagógiai Oktatási Központ (POK)	Igazgató, Igazgató-helyettes Szakmai Vezető, Tagóvoda vezetők A pedagógusok minősítésével, tanfelügyeletével, szakmai támogatásával kapcsolatos együttműködés	adatszolgáltatás, szakmai támogatás, állásfoglalás kérése, műhelymunkák közös szervezése, (vezető szaktanácsadóval szakmai kapcsolat) szakmai továbbképzéseken való részvétel	a hatályos jogszabályoknak megfelelően, a feladatnak, aktualitásnak megfelelően, szükség szerint
Szakmai szervezetek, Szakmai szolgáltatások	Szakmai képzéseken, programokon való részvétel, továbbképzések, szakmai műhelymunkákban részvétel, szervezés.	on-line felületeken nyomon követés, jelentkezés, szervezés, részvétel	képzési ajánlatoknak megfelelően
Humán Szolgáltató Központ Fejlesztő-team	Igazgató, Igazgató-helyettes Szakmai Vezető, Tagóvoda vezető, megbízott Óvodapedagógus Szoros együttműködés, adatszolgáltatás feladatainak ellátása, logopédiai, gyógypedagógiai, fejlesztőpedagógiai ellátás feladatai	a gyermekek speciális vizsgálata, egyéni fejlesztése, a beiskolázás segítése, tanácsadás nevelési kérdésekben, esetmegbeszélés, tanácsadás, kölcsönös tájékoztatás, adatszolgáltatás, konzultáció, fórumon részvétel, szakmai napokon	Az SZMSZ alapján

Pest Megyei Pedagógia Szakszolgálat	Az ágazati jogszabályokban előírt, szükséges szűrővizsgálatokban együttműködés, vizsgálatok, szükség esetén: tankötelezettség megállapítása	a gyermekek speciális vizsgálata, egyéni fejlesztése, a beiskolázás segítése, tanácsadás nevelési kérdésekben, esetmegbeszélés, tanácsadás, kölcsönös tájékoztatás, adatszolgáltatás	a hatályos jogszabályok szerint, szükség esetén, jelzés alapján
Család és Gyermejköltségi Szolgálat Járási Hivatal Gyámügyi Osztály	Igazgató, Igazgató-helyettes Szakmai Vezető, tagóvoda vezető, GYIV felelős, megbízott óvodapedagógus A gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése, megszüntetése, esélyegyenlőség biztosítása	jelzőrendszer, esetkonferencia, esetmegbeszélés, tanácsadás, konzultáció	az SZMSZ alapján, az éves munkatervben meghatározottak szerint, szükség esetén
A gyermek programokat ajánló kulturális intézmények	tagóvoda vezető, megbízott óvodapedagógus Programok szervezésében támogatás nyújtása.	IKT eszközök használata (színes nyomtató, projektor, lamináló), a helységek használata (előadások, fórumok színházi előadások alkalmainál) együttműködés, egyeztetés, megbeszélés	éves munkatervben meghatározottak szerint, feladatnak megfelelően
Városi Könyvtár	tagóvoda vezető, megbízott óvodapedagógus A gyermekek ismereteinek bővítésében nyújtott támogatás, programok szervezése.	egyeztetés, megbeszélés, együttműködés	meghatározott, aktuális feladatnak megfelelően
Alapítvány	Igazgató, Igazgató-helyettes Szakmai Vezető, tagóvoda vezető, megbízott óvodapedagógus Az óvoda működését, pedagógiai munkáját támogató forrásbővítés lehetőségeinek megteremtése, támogatása, programok szervezése.	megbeszélés, konzultáció, egyeztetés, rendezvények támogatása,	aktuális feladatnak megfelelően
Egyházak	hittan oktatók, tagóvoda vezető, megbízott óvodapedagógus Hitoktatás szervezése.	együttműködés, megbeszélés, rendszeres kapcsolattartás	évente egyeztetett terv alapján

20. AZ ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET

A városban működő általános iskolával hagyományosan együttműködő, harmonikus kapcsolat alakult ki, melyet a jövőben is igyekszünk fenntartani.

Az óvoda iskola kapcsolatában arra törekszünk, hogy az átmenetet minél zökkenő mentesebbé tegyük. Fontosnak tartjuk, hogy az iskola megismerje nevelőmunkánkat, módszereinket, eszközeinket, melyek segítségével úgy neveljük és fejlesztjük óvodásainkat, hogy környezetükben jól eligazodjanak, és képesek legyenek az iskolai tanulmányaik megkezdésére.

Cél

Az új környezetbe való beilleszkedés és az új szokásrend kialakításának megkönnyítése. Szeptemberben ismerős tanító néni és korábban már megismert iskolai környezet várja az kisiskolássá vált gyermeket.

Az iskolába átlépés könnyed, szorongásmentes legyen. Ezáltal a kisgyermek örömmel, tele kíváncsisággal kezdje meg első osztályos tanulmányait.

A különböző szociális háttérrel érkező gyermekek számára is próbáljuk feloldani a különbözőségeket, törekszünk az esélyegyenlőség megteremtésére.

Feladataink:

1. A gyermekek testi, kognitív és szociális képességeinek feltárása. Az egyéni bánásmódra szoruló gyermekek számára fejlesztési területek kijelölése.
2. A tanköteles, 5-6-7 éves korosztályba tartozó gyermekek logopédiai és képességfejlesztésének megszervezése, preventív jelleggel.
3. Hatékony együttműködés a gyermekek érdekében az iskolával, a szülőkkel, Szakszolgálatokkal, szükség szerint Családsegítő Intézménnyel.
4. Szakmai konzultációk szervezése, önképzés, belső hospitálás alkalmával gyakorlati tapasztalatok átadása, szükség szerint esetmegbeszélések szervezése.
5. Szülők tájékoztatása az iskolába készülő gyermek fejlettségének jellemzőiről, feltételeiről. (Fórumok szervezése, tanító meghívása a szülői értekezletre)

Tartalom:

1. Nyílt napokat szervezése a tanító néniknek, hogy ismerkedhessenek a gyermekekkel, illetve megismerjék az óvoda nevelő-oktató munkáját.
2. A féléves szülői értekezlet keretében az iskola igazgató, a leendő elsős tanító nénik meghívása.
3. Az első osztályba ment gyermekek fejlődéséről visszajelzést érkeznek az iskola részéről.
4. Az óvoda és az iskola pedagógusainak közös eszmecseréjét, eseti konzultációk szervezését kezdeményezzük.
5. A HSZK fejlesztő szakemberei lehetőséget biztosítanak a tanítóknak, és az óvodapedagógusoknak, hogy a HH, HHH, SNI gyermekek fejlődéséről konzultáljanak.
6. Helyi szakmai rendezvényeinken a sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő családoknak is lehetőséget biztosítunk nevelési tanácsadás igénybevételére, tájékozódásra.
7. A Szülők Fórumán a témákat, az aktuálisan felmerült kérdéskörben szervezzük, a téma szakembereinek előadásában.

Iskolaérettség: a Törvényi- jogszabályi háttérnek megfelelően az iskolaérettség, a tankötelezettség megkezdése.

21. DIFFERENCIÁLÁS, INTEGRÁCIÓ

Aki azt hiszi, hogy minden gyümölcs egyszerre érik meg, mit sem tud a szamócáról” (Paracelsus)

Integráció, kiemelt figyelmet igénylő gyermekek nevelése

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációját elősegíti a többi gyermekkel együtt történő nevelése. Az óvodánkban minden egyes kisgyermek számára azt a segítséget adjuk meg, amit a gyermek egyéni sajátosságai megkívánnak. Az óvodánkban fejlesztő-team támogatja a gyermekek egyéni fejlesztését.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek csoportjai:

1. Sajátos, nevelési igényű gyermek (SNI)
2. Beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő gyermek (BTMN)
3. Kiemelten tehetséges gyermekek
4. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Cél:

Az óvodás gyermekeink bejárassák saját fejlődés útjaikat, önmagukhoz mért, igényeikhez, szükségleteikhez igazodó, az egész személyiségük fejlődését szolgáló bánásmódban, képességfejlesztésben részesüljenek. A gyermeki személyiségfejlődés érzékenységi szakaszaihoz igazodva, a választás szabadságát biztosítva.

21.1. A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEK INTEGRÁLT NEVELÉSE AZ INTÉZMÉNYBEN

A gyermekek integrálásában, az óvodánkban valamennyi dolgozó, a befogadó, bátorító, támogató, pedagógiai attitűddel támogatja a sajátos nevelési igényű gyermekek beilleszkedését. A többi gyermekkel az együttnevelés során törekszünk, hogy a többi gyermek érdekei, jogai is megvalósuljanak. A gyermekek egyéni fejlődését, a differenciált fejlesztéssel saját fejlődési ütemének megfelelően biztosítjuk. Az ágazati jogszabályban meghatározott szakemberek támogatásával, - a fejlesztő-team és az óvodapedagógusok közötti konzultáció, a munkatársak közötti együttműködésben – biztosítjuk.

Intézményünk jogosult a különleges bánásmódot igénylő gyermekek részidőben történő integrált nevelésére az alábbiak szerint:

- Mozgásszervi, érzékszervi, beszéd fogyatékos, enyhe értelmi fogyatékos sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása
- megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okokra visszavezethető vagy vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek ellátása
- megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos, vagy súlyos rendellenességével küzdő gyermekek ellátása
- iskola előkészítő csoport működtetése, fejlesztő felkészítő foglalkozások

Cél:

A gyermek egyéni fejlettségéhez, szükségletéhez igazodó fejlesztési célokat, az általános pedagógiai célrendszer figyelembevételével határozzuk meg, integrált óvodai csoportok keretén belül valósítjuk meg, a speciális ellátást biztosító szakemberek közreműködésével.

A sajátos nevelési igényű gyermek együttműködését, érzelmi-értelmi-akarati képességét, önállóságát a gyermek egyéni, sajátos fejlettségéhez igazodó eljárásokkal, módszerekkel támogatjuk/segítjük.

Feladataink:

1. A sajátos nevelési igényű gyermek beilleszkedését, személyiségfejlődését az esélyegyenlőség megteremtésével biztosítjuk.
2. A különleges gondozásból adódó feladatok ellátása a csoporton belül dolgozó munkatársak összehangolt, szervezett munkájára építünk.
3. Szemléletformálás a felnőttek és a gyermekek, szülők körében, amely során a „másság” elfogadását, tolerálását biztosítják. Óvodánk dolgozói, a szemléletformálást a napi gyakorlatban támogatják mintaadó magatartásukkal.

4. A gyermeket befogadó, támogató, pedagógiai attitűddel, a neveléséhez szükséges környezeti feltételek megteremtésével fejlesztjük.
5. **Az együttnevelés során törekedünk a többi gyermek érdekeinek szem előtt tartására, a gyermeki jogok érvényesülésének biztosítására.**
6. A specifikus fejlesztés, a szakvélemény (orvosi, pszichológiai, gyógypedagógiai, komplex) vizsgálat diagnózisára alapozva, a szakemberek egyénileg fejlesztik a gyermekeket. Az óvodapedagógusok szoros kapcsolattartásban a szakemberek javaslataira tervezik, és végzik a nevelést.
7. Az SNI gyermekeket nevelő szülőkkel rendszeresen együttműködünk.
8. A fejlesztéshez szükséges feltételrendszert kialakítjuk: speciális nevelési szükségletek a gondozás, nevelés területén.

Az óvodáskor végére elvárt eredmény:

1. a sajátos nevelési igényű gyermekek váljanak képessé a közösségbe való beilleszkedésre, iskolába lépésre
2. a sajátos nevelési igényű gyermekek alkalmazkodó képességének, akaraterejének, önállóságának, együttműködésének, érzelmi életének fejlesztése során, az egyéni fejlődés beindul
3. a közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják, nem kerülnek permhelyzetbe
4. örömmel vesznek részt a speciális foglalkozásokon

Az integrált óvodai nevelés előnyei a sajátos nevelési igényű gyermekek számára

- A közösségben reálisabban tudják érzékelni sajátosságaikat, hatékonyabban fejlődik önismeretük.
- A gyermek közösség erősíti a sajátos nevelési igényű gyermek önbizalmát, mintát ad a közösségi viselkedési normák elsajátítására, fejleszti önállóságukat.
- A közösségben a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a többi gyermek is megtanulja elfogadni a „másságot”, szociálisan érzékenyebbé válnak.
- Az együtt tevékenykedésben, a kommunikációban, konfliktus kezelésben, tapasztaltok szerzése útján természetes tanulás útján tanulják meg a társas viselkedés normáit.

Az integrált óvodai nevelés előnyei a többi gyermek számára

- A gyermekek megismerik a „másságot”, megtanulják elfogadni, megtapasztalják, hogy mindenkinek vannak erősségei, fejlesztendő területei.
- Megtanulnak odafigyelni másokra, egymás segítése, tiszteletben tartása, türelme, akarata fejlődik.
- A kommunikációjuk érzékenyebbé, árnyaltabbá válik.
- Az egyéni különbségeket megtanulják a gyermekek elfogadni.

21.2. BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL KÜZDŐ GYERMEKEK NEVELÉSE AZ ÓVODÁNKBAN

A pszichés háttérű zavarokat a legtöbb esetben jelző tüneteknek értelmezhetjük, melyekben egyben üzenet jellegük van. Az üzenet tartalma, olykor vészjelzés is egyben. Ez a jelzés arra utal, hogy a gyermek környezetében valami diszfunkcionálisan működik, ami a viselkedési másságát okozza. Ennek a pszichés állapotnak a zavara teljesítménygyengeséghez is vezet. Gyakran erős szorongás húzódik meg, számos organikus eredetű probléma tüneti megnyilvánulása mellett, melyek gyakran agresszióba is átmehetnek. A magatartási zavar meghatározása nehéz feladat, bár ők azok a gyermekek, akik mindig valamivel felhívják

magukra a figyelmet. Akik állandó figyelmet igényelnek, akik az óvodapedagógus számára folyamatosan megoldandó problémahelyzetet teremtenek.

A magatartási – beilleszkedési zavarra utaló tünetek:

- figyelemösszpontosítási zavar
- hangulat, kedély ingadozás, végtelen érzelmi reakciók
- könnyen elterelődő figyelem
- rendkívül ingadozó teljesítmény
- fáradékonyság feladathelyzetekben

Feladataink:

1. Jelezzük a problémát a szülőknek
2. Szakemberek bevonását kezdeményezzük, szükség esetén vizsgálatát kérjük
3. A gyermek környezetét megismerjük
4. Az egyéni fejlődést nyomon követjük
5. Folyamatosan kapcsolatot tartunk a fejlesztő-team szakembereivel

Az esetleges pszichés probléma okát igyekszünk a gyermek megfigyelése során kideríteni. Az okok kiderítését és a lehetséges megoldást a szülőkkel együttműködve lehet megtalálni. Ezek a gyermekek az óvodapedagógusok részéről sok szeretetet, türelmet és empátia készséget igényelnek. Az óvodapedagógus alkalmazhat: bizalomerősítő játékot, önismereti játékot, kapcsolatteremtő, ismerkedő játékot, szerepjátékot, báb, drámapedagógiai módszereket.

Módszertani elvek:

- Differenciált egyéni bánásmódot alkalmazunk
- Társas kapcsolataik kiépítését fejlesztjük, segítjük
- A gyermek fejlődésének üteméhez igazítjuk az elvárásainkat, alkalmazkodunk és elfogadjuk az eltérő viselkedést
- A figyelmet és koncentrációt speciális gyakorlatokkal fejlesztjük
- Mozgáskoordinációt és a finommotorikát fejlesztjük
- A csoportszobában, az udvaron biztosítjuk azokat az eszközöket, melyek a gyermek egyéni fejlesztéséhez szükségesek

Cél:

A gyermekek szocializációjának segítése, a társadalmi beilleszkedéshez szükséges képességek, szociális érzékenység megszerzése.

Feladataink:

1. A gyermek megismerése, képességeinek felmérése, - szakvélemények alapján – a differenciált fejlesztés biztosítása.
2. A gyermek állapotának elfogadása, a gyermek szocializációjának segítése.
3. A pedagógiai attitűd kialakítása, az egyéni igényekhez, fejlődési szinthez igazodó módszerek, eljárások megválasztása.
4. Rendszeres konzultáció a szakemberekkel, szülőkkel, a családi környezet támogatása, az együttnevelés helyes értelmezésének segítése, partneri viszony fenntartása.

Elvárt fejlődés óvodáskor végére

- A gyermekek viselkedési normái, a szabálykövető magatartási formái kialakulnak.
- Megtanulnak a társakkal együttműködni, a konfliktusokban kompromisszumos megoldásokat alkalmaznak.

- Önállósodási, önismereti képességeik fejlődésében megfigyelhető az életkorban elvárt szint eléréséhez való közelítés.
- Kommunikációjuk, kognitív képességeik önmagukhoz mérten fejlődést mutatnak.
- A közösségben jól érzik magukat, önbizalmuk erősödik, mely az interakciókban is megfigyelhető.
- Együttműködésre válnak képessé a felnőttekkel, gyermekkel való kapcsolatokban.
- A tanulási képességeikben a fejlődés beindul (figyelem, feladattudat, kitartás, munkatempó, mozgásfejlődés).
- Képessé válnak a figyelem megtartására, a beszédmegértésük fejlettebbé válik (önmagukhoz mérten).

21.3. KIEMELTEN TEHETSÉGES GYERMEKEK

A tehetségigéretes gyermek „gondozását” a minden napokban a differenciálás segítségével biztosítjuk. A személyiség maga útját bejárva képes fejlődni. A gyermekkel született adottságokat, majd gyakorlás, célzott fejlesztés által kibontakoztatott képességeit az óvodában, a játékban, tevékenységekben rejlő lehetőségekkel fejlesztjük.

Cél:

A tehetségigéretesek segítségét olyan támogató környezetben valósítjuk meg, ahol az óvodapedagógiai eszközei által kínált lehetőségek támogató nyújtásában, a gyermek legjobb adottságait, pozitívumait, erősségeit bontakoztatjuk ki.

Ezzel a szemlélettel a gyermekek kimagasló adottságait kívánjuk megtalálni, a szülőknek elmondani, milyen területen értékes, tehetségcsíra a gyermeke.

A tevékenységi területek a következők lehetnek:

- nyelvi, illetve kommunikációs készség
- testi ügyesség, tánc- harmonikus mozgás, versenysportra való alkalmasság
- zenei hallás, hangterjedelem, ritmusérzék
- matematikai képesség
- kiváló rajzkészség

Tehetségre utaló jellemzők óvodás korban:

- korai nyelvi fejlettség
- szokatlanul jó memória
- jó koncentrációs képesség
- önálló tanulási hajlamra való készség – szeret önállóan tevékenykedni
- tudásvágy, kíváncsiság, sokrétű érdeklődés
- kreativitás

Az óvodapedagógus feladata:

1. A gyermek képességeinek megismerése, felkutatása, miben lehet ő tehetséges.
2. A minden napok tevékenységeiben a gyermeket megerősítve, (az óvodai, családi környezetben is) a gondozás területén támogatás nyújtása, törődés.
3. A szemlélettel a személyiség megerősítése, kimondottan pozitív irányú hatás gyakorlása.
4. A gyermek tehetségének megfelelő tevékenység biztosítása, eszközökkel támogatva, adaptív környezet megteremtésével.
5. Tevékenységek feldolgozása változatos, célzott tartalommal (egy téma: más – más tartalommal)
6. Munkaforma (mikrocsoportos, páros, egyéni) megválasztása

7. Rugalmas, kötetlen, folyamatos napirend biztosítása
8. Sokszínű, változatos tevékenység, játéklehetőség biztosítása
9. Szabad önkifejezés biztosítása
10. Sikerélmény biztosítása
11. A tehetség felismerése, azonosítása, diagnosztizálása

A differenciálás lehetőségei:

Az óvodai élet időkeretei, célok, feladatok, egyéni bánásmód, módszerek, eszközök (változatos, adekvát), munkaforma, pozitív visszajelzések, technikai megoldások (különböző technikák alkalmazása a tevékenységekben).

21.3.1. ALAPELVEK A TEHETSÉGIGÉRETEK NEVELÉSÉBEN

Minden gyermek egyedi, egyszeri megismételhetetlen személyiség, ezért a többszintű megismerés és tapasztalatszerzés során vesszük figyelembe és fogadjuk el az egyéni képességek speciális irányultságát, a gyermek egyéni érdeklődését.

Az óvodában a tehetségigéretnek saját csoportjukban élük életüket, ahol a speciális érdeklődésükre építve, a képességeiket gazdagító tevékenységekkel, irányultságuknak megfelelő tartalmú többlettel megtöltve szereznek többlettapasztalatokat.

A Nemzeti Tehetség Program (2008-2028-ig kiemelt program. Nagy Jenőné: „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” támogatott program alapján – Tehetségigéretnek gondozásának elmélete és gyakorlata) alapján. (2. sz. mellékletben található)

21.4. GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

Gyermekvédelmi tevékenységünket a Gyermekvédelemről és a Gyermekjóléti Igazgatásról szóló 1993. évi LXXXIX. törvény a Közoktatásról szóló és ennek 2003. évi LXI. törvény módosítása és a végrehajtásához kapcsolódó jogszabályok határozzák meg.

- Minden gyermeket érintő döntésben „a gyerek mindenekfelett álló érdekeit” kell figyelembe venni, azt más érdekek nem előzhetik meg.
- A gyermekek jogait minden megkülönböztetés nélkül biztosítani kell: fajra, nemre, vallásra, származásra, egyéb.
- Személyes adatokat kezelni csak meghatározott célból és kötelezettség teljesítése érdekében lehet, ezt megelőzően erről a szülőt tájékoztatni kell.
- A gyereket hátrányos megkülönböztetés nem érheti. A gyerekek joga van, hogy a nevelési intézményben biztonságban és egészséges környezetben nevelődjen.
- A gyerekeket védeni kell fizikai, lelki erőszakkal szemben.
- Sajátos nevelést igénylő gyerekekkel való kiemelt foglalkozás minden óvónő kötelessége.

Cél:

A prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének a csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának a megelőzése, illetve szükség szerint segítségnyújtás, valamint együttműködés a különböző intézményekkel és szakemberekkel.

Elveink:

1. Mindenek előtt a családok tiszteletben tartása, a családi nevelés erősítése a rászoruló körében.
2. Szoros kapcsolatot alakítunk ki a közvetlenül, vagy látens módon segítséget kérő családokkal.

Figyelembe vesszük:

- ✓ az etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek kultúráját
- ✓ a sajátos nevelési igényű gyermekekkel kapcsolatos elveinket
- ✓ a differenciált fejlesztés lehetőségeit, a hátrányos helyzetű és etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek számára

Kompetencia szintek a gyermekvédelem területén:

I. Óvodapedagógusok	Jelzések fogadása (gyermek megfigyelése alapján, szülők felől) A hátrányos vagy veszélyeztetett helyzet felfedezése A gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése (az ebbe a körbe tartozó gyermekek személyiségéhez illeszkedve)
II. Gyermekvédelmi felelős	Adatgyűjtés, információ gyűjtés az óvodapedagógusok jelzései alapján. Tanácsadás, kapcsolattartás a szülőkkel Szakemberek megkeresése , jelzőrendszer működtetése az intézmény és szakemberek között, esetmegbeszéléseken való részvétel
III. Tagóvoda vezető	Irányítja és ellenőrzi az óvodában folyó gyermekvédelmi munkát, jelzőrendszeri tevékenységet. A gyermekek mindenek felett álló érdekeinek érvényesítése, annak ellenőrzése a minden napokban. Jelzési kötelezettség Igazgató Asszony, Igazgató-helyettes szakmai vezető felé Kapcsolatfelvétel a családsegítő szakembereivel.
IV. Igazgató–helyettes Szakmai vezető	Kapcsolattartás, ellenőrzés, támogatás: jelzőrendszer működtetésének a szervezése.
V. Igazgató Asszony	Ellenőrzés, kapcsolattartás, támogatás: jelzőrendszer működtetésének a koordinálása.

22. GYERMEKVÉDELMI MUNKA AZ ÓVODÁBAN

Minden ember különbözik a másiktól (kinézetében, jellemében, temperamentumában), melynek elfogadását, ezt a másságot csakis megfelelő toleranciával lehet elfogadni. Sok esetben a felnőttek sem tudják megfelelően elfogadni a környezetükben lévő „másságot”, negatívan nyilatkoznak, esetleg megütköznek másokon. Míg a gyermekek sokkal nyitottabbak, nem csúfolódnak „maguktól”. Amikor egy gyermek negatívan nyilatkozik jelenségekről, véleménye már a felnőtt közreműködését tükrözi. A felnőttek szerepe nagy hatással van, mintaadó értéket képvisel.

Az óvodapedagógus elfogadó, segítő magatartása láttán, a gyermekek nem veszik észre hogy társuk:

- biológiai,
- pszichés, vagy
- szociális hátrányok miatt „más”, mint ők, hogy ezek a gyerekek „fejlődésükben gátoltak, vagy akadályozottak”- azaz veszélyeztetettek.

A gyermekvédelmi tevékenység cél- és feladatrendszerének meghatározásánál a következő kifejezésekkel gyakran találkozunk:

- hátrányos helyzet
- esélyegyenlőség biztosítása
- veszélyeztetett gyermek
- képességek, készségek, kompetenciák
- korrekció, prevenció

22.1. A GYERMEKVÉDELEMSEL KAPCSOLATOS CÉL- ÉS FELADATRENDSZER

Az óvodapedagógusok kompetenciája, hogy ismerjék a csoportjukba járó gyermekeket. Felismerjék a különbözőségeket, akár pozitív, akár negatív irányúak is azok.

Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében előítélet mentesen segítsék, fejlesszék a hátrányokkal küzdő gyermekeket, képességeik, egyéni fejlettségük figyelembe vételével. A kimagasló teljesítményű gyermekeket biztassák, ismerjék el, dicsérik, anélkül, hogy „kedvencek” lennének.

A felismerésen kívül a gyermekvédelmi tevékenység kiterjed a prevencióra is. Az óvodapedagógusok feltérképezik az óvodai és a családi élet „veszélyes” pontjait, melyek a későbbi „hátrányos helyzet” kialakulásához vezethetnek. (ingerszegény környezet, elhanyagoló bánásmód, italozó szülő, agresszió a családban, következtelen nevelés, túlzott engedékenység).

22.1.1. AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI A GYERMEKVÉDELEMBEN, PREVENCIÓS FELADATOK

Feladataink:

Prevenációs feladatok:

1. A leendő óvodásokkal még az óvodába lépés előtt megismerkedik. Így már előre képet kapunk a gyermek családi helyzetéről, megismerjük a szülőket, a nevelési elveket, gondolkodásmódjukat, elvárásaikat.
2. Egyéni beszélgetéskor alakítsa a szülővel a KÖZÖS nevelési elvek fontosságát, azok ismeretét, szorgalmazza az EGYÜTTMŰKÖDÉST. (A szokásrend hiánya, a késői lefekvés, rendszertelen napirend, későn érkeznek az óvodába.....)
3. Fiatalszülők módszertani nevelésében megsegítés, tanácsadás (Szülők Fórumán: szakemberekkel való konzultálás lehetősége). Az együttjátszás örömeinek erősítése, túlzott digitális eszközök használatának a veszélyére való figyelemfelhívás (okos telefonok használata, PC előtt ülés sokáig.....).
4. Szülő értekezleten ösztönözzük a szülőket az erkölcsi normák megszilárdítására, a viselkedési normák, szabályok következtelen betartására. Mutassanak példát, hogyan oldunk meg konfliktusokat, az illedelmi szabályok betartásában: köszönés, megköszönés.....
5. Tartsunk nyílt napokat, ahol a szülők betekinhetnek az óvodai életbe, elleshetnek nevelési módszereket az óvodapedagógusoktól.
6. Szervezzünk közös családi alkalmakat, közös programokat a családokkal.
7. Kölcsönösen erősödjön a bizalom, a megoldások közös keresése, szükséges, hatékony segítségnyújtás, esetenként család gondozás lehetősége.

22.1.2. AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI A GYERMEKVÉDELEMBEN, KORREKCIÓS FELADATOK

Korrekción feladatok

A gyermek közösségbe kerülése során, az esetleg eddig nem szembeötlő problémák felszínre kerülhetnek. Az óvodapedagógus az első alkalommal elbeszélget a szülővel a gyermekről, ha nem kerül szóba esetleges probléma, (ha a szülő túlzottan elfogult gyermekével, vagy nem ismeri fel, nem érti a helyzetet) ebben az esetben az óvónő rögtön megkezdí a korrekciós munkáját. Ám a szülők és az óvodapedagógus együttműködése sem minden esetben zökkenőmentes. Ha a szülő nehezen, vagy egyáltalán nem fogadja el az óvónő véleményét, ilyenkor is kérjük szakember segítségét egy beszélgetés, tájékoztatás erejéig (melyet dokumentálunk).

Az óvodapedagógus feladatai:

1. A felmerült probléma miben létééről, tájékoztassa a szülőt (minél előbb). A beszélgetés során az óvónő tartsa szem előtt, hogy a szülőket érzékenyen érinti gyermekük problémája, ezért legyen velük szemben megértő, tapintatos, segítőkész.
2. Az óvónő a fejlesztő munkájához kérje szakember segítségét.
3. A „hátrányos helyzetű” gyermekek speciális ellátásán túl, mérje fel kik azok a gyerekek, akik beilleszkedési zavarral, magatartási zavarral küszködnek, vagy kimagasló képességgel rendelkeznek a csoportjában. Vezessen ezekről a gyermekekről egyéni fejlesztési tervet, az egyéni bánásmód elvét követve foglalkozzon velük.

22.2. GYERMEKVÉDELMI FELELŐS FELADATA

A gyermekvédelmi felelős egész tevékenységét hassa át az a törekvés, hogy a Pedagógiai program „Gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenység” című fejezetében megfogalmazottak maradéktalanul megvalósuljanak az intézményben.

22.2.1. AZ ÓVODAPEDAGÓGUS (GYERMEKVÉDELMI FELELŐS) FELADATAI

Feladatai:

1. Elsődleges feladata, a gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységek koordinálása.
2. Munkájához készítsen Éves tervet. **Dokumentálja:** az adott nevelési év „hátrányos”, illetve „veszélyeztetett” gyermekeket, jelölje ki a felzárkóztatásért felelős óvodapedagógust, tervezze meg a szervezési feladatokat.
3. Kolléganőit folyamatosan tájékoztassa a munkájuk során elért eredményekről, a gyermekvédelemben történ változásokról (Törvényi változások).
4. Legyen kreatív, kezdeményezze olyan új programok, módszerek bevezetését az óvodába, amelyek a hátrányos helyzetű gyerekek szabadidejének a hasznos eltöltését biztosítja (Családi nap az óvodában).
5. Szükség szerint az óvodapedagógusokkal együtt részt vesz a családlátogatáson
6. A fogadó órák alkalmával a szülők rendelkezésére áll, a felmerülő problémák, kérések megoldásában együttműködik.
7. Rendszeresen részt vesz a gyermekvédelmi értekezleten, fórumokon, megbeszéléseken, az adatszolgáltatásban, adminisztrációban együttműködik.
- 8. Törekvései arra irányulnak, hogy az óvodában az inkluzív pedagógiai szemlélet napi gyakorlattá váljon.**
9. A gyermekek jogainak érvényesülését segítse elő munkájával.

22.2.2. A TAGÓVODA VEZETŐ FELADATAI

Feladatai:

1. Gondoskodik a tagóvoda gyermekvédelmi feladatainak koordinálásáról. Az ellenőrzés feladataiban, a jelzőrendszer működtetésében a Humán Szolgáltató Központ Igazgató Asszonyával, az Igazgató-helyettes szakmai Vezetőjével együttműködik.
2. Rendszeres kapcsolatot tart a Család és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel.
3. Rendszeresen részt vesz a gyermekvédelmi értekezleten, fórumokon, megbeszéléseken, az adatszolgáltatásban, adminisztrációban együttműködik.
4. Gondoskodik a gyermekvédelmi felelős továbbképzéséről.
5. Rendszeres támogatási kérelmekről a Humán Szolgáltató Központ Igazgató Asszonyával, az Igazgató-helyettes szakmai Vezetőjével, a szakemberekkel egyeztet.
6. Az érintett óvodapedagógusokkal rendszeresen egyeztet, és a megfelelő intézkedéseket megteszi.
7. Segítségre van a szülőknek a problémáik megelőzésében és megoldásában.
8. A gyermekek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén szükség szerint segítséget nyújt / gyámhatóságnak, rendvédelmi szakembernek
9. Tájékoztatja a szülőket a gyermekvédelmi felelős és a családsegítő személyéről és elérhetőségéről.

A gyermekvédelmi munka várható eredményei

- Minden gyermek megkapja a jogosultság szerinti kedvezményeket.
- Minden gyermek (HH, HHH, veszélyeztetett) szerepel a gyermekvédelmi nyilvántartásban.
- Az érintett gyermekek családja megkapja a tájékoztatást, a támogatás lehetőségét, a segítséget az ügyek intézéséhez.
- Bizalmi, együttműködő kapcsolat a szülőkkel.
- A szülők elfogadják a segítséget, javaslatokat, a javasolt támogatást igénybe veszik.
- Folyamatos kapcsolattartás a partnerekkel.

22.3. MIGRÁCIÓ

Az óvodánkban, a más országból bevándorló, vagy itt tartózkodó családok gyermekei óvodai nevelésének alapelveiben az integrált nevelés szemléletét, céljait és feladatait érvényesítjük.

Cél: A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekei részére az önazonosság megőrzésének, ápolásának, erősítésének biztosítása, társadalmi integrációjuk elősegítése.

Feladataink:

1. Nyitott, és megértő viselkedés tanúsítása a más anyanyelvűek és kultúrák iránt folyamatos kapcsolat tartása a családdal
2. Hazánk értékeihez való pozitív kötődés kialakítása.
3. A magyar nyelv elsajátításának a segítése.
4. Felkészülés a gyermek fogadására.

23. IRODALOMJEGYZÉK

1.) Jogszályi háttér

2.) Felhasznált irodalom

1. Aszalai Anett-Horváth Judit-Horváthné Csapucha Klára- Dr. Rónáné Falus Julis: Amit az óvónőnek észre kell venni (Flaccus Kiadó, Budapest, 2077)
2. Antal Judit: Mentálhigiéné az óvodában (Barbori Bt, Győr, 2008)
3. Brigitte Sindelar- Zsoldos: De jó már én is tudom
4. Csabay Katalin: Lexy (Nemzeti Tankönyvkiadó)
5. Dr. Benedek István: Pedagógiai vezetés, a vezetés pedagógiája (Budapest, 1995)
6. Dr. Benedek István: A professzionális intézményvezetés alapjai (Raabe, 1997, Budapest)
7. Deliné Fráter Katalin: Lépésről lépésre óvodai program
8. Dr. Gósy Mária és Imre Angéla: Beszédpercepció fejlesztő modulok (Nikol 2007, Budapest)
9. Dr: Gósy Mária: Beszédkutatás 2004- „Nyelvbtlás” korpusz, tanulmányok (Budapest, 2004)
10. Dr. Gósy Mária: Beszéd és beszédviselkedés az óvodában (Regiszter Kiadó 1993)
11. Dr. Gósy Mária: A hallástól a tanulásig (NIKOL Kkt, 2000)
12. Dr. Marton Éva- Szerdahelyi Márton: Alapozó terápiák törzsanyag/ Alapozó Terápiák Alapítványa/ Budapest, 2004)
13. Dr. Gósy Mária és Imre Angéla: Beszédpercepció fejlesztő modulok (Nikol, Budapest 2007)
14. Dr. Gósy Mária: Pszicholingvisztika (Corvina 1999)
15. Dr. Pereszlényi Éva – Dr. Porkolábné Balogh Katalin: Játék, mozgás, kommunikáció (Óvodai program Alcius Bt. – Bp. 1997)
16. Dr. Wéber Attiláné – Dr. Pintér Attiláné: Útmutató a Játék – Mozgás –Kommunikáció Óvodai program gyakorlati alkalmazásához (Alcius Bt. Bp. 1998)
17. Fésűs Éva: Ezüsthegedű (Szent István Társulat, Budapest, 1987)
18. Forrai Katalin: Katalinka- Dalok és játékok gyermekeknek (Móra könyvkiadó 2012)
19. Forrai Katalin: Ének az óvodában (Editio Musica Budapest, 2003)
20. Gyermekirodalmi évkerülő Ősz, Tél, Tavasz (Novum impes 2012)
21. Itt a vers – Irodalmi szöveggyűjtemény óvodásoknak és kisiskolásoknak (Novum Impes, 2012)
22. Itt az évszóró I. – Óvodai és iskolai mősorszövegek gyűjteménye (Novum impes 2014)
23. Itt az ünnepe- Irodalmi szöveggyűjtemény óvodásoknak és kisiskolásoknak (Novum Impes, 2012)
24. Kulcsár Mihályné: A tanulás öröm is lehet (Bicske, 2000, Magánkiadás)
25. Lázár Katalin: Népi játékok (Planétás Kiadó és Mezőgazda Kiadó közös kiadása 2005)
26. Lukács Józsefné-Ferencz Éva: Elmúlt a nyár, itt az ős, kampósbottal jár a csász (Flaccus Kiadó, Budapest, 2009)
27. Lukács Józsefné-Ferencz Éva: Megjött a tél, hujja-hó, nagy pelyhekben hull a hó(Flaccus Kiadó, Budapest, 2010)
28. Lukács Józsefné-Ferencz Éva: Itt a tavasz, fut a tél, kis méhecske döngicsél (Flaccus Kiadó, Budapest, 2010)
29. Lukács Józsefné- Ferencz Éva: Kerek egy esztendő- Ősz/Tél/Tavasz/Nyár (Flaccus Kiadó, 2012)

30. Jakab Gusztávné- Trubicza Ágnes: Évszakok 1. rész (Írisz-Book Kiadó, Nyíregyháza, 2007)
31. Óvodai nevelés programja (Országos Pedagógiai Intézet, - Tankönyvkiadó 1989)
32. Odránné Kalina Krisztina: Játékos foglalkozások a beszédmegértés fejlesztésére (Nikol Budapest, 2001)
33. Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan? (NAT-TAN sorozat OKI Bp. 1996)
34. Nagy Jenőné: Tehetségigérek gondozásának elmélete és gyakorlata
35. („Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel” sorozat 6. száma)
36. Martina Hasselman: Hogy szebben beszéljek...(Egmont, Budapest, 2001)
37. Pappné Gazdag Zsuzsanna: Koordinációs kompetenciák fejlesztése (Flaccus Kiadó, Budapest, 2009)
38. Példatár az emberalak – ábrázolás és a vizuo – motoros koordináció diagnosztikus értékeléséhez (Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskolai Kar Gyógypedagógiai Pszichológiai Intézet GRAF-ICA BT. Bp.)
39. Raabe: Kisgyermek, nagy problémák: Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztése az óvodában (C.10), Kiegészítő kötet, 2010 szeptember
40. Toldiné Tölgyvári Rita: Répa, retek, mogyoró (Pannon Literatura Kft, 2011)
41. Zilahi Józsefné - Stöckert Károlyné – Dr.Ráczné Dr. Főző Klára: Óvodai nevelés játékkal, mesével (Eötvös kiadó Bp. 1997)
42. Zsámboki Károlyné: Bence világot tanul óvodások matematikája (Sopron, 2001, ReproLan Kft)
43. 363/2012 (XII.17.) Korm. rend. Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról (http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1200363.KOR – 2015.18.31.)
44. www.pompasnapok.hu

24. MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet Érvényességi rendelkezések

A Csicsergő Tagóvoda Pedagógiai programja az Igazgató jóváhagyásával lép életbe.

Hatálya kiterjed valamennyi az óvodával jogviszonyban lévő közalkalmazotti jogviszonyban álló személyre. A program tartalmi megvalósításáért felelős a tagóvoda vezetője és az óvodapedagógusok. A nevelő munkát segítő alkalmazottak feladata, hogy a program tartalmi elemeinek ismeretében saját tevékenységükkel segítsék az óvodában folyó pedagógiai munkát.

A Pedagógia Program nyilvános, szabadon megtekinthető.

Nyilvánosságra hozatal

A 20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet a nevelési oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló rendelet 82 § (1) bekezdésének megfelelően, az SZMSZ-ben meghatározott módon.

- Az óvoda egy példánya szabadon megtekinthető
- Személyes tájékoztatással a tagóvoda vezető, vagy a kijelölt óvodapedagógus szolgál
- Az intézményi honlapon közzététel
- Szülőknek e-mailben elküldve beiratkozáskor

A program módosítása:

- törvényi változás esetén
- nevelőtestületi javaslatra 2/3 többségi szavazat esetén
- partneri igények változása esetén

„Természetesen, mesével”
Csicsergő Pedagógiai Program

Legitimációs zárudék

A Pedagógiai Programot az Nkl. 26§ (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a nevelőtestület fogadja el, az intézményvezető hagyja jóvá. A Szülői Szervezet véleményezési joggal rendelkezik.

A Pedagógiai Program megvalósítása a Fenntartókra többletkötelezettség nem hárul.

Az óvoda Pedagógiai programját a Humán Szolgáltató Központ Igazgatójának jóváhagyása előtt:

Elfogadta: A Csicsergő Tagóvoda nevelőtestülete 100 %-os arányban, 2020. augusztus 24-én megtartott nevelőtestületi értekezletén. (08-351/2020. iktató számú jegyzőkönyv)

Kőrös Erika

nevelőtestület képviselőjében

A Csicsergő Tagóvoda vezetője

Odránó Kalina Krisztina

Odránó Kalina Krisztina
tagóvoda vezető

Véleményt nyilvánított: a szülői szervezet nevében Boda Erika szülő. (Szülői szervezet értekezletének jegyzőkönyv iktató száma: (08-352/2020). (Szülői Szervezet véleménye – 1 sz mellékletben található).

Boda Erika

Szülői Szervezet képviselőjében

Úlló, 2020. augusztus 24.

Jóváhagyta: Humán Szolgáltató Központ Igazgatója

Szabó Katalin Ildikó

Szabó Katalin Ildikó
Igazgató

Úlló, 2020. augusztus 27.

„Természetesen, mesével”
Csicsergő Pedagógiai Program

Szülői Szervezet véleménye a Pedagógiai Programról

A Szülői Szervezet megismerte a programot.

A program az óvodába járó gyermekek eredményes, sokoldalú, harmonikus fejlődését támogatja. Az óvoda programja tartalmazza mindazokat az értékeket, amelyek meghatározzák a helyi nevelési elveket, a minden napok tartalmas tevékenységeit. A program kiemelt hangsúlyt helyez az egészséges életmód, a környezettudatos magatartás formálására. Megőrzi az óvoda eddigi hagyományait, arra építve gazdagítja a mese kiemelt nevelési terület hangsúlyozásával. A gyermekek egyéni képességfejlesztése változatos módszerekkel, felkészült szakemberek támogatásával valósul meg. Lehetőséget biztosít a szülőknek az óvodai életbe való betekintésre, a kapcsolattartás ápolására.

A program céljai, feladatai, tartalmi elemei konkrétak, a program megvalósítható, tartalmas.

Óhó, 2020. augusztus 25.

Boda Erika

Szülői Szervezet elnöke

„Természetesen, mesével”
Csicsergő Pedagógiai Program

A Csicsergő Tagóvoda Egészségfejlesztési és Prevenció programjának véleményezése

A programban kitűzött célok megvalósítása a Fenntartó, szülők támogatásával sikeresen megvalósítható. Az óvoda egészségfejlesztési feladatai reálisak, a feladatok a helyi sajátosságokhoz illeszkednek.

A gyermekek napi életvitelébe komplexen épülnek be az egészségfejlesztési szempontok. A megfelelő napirend, a szabály- és szokásrendszer kialakításával hatékonyan támogatja a gyermekek egészséges fejlődését, valamint a megfelelő önismeret, a stressz hatásos kompenzációjára való készségek elsajátítását.

Hangsúlyt helyez a családok életvitelének szemléletváltására preventív és korrekciós formában is.

A programot a különböző szakterületek, kapcsolódási pontok, együttműködési keretek megjelölésével, értékesnek tartom.

Üllő, 2020. augusztus 26.

Aczél Györgyné

védnökö

2. sz. melléklet
„Csicssergő keretek”

Módszertani, szakmai ajánlás

Az óvodapedagógusok módszertani szabadságát tiszteletben tartva, az „egységes” szakmai nyelvezeten alapuló keretek ajánlása az egyes nevelési területeken, a csoport napló Függelékének a 2. sz. mellékletét képezi.

Óvodai csoportnapló 3. sz. mellékletében található a kötelezően vezetett tanügyigazgatási dokumentumok leírása.

Iktatószám:/.....

J e g y z ő k ö n y v

Készült Üllőn, a Csicsergő Tagóvodában,
 2020. 08. hó 24- n 10⁰⁰ órakor tartott alkalmazotti/nevelőtestületi/BECS értekezletén.
 (megfelelő aláhúzendő)

Jelen vannak: Odránné Kalina Krisztina tagóvoda vezető
 óvodapedagógusok (Jelenléti íven mellékelten csatolva a névsor)

Napi rendi pontok:

1. A Csicsergő Pedagógiai Program elfogadása
2. Az SZMSZ elfogadása
3. Egyebek, hozzászólások
 1. A Csicsergő Pedagógiai Program elfogadása

A nevelőtestület döntése alapján (2020. január 24. jegyzőkönyv) a Csicsergő Tagóvoda Pedagógiai Programjának felülvizsgálatát tartotta szükségesnek, egyöntetűen döntött a nevelőtestület az új Pedagógiai Program megírásáról.

A Program megírásában a nevelőtestület tagjai a járványügyi helyzetben kialakult online munka ideje folyamán is együttműködtek. Az új program, a közös nevelési alapelvek kidolgozását, megírását, a törvényi előírásoknak való megfeleltetését a tagóvoda vezető koordinálásban végezték.

A tagóvoda vezető a Pedagógiai programot a nevelőtestülettel kidolgozta, annak tartalma minden óvodapedagógus előtt ismert. A Programban megfogalmazott feladatokkal, elvárásokkal a nevelőtestület egyetért, azokat közös értékek, az elmúlt évek hagyományaira alapozva készült el.

A következő időszakban a Pedagógia program bevalásának segítése valamennyi munkatárs feladata, a közös együttműködés elengedhetetlen.

Nagy hangsúlyt helyezünk az új munkatársak mentorálására, az új program elemeinek megismertetésére, az óvoda arculatának kialakításának támogatásában, a hagyományok átörökítésére.

2. Az SZMSZ elfogadása

A nevelőtestület az SZMSZ-t megismerte, elfogadta.

Egyéb kérdés, hozzászólás nem hangzott el, Odránné Kalina Krisztina tagóvoda vezető az értekezletet 11.⁰⁰ órakor lezárta.

Üllő, 2020. 08. hó 24. nap

Odránné Kalina Krisztina
 tagóvoda vezető

jegyzőkönyv-vezető

Mona Bester
 jegyzőkönyv-hitelesítő

Mona Bester
 jegyzőkönyv-hitelesítő

Csicsergő Tagóvoda	
2225 Üllő, Kisfaludy tér 10.	
OM azonosító: 202 790	

JEGYZŐKÖNYV

mely felvételre került a

Intézmény neve	Csicsergő Tagóvoda
Címe:	2225 Üllő, Kisfaludy tér 10.
OM azonosítója	202 790

helyiségében 2020. augusztus 03. napján 14.00 órakor megtartásra került Szülői Szervezet értekezleten.

Jelen vannak: Legendi Katalin-jegyzőkönyvvezető
Boda Erika Szülői Szervezet képviselője

Leéb Anita - jegyzőkönyv hitelesítő szülő

Körmöndi Adrienn -jegyzőkönyv hitelesítő szülő

és az 1. sz. mellékletben csatolt jelenléti ívet aláírók.

1. Az értekezletet megnyitotta, Odránné Kalina Krisztina óvoda-vezető

3. Az értekezlet napirendje: az SZMSZ megismerése, véleményezése

3.1.A szülők megismerjék és véleményezzék a Humán Szolgáltató Központ SZMSZ módosítását.

Intézmény neve	Csicsergő Tagóvoda
Címe:	2225 Üllő, Kisfaludy tér 10.
OM azonosítója	202 790

Jegyzőkönyv lezárva 2020. 08.03. napján 15.00órákor.

Legendi Katalin..... Körmöndi Adrienn..... Leéb Anita.....

jegyzőkönyvvezető jegyzőkönyv hitelesítő jegyzőkönyv hitelesítő

Legendi...Katalin ...Körmöndi...Adrienn Leéb Anita

